SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ REVUE

OLYMPIC.SK

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

ČO VRAVIA NA POČÍNANIE NAŠICH HVIEZD LUĎIA Z LYŽIARSKEHO SVETA PO SKVELEJ PREDOLYMPIJSKEJ ZIME

VERONIKA UKAZUJE PETRE CESTU

PyeongChang 2018

JAR / LETO 2017

UŽ DNES SA TEŠÍME
NA ĎALŠIE VÍŤAZSTVÁ
Sme exkluzívnym partnerom Slovenského olympijského výboru
a Slovenského olympijského tímu.
TIPOS
SLOVENSKO
Olympijský tím

FOTO: JÁN SÚKUP

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

VÁŽENÍ PRIATELIA ŠPORTU,

náš časopis OLYMPIC.SK vám prináša množstvo aktuálnych informácií nielen zo života Slovenského olympijského výboru, ale aj z nášho olympijského i športového hnutia.

Zmien, ktoré priniesol uplynulý čas, bolo určite veľa, ale jedna z nich svojím významom vyčnieva nad ostatnými. Valné zhromaždenie Slovenského olympijského výboru vlani 26. novembra zvolilo nové orgány SOV na štvorročný olympijský cyklus. František Chmelár po 17 rokov pôsobenia vo funkcii prezidenta už nekandidoval a ja som mal česť byť po ňom zvolený na čelo SOV.

Je to pre mňa veľká pocta a zároveň záväzok naplniť dôveru, ktorú som dostal. Chcel by som moje štvorročné funkčné obdobie využiť na to, aby som SOV výrazne modernizoval aj posilnil. Spravím všetko, čo je v mojich silách, aby sme úspešne naplnili ciele, ktoré sme si vo vedení SOV zadefinovali. Zároveň mám ambíciu upevniť postavenie Slovenského olympijského výboru v našom športe. V ňom vidím SOV ako prirodzeného lídra a logického hlavného partnera štátu ako najvýznamnejšieho – a ak sa mi podarí presadiť jeho transformáciu na „strešnú“ organizáciu, aj dominantného reprezentanta športovej obce.

Som veľmi rád, že s novými členmi výkonného výboru zdieľame rovnaké hodnoty a vízie na nadchádzajúce obdobie. Nie je toho málo, čo sme si dali do nášho programu. Postupne začíname písať novú kapitolu SOV.

Veľmi dobre si uvedomujem, že žiadnu víziu nedokáže naplniť jednotlivec, nech je v akejkoľvek pozícii. K očakávaným výsledkom sa môžeme dopracovať iba spoločným úsilím všetkých zainteresovaných, ich vecnou komunikáciou, zdieľaním informácií a vzájomnou podporou.

Radi by sme v magazíne OLYMPIC.SK postupne bližšie predstavili našu činnosť. V tomto čísle okrem mňa prezentujú svoje ambície a zámery na štyri roky aj členovia výkonného výboru. Okrem toho predstavujeme aj našu činnosť, projekty a štruktúru. Postupne by sme dali priestor aj našim kolegom z jednotlivých oddelení SOV, ktorí sa starajú o plnenie našich úloh. Je pre mňa veľmi dôležité, aby sa SOV aj pred širšou verejnosťou predstavoval ako otvorená a moderná organizácia.

Ako som už spomenul, SOV má silnú ambíciu stať sa v najbližšom období rešpektovanou strešnou organizáciou slovenského športového hnutia. Naplnenie tejto ambície si vyžaduje zavedenie moderného systému riadenia, vysokú mieru odbornosti jednotlivých pracovníkov, ich maximálne zaujatie pre spoločné ciele, aj otvorenú a priamu komunikáciu so športovým hnutím. Na tento účel slúži aj náš časopis OLYMPIC.SK.

Na stránkach Olympie budete mať možnosť priebežne spoznávať činnosť našich oddelení, získate informácie o príprave našich olympionikov a nové informácie zo slovenského aj medzinárodného olympijského hnutia. Je toho však ďaleko viac, čo sme spolu s kolegami a redakčnou radou pre vás pripravili.

Dovoľte mi na záver vyjadriť presvedčenie, že tak ako som ja so záujmom čítal množstvo textov v tomto čísle, aj pre vás bude obsah magazínu OLYMPIC.SK atraktívny a náš časopis bude aj v ďalšom období vyhľadávaným zdrojom informácií zo života olympijského a športového hnutia na Slovensku.

Želám vám príjemné čítanie.

ANTON SIEKEL
prezident Slovenského olympijského výboru

OBSAH

JAR
LETO
2017

28 PJONGČANG NAŽIVO

– PLUSY A MÍNUSY DEJISKA ZOH

PyeongChang 2018

6 **ANTON SIEKEL:** NEČAKAJME, STRECHA POMÔŽE VŠETKÝM

18 PROJEKTY SOV A NADÁCIE SOV

22 SPÁJANIA ZVÄZOV BOLI SVADBY S OBAVAMI

34 ZIMA VZLETOV AJ ZDRAVOTNÝCH ŤAŽKOSTÍ

40 MOV VS. NHL. ***PRÍDE ZIMNÁ OLYMPIÁDA O OZDOBU?***

44 **VERONIKA UKAZUJE PETRE CESTU K ÚSPECHU**

49 SVET SLOVENKY REŠPEKTUJE, MÁ Z NICH AJ STRACH

52 MAJSTERKY KRKOLOMNÝCH KÚSKOV

94

64

100

58 POHLTÍ INTERNET KLASICKÉ TELEVÍZIE?

64 **V DIGITÁLNOM SVETE VLÁDNE RONALDO.** KDE SÚ NAŠI?

70 **ATLETIKA:** TÓTHOVA PÄŤDESIATKA ODOLALA

76 WALLECHINSKY NA SLOVENSKU. KTORÉ PRÍBEHY HO ZAUJALI?

80 **PLAVEC NAGY** VYDRŽAL VIAC NEŽ TÝŽDEŇ

84 **FENOMÉN MEČÍŘ.** AKÝ JE UNIKÁT ZA SIEŤOU?

90 **JOZEF KŠIŇAN:** ŠPORT DÁVA ŽIVOTU KRAJŠÍ ROZMER.

94 HOBBY MENOM ZBIERKY

100 **ŠURANOVEJ DVAKRÁT ODVIAL ZLATO VIETOR**

102 **RETRO:** ROZPAKY V ALBERTVILLE, V BARCELONE SEN

110 NAJÚSPEŠNEJŠÍ V UHORSKEJ ÉRE

114 Z KUCHYNE SOV

122 OLYMPIJSKÉ PÊLE-MÊLE

OLYMPIC.SK

SLOVENSKÁ OLYMPIJSKÁ REVUE

Magazín OLYMPIC.SK pre Slovenský olympijský výbor a Slovenskú olympijskú marketingovú a.s. vydáva vydavateľstvo PUBLISHING HOUSE, a.s.

Slovenský olympijský výbor
Kukučínova 26, 831 03 Bratislava
Tel.: +421 2 492 56 101, Fax: +421 2 492 56 102
www.olympic.sk, e-mail: office@olympic.sk

Vydavateľ:
PUBLISHING HOUSE, a.s.
Jána Milca 6, 010 01 Žilina
IČO: 464 959 59, IČ DPH: SK 282 00 160 78
e-mail: info@publishinghouse.sk

Design a Layout:
STUDIO JAM Praha, Jana Friedrichová a Miro Salaj, e-mail: salaj@studiojam.cz

Tlač: DOLIS, s.r.o., Bratislava

Zostaviteľ: Boris Vanya

Koordinátor projektu: Ľubomír Souček

Spolupracovníci na čísle
Autori textov: Stanislav Benčat, Juraj Berzedi, Gabriel Bogdányi, Roman Buček, Peter Fukatsch, Petra Gantnerová, Mojmír Gaško, Tomáš Grosmann, Alfons Juck, Radovan Klein, Zdenko Kríž, Zdenka Letenayová, Igor Machajdík, Veronika Pullmanová, Ľubomír Souček, Stano Ščepán, Marián Šimo, Adam Zelinka.

Autori fotografií: Archív MOV, archív SOV - SOŠM, archívy Jozefa Kšiňana, Klaudie Medlovej, Richarda Nagya a Zuzany Stromkovej, Tomáš Bokor, Roman Buček, Mojmír Gaško, Jozef Liba, Ivana Motolíková, Peter Pospíšil, Norman Seeff, Ľubomír Souček, Ján Súkup, TASR/Martin Baumann, Pavel Neubauer, Oliver Ondráš, Branislav Račko, Michal Svítok a Dano Veselský, TASR/AP, TASR/MTI, Martin Vaňo, Martin Vrabko, Helmut Watt, SOV, POV, POCOG, X-Bionic Sphere, Telekom, Facebook, Instagram, Shutterstock.

Redakčná rada: Anton Siekel (prezident SOV), Zdenko Kríž (viceprezident SOV, predseda mediálnej a edičnej komisie), Ladislav Antal, Svetlana Barátová, Gabriel Bogdányi, Tomáš Grosmann, Oľga Hamadejová, Ivan Janko, Zdenka Letenayová, Soňa Lexmanová, Peter Pašuth, Marián Šimo, Stano Ščepán, Boris Vanya, Ľubomír Souček, Mojmír Gaško (členovia mediálnej a edičnej komisie SOV).

Registrácia:
ISSN 2585-7274
Ročník: I., Periodicita: polročník
Poradové číslo 1/2017

Rozširuje: Mediaprint Kapa, Slovenská pošta, a.s. a lokálni distribútori

Foto na prednej obálke: TASR/AP

Vydanie časopisu finančne podporili Ministerstvo, školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenská olympijská marketingová, a.s.

Uzávierka čísla dňa 22. mája 2017

Jednotlivé články vyjadrujú stanovisko autorov a nemusia byť vždy totožné so stanoviskom vydavateľstva a redakcie. Nevyžiadané rukopisy a obrazový materiál nevraciame. Kopírovanie, znovu publikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti časopisu sa povoľuje výhradne so súhlasom vydavateľa.

TEXT: GABRIEL BOGDÁNYI, DENNÍK ŠPORT
FOTO: JÁN SÚKUP, MARTIN VAŇO, MARTIN VRABKO, TASR/MARTIN BAUMANN A DANO VESELSKÝ

NOVÝ PREZIDENT SOV **ANTON SIEKEL** SA S ODHODLANÍM PUSTIL DO RÔZNYCH VÝZIEV, POKÚSI SA DOSTAŤ NÁŠ ŠPORT POD SPOLOČNÚ STRECHU

„UROBIŤ CHYBU JE NORMÁLNE. NENORMÁLNE JE NEPRIZNAŤ SI JU!"

Slovenský olympijský výbor má od založenia v decembri 1992 iba tretieho šéfa. V sobotu 26. novembra 2016, presne o 11:54 h, prevzal štafetu po Vladimírovi Černušákovi (od decembra 1992 do augusta 1999) a Františkovi Chmelárovi, ktorý viedol SOV rekordných 17 rokov a 6 dní (od novembra 1999 do novembra 2016), podnikateľ a bývalý džudista Anton Siekel.

Štyridsaťsedemročný bratislavský rodák, ktorý sa o post prezidenta neuchádzal preto, aby si do životopisu dopísal ďalší riadok a na ňom zmienku o významnej funkcii, vyhral vo voľbách prekvapujúco suverénne. Podobne razantne sa potom pustil aj do svojej olympijskej misie. Nechýba mu elán ani odvážne plány, vrátane najsmelšieho – dostať slovenský šport pod spoločnú strechu. Anton Siekel vniesol do slovenského olympizmu za pol roka na poste prezidenta SOV svieži vietor.

Vráťme sa najskôr o pol roka dozadu. Na valnom zhromaždení SOV ste súboj o prezidentský post jednoznačne vyhrali, svojho najvážnejšieho súpera, lekára Branislava Deleja ste – športovou terminológiou – zdolali zdrvujúco 88:9. Čo si myslíte s odstupom času, prečo bol váš triumf taký jednoznačný?

„Predpokladám, že aj preto, lebo som veľa času venoval osobným stretnutiam so všetkými členmi SOV. Nechcel som s nimi komunikovať len sprostredkovane cez tlačové konferencie. Cítil som, že je nutná osobná výmena názorov, aby som zistil, aký majú pohľad na dianie v SOV. Výsledok volieb potvrdil, že s veľkou väčšinou som našiel spoločnú reč. To je dôležité zistenie, no zároveň aj veľký záväzok a zodpovednosť. Nemali sme rozdielny cieľ, možno len cestu, ktorou sa k nemu dopracovať. To nás spojilo, a asi preto som vyhral jednoznačne."

Zvolením za prezidenta SOV ste vstúpili zo sveta špičkového biznisu do sveta špičkového športu. V čom sa, na základe vašich polročných skúseností vo funkcii, tieto dva svety od seba najviac líšia?

„Oba majú svoje vlastné pravidlá, vývoj i históriu. Najmarkantnejší rozdiel vidím

ANI NIE MESIAC PO NÁSTUPE DO FUNKCIE DEKOROVAL ANTON SIEKEL ATLÉTA MATEJA TÓTHA ZA ŠPORTOVCA ROKA 2016. VĽAVO DRUHÝ V NOVINÁRSKEJ ANKETE, CYKLISTA PETER SAGAN.

v tom, že vo svete športu cítim oveľa väčšiu zodpovednosť. Kým v biznise môžu moje rozhodnutia najviac poškodiť mňa a moje meno, v pozícii prezidenta SOV reprezentujem organizáciu, ktorá si vybudovala isté renomé v spoločnosti, a preto oveľa dôkladnejšie zvažujem každý krok. SOV nie je len o mne, ale o olympijskom hnutí v našej krajine – športovcoch, tréneroch, funkcionároch, dobrovoľníkoch."

Sú vaše predstavy o práci prezidenta SOV po polročnej skúsenosti iné, ako boli v čase, keď ste vstupovali do volebného ringu?

„Trochu áno. Čiastočne je to spôsobené tým, že som funkciu prevzal tesne pred koncom roka, čo je z hľadiska rozbehu trochu nešťastné obdobie: je totiž vyplnené množstvom formálnych povinností. Absolvoval som mnoho športových galavečerov a rôznych oceňovaní, ktoré som nechcel vynechať. Takže mi ostalo menej času na bežnú agendu. Na začiatku roka som s najbližšími spolupracovníkmi všetky resty dobehol. Chcel som v jednotlivých oblastiach činnosti SOV vybudovať silné tímy zložené z ľudí s podobným rozmýšľaním ako je moje, a toto sa mi, myslím si, podarilo pomerne rýchlo. Dnes sa cítim už v pozícii prezidenta oveľa komfortnejšie ako napríklad v decembri či januári."

V akej kondícii ste prevzali SOV, ktorý ste predtým poznali len z pozície predsedu správnej rady Nadácie SOV?

„Viesť nadáciu a celý SOV je veľký rozdiel. Správna rada pracovala v príjemnej, takmer rodinnej atmosfére plnej entuziazmu. Na tomto malom kolektíve som si odskúšal, ako by to mohlo vyzerať vo veľkom. V SOV som našiel odborne zdatných a v problematike zorientovaných ľudí. Existovali preto dve možnosti – uspokojím sa s daným stavom, len jednoducho nad-

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR V KOCKE

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

SOV, ustanovený 19. decembra 1992, je občianske združenie s pôsobnosťou na celom území SR, ktoré riadi olympijské hnutie v SR, má postavenie a oprávnenie národného olympijského výboru (NOV) podľa Olympijskej charty a v súlade s ňou.

Verejnosť najviac vníma pôsobenie SOV v súvislosti s hrami olympiády – to je oficiálne označenie olympijských hier (OH) a so zimnými olympijskými hrami (ZOH). SOV má výlučné právomoci zastupovať Slovenskú republiku na podujatiach pod patronátom Medzinárodného olympijského výboru (MOV), Európskych olympijských výborov (EOV) a Asociácie národných olympijských výborov (ANOV); na tento účel má právo prihlásiť, menovať, organizačne zabezpečiť a viesť výpravy reprezentácie SR. SOV má takisto výlučné právo schvaľovať organizátora olympijských podujatí na území SR (OH/ZOH mládeže, resp. EYOF).

Činnosť SOV je však omnoho širšia a mnohostrannejšia, do značnej miery zameraná na mládež a rozvoj olympizmu. Žiaľ, verejnosť túto činnosť doteraz príliš nevníma. Pritom vyplýva z poslania SOV, ako je definované v jeho stanovách.

Poslanie SOV je všestranne prispievať k rozvoju športu v SR, šíriť a popularizovať základné princípy a hodnoty olympizmu, rozvíjať olympijské dedičstvo, a tak prostredníctvom športu prispievať k harmonickému rozvoju človeka, k vzájomnému porozumeniu a priateľstvu medzi národmi a k prehlbovaniu mierového spolužitia.

viažem na prácu môjho predchodcu pána Chmelára, alebo zariskujem a SOV bude oveľa aktívnejší a vtiahnem do diania ešte viac ľudí, aby SOV bolo výraznejšie vidno na verejnosti. Ja som však prišiel s novými víziami, a preto som si vybral druhú alternatívu – oveľa zaujímavejšiu."

FUNKCIONÁR NIE JE PARAZIT

Za viceprezidentov ste si vybrali dvoch bývalých olympionikov Petra Korčoka a Jozefa Gönciho a dlhoročného skúseného športového funkcionára Zdenka Kríža. Bola to dobrá voľba? Ako sa vám s nimi spolupracuje?

„Som s nimi absolútne spokojný. Každý z nich si rýchlo našiel svoju parketu. Skúsenosti Petra Korčoka i Jozefa Gönciho sú pre mňa neoceniteľné, vďaka nim lepšie chápem problematiku potrieb vrcholových športovcov. Zdenko Kríž zase prináša neoceniteľné množstvo praktických skúseností zo športovej politiky. Z pozície šéfa stolného tenisu i generálneho sekretára Konfederácie športových zväzov SR dôkladne pozná, čo náš šport najviac ťaží. Všetci traja sú pre mňa dôležitými partnermi. Bez nich by som si svoje fungovanie ťažko vedel predstaviť."

Často vás vídať na športových podujatiach, zoznamujete sa s ľuďmi, s novým prostredím. Skúste stručne charakterizovať slovenskú športovú komunitu...

„Vládne v nej to, na čo sa pamätám aj ja z čias mojej aktívnej džudistickej kariéry – prirodzené nadšenie pre to, čo robí. Šport, na vrcholovej i rekreačnej úrovni, je spojený najmä s pozitívnou emóciou. Samozrejme, športovú rodinu trápi mnoho rôznych problémov, no občas mám pocit, ako keby sme si ich vytvárali sami a – celkom zbytočne."

Čo vás v našom športe najviac prekvapilo – príjemne i nepríjemne?

„Pozitívne je, že sa športové hnutie dokázalo – napríklad aj vo voľbách prezidenta SOV – zjednotiť a má snahu vystupovať v budúcnosti spoločne. To považujem za veľmi dôležité, lebo je to dobrý predpoklad, aby sme niektoré veci mohli zmeniť. Príjemne ma prekvapilo, že ľudia v našom športe dokážu medzi sebou vecne diskutovať. Do komisií SOV sme pozvali ľudí s rozličnými názormi, no neurážajú sa, neútočia, nebúchajú dverami a sú schopní vzájomne sa počúvať. To je fajn, lebo dopredu sa posunieme len vďaka kultivovanej výmene názorov. Negatívum? Už som spomenul, že často si, zväčša v dobrom úmysle, narobíme sami sebe veľa zbytočných problémov."

Akí sú podľa vás naši športoví funkcionári? Verejnosť a aj časť politikov ich, žiaľ, neraz vníma negatívne a majú pocit, že bez nich by to fungovalo lepšie, čo je však zásadný omyl...

„Mnohí pochádzajú zo športu, ktorému sa predtým aktívne venovali, takže k športu majú prirodzený vzťah. Veľká väčšina, ak nie všetci, nie sú profesionálni manažéri vidiaci za svojimi aktivitami len zisk. Naši funkcionári sú väčšinou dobrovoľníci, ktorí športu venujú vlastný čas, energiu a neraz i svoje peniaze. Žiaľ, spoločnosť sa o ich aktivitách dozvedá málo. A ak aj niečo, zväčša ide o škandály, o ktorých sa najviac rozpráva. Problémových funkcionárov je len mizivé percento. Bohužiaľ, ako keby sme zabúdali oceniť obrovské kvantum ľudí, ktorí športu mnoho dali a nič od neho nechcú. Robia to len preto, lebo ich to teší. Poukazovať a hovoriť o negatívach je správne, nesmieme ich zamlčovať, no zovšeobecňovanie – športový funkcionár

KTO JE ANTON SIEKEL

Bratislavský rodák (narodený 23. októbra 1969) vyštudoval strojárstvo a neskôr financie a finančné služby na Vysokej škole finančnej a správnej v Prahe. Je jeden zo zakladateľov Istrokapitálu, odkiaľ však odišiel. V roku 2006 založil nadnárodnú spoločnosť FPD, ktorá pôsobí v Európe, juhovýchodnej Ázii, USA a Kanade. Je aj spolumajiteľ spoločnosti TheSportCorporation so sídlom v Kanade, ktorá sa zaoberá športovým marketingom a zastupovaním profesionálnych hráčov NHL. Žije striedavo v Singapure a v Bratislave, je ženatý a má dve dospelé dcéry. Je honorárny konzul Kolumbie na Slovensku.

Anton Siekel začínal ako futbalista v Devínskej Novej Vsi, potom sa venoval karate a džudu (má III. dan). Pôsobil v 1. JC Pezinok aj ako tréner mládeže, k džudu priviedol obe svoje dcéry. V roku 2009 získal najvyššie ocenenie Slovenského zväzu džuda „Zlatú šerpu SZJ" a je aj jeho čestný prezident. V roku 2011 založil fond na podporu medailistov v džude na OH, MS a ME, ktorým vypláca pravidelnú mesačnú rentu. Od roku 2015 je člen poradného zboru prezidenta Európskej únie džuda.

V rokoch 2014 – 2016 viedol správnu radu Nadácie SOV. Podporuje viaceré slovenské športové zväzy, podujatia (napríklad medzinárodnú interligu v džude i domáce plavecké pohárové súťaže), kluby i športovcov.

MEDZI ÚLOHY SOV OKREM INÉHO PATRÍ:

- riadiť, rozvíjať a chrániť olympijské hnutie v SR; podieľať sa na výchove športovcov k vysokej výkonnosti a všestrannej dokonalosti, na tvorbe systému výberu športových talentov, na ich príprave a výchove;
- podporovať výchovu a vzdelávanie, rozvoj kultúry, umenia a etiky a uplatňovať princípy univerzality a fair play v športe;
- spolupracovať s univerzitami a školami každého typu, športovými klubmi, zväzmi, športovými, výchovnými a spoločenskými organizáciami a inštitúciami, najmä na zainteresovaní detí a mládeže do športu;
- chrániť a zveľaďovať olympijské a športové dedičstvo, rozvíjať tradície a históriu športu v SR;
- chrániť životné prostredie, podieľať sa na zveľaďovaní podmienok na trvalo udržateľný život, pôsobiť na skvalitňovanie športovísk.

„PRÍJEMNE MA PREKVAPILO, ŽE ĽUDIA V NAŠOM ŠPORTE DOKÁŽU MEDZI SEBOU VECNE DISKUTOVAŤ.“

rovná sa parazit, ktorý vyciciava peniaze zo športu, je naozaj nemiestne.“

RADÍ SA AJ S CHMELÁROM

K radikálnym zmenám na sekretariáte SOV ste sa napokon neodhodlali, rozdelili ste len dovtedajšie veľké právomoci generálneho sekretára medzi neho a nového výkonného riaditeľa. Jozef Liba má teraz v portfóliu najmä zahraničnú agendu a medzinárodné oddelenie, Gábor Asványi riadi ostatné oddelenia a zabezpečuje každodenný chod sekretariátu SOV. Osvedčila sa táto zmena?

„Som s ňou veľmi spokojný a myslím si, že to isté by zaznelo aj z úst mojich ďalších kolegov. Keď som sa stal prezidentom SOV, deklaroval som, že ak chceme rozšíriť naše aktivity, musíme kolektív personálne posilniť. Vytvorenie funkcie výkonného riaditeľa som plánoval od začiatku a myslím si, že v osobe pán Asványiho som našiel človeka, na ktorého sa môžem stopercentne spoľahnúť. Jeho prácu a schopnosti som poznal zo spoločného pôsobenia v Nadácii SOV.“

Čo ste si od delegovania značnej časti právomocí generálneho sekretára na výkonného riaditeľa sľubovali?

„Nastavenie vnútorných procesov v každej organizácii je kľúčové. Ľudia musia vedieť, za kým ísť, s kým riešiť problém, no a my sme potrebovali človeka, ktorý by bol vždy k dispozícii. Ak by nevznikol post výkonného riaditeľa, jeho náročnú prácu by som si musel rozdeliť s pánom Libom, čo by nás však obmedzovalo v iných aktivitách. Dnes všetci vedia, že ak bude pán Liba na zahraničnej pracovnej ceste, keďže medzinárodné vzťahy sú jeho hlavná parketa, úrad bude normálne fungovať ďalej. Ľudia na sekretariáte SOV vedia, že je tu stále niekto, na koho sa môžu obrátiť a okamžite riešiť akúkoľvek vec. V praxi sa táto zmena osvedčila, nebolo to nič neštandardné. Takto nastavený tím je ideálny.“

V marci odstúpila predsedníčka predstavenstva a výkonná riaditeľka Slovenskej olympijskej marketingovej, a. s., Eva Gažová. Čo bola príčina? Mali ste rozdielny pohľad na fungovanie SOM?

„Pani Gažová robila v olympijskom hnutí 19 rokov a je to človek, ktorý priniesol do slovenského športu veľa pozitívneho, za čo jej patrí vďaka. Nechcem hovoriť o príčinách jej rozhodnutia, to by najlepšie vysvetlila ona. Možno však chce svoje schopnosti a skúsenosti využiť viac in-

SLOVENSKÉ PLÁVANIE PODPOROVAL ANTON SIEKEL UŽ DLHŠIE PRED ZVOLENÍM ZA ŠÉFA SOV. NA FOTOGRAFII S OLYMPIONIKOM TOMÁŠOM KLOBUČNÍKOM A S PREZIDENTKOU PLAVECKEJ FEDERÁCIE IRENOU ADÁMKOVOU.

ZLOŽENIE VALNÉHO ZHROMAŽDENIA SOV

SOV má v súčasnosti spolu **80 členov** – 68 právnických osôb a 12 fyzických osôb, ktorí spolu disponujú 113 hlasmi. Spolu 76 hlasov majú v pléne zväzy olympijských športov. Ďalších 5 hlasov majú členovia komisie športovcov SOV. Zväzy olympijských športov (resp. ich delegáti) a delegovaní členovia komisie športovcov SOV spoločne s prezidentom SOV a s členkou Medzinárodného olympijského výboru (MOV) tvoria tzv. olympijskú väčšinu, ktorá disponuje 83 hlasmi. Spoločne s ďalšími 9 členmi výkonného výboru SOV majú všetci členovia, tvoriaci olympijskú väčšinu, výhradné právo hlasovať o otázkach týkajúcich sa priamo olympijských hier.

Národné federácie (NF) olympijských športov, ktorých šport v zmysle Olympijskej charty riadi jedna medzinárodná športová federácia (MŠF), majú vo valnom zhromaždení SOV prostredníctvom svojho delegáta po dva hlasy. V súčasnosti sa to týka spolu 36 federácií, ktoré disponujú dovedna 72 hlasmi. V dvoch olympijských športoch je na Slovensku situácia, že šport riadený jedinou MŠF má na Slovensku dva zväzy, riadiace rôzne odvetvia tohto jedného olympijského športu. Tieto federácie majú po 1 hlase, čiže spolu 4 hlasy.

Všetci ostatní členovia SOV – fyzické osoby (prezident SOV, členka MOV, 5 delegovaní členovia komisie športovcov SOV a 5 významných osobností olympijského hnutia a športu na Slovensku), aj právnické osoby (NF neolympijských športov a ďalšie organizácie pôsobiace v oblasti športu alebo vyvíjajúce činnosť s afinitou k športu) – majú takisto po 1 hlase. *(sou)*

dividuálne, a nie v olympijskej rodine. Odišla však len zo štruktúr SOV, nie zo sveta športu a športového marketingu. Verím, že budeme i naďalej kooperovať."

Z bývalých špičkových predstaviteľov SOV – exprezidenta Františka Chmelára a exviceprezidentov Márie Mračnovej a Vladimíra Millera – ste si utvorili poradný orgán, akúsi radu starších. V akých situáciách sa na ňu mienite obracať?

„Zaviedli sme si pravidelný systém stretávania minimálne pred každým zasadnutím výkonného výboru. Spolu si prejdeme, čo exekutíva plánuje, čo sa v uplynulom mesiaci udialo, a čo v ňom v slovenskom športe rezonovalo. Všetci traja sú symboly slovenského olympizmu, ešte vždy majú čo povedať, preto je logické, že som si ich vybral za poradcov. Myslím si, že ich zotrvanie v centre diania je správna vec. Môžem sa od nich veľa naučiť."

Ustanovili ste aj športovú radu SOV, ktorú vedie viceprezident Peter Korčok. Čo je jej kľúčová úloha?

„Členovia exekutívy v nej zastupujú len niektoré subjekty SOV, ale cítili sme potrebu rozšíriť komunikáciu aj so širším spektrom športového hnutia. Preto sme hľadali nejakú platformu a našli sme ju vo forme športovej rady SOV. Zbierame v nej praktické skúsenosti a poznatky od členov SOV, ktorí nemajú zastúpenie vo výkonnom výbore. Športová rada je výborná príležitosť pre všetkých, ktorí sa nedostali do exekutívy SOV, no chcú pracovať a niečo nové priniesť. Každý, kto má záujem, má dvere do rady otvorené, tešíme sa z každého záujemcu o prácu v nej. Aby sme boli čo najflexibilnejší, vytvorili sme v rámci rady skupiny so špecializáciou na určité oblasti. Pevne verím, že fungovanie rady sa prejaví aj v našich výsledkoch a bude jej prácu už čoskoro vidieť."

SOV V ÚLOHE MEDIÁTORA

Sotva ste sa stihli ohriať na prezidentskej stoličke, už ste hasili spor v Slovenskej lyžiarskej asociácii (SLA). Najmä vďaka SOV, ktorý zohral pozitívnu úlohu, sa situácia upokojila. Vidíte v budúcnosti úlohu SOV aj ako mediátora v rôznych vnútrozväzových sporoch?

„Je naša povinnosť snažiť sa o to, aj keď je to nepríjemná úloha, lebo vstupujete do prostredia s narušenými vzťahmi, kde ľudia medzi sebou normálne už takmer nekomunikujú. Chceme mať ambíciu naprávať aj to, čo sa kazilo už dlhší čas. Určite nebudeme stáť bokom, ignorovať spory škodiace nášmu športu a vyberať si len príjemné úlohy. Pomáhať stabilizovať slovenské športové hnutie je naša povinnosť."

Aj kauza SLA verzus elitní zjazdári naznačila, že slovenskému športu chýba autonómnosť, keďže predseda NR SR Andrej Danko sa po prijatí Veroniky Velez-Zuzulovej asociácii vyhrážal, že jej stopne štátnu dotáciu. Ako podľa vás zabezpečiť vyššiu mieru autonómnosti nášho športu, než aká je v súčasnosti?

„Netajím sa názorom, že šport – nie iba na Slovensku – by mal byť autonómny, no autonómnosť by mala obsahovať aj isté samoregulačné princípy. Musíme spoločnosti ukázať, že sa vieme kriticky postaviť ku kauzám, vieme ich vyhodnotiť a prijať závery. Len takto si môžeme budovať rešpekt. Štát však má právo pýtať sa, či sú peniaze daňových poplatníkov využité efektívne. Rešpektujem, že musíme jasne zdokladovať, čo za ne robíme. Moja snaha je však presvedčiť verejnosť, že šport má nielen pozitívny ekonomický, ale aj spoločenský a sociálny dopad na spoločnosť, a že financie na športovanie a športovú infraštruktúru nie sú vyhodené peniaze."

V domácej športovej politike nedávno zarezonovali výmeny na postoch šéfov našich troch elitných rezortných športových stredísk. Kým v Športovom centre polície sa zmena uskutočnila kultivovane, to, čo sa dialo v Národnom športovom centre a vo Vojenskom športovom centre Dukla, pôsobilo – tragikomicky. Ako vnímate tieto personálne výmeny?

„Ak v živote fungujeme podľa pravidiel, všetko ide zvyčajne ľahšie. Potešilo by ma, keby sa aj pri obsadzovaní riaditeľov stredísk nastolili nejaké jasné pravidlá. Rešpektujem, že hlavné slovo pri menovaní majú rezorty, ale nič nebráni tomu, keby v rámci posilnenia autonómnosti športu vznikol orgán, s ktorým by personálne zmeny aspoň prekonzultovali. Časté výmeny prinášajú silné negatíva – nedá sa robiť koncepčne, keď sa každú chvíľu mení riaditeľ a neviete, aké budú predstavy nového. Rezortné strediská musia taktiež nevyhnutne spolupracovať – navzájom, so zväzmi aj so SOV. Preto je podľa mňa celkom legitímne, aby sa zmeny na postoch šéfov stredísk vzájomne odkomunikovali. Ba nebolo by na škodu, keby tieto subjekty navrhovali a odporúčali kandidátov, prípadne ak by rezorty dokázali akceptovať aj výhrady k práci riaditeľov športových stredísk. Nechceme rezortom ukrajovať z ich kompetencií, ale týmto im situáciu trochu uľahčiť."

V závere roka 2015 parlament s veľkou pompou prijal nový Zákon o športe s hlavnou myšlienkou: za viac peňazí viac kontroly. Lenže ani nie po roku prišla novelizácia, ktorá

ORGÁNY SOV

Valné zhromaždenie SOV:
Najvyšší orgán, jeho zloženie uvádzame osobitne.

Prezident SOV:
Súčasný prezident Anton Siekel bol zvolený 26. novembra 2016, jeho funkčné obdobie trvá štyri roky.

Výkonný výbor SOV:
Bol zvolený 26. novembra 2016, jeho funkčné obdobie trvá štyri roky. VV SOV vedie prezident SOV Anton Siekel. Ďalší volenými členmi VV SOV sú viceprezidenti Peter Korčok, Jozef Gönci a Zdenko Kríž, plus Ľubor Halanda, Jozef Jurášek, Daniel Líška, Robert Petriska, Monika Šišková a Marián Vanderka. Členmi VV SOV ex officio sú členka Medzinárodného olympijského výboru Danka Barteková a predseda komisie športovcov SOV Matej Tóth.

Dozorná rada SOV:
Bola zvolená 26. novembra 2016, jej funkčné obdobie v súlade so Zákonom o športe trvá päť rokov. Predsedom DR SOV je Marián Kukumberg.

Ombudsman SOV:
Ľubomír Fogaš bol do tejto funkcie zvolený 26. novembra 2016, jeho funkčné obdobie trvá štyri roky.

Disciplinárna komisia SOV:
Výkonný výbor SOV ju v prípade potreby menuje ad hoc.

zväzom poriadne skomplikovala život. Bez ohľadu na ich potreby ktosi len tak z brucha určil cifry, koľko percent zo štátnej dotácie musia použiť na to či tamto. Bude sa SOV angažovať v úsilí napraviť túto pre šport zjavne škodlivú novelu?

„Problém vnímame veľmi intenzívne, táto téma je na dennom poriadku v SOV takmer všade, no najmä v športovej rade a v legislatívno-právnej komisii. Nemôžeme pred týmto problémom zatvárať oči a tváriť sa, že je všetko v poriadku. Novela sa snažila narýchlo niečo suplovať, ale výsledok vyznieva tak, že v snahe pomôcť niekto už aj tak komplikované veci ešte viac skomplikoval. Žiaľ, na Slovensku vnímajú mnohí akúkoľvek chybu div nie ako katastrofu, a preto si ju prizná len málokto. Ľudia, ktorí robia, však robia aj chyby. To je normálne. Nenormálne však je nepriznať si ich. V súvislosti so zákonom o športe a jeho novelizáciou nám prax ukázala, že toto či tamto nám nevyšlo, a preto – poďme to napraviť. Netrvajme tvrdošijne na niečom a netvárme sa, že my chyby nerobíme. Súhlasím, že cesta permanentnej novelizácie nie je dobrá. Aj preto teraz zbierame všetky nedostatky, ktoré sa postupne objavujú, a keď ich zosumarizujeme, potom ich naraz jednou novelou opravíme. Na takomto postupe sme sa zhodli aj na rokovaní v rade ministra."

Slovenský šport je bytostne závislý najmä od štátnych dotácií, čo nie je šťastné. Veríte, že sa v blízkej budúcnosti táto závislosť rapídne zníži a v našom športe sa objaví výrazne viac súkromných financií?

„Tento môj názor ešte viac zosilnel. V diskusiách s partnermi dostávame nové a nové nápady, ako zo športu spraviť ešte hodnotnejší produkt. Nestačí ponúkať len olympijské kruhy. To je fajn, ale firmy za hodnotu, ktorú do športu vkladajú, chcú viac ako len pozitívnu emóciu zo športového úspechu. Chcú hodnotu, s ktorou sa dlhodobo stotožnia. Nepochybujem, že súkromný sektor veľmi rád investuje do športu, ak uvidí, že je bez škandálov a má dôstojné postavenie v spoločnosti."

STRECHA? NIET NA ČO ČAKAŤ

Váš predchodca František Chmelár sa viackrát, naposledy na jar 2012, podujal na záslužnú úlohu – zastrešiť pod SOV celý rozdrobený slovenský šport. Nevyšlo mu to. Vy ste sa na túto neľahkú misiu odhodlali už po 131 dňoch. Veríte, že sa vám to podarí?

„Už neraz som povedal, že v diskusiách hľadajme, čo nás spája, a nie rozdeľuje. Rozdielnych pohľadov bude vždy veľa, ale napriek tomu máme mnoho spoločných problémov, ktoré je nutné riešiť. Robme to spolu. Bude to oveľa jednoduchšie, ako keby sa o to každý snažil sám. Vždy sa nájdu spoločné prieniky, aj medzi záujmami futbalového zväzu a nejakého maličkého. Veľmi ma povzbudil výsledok volieb prezidenta SOV, ktorý naznačil, že moja vízia spoločnej strešnej organizácie slovenského športu, o ktorej som hovoril v kandidatúre, našla odozvu. Nestačí, aby ju chcel prezident SOV, musia ju chcieť zväzy. Vtedy má zmysel niečo podniknúť. Vravel som, že ak neuvidím pozitívnu spätnú väzbu, tak ‚strecha' pre mňa nie je téma."

Ochota zrejme je, keď ste nedávno s touto vážnou témou vyrukovali na verejnosti...

„Otázka znela, či to urobíme už teraz, alebo celý proces odložíme na neurčito. Zastával som však názor, že ak to máme urobiť, nečakajme! Niet na čo čakať.

„KEĎ UKÁŽEME, ŽE SA VIEME DOHODNÚŤ, POLITICKÝM ŠPIČKÁM SA BUDE ZVONKA ZASAHOVAŤ OMNOHO ŤAŽŠIE, LEBO ARGUMENTAČNE BUDEME SILNEJŠÍ."

Snažím sa preto súčasných členov SOV presvedčiť, že rozšírenie SOV na strešný orgán bude najmä v ich prospech, a prípadných nových členov presviedčam, že byť členom SOV sa oplatí. Doba je strašne rýchla, strešná organizácia bude mať pozitívny efekt pre všetkých. Ak by som necítil veľkú podporu zo zväzov a z KŠZ, do tohto projektu by som sa nepustil."

Predošlé pokusy vytvoriť „strechu" stroskotali na dvoch najsilnejších športových zväzoch – hokejovom a futbalovom. Bez nich je akákoľvek „strecha" poriadne deravá. Čím ich chcete presvedčiť?

ČO PATRÍ POD SOV?

SOV NA PLNENIE SVOJHO POSLANIA A ÚLOH ZRIADIL:

Slovenskú olympijskú marketingovú, a.s. (SOM, a.s), ako svoju stopercentnú dcérsku obchodnú spoločnosť. Na čele jej predstavenstva je výkonný riaditeľ SOV Gábor Asványi.

Nadáciu SOV, ktorá vznikla 27. decembra 2007. Jej hlavné priority sú podpora rozvoja vrcholového športu a športu pre všetkých, podpora a organizovanie výchovno-vzdelávacích, kultúrnych a športových aktivít detí a mládeže, ako aj výpomoc športovcom, olympionikom v sociálnej alebo zdravotnej núdzi. Činnosť Nadácie SOV riadi 9-členná správna rada (medzi jej členmi sú štyria olympionici). Na jej čele je podnikateľ Dušan Guľáš.

ORGANIZAČNÉ ZLOŽKY SOV:

Slovenské olympijské a športové múzeum (SOŠM) na čele s riaditeľkou Zdenkou Letenayovou, kuratóriom SOŠM vedie čestný prezident SOV František Chmelár, múzejnú radu viceprezident SOV Zdenko Kríž, komisiu na tvorbu zbierok Vladimír Turčan – odborne zastrešuje aj správu Národného pamätníka olympionikov na Národnom cintoríne v Martine; **Slovenskú olympijskú akadémiu** (SOA) na čele s Pavlom Ružbarským – zastrešuje bádateľské, výchovno-vzdelávacie a kultúrne aktivity; **Klub fair play** (KFP) SOV na čele s Katarínou Ráczovou – vyhľadáva a propaguje príkladné činy a osobnosti; **Združenie olympijských**

BÝVALÝ AKTÍVNY DŽUDISTA JE ČESTNÝ PREDSEDA SLOVENSKÉHO ZVÄZU JUDO A PORADCA PREZIDENTA EURÓPSKEJ FEDERÁCIE.

„Existujú dve možnosti: prísť s ponukou typu či ju prijmete alebo nie, SOV strechou jednoducho aj tak bude. To ale nie je dobrá cesta. Chcem, aby každý zväz cítil, že byť členom SOV, ktorý plní aj úlohu strechy slovenského športu, je v jeho prospech. Odtabuizujme futbal a ľadový hokej z pohľadu menších zväzov, oddémonizujme ich a urobme prvé kroky k zblíženiu. Nehovorím, že to bude ľahké, ale spätná väzba bola pozitívna. Na SFZ aj na SZĽH mi povedali, že rozumejú, o čom hovorím a tvrdili, že mnoho vecí vidia rovnako. Poďme teda robiť konkrétne kroky, aby sme začali spolupracovať. Som presvedčený, že pozícia futbalu a hokeja pod spoločnou strechou určite nebude horšia ako teraz."

Prečo by mali futbal a hokej vstúpiť pod jednu strechu, keď sa im darí lobovať za svoje záujmy aj samostatne?

„Ak máte nejaké výhody, sú zväčša obmedzené časom. Po jeho uplynutí sa stratia a vraciate sa späť na začiatok. Preto si myslím, že ak momentálnu výhodu naplno využijeme na nastavenie procesu, ktorý bude trvalý a pevný, vyhrali sme. Nielen futbalistom a hokejistom vravím: využime naše vzťahy, kontakty a vytvorme štandardný rámec na rozdeľovanie peňazí, podporu výstavby športovej infraštruktúry, športových podujatí, či na zabezpečenie top tímu. Keď verejnosti ukážeme, že sa vieme dohodnúť, politickým špičkám sa bude zvonka zasahovať omnoho ťažšie, lebo argumentačne budeme silnejší. Ak však budeme sólovať a ťažiť iba z toho, že sme dnes na tom dobre, to nikam nevedie. Situácia sa môže zmeniť a za dva roky môže byť všetko naopak."

Veríte, že sa vám podarí splniť odvážny plán a celý slovenský šport bude do konca roka 2018 pod jednou strechou – olympijskou?

klubov SR (ZOK SR) na čele s Ivanom Čiernym – koordinuje a zastrešuje činnosť samostatne pôsobiacich olympijských klubov v 21 regiónoch Slovenska.

KOORDINAČNÉ ORGÁNY SOV: športovú radu (vedie ju viceprezident SOV pre športy Peter Korčok) a radu olympizmu (vedie ju viceprezident SOV pre olympizmus Zdenko Kríž).

ODBORNÉ KOMISIE AKO PORADNÉ ORGÁNY VÝKONNÉHO VÝBORU SOV: legislatívno-právnu (predseda Peter Sepeši), lekársku a antidopingovú (predseda Roman Fano), mediálnu a edičnú (predseda viceprezident SOV Zdenko Kríž), zahraničných vzťahov (predseda generálny sekretár SOV Jozef Liba), environmentálnu (predsedníčka Dagmar Rajčanová), pre ženy a šport (predsedníčka členka VV SOV Monika Šišková), komisiu neolympijských športov (predseda člen VV SOV Daniel Líška), plus komisiu športovcov (predseda ex officio člen VV SOV Matej Tóth); táto komisia má osobitné postavenie, vyplývajúce z Olympijskej charty.

SOV menuje: **ústredný štáb Olympijských festivalov Slovenska** na čele s Antonom Javorkom – metodicky riadi a koordinuje činnosť krajských štábov festivalov pôsobiacich v rámci jednotlivých vyšších územných celkov.

Štruktúra sekretariátu SOV: Generálny sekretár SOV Jozef Liba je zodpovedný za medzinárodnú činnosť. Úradu šéfuje výkonný riaditeľ SOV Gábor Asványi. Oddelenia SOV: Slovenské olympijské a športové múzeum, športové (riaditeľ Roman Buček), olympizmu (Ivana Motolíková), ekonomické (Iveta Lednická), mediálne (Ľubomír Souček), medzinárodné, plus vnútorná správa a asistentka prezidenta, generálneho sekretára a výkonného riaditeľa. Poradný orgán prezidenta SOV tvoria čestný prezident SOV František Chmelár a čestní členovia SOV Mária Mračnová a Vladimír Miller.

(sou)

AKO DIVÁK ZAŽIL ANTON SIEKEL V RIU DE JANEIRO SVOJU PRVÚ OLYMPIÁDU. NA TRIBÚNACH SLEDOVAL SÚŤAŽE AJ S MANŽELKOU.

„Ak v tom ostanem sám, určite sa mi to nepodarí. Aby to vyšlo, musíme sa o to pričiniť úplne všetci. Dnes vo mne dozrelo silné presvedčenie, že sa to dá zrealizovať. Ak ma nik nepodrazí, v roku 2018 by sme mohli predstúpiť pred verejnosť a deklarovať, že máme jeden strešný orgán. Čaká nás ešte veľa roboty, a preto žiadam všetkých, ktorí to so slovenským športom myslia úprimne, o pomoc."

UCHVÁTILA HO VLHOVÁ V ASPENE

Ktorý slovenský športový úspech u vás osobne zarezonoval najviac od zvolenia za prezidenta SOV?

„Jednoznačne víťazstvo Petry Vlhovej v záverečnom slalome Svetového pohára zjazdárov v americkom Aspene, keď predstihla dovtedy nezdolateľnú Američanku Shiffrinovú. To bol pre mňa zážitok, jej triumf som si naplno vychutnal. Peťa je naozaj výborný športovec."

Ako bývalý džudista ste mali určite veľkú radosť aj z bronzu Mateja Poliaka do 66 kg na ME vo Varšave, veď Slovensko získalo v tomto športe cenný kov na ME po dlhých 12 rokoch. Získa medailu aj na OH 2020? Od Krnáčovho striebra v Aténach 2004 uplynie onedlho už 13 rokov...

„Ťažká otázka. Môžem povedať len toľko, že robíme všetko pre to, aby sme vytvorili podmienky na zisk takejto medaily. Zdá sa však, že zďaleka to nestačí. Z Maťovho úspechu sa, prirodzene, teším. Džudo patrí medzi športy, takisto ako ďalšie iné, kde na úspech musí všetko do seba zapadnúť v jediný deň. Maťovi to na ME vo Varšave vyšlo a azda to vyjde niekomu raz aj na olympiáde."

Ako vnímate snahy Medzinárodného olympijského výboru meniť program OH tak, aby bol rodovo vyvážený, na čo však doplácajú tradičné športy i disciplíny? Zmeny sa negatívne

KTO JE V PLÉNE SOV A KTORÉ ZVÄZY SÚ MIMO

SÚČASNÉ ZLOŽENIE VALNÉHO ZHROMAŽDENIA SOV, KTORÉ JE NAJVYŠŠÍM ORGÁNOM

▶ **Prezident SOV** (s 1 hlasom): Anton Siekel

▶ **Členka MOV** (členka SOV ex officio s 1 hlasom): Danka Barteková

▶ **Národné federácie olympijských športov:** zhodne s 2 hlasmi (spolu 36) zväzy atletiky, basketbalu, bedmintonu, biatlonu, bobov, boxu, curlingu, cyklistiky, džuda, futbalu, golfu, gymnastiky, horolezectva, hádzanej, jachtingu, jazdectva, kanoistiky, karate, ľadového hokeja, lukostreľby, lyžovania, moderného päťboja, plávania, pozemného hokeja, rugby, sánkovania, stolného tenisu, športovej streľby, šermu, taekwonda WTF, tenisu, triatlonu, veslovania, volejbalu, vzpierania a zápasenia, zhodne s 1 hlasom (4) zväzy krasokorčuľovania, rýchlokorčuľovania, bejzbalu a softbalu.

▶ **Národné federácie neolympijských športov:** zhodne s 1 hlasom (spolu 12) zväzy biliardu, bowlingu, čínskeho wu-šu, florbalu, frisbee, orientačných športov, potápačov, squashu, šachu, tanečného športu, vodného lyžovania a vodného motorizmu.

▶ **Ďalšie občianske združenia, inštitúcie a organizácie:** zhodne s 1 hlasom (spolu 13) Slovenská asociácia univerzitného športu, Športové centrum polície, Vojenské športové centrum Dukla, Národné športové centrum, Slovenská spoločnosť telovýchovného lekárstva, UK Bratislava – Fakulta telesnej výchovy a športu, Prešovská univerzita – Fakulta športu, Klub športových redaktorov SSN, Kalokagatia na Slovensku, Slovenská asociácia olympionikov, Slovenská spoločnosť olympijských a športových zberateľov, Slovenská asociácia športu na školách, Slovenské hnutie špeciálnych olympiád.

dotknú aj slovenského športu – deblkanoe zrejme vypadne z vodnoslalomového programu, v K4 sa nebude súťažiť na 1000-metrovej trati, ale na polovičnej, a hrozilo aj vyradenie chôdze na 50 km...

„Tieto radikálne zásahy do programu hier vnímam s rozpakmi. Na jednej strane chápem, že sa snažíme zrovnoprávniť pohlavia, rasy a tlačiť do úzadia faktory odlišnosti. No nemyslím si, že cesta zmien za každú cenu je správna. Musí zvíťaziť zdravý rozum. Existujú športy a disciplíny, na ktoré majú lepšie predpoklady muži, ale aj také, ktoré sedia vyslovene len ženám. To je predsa normálne. Silou mocou tlačiť do programu olympiád niečo len preto, aby nám sedeli počty či nejaké vzorce, je slepá ulička."

Na budúci rok vo februári sa na ZOH v juhokórejskom Pjongčangu prvý raz zúčastníte vo funkcii prezidenta SOV. Ako vidíte šance našej výpravy?

„S blížiacim sa termínom zimnej olympiády sa bude táto otázka opakovať čoraz častejšie, no ja sa budem snažiť vyhýbať priamej odpovedi. Nechcem, aby to znelo ako fráza, ale každý náš športovec, ktorý sa kvalifikuje na olympijské hry, si zaslúži rešpekt. Dostať sa na hry nie je vôbec jednoduché, konkurencia je obrovská. Pristupujme preto k našim športovcom s hrdosťou, oceňme každý ich výkon. Ak získajú medailu, oslavujme, tešme sa. Ak skončia tesne za medailovými pozíciami, prežívajme to s nimi, no vážme si ich. Ak podajú maximálny výkon, ale bude to stačiť iba na umiestenie v strede či až na konci štartového poľa, nehaňme ich. Dôležité je, aby verejnosť pochopila, že nik nejde na olympiádu na výlet. Viem – fanúšikovia majú radi víťazstvá, čo im nezazlievam. Ale musíme im pripomínať, že pre nás je už len účasť neraz ako víťazstvo."

Máte ambície v medzinárodnej športovej diplomacii? V novembri sa Františkovi Chmelárovi končí štvorročné funkčné obdobie v exekutíve Európskych olympijských výborov. Nebudete sa uchádzať o zvolenie namiesto neho?

„Momentálne na to nevidím žiadny priestor. Nemám takú ambíciu a ani teoreticky si to neviem predstaviť. Domáce výzvy sú momentálne také zaujímavé, že sa chcem sústrediť v prvom rade na ne. Eliminoval som všetko okrem rodiny, aby som za sebou niečo pozitívne v slovenskom olympijskom hnutí zanechal, preto by som považoval za nezodpovedné, keby som hneď na štarte zmenil disciplínu."

„ELIMINOVAL SOM VŠETKO OKREM RODINY, ABY SOM ZA SEBOU ZANECHAL V SLOVENSKOM OLYMPIJSKOM HNUTÍ NIEČO POZITÍVNE."

NADÁCIA SOV POD SIEKELOVÝM VEDENÍM VLANI SPUSTILA ÚSPEŠNÝ PROJEKT UKÁŽ SA! NA FOTOGRAFII JE S JEHO PROTAGONISTAMI, VPRAVO VEDĽA DANKY BARTEKOVEJ JEHO PREDCHODCA NA ČELE SOV FRANTIŠEK CHMELÁR.

▶ **Osobnosti olympijského hnutia a športu:** zhodne s 1 hlasom (spolu 5) Michal Martikán, Mária Jasenčáková, Miroslav Luberda, Janka Stašová a Jozef Stümpel.

▶ **Delegáti komisie športovcov SOV:** zhodne s 1 hlasom (spolu 5) - komisia na každé VZ SOV deleguje 5 zástupcov spomedzi svojich volených 9 členov, ktorými sú za letné športy Matej Tóth, Richard Varga, Richard Nagy, Zuzana Rehák Štefečeková a Martina Kohlová, za zimné športy (ich mandát je platný do skončenia ZOH 2018 v Pjongčangu) Milan Jagnešák, Ivan Bátory, Janka Gereková a Jozef Ninis.

TIETO NÁRODNÉ ŠPORTOVÉ FEDERÁCIE SÚ MIMO SOV

▶ **Členovia Konfederácie športových zväzov (KŠZ) SR:** zväzy dráhového golfu, hokejbalu, kickboxu, kolkov, kulturistiky, fitnesu a silového trojboja, nohejbalu, pretláčania rukou, silných mužov, športového rybárstva (spolu 9)

▶ **Členovia Združenia technických a športových činností (ZTŠČ) SR:** zväzy leteckých športov, motocyklového športu, motorizmu, paintballu, praktickej streľby, psích záprahov, raftingu, rádioamatérov, športovej kynológie, športového modelárstva, technických športov a technických činností (12)

▶ **Členovia Slovenského paralympijského výboru (SPV):** zväzy telesne postihnutých športovcov, zrakovo postihnutých (2)

▶ **Ďalšie národné federácie mimo KŠZ, ZTŠČ:** zväzy aikida, amerického futbalu, behu do vrchu, boccie, bridžu, cyklotrialu, dostihov, dostihov chrtov, futsalu, go, indiaky, jogy, šípok, skialpinizmu, suma, športu nepočujúcich, turistiky, western ridingu a ródea (19)

Poznámka: V prípade športov, ktoré majú na Slovensku dve (karate, taekwondo, motorizmus, rybárstvo), či dokonca tri federácie (letecké športy, šach) sa uvádza iba jedna.

(sou)

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP

KOMPLETNÝ VÝKONNÝ VÝBOR SOV, KTORÝ BOL V NOVEMBRI 2016 ZVOLENÝ NA ŠTYRI ROKY. V PRVOM RADE ZĽAVA ZDENKO KRÍŽ, DANKA BARTEKOVÁ, ANTON SIEKEL, PETER KORČOK A JOZEF GÖNCI, V DRUHOM RADE MARIÁN VANDERKA, MATEJ TÓTH, JOZEF JURÁŠEK, MONIKA ŠIŠKOVÁ, ĽUBOR HALANDA, ROBERT PETRISKA A DANIEL LÍŠKA.

ŠTVORROČNÉ AMBÍCIE ČLENOV EXEKUTÍVY

Vrátane prezidenta SOV Antona Siekela a členky Medzinárodného olympijského výboru Danky Bartekovej, ktorej členstvo ex officio v pléne aj v exekutíve SOV vyplýva z Olympijskej charty, má výkonný výbor SOV tucet členov. Desiatich z nich sme oslovili, aby prezradili ambície, s ktorými koncom novembra 2016 začali svoje štvorročné funkčné obdobie.

Viceprezident SOV pre športy, predseda Slovenského atletického zväzu a trojnásobný olympionik v atletike PETER KORČOK:

„Povzbudený úspechom na OH v Riu de Janeiro, kde som viedol našu výpravu, som chcel v práci pre SOV pokračovať. Vnímam, že šport sa v poslednom období stal výraznejšou spoločenskou témou s citeľným verejným záujmom. SOV ako inštitúcia, ktorá zastrešuje väčšinu športových organizácii, môže zohrávať kľúčovú úlohu pri vytváraní lepších podmienok na šport. V pozícii viceprezidenta a predsedu športovej rady SOV mám na starosti prácu so športovými zväzmi a organizáciami, ako aj športové aktivity SOV. Želám si, aby sme našou prácou prispeli k utvoreniu lepších podmienok na športovanie mládeže i vrcholový šport.“

Viceprezident SOV pre olympizmus, prezident Slovenského stolnotenisového zväzu ZDENKO KRÍŽ:

„Chcem prispieť k vybudovaniu strešnej organizácie slovenského športu na báze SOV. Takej, ktorá by bola rešpektovaným partnerom štátu a komfortne by sa v nej cítili olympijské i neolympijské zväzy. Ďalej pomôcť zásadne zmeniť v Zákone o športe vzorec na výpočet štátnych dotácií, zabezpečiť spravodlivejšiu podporu zväzov, odbúrať prehnanú administratívu. Okrem toho najmä prostredníctvom olympijských klubov a úspešných olympionikov intenzívnej-

šie šíriť a propagovať olympizmus, najmä medzi mládežou.“

Viceprezident SOV, päťnásobný olympionik (dvakrát bronzový) v športovej streľbe JOZEF GÖNCI:

„Rád by som prispel k transformácii SOV na kompetentného zástupcu celého slovenského športového hnutia a jeho dôstojného reprezentanta a partnera pri tvorbe štátnej politiky v oblasti športu. Takého, ktorý by mal odbornú a morálnu silu presadiť významné zmeny – či už v novele Zákona o športe, pri prijatí štatútu reprezentanta SR, zriadení pozícií hlavných metodikov športových zväzov, tvorbe systému budovania športovej infraštruktúry (aj tréningovej), i priestoru na ďalšiu odbornú diskusiu o budúcnosti slovenského športu. Ďalej sa chcem podieľať na obnovení činnosti Slovenskej asociácie olympionikov, vytvorení systému prirodzeného zaradenia športovcov po skončení kariéry do športovej administratívy a začať diskusiu o doživotnej rente pre olympijských medailistov. V neposlednom rade, v oblasti športovej diplomacie a medzinárodných vzťahov budem podporovať myšlienku recipročných pobytov a vzájomnej výmeny športových odborníkov.”

Člen VV SOV, prezident Slovenskej volejbalovej federácie ĽUBOR HALANDA:

„Môžem využiť bohaté skúsenosti z predchádzajúceho výkonu funkcie viceprezidenta SOV, ale aj z dlhodobého pôsobenia na čele SVF. Svojím otvoreným postojom a jasnými názormi (tak ako vždy doteraz) chcem ovplyvňovať chod SOV v oblasti športovej problematiky ako člen športovej rady SOV, ďalej podporovať utvorenie jednotnej športovej organizácie, spolupodieľať sa na projektoch pre mládež. Nie je mi cudzia ani oblasť financovania športu.“

Člen VV SOV, prezident Slovenskej triatlonovej únie JOZEF JURÁŠEK:

„Mojou ambíciou pri kandidatúre bolo aktívne pôsobenie pri utváraní čo najlepších možností prípravy pre všetkých športovcov s olympijskými ambíciami. Vzhľadom na zmenu legislatívy, ktorá negatívne zasiahla činnosť menších zväzov a priamo existenciu malých zväzov, chcem v SOV pomáhať ovplyvniť ďalšie legislatívne procesy týkajúce sa športu, konkrétne utvorenie objektívnych podmienok pre všetky športové zväzy a odstránenie neobjektívnych hodnôt z dotačného vzorca.”

Člen VV SOV, prezident Slovenského zväzu karate DANIEL LÍŠKA:

„Od začiatku som podporoval vznik strešnej organizácie športu na Slovensku na báze SOV. V tomto chcem pokračovať. Zároveň ako predseda komisie pre neolympijské športy budem hájiť záujmy týchto športov – aj na legislatívnej úrovni, aby sa v strešnej organizácii žiadny zväz necítil menejcenný a aby reprezentovala záujmy naozaj všetkých športov. Veľký význam tiež prikladám systematickej práci s mládežou bez ohľadu na to, o aký šport ide. Preto mám záujem zúčastňovať sa aj na tvorbe politiky a materiálov SOV v tejto oblasti.“

Člen VV SOV, predseda sekcie hladkých vôd Slovenskej kanoistiky ROBERT PETRISKA:

„Aj ako viceprezident SK a tiež vedúci oddelenia športu v NŠC pociťujem, že je potrebné analyzovať a komplexne identifikovať stav našej športovo talentovanej mládeže a úroveň jej trénerov. Súčasťou analýzy by mali byť aj návrhy, ako zvýšiť športovú výkonnosť buď priamo v tréningovom procese, alebo nepriamo formou vzdelanostnej a vedomostnej úrovne. Myslím si, že športová rada SOV by preto mala mať subkomisiu športovo talentovanej mládeže. Cítim, že túto problematiku treba akútne riešiť, pretože súčasná prax sa obmedzuje iba na slepú štatistiku a výšku dotácie, ale nerieši koreň veci – a to je dennodenná práca a úroveň kvality, disciplíny a kontroly práce s mládežou.“

Členka VV SOV, generálna sekretárka Slovenskej gymnastickej federácie MONIKA ŠIŠKOVÁ: „Ako žena chcem zastupovať a podporovať estetické športy, medzi ktorými hrá gymnastika prím. Chcem zlepšiť ich postavenie nielen v hierarchii športov na Slovensku, ale i v povedomí verejnosti a prispieť k ich lepšej prezentácii v médiách. Budem sa snažiť aj o zvýšenie počtu žien v činnosti nášho olympijského hnutia. Zároveň chcem v SOV využiť moje bohaté skúsenosti z funkcionárskej práce na Slovensku, i v rámci Medzinárodnej gymnastickej federácie.“

Člen VV SOV, dekan Fakulty telesnej výchovy a športu UK v Bratislave a olympionik v atletike i v boboch MARIÁN VANDERKA:

„Ako zástupca akademickej sféry v SOV by som rád hnutie obohatil o aplikáciu najnovších vedeckých poznatkov do praxe vzdelávaním odborníkov pôsobiacich v praxi prostredníctvom prednášok, konferencií a seminárov, aby ich to inšpirovalo k celoživotnému vzdelávaniu. V spolupráci so športovými zväzmi sa žiada systémovo štrukturálne a geneticky poskytovať metodické materiály na báze najnovších vedecky overených poznatkov z oblasti športového tréningu, diagnostiky, výberu talentov, prevencie zranení a pod. V oblasti olympizmu by som bol rád, keby Slovenská olympijská akadémia v spolupráci s FTVŠ UK usporiadala odbornú konferenciu s tematikou 25 rokov existencie SOV a jeho zložiek. Túto konferenciu by mohlo doplniť monotematické číslo časopisu Telesná výchova a šport, prípadne aj so širšou témou Olympizmus na Slovensku. Rád by som presadil návrat vedomostnej súťaže o olympizme pre vysoké školy do pôvodnej podoby, t. j. s aktívnou fyzickou účasťou trojčlenných družstiev.”

Člen VV SOV, predseda komisie športovcov SOV a olympijský víťaz v atletike MATEJ TÓTH:

„Mojou úlohou a snahou vo výkonnom výbore SOV je byť mostom medzi športovcami a vedením SOV. Informácie by mali prúdiť oboma smermi, aby rozhodnutia vedenia boli smerované k zlepšeniu podmienok pre športovcov. Chcem byť nápomocný aj v propagácii olympijského hnutia a olympijských myšlienok na verejnosti, hlavne medzi deťmi.“

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP, SOV

OLYMPIJSKÝ DEŇ JE NAJTRADIČNEJŠIE PODUJATIE SOV. KAŽDOROČNE SA VIAŽE K 23. JÚNU.

KĽÚČOVÉ PROJEKTY SOV

Slovenský olympijský výbor realizuje množstvo projektov v športovej, mediálnej i múzejnej oblasti a predovšetkým v oblasti rozvoja olympizmu. Viacero projektov finančne významne podporuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, aj marketingoví partneri. Vyberáme kľúčové projekty SOV:

PARTICIPÁCIA NA PROGRAMOCH OLYMPIJSKEJ SOLIDARITY

SOV vďaka predkladaniu kvalitných projektov čerpá v každom štvorročnom olympijskom cykle významnú finančnú podporu z programov Olympijskej solidarity (OS) Medzinárodného olympijského výboru (MOV) aj Európskych olympijských výborov (EOV). V štvorročnom období 2013 – 2016 najvyššiu podporu z OS MOV čerpal SOV na štipendiá pre zimných aj letných športovcov v rámci ich prípravy na ZOH 2014 v Soči, resp. na OH 2016 v Riu de Janeiro. Veľmi významná podpora OS MOV smeruje aj do programov rozvoja kultúry, vzdelávania, olympijského dedičstva a športu pre všetkých, i na rozvoj štruktúr samotného SOV. Z grantov OS EOV sú zase výrazne podporované kultúrne a vzdelávacie aktivity SOV, aj publikačná činnosť.

EDIČNÉ A MEDIÁLNE PROJEKTY

SOV od roku 2015 vydáva reprezentatívny časopisecký magazín Olympia (dnes OLYMPIC.SK). Po každých hrách olympiády aj zimných olympijských hrách SOV vydáva reprezentatívnu knižnú olympijskú pamätnicu z hier. Okrem toho SOV vydáva množstvo publikácií o slovenskom olympijskom hnutí a športe, predovšetkým v rámci svojho komplexného programu olympijskej výchovy. V jeho rámci od roku 2010 SOV vydal tieto brožúry: Naši olympijskí medailisti a olympionici, Aké boli antické olympijské hry, Novoveké olympijské hry, Míľniky svetového športu, Olympijské symboly, ceremoniály, hodnoty a princípy (k všetkým vyšli aj plagáty, distribuované na školy

po celom Slovensku), Volejbalový veliká Bohumil Golian, Pedagogický odkaz Pierra de Coubertin, Fair play v praxi, aj reedíciu kompletne prepracovanej Olympijskej abecedy. Všetky publikácie SOV, časopisecké aj knižné (s výnimkou olympijských pamätníc), sú verejne dostupné na stránke www.olympic.sk v sekcii Publikácie.

MÚZEJNÁ ČINNOSŤ

Od 1. januára 2015 SOV prevzal ako zriaďovateľ pod svoju správu Slovenské olympijské a športové múzeum (SOŠM) v Bratislave, ktoré bolo ešte v tom istom roku prijaté za člena medzinárodnej organizácie olympijských múzeí The Olympic Museums Network. Múzeum vlastní viac než 26-tisíc predmetov zbierkovej povahy, viac než 12-tisíc publikácií a tisícky historických fotografií. SOŠM každoročne realizuje výstavy s olympijskou a športovou tematikou, z ktorých viaceré putujú po Slovensku, produkuje aj publikácie v edícii Z depozitára múzea.

OBLASŤ ROZVOJA OLYMPIZMU

Podrobné informácie o všetkých projektoch z tejto oblasti sú uvedené na podstránke www.milujemsport.olympic.sk.

Olympijské festivaly Slovenska: Najväčší celoročný projekt SOV, organizuje sa od roku 2008. Projekt je zameraný na materské, základné a stredné školy, pri jeho organizácii SOV spolupracuje s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, so Združením miest a obcí Slovenska, slovenskými samosprávnymi krajmi a so Slovenskou asociáciou športu na školách. Pohybové aktivity v rámci festivalov sa komplexne prepájajú aj s vedomostnými a umeleckými súťažami, propagáciou fair play, starostlivosťou o životné prostredie a pod.

Olympijský deň: SOV sa každoročne už štvrťstoročie pripája k oslavám celosvetového Olympijského dňa (v kalendári je 23. júna). Podujatie sa koná pod heslom: „Hýb sa, uč sa, objavuj!“ Je určené predovšetkým deťom a mládeži. Oslovuje však aj rodičov, učiteľov, trénerov a všetkých, ktorí za vývoj mladej generácie zodpovedajú. Tradičnou súčasťou osláv je Beh Olympijského dňa (BOD), ale obsah športových aj mimošportových aktivít v jeho rámci je mnohostranný. Hlavný Olympijský deň sa tohto roku aj s účasťou viacerých popredných slovenských olympionikov uskutoční 23. júna v Banskej Bystrici.

Vedomostné, kultúrne a literárne súťaže: SOV ich prostredníctvom Slovenskej olympijskej akadémie dlhodobo organizuje predovšetkým pre deti a mládež, výtvarné súťaže výnimočne aj pre profesionálov. Všetky tieto súťaže sú tematicky zamerané na šport a olympizmus a sú rozdelené do troch vekových kategórií. Vedomostné súťaže majú rozdielny obsah pre základné, stredné a vysoké školy. V jednotlivých regiónoch organizáciu súťaží v minulosti zabezpečovali predovšetkým olympijské kluby. V poslednom období sa súťaže dominantne realizujú online formou cez internetovú stránku. Mimoriadny úspech mala literárna súťaž Olympijské pohľadnice Rio 2016. Jej účastníci zo škôl poslali tisícky papierových pohľadníc našim olympionikom do Ria – v celkovej hmotnosti 90 kg (!), okrem toho aj 1668 elektronických pohľadníc.

Medzinárodný olympijský tábor mládeže (MOTM): Cieľ projektu je podpora šírenia olympizmu medzi mladými ľuďmi a nadväzovanie nových priateľstiev prostredníctvom športu a olympijských myšlienok. Tábor s veľmi bohatým športovo-kultúrnym i výchovno-vzdelávacím programom a s účasťou viacerých známych olympionikov každoročne organizuje SOV v spolupráci so Slovenskou olympijskou akadémiou,

← *RAZ ZA ŠTYRI ROKY PRI PRÍLEŽITOSTI OLYMPIJSKÝCH HIER SOV ORGANIZUJE ŠTAFETU S OLYMPIJSKÝM OHŇOM. K VLAŇAJŠÍM OH V RIU DE JANEIRO PRI NEJ DETI Z CELÉHO SLOVENSKA TVORILI OBRAZOVÉ POSOLSTVO HRÁM.*

V RÁMCI MEDZINÁRODNÉHO OLYMPIJSKÉHO TÁBORA MLÁDEŽE DETI ZO 4 – 5 KRAJÍN VŽDY V LETE OBJAVUJÚ KRÁSY OLYMPIZMU, ŠPORTU AJ VYSOKÝCH TATIER.

Klubom fair play SOV, environmentálnou komisiou SOV a s Olympijským klubom Vysoké Tatry.

Dotkni sa hviezd: Audiovizuálne výchovno-vzdelávacie predstavenie SOV pre žiakov ZŠ vo veku 8 – 10 rokov má za cieľ predstaviť im olympijské symboly a myšlienky, prezentovať rôzne športy, zoznámiť ich s atmosférou olympijských hier, učiť ich správaniu v duchu fair play a stretnúť sa so športovými vzormi – olympionikmi. Deti sú prístupným a ich veku primeraným spôsobom uvádzané do sveta športu a olympizmu. Projekt sa realizuje vo viacerých mestách Slovenska.

Vykročte za zdravím: Projekt rozmanitých cvičení pod vedením skúsených lektorov je určený predovšetkým pre ženy vo veku nad 50 rokov, ale zapájajú sa doň aj muži. Odštartoval v Bratislave v roku 2013, medzičasom nadobudol celoslovenský charakter. Realizuje sa už v 14 regiónoch a zapojila sa doň aj Jednota dôchodcov na Slovensku.

Olympijský odznak všestrannosti: Tento projekt SOV spustil v roku 2012, zameriaval sa na športové, ale aj olympijské aktivity. V súčasnosti sa pracuje na jeho modifikácii, aby sa posilnil jeho športovo-súťažný charakter.

Poznámka: Okrem uvedeného veľa konkrétnych aktivít realizujú olympijské kluby v 21 regiónoch Slovenska, ďalej Klub fair play SOV, Slovenská olympijská akadémia, komisia SOV pre ženy a šport aj environmentálna komisia SOV, ktoré zároveň participujú na realizácii viacerých projektov SOV.

PROJEKTY NADÁCIE SOV

Nadácia SOV každoročne podporuje Medzinárodný olympijský tábor mládeže, príležitostne aj športové kluby a niektoré podujatia. Na realizáciu svojich cieľov rozvinula Nadácia SOV od roku 2014 viaceré nové projekty.

Olympijské srdce pre seniorov: Projekt je zameraný na olympionikov v seniorskom veku. Viacerí olympionici v jeho rámci získavajú poukazy na liečebný pobyt v Kúpeľoch Dudince. V minulosti v rámci tohto projektu Nadácia SOV finančne podporovala olympionikov, ktorí sa ocitli v ťažšej sociálnej či zdravotnej situácii.

Olympijská kvapka krvi: Realizuje sa s mottom „Daruj krv s olympionikom". V rámci tohto projektu sa v niekoľkých mestách Slovenska pod patronátom tamojších olympijských klubov a v spolupráci s Národnou transfúznou stanicou uskutočňujú odbery krvi, ktoré svojou prítomnosťou, prípadne aj aktívne podporujú slovenskí olympionici.

Ukáž sa!: Grantový program zameraný na finančnú podporu mladých talentovaných športovcov, ktorí sa o granty uchádzajú prostredníctvom prihlasovania vlastných motivačných videoprezentácií. V prvej fáze ich výber svojím hlasovaním robí verejnosť, v druhej fáze o konkrétnom rozdelení grantov (v rozdielnej výške) rozhoduje odborná porota. Ambasádormi projektu sú známi slovenskí olympionici. Za rok 2015 sa na tento účel podarilo rozdeliť 20 000 eur, za minulý rok už 35 000 eur.

OLYMPIJSKÁ KVAPKA KRVI JE JEDEN Z PROJEKTOV NADÁCIE SOV. MEDZI DARCAMI NAJCENNEJŠEJ TEKUTINY BOL AJ STRIEBORNÝ OLYMPIJSKÝ MEDAILISTA V DŽUDE JOZEF KRNÁČ.

Skupina MATADOR

Skupina MATADOR si vybudovala kľúčovú pozíciu na stredoeurópskom trhu ako systémový dodávateľ riešení pre automobilový a všeobecný priemysel. Spoločnosť bola založená pred viac ako 111 rokmi a výrazne sa podieľala na rozvoji slovenského priemyslu.

Pre zákazníkov po celom svete poskytujeme služby, ktoré pomáhajú formovať svet mobility. Či sa jedná o inžiniering a dizajn automobilov alebo sériovú výrobu štrukturálnych dielov, sme vždy pripravení ponúknuť maximum. V tomto nás podporuje aj široké portfólio priemyselných služieb zahŕňajúce automatizáciu, výrobu lisovacích nástrojov ako ja všeobecné strojárstvo. Spolu toto portfólio poskytuje stabilný základ možností, ktoré privádzajú myšlienky k životu.

Našich viac ako 1800 zamestnancov pracuje na Slovensku, Česku a Rusku. Táto globálna orientácia nám umožňuje dodávať našim zákazníkom najlepšie služby načas a vo vysokej kvalite, čo považujeme za základ toho, aby sme sa stali pre nich prvou voľbou.

TEXT: MARIÁN ŠIMO **FOTO:** JÁN SÚKUP, TASR/MICHAL SVÍTOK, TASR/MTI, ĽUBOMÍR SOUČEK

PO SPÁJANÍ PLÁVANIA A VODNÉHO PÓLA TÚŽILI PLAVCI, PÓLISTI SA PODVOLILI.

AKO SA ZDRUŽOVALI DVOJIČKY ZVÄZOV OLYMPIJSKÝCH ŠPORTOV A AKÉ SÚ ICH PRVÉ SKÚSENOSTI

SOBÁŠE (AKOŽE) ZO ZÁKONA

Neboli to svadby rozjarených rodín tešiacich sa, že ich mladí sa vydávajú na spoločnú púť životom. Žiadne nadšenie, skôr obavy, ba aj dešpekt sprevádzali spájanie troch dvojíc zväzov olympijských športov. Tak to býva, keď sa niečo nedeje prirodzene, ale nanútene. Akože zo zákona. Notabene toho, čo sa šil na obraz zopár veľkých zväzov.

Dva druhy gymnastiky, kanoistiky, korčuľovania, podobne plávanie a vodné pólo v celej ére slovenskej samostatnosti žili vedľa seba, ale každý pod strechou svojho zväzu. Napriek tomu, že svetovú strechu mali jednu. Na jednej národnej nástojila len kanoistická federácia (ICF), ale uspokojila sa aj s formálnou Slovenskou kanoistickou asociáciou bez právnej subjektivity a s rotujúcim predsedom – jedno štvorročie ju viedol šéf kanoistiky na divokej vode a ďalšie šéf rýchlostnej kanoistiky.

ŠTYRI DVOJIČKY, ŠTYRI RIEŠENIA

Na Slovensku dlho neexistoval tlak na spájanie zväzov. Nastal až po prijatí nového zákona o športe, ktorý v podmienkach uznania za národný športový zväz uvádza aj „výlučnú pôsobnosť pre príslušný šport na území Slovenskej republiky“. Pod vplyvom zjednodušeného výkladu paragrafu sa s vidinou bohatšej dotácie zopár zväzov začalo chabrať za uplatnením „výlučnej pôsobnosti“ v celej škále odvetví ich športu – aj v tých, v ktorých si ju dovtedy nenárokovali, respektíve rešpektovali, že ju po dohode či zvykovo vykonáva iný, samostatný zväz.

To boli prípady gymnastických a plaveckých športov. Kým gymnastické zväzy sa seriózne dohodli na pričlenení menšieho k väčšiemu, komplikované plavecké spájanie (individuálne športy a kolektívny) sa prekvapujúco riešilo len prostou preregistráciou cirka 900 hráčov vodného póla.

Obavy predchádzali aj nanútenému združovaniu vodného slalomu a rýchlostnej kanoistiky, dvoch športov, ktoré od premiéry Slovenska pod piatimi kruhmi získali viac než polovicu všetkých letných a zimných medailí. Tie však zvolili riešenie, ktoré potvrdzuje, že ich sila nespočíva len v športovej, ale aj v diplomatickej kvalite: vetchú asociáciu (SKA) nahradili spolkom s názvom Slovenská kanoistika (SK) s dvoma kompetenčne silnými sekciami a vyzbrojili ho stanovami, ktoré určujú ešte aj kľúč vnútorného prerozdeľovania štátneho finančného príspevku.

DVA ZVÄZY MÁ AJ NAPRÍKLAD ČESKO ČI RUMUNSKO, SRBSKO TRI, RUSKO ŠTYRI A USA DOKONCA PÄŤ ZVÄZOV!

DVE NAJLEPŠIE SLOVENSKÉ BAZÉNOVÉ PLAVKYNE POSLEDNÝCH ROKOV – ANDREA PODMANÍKOVÁ A KATARÍNA LISTOPADOVÁ.

PLÁVANIE

Pôvodne: Slovenská plavecká federácia (SPF) a Slovenský zväz vodného póla (SZVP)

Dnes: Slovenská plavecká federácia (SPF) so štyrmi sekciami, jednou z nich je sekcia vodného póla (ďalšie: plávania, diaľkového plávania a synchonizovaného plávania), ktorú riadi 9-členná rada SPF – individuálni aj kolektívni členovia SZPV sa preregistrovali do SPF.

Prezidentka: Irena Adámková, **prvý viceprezident:** Marcel Blažo, **viceprezidenti (zároveň predsedovia sekcií):** Iveta Marková (plávanie), Marián Pavúk (diaľkové plávanie), Jana Labudová (synchronizované plávanie), Štefan Šmihuľa (vodné pólo).

Počet členov a klubov: k 31. decembru 2016 celkove 5854 / 104 (plávanie 4903, synchronizované plávanie 269, vodné pólo 682 – k 15. marcu 2017 však už 900)

Sekretariát: Za kasárňou 1, Bratislava, počet zamestnancov 12 (predtým SPF 9, SZVP 2).

Dotácie / príspevky z ministerstva: 2016 SPF 1 130 920 eur, SZVP 513 400 – dokopy 1 644 320, 2017 SPF 1 784 540.

Spojenie štvrtej dvojičky sa naostatok ani nerealizovalo. „Ministerstvo školstva sprvu tlačilo do fúzie aj krasokorčuliarsky a rýchlokorčuliarsky zväz, ale spoločne sme vysvetlili, že na to nie je dôvod. Medzinárodná korčuliarska únia (ISU) totiž rešpektuje, ak v krajine fungujú dva zväzy dvoch športov, ktoré združuje. Veď Slovensko nie je výnimka, dva zväzy sú napríklad v Austrálii, Česku, Nemecku, Poľsku, Rakúsku, Rusku, Spojených štátoch či na Ukrajine," vysvetlila Felicitas Babušíková, posledné štyri roky šéfka Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu, ktorá predtým pôsobila aj vo vôbec najvyššej funkcii, akú Slovák v ISU zastával – bola športovou riaditeľkou pre krasokorčuľovanie (2006 – 2010).

PÓLO PODĽAHLO PLAVECKÉMU EGU

Prípad korčuľovania nemusel byť výnimkou, lebo nevyhnutné nebolo ani spájanie plávania a vodného póla. Plávanie však po ňom túžilo a vedenie pólového zväzu sa podvolilo.

„Členom Medzinárodnej plaveckej federácie bola od začiatku Slovenská plavecká federácia, ktorá Slovenský zväz vodného póla len poverila riadením súťaží v tomto športe. Takže stačilo toto poverenie iba zrušiť," tvrdí prezidentka SPF Irena Adámková. „Bývalý vodnopólový šéf pán Kula sa nechcel zžiť s touto verziou. Až keď na kongrese Európskej plaveckej ligy (LEN) pripustili ako delegátov iba našich zástupcov, kým dvojicu z vodnopólového zväzu len ako pozorovateľov, pochopil, že nie je iná možnosť. V máji 2016 odstúpil z funkcie predsedu a nechal vodné pólo ‚na holičkách'. Potom sme rokovali s tými, čo ostali vo výkonnom výbore, a prví pólisti sa k nám preregistrovali už v auguste."

Košický právnik Juraj Kula, predseda SZVP v období 2008 – 2016, rezignáciu dosiaľ verejne nespájal s nanucovaným začlenením do SPF. Z reakcie na Adámkovej vyjadrenie, o ktorú sme ho požiadali, však vyplýva, že s ním prinajmenej nepriamo súvisela.

„O nepravdivosti tvrdenia pani Adámkovej svedčí stále platný FINA Handbook 2015 – 2017. Nalistujte si 82. stranu," zareagoval Kula. Fakt je, že FINA na svojej internetovej stránke ešte aj 1. mája 2017 v zozname národných federácií pod heslom SVK–Slovakia uvádzala doslova: Slovenská plavecká federácia a Slovak Water Polo Federation. A vôbec nešlo o výnimku, dva zväzy má aj napríklad Česko či Rumunsko, Srbsko tri (plávanie, pólo, skoky), Rusko štyri (plus synchronizované plávanie) a USA dokonca päť (aj zväz veteránov)!

„S predošlým prezidentom SPF Jozefom Bazálikom sme mali dohodu, že na kongresy FINA chodili dvaja delegáti plaveckej federácie, kým na snemovania európskej ligy LEN po jednom z plávania a vodného póla," spomína Kula. „Vlani v Londýne som však už mohol byť len ako pozorovateľ a svedok fiaska – v dôsledku Adámkovej zákulisných volebných dohôd stratil Slovák Štefan Bottlik post generálneho sekretára európskej vodnopólovej komisie, ktorý dovtedy zastával.

OLYMPIJSKÍ VÍŤAZI 2016 VO VODNOM SLALOME LADISLAV A PETER ŠKANTÁROVCI

Výkonnému výboru vodnopólového zväzu som avizoval, že už nemienim kandidovať a navrhol som, aby sme volebné valné zhromaždenie zorganizovali čo najskôr – aby s vedením plaveckej federácie o požadovanom spojení rokovali noví funkcionári. Lenže ani jeden kolega ma nepodporil. Za týchto okolností som usúdil, že tam už nemám čo robiť a na valnom zhromaždení 22. mája v Žiline som odstúpil."

PREMRHALI VYJEDNÁVACIU POZÍCIU

Najprekvapujúcejšia na prípade je zvolená forma „spojenia": preregistrácia individuálnych aj kolektívnych členov vodnopólového zväzu do plaveckej federácie. „O inej sa nedalo baviť, pólisti to neriešili," argumentuje Adámková. „Premrhali vyjednávaciu pozíciu – iná však z našej strany ani neexistovala."

Kulovho nástupcu zvolili až na valnom zhromaždení SZVP začiatkom novembra 2016. Stal sa ním 30-ročný Štefan Šmihuľa, člen výkonného výboru od roku 2010 – to už pol druha mesiaca bol viceprezidentom SPF pre vodné pólo... Plénu sľúbil, že novozvolených členov exekutívy nominuje do „svojej" komisie vo federácii – a sľub splnil.

„Od 1. januára 2017 bežia všetky vodnopólové súťaže v gescii federácie, ktorá už schválila všetky potrebné smernice. Preregistrácia však ešte dobieha," konštatuje Šmihuľa. „Proces si vyžadoval veľa vysvetľovania, že nám nič zlé nehrozí. Väčšina hnutia to prijala s pokojom."

„Pomaličky si na seba zvykáme. Na chvíľku boli pozastavené aj vodnopólové súťaže, napriek tomu si myslím, že bol odvedený kusisko roboty," komentuje plavecká šéfka.

Absencia komunikácie v rozhodujúcom období sa neprejavila len v neštandardnosti spojenia, ale aj v tom, že plavecké a vodnopólové šéfstvo sa nedostalo k debate o spravidla kľúčovej téme v takýchto prípadoch: o rozdeľovaní financií.

„Nijaká dohoda o financiách nebola, ale na rozpočte na rok 2017 sme seriózne pracovali dva mesiace," reaguje Adámková. Šéf vodnopólovej sekcie volí diplomatickú odpoveď: „Peňazí máme opäť menej, lebo tvorcovia zákona nemysleli na zlučujúce sa zväzy a nedali im garancie, aké poskytli ostatným. Vlani dostalo vodné pólo cirka 513-tisíc eur, tohto roku má k dispozícii len asi 360-tisíc. Nedá sa to však porovnávať: štruktúra výdavkov

KANOISTIKA

Pôvodne: Slovenský zväz kanoistiky na divokej vode (SZKDV) a Slovenský zväz rýchlostnej kanoistiky (SZRK), ktoré boli formálne združené v Slovenskej kanoistickej asociácii (SKA).

Dnes: zväz s názvom Slovenská kanoistika s dvoma sekciami, na ktorého čele stojí 7-členné prezídium.

Prezident: Ivan Cibák, **predseda sekcie divokých vôd (SDV):** Richard Galovič, **predseda sekcie hladkých vôd (SHV):** Róbert Petriska.

Počet členov a klubov: divoká voda: 838 / 19, **hladká voda:** 1018 / 26.

Sekretariát: sídlo Dom športu, počet zamestnancov 5 a pol (predtým SZKDV 2,5, SZRK 3), generálna sekretárka Lucia Antolová.

Dotácie / príspevky z ministerstva: 2016 SZKDV 1 425 890 eur, SZRK 998 685 – dokopy 2 424,575, 2017 SK 2 407 524 (vo všetkých prípadoch vrátane top tímu a odmien športovcom a trénerom za predošlý rok).

v SPF je iná, ako bola v SZVP, musíme sa podieľať na réžii federácie, a zmenil sa aj výpočtový vzorec."

FÉROVÁ PONUKA Z DIVOKEJ VODY

Zrod kanoistického zväzu spoločného pre tichú aj divokú vodu napokon nesprevádzala nijaká divočina. Naopak, bol veľmi kultúrny. „Zlúčenie prebehlo v kľude, ale v zásade na ňom tratíme – hoci nám sľubovali, že získame. Vnímam ho ako nutné zlo, boli sme potrestaní za výsledky," namrzene glosuje Ivan Cibák.

Syn geniálneho projektanta vodnoslalomárskych korýt, bývalý kajakár, dvakrát štvrtý na MS, ale aj hokejista, otec syna Martina, držiteľa Stanleyho pohára v drese Tampy Bay, viedol od roku 2002 Slovenský zväz kanoistiky na divokej vode. Vlani v decembri ho ako čerstvého šesťdesiatnika zvolili za prezidenta Slovenskej kanoistiky. Jeho protikandidát z hladkej vody Miroslav Haviar, viceprezident Európskej kanoistickej asociácie, po remíze 8:8 v prvom kole z volieb odstúpil.

„Rýchlostní kanoisti ustúpili v otázke prezidenta, vodní slalomári vo financiách," konštatuje Cibák. „Reálny pomer by bol: oni jedna tretina, my dve. Snažili sme sa však pravidlá nastaviť tak, aby jedni aj druhí mohli žiť a trochu sa rozvíjať. A aby nikto nikoho nemohol ošklbať ani v budúcnosti, základ výpočtu rozdelenia príspevku z ministerstva sme dali dokonca do stanov. Po dohode na výške réžie zväzu sa zo zvyšku rozdelí 80 percent rovným dielom (40:40) a 20 percent podľa výsledkov predošlej sezóny na základe vzorca v zákone o športe."

Robert Petriska, ktorý stál na čele zväzu rýchlostnej kanoistiky od roku 2009 a v januári ho zvolili za predsedu sekcie hladkých vôd Slovenskej kanoistiky (nad Haviarom vyhral 22:11), priznáva, že prístup partnerov ho milo prekvapil: „S kľúčom 40 – 40 – 20 vyrukoval Richard Galovič. Bola to férová ponuka, lebo aktuálny pomer je odhadom 65:35 pre vodný slalom. Zrejme si však jeho funkcionári uvedomili, že ani oni nemusia mať vždy dnešnú hojnosť úspechov…"

Hrozí to, z olympijského programu zrejme už v Tokiu 2020 vypadne kategória C2, naša historicky najúspešnejšia disciplína (4 zlaté, jedna bronzová).

Mimochodom, Richard Galovič je dnes v Slovenskej kanoistike to, čo Petriska, ibaže v línii vodného slalomu: predseda sekcie divokých vôd. Na neobsadené šieste miesto v prezídiu ho konferencia SK zvolila 16. marca 2017 – to ešte bol na poste riaditeľa Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica, ministerstvo obrany ho z neho odvolalo až 30. marca…

DVA ORIEŠKY: NOVÝ ZVÄZ A ZÁKON

„Kanoistika je veľmi členitý šport. Okrem olympijských odvetví zahŕňa aj neolympijské: na divokej vode popri slalome aj zjazd, freestyle, morské kajaky a na hladkej popri rýchlostnej kanoistike tiež maratón, parakanoe, dračie lode a kanoe pólo," pripomína Petriska. „Spájanie zväzov trvalo rok a bolo o to náročnejšie, že prebiehalo súbežne s aplikáciou množstva zmien a nových povinností, ktoré priniesol zákon o športe – len smerníc nastavujúcich mantinely od zväzu až po kluby je sedemnásť…"

K zákonu zaznieva veľa oprávnených výhrad, záplava administratívy je jedna z nich. Cibák ho pripomienkoval od začiatku: „Už základná verzia sa veľmi nepodarila, bola šitá hlavne na veľké kolektívne športy, a novela ho ešte spotvorila. Zákon sme napriek výhradám podporili v nádeji, že sa nám navýšia financie, ale zatiaľ sme to nepocítili. Novela zväzom ruky ešte viac zviazala. Napríklad prikazuje dať najmenej 15 percent financií na každého mládežníka do 23 rokov bez rozdielu výkonnosti, čo je neefektívne. Pritom nám chýbajú dajme tomu na významné podujatia, ktorých podporovanie ministerstvo zrušilo. Keďže v Čunove hostíme majstrovstvá sveta juniorov a do 23 rokov, museli sme z každej položky trochu ukrojiť…"

Podľa prezidenta Slovenskej kanoistiky by sa veľa zachránilo, keby sa vo vzorci pre výpočet príspevku zväzom zmenil pomer popularity a výsledkov. Myslí si, že zákon by sa mal celý znova otvoriť a prehodnotiť. „Spolieham sa na spoluprácu so Slovenským olympijským výborom," dodáva.

Petriska je pozitivista, s ním aj ďalší z rýchlostnej kanoistiky: „Verím, že keď sa veci utrasú, bude jednoduchšie aj to, čo sa dnes zdá zložité, a že ak budeme mať výsledky, sila kanoistiky narastie a s ňou aj štátne dotácie pre ňu."

FÚZIE PREVERÍ AŽ ČAS

Športové zväzy rozdelila už reforma financovania, ktorú vo februári 2012 navrhla skupina na čele s futbalovým agentom Jozefom Tokošom, poradcom Eugena Jurzycu, ministra školstva za Radičovej vlády. Sedem zväzov, ktoré sa označili za veľké, ju okamžite podporilo. Tušiac, že im pomôže. Čo však jedným pomohlo, druhým uškodilo…

Princíp vzorca (úspech krát popularita) sa v zašifrovanej forme premietol aj do zákona, ktorý parlament schválil v novembri 2015 počas druhej Ficovej vlády za ministra Juraja Draxlera. Keby tvorcovia nezmyselne komplikovaného vzorca zapojili namiesto matematických závitov logické, dospeli by k pragmatickejšej

STRIEBORNÝ SLOVENSKÝ ŠTVORKAJAK NA 1000 M Z OH V RIU DE JANEIRO V ZLOŽENÍ MYŠÁK, VLČEK, TARR, LINKA

„NAŠŤASTIE, V POSLEDNOM PRIESKUME SA PARAMETER POPULARITY GYMNASTIKY ASPOŇ PRIBLÍŽIL K JEHO REÁLNEJ HODNOTE...“

premise, než akou je neúmerná preferencia popularity, navyše pofidérne meranej. Napríklad k takej, že primárny bonus si zaslúžia základné športy, bez ktorých je nemysliteľné získanie pohybovej kultúry potrebnej k úspechu v akomkoľvek športe, ba aj zdravý vývoj mladej generácie – atletika, gymnastika, plávanie a lyžovanie.

„Našťastie, v poslednom prieskume sa parameter popularity gymnastiky aspoň priblížil k jeho reálnej hodnote, takže okrem cyklistiky a lyžovania sa tohto roku prvý raz výraznejšie dvihla dotácia aj nášmu športu,“ teší sa Ján Novák, prezident Slovenskej gymnastickej federácie už od roku 1990, ktorého nedávno zvolili na ďalšie štvorročie, prvé po pričlenení Slovenského zväzu modernej gymnastiky. Mimochodom, v roku 2012 dostali vtedy ešte samostatné dva gymnastické zväzy spolu vyše 400-tisíc eur. Odvtedy ani raz – až tento rok vyše pol milióna.

„So šéfkami modernej gymnastiky sme vždy dobre vychádzali, najmä s Libušou Schönovou, žiaľ, už nebohou. Neraz sme spolu chodili na kongresy svetovej federácie či európskej únie,“ spomína Novák. „Na začiatku procesu spájania panovali v kruhoch moderných gymnastiek obavy, ale kultúrne sme ho doviedli až do konca. Vlani v decembri na mimoriadnom valnom zhromaždení sme schválili nové stanovy, spolu s prezidentkou SZMG Darinou Kubekovou podpísali dekrét o zlúčení a zároveň sme ju kooptovali do výkonného výboru.“

Keďže Kubeková sa medzičasom rozhodla pôsobiť v Slovenskej lyžiarskej asociácii, od apríla 2017 oficiálne vedie sekciu modernej gymnastiky Silvia Rohličková, predtým viceprezidentka a generálna sekretárka SZMG. Okrem nej je v novozvolenom výkonnom výbore SGF aj Lucia Selecká, reprezentantka v modernej gymnastike – ako zástupkyňa športovcov všetkých typov gymnastiky.

NAJLEPŠIA SLOVENSKÁ ŠPORTOVÁ GYMNASTKA BARBORA MOKOŠOVÁ SÚŤAŽILA AJ NA OH 2016.

Tá najjemnejšia, u nás sprvu nazývaná umelecká, neskôr moderná, podľa dikcie FIG rytmická gymnastika, bola a prinajmenej v našich končinách stále ešte je čisto dámske spoločenstvo. A zrazu na čele – chlap. „Možno nám aj chýbala pevná ruka, akú má pán Novák,“ spontánne reagovala renomovaná trénerka slovenskej reprezentácie Táňa Motolíková na prvej tlačovej besede po spojení.

Či fúzia bude fungovať, ukážu až nasledujúce roky. V gymnastike aj v dvoch iných športoch.

„Stratili sme veľa času: v roku 1991 bolo na Slovensku 38 štátom platených gymnastických trénerov – dnes sa vytešujeme, že k piatim pribudol v apríli v Prievidzi šiesty... V Maďarsku ich majú 52. Profesionálni tréneri sú kľúčový problém rozvoja slovenského športu – nášho, ale aj všetkých ostatných,“ tvrdí dlhoročný gymnastický prezident.

A má svätú pravdu.

GYMNASTIKA

Pôvodne: Slovenská gymnastická federácia (SGF) zastrešujúca športovú gymnastiku, skoky na trampolíne, športový aerobik i gymnastiku pre všetkých a Slovenský zväz modernej gymnastiky (SZMG).

Dnes: Slovenská gymnastická federácia rozšírená o sekciu modernej gymnastiky (SZMG sa pričlenil k SGF v decembri 2016) riadená 8-členným výkonným výborom.

Prezident: Ján Novák, **predsedovia sekcií:** Monika Šišková (gymnastika pre všetkých), Martin Zvalo (športová gymnastika mužov), Stanislav Kútik (športová gymnastika žien), Silvia Rohličková (moderná gymnastika), Oľga Kyselovičová (športový aerobik).

Počet členov a klubov: 2016 – SGF 3227 cvičencov / 62 klubov, SZGM 776 / 29, 2017 – SGF 4847 (plus 313 odborníkov)

Sekretariát: sídlo Dom športu, počet zamestnancov 5 (predtým SGF 4, SZMG 2), **generálna sekretárka:** Monika Šišková.

Dotácie / príspevky z ministerstva: 2016 – SGF 269 500 eur, SZMG 104 400, dokopy 373 900, 2017 SGF 546 098.

Toyota RAV4 HYBRID

Radosť z výkonu

TOYOTA

VŽDY
LEPŠIA CESTA

Matej Beňuš

TOYOTA
HYBRID

SLOVENSKO
Olympijský tím

TOYOTA
Hrdý partner
Slovenského olympijského tímu

Všetky dáta, údaje a zobrazenia sú určené len na informačné účely a táto prezentácia nie je ponukou, resp. návrhom na uzatvorenie zmluvy. Toyota RAV4: Kombinovaná spotreba: 4,7 – 6,8 l/100 km, emisie CO_2: 116 – 158 g/km. Údaje o spotrebe pohonných látok a o emisiách CO_2 zodpovedajú záverom meraní podľa príslušných smerníc a nariadení EÚ alebo predpisov EHK.

TEXT: ROMAN BUČEK **FOTO:** ROMAN BUČEK, TASR/AP, POCOG

ČO NÁS MÔŽE ČAKAŤ V DEJISKU BUDÚCOROČNÝCH XXIII. ZIMNÝCH OLYMPIJSKÝCH HIER?

ZOZNÁMTE SA S PJONGČANGOM

PyeongChang 2018

Kórejská republika nepatrí medzi tradičné destinácie veľkých podujatí zimných športov, ale v neveľkom meste Pjongčang v provincii Gangwon sa ich frekvencia od roku 2009 výrazne zvýšila. Obzvlášť po tom, čo Pjongčangu Medzinárodný olympijský výbor v júli 2011 pridelil právo usporiadať XXIII. zimné olympijské hry. Tie sú už na dohľad – uskutočnia sa 9. – 25. februára 2018.

SKOKANSKÝ AREÁL, V KTOROM MUSELI NATIAHNUŤ PROTIVETERNÉ SIETE.

Pjongčang som navštívil vo februári, prakticky rok pred ZOH 2018 ako účastník seminára šéfov misií jednotlivých národných olympijských výborov.

ORGANIZÁTORI NEMUSIA „ŠTURMOVAŤ“

Olympijský región nemožno označiť za nejaké veľké lyžiarske a športové stredisko. Napriek tomu je už teraz na olympiádu takmer pripravený. V budovaní športovísk sú organizátori v rovnakom období pred konaním hier rozhodne ďalej, ako boli ich kolegovia pred ZOH v Soči.

Určite k tomu prispeli aj predchádzajúce dve kandidatúry Pjongčangu na ZOH 2010, resp. 2014. V prvom prípade mesto tesne prehralo s kanadským Vancouvrom, v druhom s ruským Soči. Juhokórejčania však po celý ten čas nepoľavili v olympijskom úsilí, postupne budovali športoviská a organizovali viaceré významné podujatia v zimných športoch. Na tretí pokus už suverénne triumfovali. A vďaka dlhodobej systematickej príprave nemusia pred ZOH 2018 „šturmovať“.

Spokojnosť s pripravenosťou športovísk vyjadrila po marcovej návšteve v dejisku hier aj šéfka koordinačnej komisie MOV pre ZOH 2018 Gunilla Lindbergová: „Boli sme svedkami chvályhodného pokroku v budovaní športovísk a dostali sme priaznivé referencie od účastníkov 17 testovacích podujatí, ktoré sa uskutočnili počas tejto zimy.“

Projekt Pjongčangu počíta s dvoma hlavnými centrami hier, v ktorých je spolu 13 športovísk. Jedno v blízkosti samotného Pjongčangu tvorí tzv. horský klaster a druhé – konkrétne mesto Gangneung – pobrežný klaster. Na zvyklosti ZOH ide naozaj o koncentrovaný projekt.

Z dvoch olympijských dedín by sa športovci mali na svoje športoviská prepraviť za 10 – 30 minút. Sú len dve výnimky – Snehový park Bokwang a Alpské centrum Džeongseon. Športoviská pre súťaže na snehu sú vybudované na 90 percent, športové haly pre športy na ľade sú všetky takmer hotové. Ešte asi polovica práce čaká organizátorov na dokončení dvoch olympijských dedín.

MAPKA ŠPORTOVÍSK ZOH 2018 ROZLOŽENÝCH DO DVOCH KLASTEROV.

POHĽAD Z BEŽECKÉHO A BIATLONOVÉHO ŠTADIÓNA NA TRATE V REZORTE ALPENSIA.

HORNATÁ PROVINCIA V BLÍZKOSTI MORA

ZOH v Pjongčangu môžu dôstojne nadviazať na predchádzajúce dve zimné olympiády na ázijskom kontinente, ktoré sa zhodne konali v Japonsku – v Sapporo v roku 1972 a v Nagane v roku 1998. Obidvoje boli z organizačnej aj športovej stránky vydarené. Obidvoje však v prostredí v blízkosti mora čelili vrtochom počasia.

Blízkosť mora môže zohrať svoju negatívnu úlohu aj v Kórei, aj keď priamo v prímorskom Gangneungu sa uskutočnia len halové súťaže v športoch na ľade. Snehové športoviská v rezorte Alpensia pri samotnom Pjongčangu a v priľahlých strediskách Bokwang a Džeongseon sú od mora vzdialené 30 – 70 kilometrov.

Provincia Gangwon (jediná na svete, ktorá leží na území dvoch štátov – čiastočne zasahuje aj do územia komunistickej KĽDR) je prevažne hornatá. Kopce tam však nemajú veľkú výšku – len okolo sedemsto metrov. Olympijský región napriek tomu vo februári býva – na rozdiel od subtropického Soči, kde sa konali ZOH 2014 – až na výnimočné roky poriadne studený a k tomu ešte veterný.

Zvyčajne veľmi chladné februárové počasie vzbudzuje nádej, že Pjongčang a prímorský Gangneung by mohli hostiť naozaj „zimné“ hry. Silný vietor však pre mnohé súťaže pod holým nebom znamená veľké riziko. Pri skokanských mostíkoch v rezorte Alpensia dokonca museli vybudovať protiveterné bariéry.

PJONGČANG NAŽIVO – PLUSY A MÍNUSY

Športoviská, ktoré sme mali možnosť navštíviť počas porady vedúcich výprav vo februári, sú pekné, ale architektonicky pôsobia skôr striedmo. Skokanský areál spolu s biatlonovým a bežeckým je však impozantný.

Celá provincia Gangwon má poldruha milióna obyvateľov a rozlohu takmer ako polovica Slovenska. Pre turistov zo zahraničia to zatiaľ nie je veľmi atraktívna destinácia. Je to rozvíjajúci sa rekreačný rezort s kvalitnou lyžiarskou či snoubordingovou ponukou, ale na mimošportové vyžitie ponúka iba veľmi skromné možnosti.

V dejisku hier zatiaľ nie je dostatok kvalitnejších hotelov a úroveň reštauračných služieb je taktiež nízka. Vláda provincie sa preto chystá majiteľom 1400 vybraných hotelov a 2000 reštaurácií v širšom okolí prispieť na zvýšenie štandardu kuchýň, izieb, záchodov a kúpeľní sumou v priemere 5700 eur na jedno zariadenie.

Na februárovom seminári šéfov misií národných olympijských výborov (NOV) si organizátori vypočuli kritiku smerom k nedostatku ubytovacích kapacít. Pôvodný zámer organizačného výboru ZOH

PJONGČANG A REZORT ALPENSIA – HORSKÝ KLASTER

Centrom horského klastra je rezort Alpensia pri samotnom meste Pjongčang, ktoré olympiáde prepožičalo meno. V oblasti Alpensie (názov symbolizuje Alpy v Ázii) sa uskutoční najviac olympijských súťaží. Slávnostné otvorenie aj ukončenie ZOH 2018 bude na otvorenom Olympijskom štadióne (s demontovateľnými krytými tribúnami) priamo v Pjongčangu, ktorý je ešte vo výstavbe a bude mať kapacitu 35 000 divákov.

Niektoré olympijské športoviská sú v prevádzke už niekoľko rokov. Priamo v centre rezortu Alpensia leží Športový park Alpensia, v ktorom sa budú konať súťaže v biatlone, behu i skokoch na lyžiach, v severskej kombinácii, aj v big air snoubordistov. Problémy s vetrom v skokanskom areáli organizátori riešia postavením ochrannej bariéry. Skokanský areál má kapacitu 11 000 divákov, snoubordový 8600 divákov, štadión pre biatlon a beh na lyžiach 7500 divákov.

Neďaleko od tohto areálu bude aj Pjongčanská olympijská dedina s kapacitou 3500 lôžok. Jej dominantami je osem výškových budov s menšími apartmánmi pre 6, resp. 7 – 8 osôb; dedina je hotová viac než z polovice, odovzdaná má byť v septembri. V blízkosti areálu bude hlavné tlačové a vysielacie centrum, i hotely pre olympijskú rodinu, aj tzv. Olympic Plaza, čo je miesto slúžiace na slávnostné odovzdávanie olympijských medailí v horských súťažiach.

O niečo ďalej leží zjazdárske centrum Jongpjong so štadiónom pre 6000 divákov, kde sa odohrajú súťaže v technických disciplínach zjazdového lyžovania. Pred dokončením je Alpensia Sliding Centre pre sánkovanie, boby a skeleton s kapacitou 7000 divákov.

DVE EXCENTRICKY POLOŽENÉ HORSKÉ STREDISKÁ

Excentricky sú v tomto rezorte umiestnené dve športoviská. Snehový park Bokwang leží západne od Pjongčangu, až 51 minút jazdy autobusom od horskej dediny. Park, ktorý je v prevádzke už dlhší čas, bude dejiskom súťaží v snoubordingu (okrem big air) aj v akrobatickom lyžovaní, pričom jednotlivé športoviská majú kapacitu 6000 – 12 000 divákov.

Nové je Alpské centrum Džeongseon južne od Pjongčangu (41 minút jazdy autobusom od horskej dediny), v ktorom sa budú jazdiť rýchlostné disciplíny zjazdového lyžovania, alpská kombinácia aj súťaž miešaných zjazdárskych tímov. Cieľový štadión má kapacitu 6500 divákov.

2018 (POCOG) bol ubytovať časť členov výprav v hoteloch, vzdialených od horskej olympijskej dediny v Alpensii takmer hodinu jazdy autom. Keď sa proti tomu zástupcovia niektorých NOV na seminári ohradili, šéf POCOG Li Hi-beom hneď na druhý deň predložil vizualizáciu hotela určeného pre členov výprav s kapacitou 300 postelí, ktorý vybudujú v blízkosti horskej dediny.

Aj prekonávanie jazykovej bariéry bude pre účastníkov a návštevníkov ZOH zrejme výzva. Dorozumievanie s domácimi obyvateľmi jednoduché nebude. Zamestnanci v obchodoch a službách sa po anglicky takmer nedohovoria.

Problémy sme mali aj pri komunikácii s personálom viachviezdičkového hotela. POCOG upozorňuje, že ani väčšina vodičov vozidiel, pridelených výpravám, nebude hovoriť inak ako kórejsky.

Veľké nádeje však organizátori vkladajú do dobrovoľníkov. Prísľub, že všetci budú jazykovo zdatní, sa im určite podarí splniť. Veď až 80 percent z viac ako 90 000 uchádzačov o dobrovoľnícku prácu zo 145 krajín uvádza znalosť angličtiny.

KĽÚČOVÝ BUDE RÝCHLOVLAK

V olympijskom regióne, ale aj v jeho okolí, sa intenzívne buduje dopravná infraštruktúra. Stavia sa diaľnica z Pjongčangu do Džeongseonu a dokončujú sa posledné úseky trate rýchlovlaku zo Soulu do Gangneungu.

Pjongčang sa nachádza na opačnej strane Kórejského polostrova ako hlavné mesto. Vzhľadom na jeho členitý reliéf je dopravná infraštruktúra komplikovaná.

Ústredné letisko pre prílety a odlety olympijských výprav bude soulský Inčeon. Cesta z letiska do vzdialenejšej prímorskej dediny v Gangneungu trvá autobusom zvyčajne viac ako tri hodiny.

Kľúčovým dopravným prostriedkom zo Soulu do olympijského regiónu a aj medzi Pjongčangom a Gangeungom preto bude rýchlovlak. Dobudovanie 280 km dlhej železnice KTX by malo prepravný čas podstatne skrátiť.

Ani expresné vlakové spojenie s rýchlosťou až 250 km/h však komplikácie úplne nevylúči. Pasažieri si totiž budú môcť do vozňov vziať iba jeden kus malej príručnej batožiny. Všetko ostatné bude prepravované nákladnými autami. Keďže železnica je od horskej dediny vo vzdialenosti 15 km, lyžiari, biatlonisti, sánkari a ďalší športovci, súťažiaci v horách, budú potrebovať ešte jeden prestup.

PJONGČANSKÁ OLYMPIJSKÁ POCHODEŇ.

MAKETA PRÍMORSKEJ OLYMPIJSKEJ DEDINY V GANGNEUNGU. V DOME, KTORÝ JE V POPREDÍ TRETÍ ZĽAVA, BUDÚ BÝVAŤ SLOVÁCI.

NIEKTORÍ SLOVÁCI UŽ DEJISKO ZOH POZNAJÚ

Pjongčang nie je pre našich športovcov neznámy. V roku 2009 ziskom druhého miesta v pretekoch s hromadným štartom na MS práve v Pjongčangu ohlásila svetu svoje olympijské medailové ambície Anastasia Kuzminová. Teplé počasie, rozmočené trate a nedostatok snehu vtedy spôsobili organizátorom veľké problémy. Aby nezrušili preteky, museli na trate doviezť tisíce kubíkov snehu.

Zdá sa, že olympijské svahy by mohli vyhovovať aj našim alpským lyžiarom. V súťažiach Pohára Ďalekého východu si Andreas Žampa v roku 2015 v Jongpjongu vybojoval v obrovskom slalome dve bronzové medaily. Hoci jeho starší brat Adam súťaž v super-G svetového pohára v Džeongseone minulý rok nedokončil, predsa len mal možnosť si olympijskú zjazdovku aspoň vyskúšať.

Najčerstvejšiu skúsenosť z olympijských tratí má Petra Vlhová. Po skončení seriálu SP letela z Aspenu priamo do Pjongčangu. Hoci sa jej nepodarilo uskutočniť návštevu rozostavanej horskej dediny, svahy v Džeongseone si otestovala v rámci FIS-pretekov. Jedny vyhrala a v druhých skončila na 7. mieste.

ROZHÁDANÁ OLYMPIJSKÁ RODINA

Južná Kórea už najväčší olympijský sviatok organizovala. V Soule 1988 sa zišlo kompletné, aj keď na Východ a Západ rozdelené olympijské spoločenstvo po prvý raz po 16-ročnom odlúčení spôsobenom bojkotmi hier v Montreale 1976, Moskve 1980 a Los Angeles 1980.

Dnes, takmer 30 rokov od OH v Soule, je olympijská rodina opäť trochu rozhádaná. Nie je totiž vylúčené, že v dôsledku štátom tolerovaného porušovania antidopingových pravidiel nechá jedného z jej členov predo dvermi.

V MOV sú názory na možný, skôr však nepravdepodobný zákaz účasti ruských športovcov rozdielne. Podľa prezidenta lyžiarskej FIS a zároveň šéfa medzinárodnej asociácie zimných olympijských športov (ASOIF) Gianfranca Kaspera „má MOV chrániť čistých športovcov a nie trestať". Zástancovia tvrdšej línie zase vyhlasujú, že ak je štát zainteresovaný do podvodov a podpory dopingu, mal by byť potrestaný zákazom účasti všetkých jeho športovcov.

Doteraz suspendovali šesť Rusov spomedzi množstva podozrivých ruských účastníkov ZOH v Soči. A je veľmi pravdepodobné, že pribudnú aj ďalší.

POLITICKÉ TURBULENCIE

Už sa stáva tradíciou, že usporiadateľská krajina krátko pred konaním hier čelí politickým turbulenciám. Podobne ako krátko pred vlaňajšími OH v Riu, aj v Južnej Kórei z funkcie nedávno odvolali prezidentku.

Obyvatelia Pjongčangu aféru komentujú s príslovečným úsmevom a len dúfajú, že májové zvolenie nového prezidenta

GANGNEUNG – PRÍMORSKÝ KLASTER

Centrom prímorského klastra je východne položené 300-tisícové prímorské mesto Gangneung. Priamo v ňom sa uskutočnia všetky súťaže v ľadových halových športoch. Športoviská v tejto oblasti sú buď už hotové, alebo krátko pred dokončením. V dávnejšie existujúcom Curlingovom centre pre 3000 divákov sa odohrajú turnaje v curlingu a v ďalších štyroch halách zvyšné súťaže – v rýchlokorčuľovaní (Gangneung Oval pre 8000 divákov), krasokorčuľovaní a šortreku (Gangneung Ice Arena pre 12 000 divákov) a v ľadovom hokeji (Gangneung Hockey Centre pre 10 000 divákov), resp. Kwandong Hockey Centre pre 6000 divákov).

V Gangneungu bude aj samostatná olympijská dedina s deviatimi výškovými budovami. Slovenská výprava by mala obývať druhé až štvrté poschodie v bloku číslo 803 s veľmi dobrou polohou v blízkosti jedálne aj transportného móla. Celková kapacita tejto dediny je o niečo nižšia ako kapacita horskej (2700 lôžok), ale vzhľadom na väčšiu rozlohu 4, resp. 5-posteľových apartmánov poskytne obyvateľom väčší komfort. Priemerná vzdialenosť z dediny na všetky športoviská v tomto klastri je 6 km.

POČAS APRÍLOVÉHO TURNAJA II. DIVÍZIE MS HOKEJISTIEK PROTI SEBE NASTÚPILI TÍMY Z OBOCH ZNEPRIATELENÝCH KRAJÍN – KÓREJSKEJ REPUBLIKY AJ KĽDR. ICH SPOLOČNÁ FOTOGRAFIA JE RARITNÁ. ZÁPAS SA ODOHRAL 6. APRÍLA, KEĎ SA SLÁVI MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŠPORTU ZA ROZVOJ A MIER...

ĽADOVÁ ARÉNA V GANGNEUNGU, KDE BUDÚ SÚŤAŽE V KÓREJSKÝCH „NAJ" ŠPORTOCH – V ŠORTTREKU A V RÝCHLOKORČUĽOVANÍ.

búrlivú situáciu na polostrove utíši. Do korupčného škandálu okolo exprezidentky je zapletený aj I Če-jong, šéf Samsung Group – kľúčového sponzora hier.

Aj keď sa organizátorom darí uzatvárať dohody so sponzormi, precízne pripravený rozpočet výdavkov má trhliny. Vlani ohlásené zvýšenie pôvodného rozpočtu 1,7 miliardy eur o 468 miliónov eur bolo potrebné upraviť smerom nahor o ďalších 247 miliónov eur.

Organizátori však veria, že sa im podarí náklady znížiť a zároveň nájsť ďalšie zdroje príjmov. Napríklad predajom vstupeniek aj v sektoroch vyhradených pre médiá, športovcov a akreditovaných hostí ZOH.

Do predaja sa dostane 1,18 milióna vstupeniek, pričom 137 000 vstupeniek bude za menej ako 30 USD. Avšak na finálové zápasy v ľadovom hokeji, hoci s vysokou pravdepodobnosťou bez účasti hviezd z NHL, na krasokorčuľovanie alebo za vstup na otvárací ceremoniál divák zaplatí stovky dolárov.

SOV NEBUDE PRITVRDZOVAŤ KRITÉRIÁ

Očakáva sa, že účasť medzi približne 3000 olympionikmi z asi osemdesiatky zúčastnených krajín by si mohlo vybojovať prinajlepšom do 60 slovenských športovcov. Dvadsaťpäť hokejistov, 10 biatlonistov a krasokorčuliarka majú už účasť istú. Ďalší kandidáti si musia účasť vybojovať splnením kvalifikačných kritérií medzinárodných športových federácií. Ich náročnosť je rôzna.

Zatiaľčo v alpských a bežeckých lyžiarskych disciplínach môže každá krajina do súťaží nominovať jedného muža a jednu ženu aj z tretej stovky svetového rebríčka zostaveného na základe získaných FIS-bodov, v akrobatickom lyžovaní v disciplíne slopestyle na účasť nestačí ani 30. miesto. V krasokorčuľovaní sa dá kvalifikovať buď umiestením do 24. miesta na MS alebo do 6. miesta v dodatkovej kvalifikačnej súťaži. Iná možnosť neexistuje.

Na účasť našich športovcov SOV nestanovil vlastné, prísnejšie nominačné kritériá. Zníženie počtu športovcov by totiž mohlo mať negatívny dopad na zabezpečenie potrebného servisu pre tých najlepších. Na vysvetlenie – podľa pravidiel MOV nesmie počet akreditovaných členov sprievodu (trénerov, lekárov, masérov, technikov) prekročiť počet zúčastnených športovcov.

Už teraz vieme, že vyhovieť všetkým požiadavkám na účasť členov realizačných tímov nebude možné.

LÁKADLO PRE DOBROVOĽNÍKOV

O dobrovoľnícku prácu počas ZOH 2018 prejavilo záujem viac ako 90 000 uchádzačov zo 145 krajín. Po kurzoch a skúškach z nich vyberú iba každého štvrtého. Najväčší záujem (vraj až 8000 uchádzačov), je o 490 pozícií v jazykových službách. Pri našej výprave by počas hier malo pôsobiť až dvanásť dobrovoľníkov. Slovenský olympijský výbor má informácie, že by sa medzi nimi mohli objaviť aj poslucháči katedry českých a slovenských štúdií z Univerzity Hankuk v Soule.

TAKTO STROHO ZARIADENÉ BUDÚ IZBY V DVOCH OLYMPIJSKÝCH DEDINÁCH.

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP, HELMUT WATT, TASR/AP, TASR/OLIVER ONDRÁŠ, BRANISLAV RAČKO A MICHAL SVÍTOK

AKÁ BOLA PREDOLYMPIJSKÁ SEZÓNA NAŠICH NAJLEPŠÍCH INDIVIDUÁLNYCH ZIMNÝCH ŠPORTOVCOV?

ZIMA VZLETOV AJ ZDRAVOTNÝCH ŤAŽKOSTÍ

PAULÍNA FIALKOVÁ SI UŽ DRUHÝ ROK ZA SEBOU VYBOJOVALA KORUNU KRÁĽOVNEJ NÁŠHO BIATLONU.

TAKTO NASTUPOVALA SLOVENSKÁ VÝPRAVA NA SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ZOH 2014 V SOČI.

Vo februári 2018 sa zraky celého Slovenska uprú do juhokórejského Pjongčangu, v ktorom sa uskutočnia XXIII. zimné olympijské hry. Po poslednej predolympijskej zime je zrejmé, že v Pjongčangu budeme mať menšiu výpravu ako v Soči 2014, ale zároveň sa črtá, že ambície môže mať väčšie. To na slovenské pomery, v zimných športoch skutočne neutešené, nie je málo.

Na osvieženie pamäti si pripomeňme, ako obstála slovenská výprava na predchádzajúcich ZOH 2014. Vrcholmi bola zlatá obhajoba biatlonistky Anastasie Kuzminovej v pretekoch na 7,5 km a jej 6. miesto v stíhacích pretekoch na 10 km, ďalej 5. miesto miešanej biatlonovej štafety v zložení Gereková, Kuzminová, Hurajt, Kazár a dva skvelé výsledky zjazdára Adama Žampu – 5. miesto v superkombinácii a 6. v slalome. Z ďalších výsledkoch hodno vyzdvihnúť 14. miesto bežca na lyžiach Martina Bajčičáka v maratóne na 50 km voľne, 15. miesto biatlonistu Mateja Kazára v pretekoch s hromadným štartom, takisto 19. miesto zjazdárky Petry Vlhovej v slalome, plus 12. miesto sánkarskej dvojice Marián Zemaník, Jozef Petrulák.

NOVÉ DISCIPLÍNY - ŠANCA PRE SLOVÁKOV

V Soči sme mali 62 športovcov – 25 hokejistov, 10 biatlonistov (5 mužov + 5 žien), 9 zjazdárov (4+5), 6 sánkarov (5+1), 4 bežcov na lyžiach (2+2), 4 bobistov (4+0), 2 akrobatické lyžiarky a po 1 pretekárke v šorttreku aj v krasokorčuľovaní.

Hokejistom, ktorí si štart na ZOH v Pjongčangu zabezpečili už počas MS 2015, sa v magazíne OLYMPIC.SK venujeme samostatne. V biatlone sa črtá možnosť rovnakého počtu štartujúcich ako na ZOH 2014, ale v zjazdovom lyžovaní, sánkovaní, ani v behu na lyžiach a v šorttreku to nevyzerá tak nádejne. Dobre sa črtá naša aspoň symbolická účasť (po jednom pretekárovi) v snoubordingu, krasokorčuľovaní a v akrobatickom lyžovaní.

Miešané družstvo curlerov v apríli stratilo šancu na slovenský olympijský debut v tomto športe. Nepomohla mu ani finančná „injekcia“ z Olympijskej solidarity MOV, ktorú dohodla delegácia SOV pri januárovej návšteve sídla MOV v Lausanne.

Súťaž miešaných tímov v curlingu bude mať v Pjongčangu olympijskú premiéru. To isté platí pre obdobnú súťaž v zjazdovom lyžovaní, aj pre big air v snoubordingu a v akrobatickom lyžovaní. Zhodou okolností v týchto troch disciplínach sa Slováci počas uplynulej sezóny predviedli parádne.

Naopak, v porovnaní s predošlými ZOH v prípade slovenských bobistov nič nenasvedčuje, že by sa čo len teoreticky mohli kvalifikovať do Pjongčangu. A poriadneho skokana na lyžiach či združenára nemáme už veľa rokov.

RADOSŤ NÁŠHO MIEŠANÉHO ZJAZDÁRSKEHO TÍMU, KTORÝ SI NA MAJSTROVSTVÁCH SVETA V ST. MORITZI VYBOJOVAL SENZAČNÉ STRIEBRO.

V našom predolympijskom „hľadáčiku“ zaostrujeme najmä na kľúčové slovenské osobnosti.

SLALOMÁRSKE ESÁ

Najväčší slovenský predolympijský optimizmus v uplynulej sezóne vzbudili výsledky dvojice zjazdárok Veronika Velez Zuzulová a Petra Vlhová. Čochvíľa 33-ročná veteránka Velez Zuzulová sa vo svetovej špičke etablovala už dávno (veď v slalome Svetového pohára stála prvý raz na stupni víťaziek už v roku 2004!), ale v posledných dvoch sezónach jazdila v životnej forme. V celkovej klasifikácii slalomu v SP 2016/17 skončila druhá za nedostižnou suverénkou Mikaelou Shiffrinovou z USA. V špeciálnych slalomoch triumfovala počas sezóny v Záhrebe a bola druhá v Killigtone, Sestriere i v Semmeringu. Počet svojich pódiových umiestení počas kariéry v SP zaokrúhlila už na rovných 30 (5 prvých, 15 druhých a 10 tretích miest) a je večná škoda jej „špicara” v druhom kole slalomu na svetovom šampionáte v St. Moritzi, ktorý ju pripravil o medailu.

Veronika na svetovom šampionáte trochu napínala našu verejnosť, či ešte „potiahne” aj olympijskú zimu, ale napokon povedala, že áno. Na vrcholných podujatiach mala v kariére veľmi veľa smoly (napríklad na MS 2015 bola tesne štvrtá), ale možno práve v Pjongčangu jej útok na svetovú medailu konečne vyjde. V posledných dvoch sezónach jazdila obe kolá slalomu naplno a bez taktizovania. „Už môžem lyžovať len na víťazstvo. Druhých miest mám už veľmi veľa. Bez maximálneho rizika to nepôjde. Možno ešte štyrikrát vypadnem, ale potom to raz vyhrám,” povedala Bratislavčanka žijúca vo Francúzsku krátko pred koncom sezóny, v ktorej v klasifikácii slalomu obhájila druhé miesto spred roka a v konečnom poradí SP dosiahla kariérne maximum - 11. priečku.

Zatiaľčo Velez Zuzulová zažila v slalome naplno vrcholnú éru už predošlých gigantiek krátkych oblúkov Janice Kosteličovej i Marlies Schildovej, onedlho 22-ročná Petra Vlhová je rovesníčka dnes fenomenálnej Shiffrinovej. Patrí jej budúcnosť, čo po skvelej slalomárskej sezóne 2015/16 potvrdila aj v uplynulej zime – a to už aj v obrovskom slalome.

V konečnej klasifikácii slalomu si Vlhová polepšila za rok o jednu priečku – zo šiesteho miesta na piate. Ale v obrovskom slalome zaznamenala výrazný vzostup. Do sezóny vstúpila s vysokým číslom 55 senzačným ôsmym miestom v Söldene, ale ukončila ju ako jedenásta najlepšia pretekárka zimy! A v celkovom hodnotení SP získala toľko bodov, že tesne preskočila aj Velez Zuzulovú a ako historicky prvá slovenská zjazdárka skončila v top 10... Na rozdiel od staršej kolegyne jej vyšiel aj svetový šampionát v St. Moritzi - v slalome tam skončila tesne štvrtá, v obrovskom slalome ôsma.

Urastená Liptáčka si po skvelom finále sezóny v Aspene, kde v slalome dosiahla druhý triumf svojej kariéry v SP (zdolala aj miestnu matadorku Shiffrinovú, ktorá v krátkych oblúkoch naozaj nie je zvyknutá prehrávať...) a v obrovskom slalome skončila v kariérnom maxime siedma, spokojne mohla povedať: „Bola to moja najlepšia sezóna v kariére. Ale verím, že prídu ešte lepšie.” S novým trénerom Talianom Liviom Magonim, ktorý jej kompletne zmenil techniku jazdenia v obrovskom slalome, si ešte v marci odskočila odskúšať olympijské trate v okolí Pjongčangu. Víťazka slalomu na ZOH mládeže 2012 aj na juniorských MS 2014

MOMENTKA Z DUELU NAŠEJ VERONIKY VELEZ ZUZULOVEJ (VZADU) S FRANCÚZKOU BAUDOVOU-MAUGNIEROVOU VO FINÁLE TÍMOVEJ SÚŤAŽE MS. V TOMTO PRÍPADE VYHRALA SLOVENKA, CELKOVE VŠAK FRANCÚZI.

VRCHOLY SLOVENSKEJ ZIMY

(v olympijských disciplínach)

MAJSTROVSTVÁ SVETA

▶ **Zjazdové lyžovanie** (v St. Moritzi)

Miešané družstvo (Veronika VELEZ ZUZULOVÁ, Petra VLHOVÁ, Matej FALAT, Andreas ŽAMPA) – 2. v súťaži tímov

Petra VLHOVÁ – 4. v slalome

Petra VLHOVÁ – 8. v obrovskom slalome

▶ **Biatlon** (v Hochfilzene)

Anastasia KUZMINOVÁ – 8. na 7,5 km, 13. v stíhacích pretekoch na 10 km

Paulína FIALKOVÁ – 10. na 12,5 km s hromadným štartom, 12. v stíhacích pretekoch na 10 km

Štafeta žien (Paulína FIALKOVÁ, Anastasia KUZMINOVÁ, Ivona FIALKOVÁ, Jana GEREKOVÁ) – 8. na 4x6 km

Tomáš HASILLA – 16. na 10 km

SVETOVÝ POHÁR

▶ **Zjazdové lyžovanie**

Veronika VELEZ ZUZULOVÁ – v slalome 1. v Záhrebe, 2. v Killingtone, 2. v Sestriere, 2. v Semmeringu, 4. v Levi, 5. vo Flachau, 4. vo finále v Aspene, v paralelnom slalome 2. v Štokholme

Petra VLHOVÁ – v slalome 2. v Záhrebe, 3. v Levi, 4. v Maribore, 5. v Killingtone, 7. v Sestriere, 1. vo finále v Aspene, v obrovskom slalome 8. v Söldene, 8. v Semmeringu, 7. vo finále v Aspene, v paralelnom slalome 5. v Štokholme

▶ **Snoubording**

Klaudia MEDLOVÁ – v big air 3. v Copper Mountain, 3. v Moskve, 7. v Mönchengladbachu, 8. v Pjongčangu, v slopestyle 5. v Laaxe

▶ **Biatlon**

Paulína FIALKOVÁ – v stíhacích pretekoch na 10 km 5. v Kontiolahti

Anastasia KUZMINOVÁ – na 7,5 km 6. v Pokljuke

▶ **Akrobatické lyžovanie**

Zuzana STROMKOVÁ – v slopestyle 8. v Seiser Alme, v big air 5. v El Colorade, 6. v Miláne, 11. v Quebec City

MAJSTROVSTVÁ EURÓPY

▶ **Krasokorčuľovanie** (v Ostrave)

Nicole RAJIČOVÁ – 6. v súťaži žien

bude mať na rozdiel od Veroniky na ZOH až dve šance zabojovať o individuálnu olympijskú medailu.

SENZAČNÉ STRIEBRO NA MS, ALE...

Velez Zuzulová a Vlhová sa podieľali aj na najväčšom a zároveň najsenzačnejšom slovenskom úspechu predolympijskej zimy. Na svetovom šampionáte v St. Moritzi si v družstve spoločne s Matejom Falatom a Andreasom Žampom vybojovali v súťaži miešaných tímov úplne nečakané striebro! V paralelných dueloch obe Slovenky vyhrali na ceste do finále všetky štyri svoje jazdy, ale veľmi bojovali aj naši oveľa menej známi mužskí pretekári.

Historicky prvá medaila slovenského zjazdového lyžovania na MS sa zrodila po triumfoch 3:1 nad Nemeckom (v životnej forme jazdiaci Falat senzačne zdolal hviezdneho Neureuthera), 3:1 nad Talianskom (k dvom ženským triumfom pridal tretí zase Falat), remíze 2:2 s domácim Švajčiarskom (o našom postupe rozhodlo 6 stotín sekundy) a po finálovej remíze 2:2 s Francúzskom, keď v celkovom súčte najlepšieho ženského a mužského času chýbalo Slovensku na zlato len 8 stotín sekundy, ale Falatovi v jeho jazde na dostihnutie Faivreho iba 4 stotiny!

Senzačný úspech sa zrodil napriek absencii nášho dlhodobo najlepšieho zjazdára a hrdinu ZOH v Soči Adama Žampu, ktorý bol s vekom ešte juniorkou Terezou Jančovou len v pozícii náhradníka. Adam od začiatku sezóny bojoval s bolestivým zranením päty a keď na MS nepríjemne spadol v superobrovskom slalome, sezónu musel predčasne ukončiť. Viditeľnejší bol počas nej jeho mladší brat Andreas Žampa, ktorý najmä v obrovskom slalome zaznamenal výrazný výkonnostný vzostup a trikrát bodoval v pretekoch SP.

Striebro z MS je fantastické, ale hoci v Pjongčangu bude mať táto súťaž olympijskú premiéru, štart slovenského družstva pod piatimi kruhmi nemusí byť vôbec istý. Kľúčové preň budú individuálne rebríčkové umiestenia našich pretekárov v olympijskej sezóne. O dve najlepšie ženy nemusíme mať obavy, ale ostatní potrebujú ísť vyššie... Veď v celkovom poradí SP skončili Slováci až na 101. (Adam Žampa), 114. (Barbara Kantorová) a 117. mieste (Andreas Žampa)...

NÁVRAT ANASTASIE KUZMINOVEJ PO PÔRODE SA NA PRETEKOCH V POKLJUKE ZAČAL VEĽMI NÁDEJNE, ALE CELÚ ZIMU JU POTOM SUŽOVALI DÝCHACIE ŤAŽKOSTI.

„PREMOTIVOVANÁ A NEDOSTATOČNE PRIPRAVENÁ JE NAJHORŠIE SPOJENIE...,“

Anastasia Kuzminová po MS

BIATLONISTKY SUŽOVALI ZDRAVOTNÉ ŤAŽKOSTI

Popri zjazdovom lyžovaní najväčšia slovenská pozornosť v predolympijskej zime patrila biatlonu. Hlavné očakávania sa viazali k návratu dvojnásobnej olympijskej šampiónky Anastasie Kuzminovej po materskej prestávke.

Nasťa vstúpila do sezóny skvele, hneď v úvodnom štarte v pretekoch SP na 7,5 km v Pokljuke skončila šiesta. Lenže potom prakticky celú sezónu bojovala s ochorením priedušiek a s opakovanými virózami. Vynechala väčšinu súťaží a na svetový šampionát v Hochfilzene prišla s veľkým pretekárskym aj tréningovým výpadkom. Z tohto pohľadu mali jej 8. miesto v pretekoch na 7,5 km a 13. miesto v stíhačke na 10 km veľkú hodnotu, takisto aj príspevok k 8. miestu štafety na 4x7,5 km. Sama však bola nespokojná. „Premotivovaná a nedostatočne pripravená je najhoršie spojenie...,“ komentovala svoje účinkovanie na MS.

Anastasia Kuzminová je výnimočná športovkyňa a viackrát dokázala, že sa vie skvele pripraviť na vrchol sezóny. V Pjongčangu ziskom striebra na MS 2009 veľkolepo odštartovala svoje pretekárske účinkovanie v slovenských farbách – a v Pjongčangu na ZOH 2018 by svoju kariéru vo veku 33 rokov rada ukončila ziskom ďalšieho olympijského kovu. V zbierke má už dva zlaté a jeden strieborný. Keď bude zdravá a v pohode, všetko je možné...

Príslušnosť k širšej svetovej špičke potvrdila aj dravá „mladá puška” Paulína Fialková. Nadviazala na sľubnú predchádzajúcu sezónu, ale aj jej výkony poznačilo ochorenie. Po dobrom vstupe do zimy ju sužovali pľúcne chlamýdie. Na MS sa však aj po výpadku vybičovala k výborným výkonom, z čoho vzišli umiestenia v najlepšom tucte – 12. miesto v stíhačke na 10 km a 10. miesto na 12,5 km s hromadným štartom. Najlepšie však svoj veľký potenciál preukázala ku koncu sezóny v stíhacích pretekoch SP v Kontiolahti, kde sa z 37. miesta prebila na skvelé piate, čo je jej kariérne maximum! „Išla som ako v omámení, súperky som vôbec nevnímala, sústreďovala som sa len na čistú streľbu,“ vyznala sa tam.

Popri Paulíne výkonnostne rastie aj jej mladšia sestra Ivona Fialková, takže olympijský ženský biatlon v slovenskom podaní môže byť naozaj zaujímavý. Medzi mužmi je situácia podstatne horšia. Zrejme najuspokojivejšie z celej sezóny boli výsledky dvojice Tomáš Hasilla (16.) a Martin Otčenáš (24.) v pretekoch na 10 km na MS v Hochfilzene. V konečnom poradí SP však pozície slovenských mužov ani žien nevyznievajú veľmi povzbudzujúco – 31. P. Fialková, 40. Kuzminová, 60. Gereková, 65. I. Fialková, resp. 64. Hasilla, 75. Otčenáš, 77. Kazár. Ale v konkrétnych olympijských pretekoch sa aj inak nie príliš výrazný pretekár môže vypnúť k životnému výkonu.

LEPŠIE ZAČALI NEŽ SKONČILI

Špeciálnu kategóriu našich pjongčanských nádejí predstavujú dve freestylistky – snoubordistka Klaudia Medlová a akrobatická lyžiarka Zuzana Stromková. V slopestyle sa pred dvoma rokmi na MS v Kreischbergu obe blysli ziskom bronzu, ale napriek tomu, že do tejto sezóny vstúpili výborne nielen v slopestyle, ale aj v disciplíne big air, ktorá bude mať na ZOH 2018 olympijskú premiéru, od obhajoby cenných kovov boli napokon ďaleko.

Medlová si v big air v pretekoch SP vybojovala dve tretie miesta a naznačovala veľké ambície aj v tej najšpičkovejšej

konkurencii, aká sa okrem olympiády schádza len na X-Games. Lenže práve na pretekoch X-Games v Aspene sa pri prvom skoku v big air zranila. Poškodená chrupavka v rebernej oblasti ju na viac než mesiac vyradila zo súťaženia. Vrátila sa až na svetový šampionát v Sierre Nevade. Tam si zase hneď pri prvom tréningu slopestyle pre zmenu rozťala celú spodnú peru. „Bola som nedočkavá, pretože šesť týždňov som predtým neskákala," priznala sa. Keďže klimatické podmienky boli zlé a kvalita trate takisto, napokon nenastúpila ani na jednu z dvoch plánovaných súťaží. Aspoňže v celkovom poradí big air v rámci SP sa mohla pochváliť štvrtým miestom.

Na postupovej priečke s výhľadom na ZOH 2018 je zatiaľ aj Zuzana Stromková. Nemala síce počas zimy také zdravotné ťažkosti ako jej kamarátka, ale svetový šampionát v Sierre Nevade ani jej nevyšiel. Z obhajoby bronzu z MS 2015 bolo len 20. miesto... V konečnej klasifikácii SP v big air skončila siedma a v slopestyle šestnásta, čo na prvý pohľad vyzerá výborne. V boji o olympiádu však vstupujú do hry aj esá z X-Games, takže „Zuzička" musí aj v olympijskej zime od začiatku zabrať naplno.

RAJIČOVEJ VZOSTUP A VEĽA OTÁZNIKOV

Spomedzi ostatných slovenských športovcov najviac zaujal vzostup krasokorčuliarky Nicole Rajičovej. Na vlaňajších ME v Bratislave pretekárka dlhodobo žijúca v USA psychicky celkom nezvládla ťarchu domáceho prostredia, ale na ME 2017 v Ostrave sa blysla životným výkonom. Osobné bodové maximum ju vynieslo na výborné 6. miesto a koncom marca si na MS v Helsinkách zabezpečila istotu olympijskej účasti. Tú však zatiaľ zďaleka nemá novozložený česko-slovenský tanečný pár v našich farbách Lucie Myslivečková, Lukáš Csölley, ktorý na MS ani neštartoval. Bude musieť zabojovať na septembrovej kvalifikácii v Obertsdorfe.

Účinkovanie ostatných našich zimných športovcov v predolympijskej sezóne vôbec nevyzerá optimisticky. Naša bežecká veteránka a trojnásobná účastníčka ZOH Alena Procházková so svojím minitímom dlhodobo nevie čeliť súperkám s nepomerne lepším servisom – obzvlášť, keď sa zmenia klimatické podmienky. Na 10 km klasicky síce dosiahla na MS v Lahti solídny výsledok (22. miesto), ale v klasickom šprinte, čo mala byť jej doména, obsadila až 31. miesto. Ani jej celkové 75. miesto v SP nevyznieva dobre, ale na druhej strane – čo by zaň dali iní naši bežci...?

Ani sánkari neukázali nič zvláštne. Na MS v Innsbrucku bola 12. miešaná štafeta, 26. dvojica Marek Solčanský, Karol Stuchlák, 31. Jozef Ninis a 44. Simona Zmijová. V celkovom poradí SP najlepšie obstála dvojica Solčanský, Stuchlák - na 21. mieste. Boli by sme teda veľmi radi, ak by sme v Pjongčangu mali zastúpenie v každej disciplíne... Zato v šorttreku to zatiaľ na slovenskú olympijskú účasť nevyzerá. A v boboch už vonkoncom nie.

KRASOKORČULIARKA NICOLE RAJIČOVÁ SA NA ME 2017 V OSTRAVE BLYSLA ŽIVOTNÝM VÝKONOM A VÝBORNÝM ŠIESTYM MIESTOM.

PO OLYMPIÁDE VIACERO ROZLÚČOK

Pokiaľ zdravotný stav našich es v olympijskej sezóne bude dobrý, mohli by sme sa v Pjongčangu tešiť na viacero popredných výsledkov, vrátane medailí. Retrospektíva uplynulej sezóny však jasne ukazuje, že v zimných športoch na tom celkove nie sme dobre. Predovšetkým je naša špička veľmi úzka. A keď si predstavíme, že po ZOH 2018 kariéru zrejme ukončia Kuzminová, Velez Zuzulová, Procházková (všetky sú ročník 1984 a prvé dve to už jasne avizovali), i Ninis (1981) a Kazár (1983), bude ešte užšia. Biatlonistka Jana Gereková skončila už po uplynulej sezóne.

TEXT: STANISLAV BENČAT, DENNÍK ŠPORT
FOTO: TASR/AP

PyeongChang 2018

AKO BY MOHLI VYZERAŤ NOMINÁCIE HOKEJOVÝCH TÍMOV V PJONGČANGU BEZ HRÁČOV NHL?

OLYMPIÁDA PRÍDE O SVOJU OZDOBU

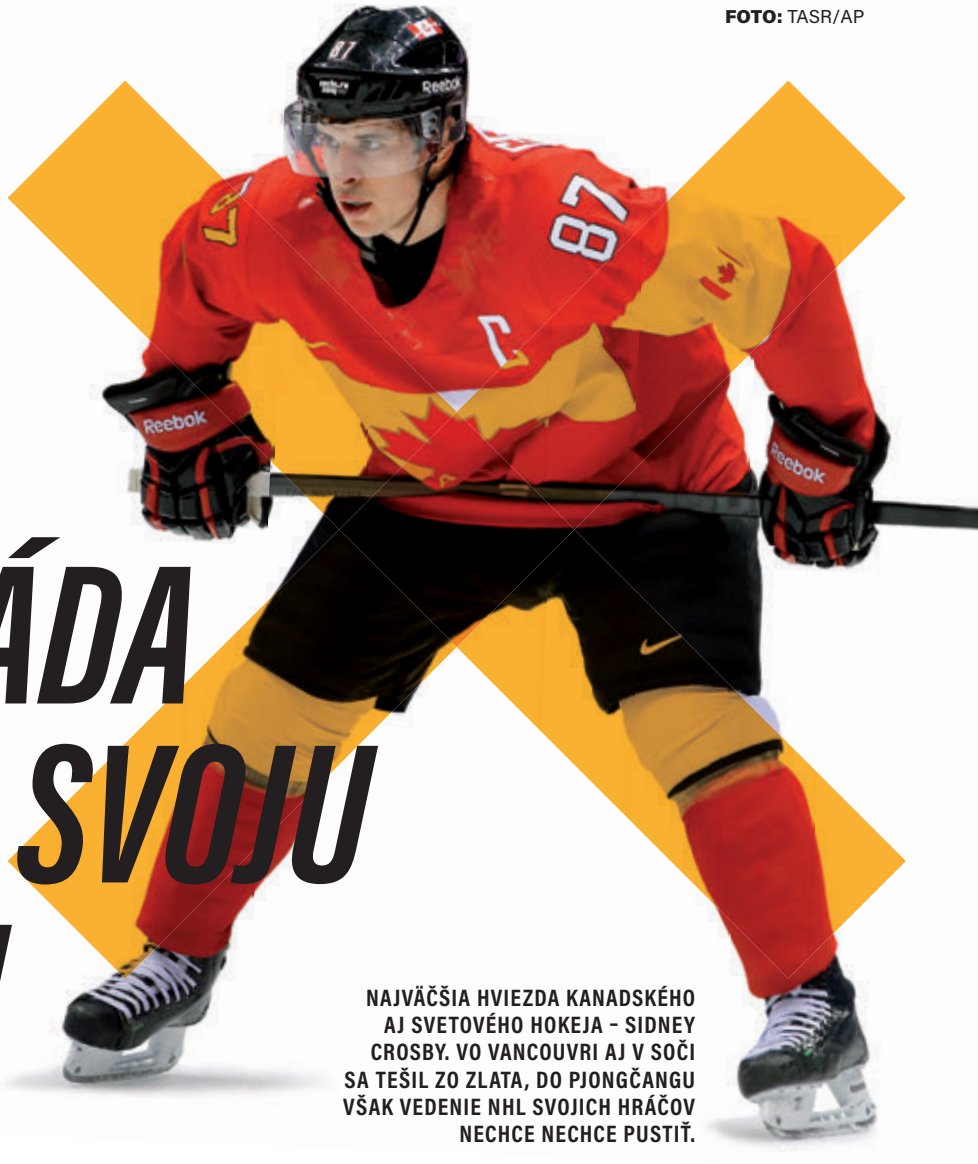

NAJVÄČŠIA HVIEZDA KANADSKÉHO AJ SVETOVÉHO HOKEJA – SIDNEY CROSBY. VO VANCOUVRI AJ V SOČI SA TEŠIL ZO ZLATA, DO PJONGČANGU VŠAK VEDENIE NHL SVOJICH HRÁČOV NECHCE NECHCE PUSTIŤ.

Hokejisti z NHL patrili v posledných dekádach k najväčším lákadlám zimných olympijských hier. Je s tým naozaj koniec? Zatiaľ všetko nasvedčuje, že športový sviatok v roku 2018 v juhokórejskom Pjongčangu sa uskutoční bez hviezd zámorskej profiligy.

PRE GRETZKÉHO BOLA OLYMPIÁDA SNOM

Keď najlepší hokejista všetkých čias Wayne Gretzky získal v roku 1984 po prvý raz Stanleyho pohár, opakovane hovoril, že má už len jeden sen. Hrať na olympiáde. A aby bol sen dokonalý, získať na nej zlatú medailu.

Po väčšinu jeho kariéry neprichádzala táto možnosť do úvahy. Kanada posielala na hry amatérov, sem-tam doplnených o priemerných profesionálov.

Zámorská profiliga v tom čase stagnovala. Jej komisár Gary Bettman túžil po celosvetovej propagácii a po oveľa väčšom prívale peňazí do hokeja pod značkou NHL. A tak po rokovaniach so šéfom Medzinárodnej hokejovej federácie (IIHF) Reném Faselom pristúpil na prelomový krok. Liga sa na sedemnásť dní prerušila, aby najlepší hráči sveta mohli reprezentovať svoje krajiny na olympiáde.

Súboje v japonskom Nagane dostali okamžite prívlastok „Turnaj storočia“. Bolo zrejmé, že olympijský turnaj profiligu zveľaďuje, pomáha rozvoju športu a fanúšikom pripravuje nezabudnuteľné zážitky.

Gretzkému sa tak splnil sen, hoci, len čiastočne. Na zlato, ba dokonca žiadnu medailu si nesiahol. Zato fanúšikovia dostali luxus, na ktorý si zvykli.

V roku 1998 v japonskom Nagane boli okrem neho dominantnými osobnosťami Dominik Hašek či Pavel Bure. O štyri roky neskôr v Salt Lake City Mario Lemieux či Igor Larionov. V Turíne 2006 žiarili Mariánovia Gáborík a Hossa s Petrom Forsbergom. Vancouver 2010 a Soči 2014 si zase podmanili Sidney Crosby, Jonathan Toews, Corey Perry.

DNES SÚ HLAVNÝM PROBLÉMOM PENIAZE

Po zimnej olympiáde v Soči v roku 2014 však Medzinárodný olympijský výbor odmietol ďalej financovať zámorským hráčom náklady na poistky a cestovanie. Ale suma 30 miliónov dolárov nebola jediným problémom.

Sedemnásťdňová prestávka vo februári 2018 by výrazne oslabila pokladňu NHL, do ktorej z olympijských ziskov nepribúda nič. Podujatie v Pjongčangu sa navyše uskutoční v čase, keď sa nehrá súťaž amerického futbalu NFL ani bejzbalová MLB. „My máme v tomto období poslať hráčov na turnaj, ktorý je pre nás stratový? Prečo by mali hrať hráči na olympiáde zadarmo, keď v NHL sú vynikajúco platení?“ poznamenalo vedenie súťaže.

Okrem toho argumentovalo aj skutočnosťou, že pre časový posun by bol o turnaj z Kórey slabý záujem televíznych divákov v zámorí.

Pri racionálnejšom pohľade na celý problém je však jasné, že hlavným problémom sú peniaze. Ďalšie zimné olympijské hry v roku 2022 sa konajú v Pekingu, ktorý delí od Pjongčangu jedno časové pásmo. V Číne, ktorá disponuje neobmedzenými finančnými prostriedkami a liga s ňou chce nadviazať úzke prepojenie, by hráči z NHL na rozdiel od Kórey chýbať nemali.

„Už pred niekoľkými mesiacmi som vravel, že sa to takto skončí. Žiaľ, nemýlil som sa. Olympijské motto rýchlejšie, vyššie, silnejšie pri hokejovom turnaji môže nahradiť peniaze nadovšetko. Biznis vyhral nad športom,“ konštatoval po rozhodnutí vedenia NHL neprerušiť súťaž cez ZOH prezident Slovenského zväzu ľadového hokeja Martin Kohút.

„Od vedenia ligy je to hrozné rozhodnutie. V Spojených štátoch počúvajú fanúšikovia zo všetkých strán, ako chce NHL expandovať na menej tradičné trhy, a potom príde niečo takéto. Pritom liga dokázala, že vie spôsobiť boom aj v oblastiach, kde hokej nebol roky taký populárny. Jasným dôkazom je jeho rozvoj v Kalifornii či Texase, kde vychovali hráčov ako Auston Matthews, Matt Nieto či Seth Jones. Ak je cieľom NHL byť svetovým ambasádorom hokeja, musí podporovať podobné projekty. Južná Kórea má potenciál dať svetu desiatky tisíc nových hráčov. Rozhodnutie ligy o neúčasti tých najlepších na olympiáde ho môže zničiť,“ tvrdí americký žurnalista a riaditeľ mediálneho úseku zámorskej ligy USPHL Mike Klein.

STRATÍME HNACIU SILU

Július Šupler viedol našu reprezentáciu na olympiáde v Lillehammeri 1994, kde sa svetu predstavovalo Slovensko prvýkrát. Mužstvo vedené kapitánom Petrom Šťastným s mladíkmi Miroslavom Šatanom, Žigmundom Pálffym či Róbertom Petrovickým pripravilo všetkým príjemný šok a v základnej skupine neprehralo ani raz. Smoliarsky vypadlo vo štvrťfinále s výberom Ruska a skončilo na šiestom mieste.

„To bola výnimočná doba. Všetci hráči sa vtedy hrnuli do reprezentač-

ČO ASI POVEDAL NAJLEPŠÍ HRÁČ V HISTÓRII NHL AJ HOKEJA WAYNE GRETZKY KOMISÁROVI NHL GARYMU BETTMANOVI PO JEHO OZNÁMENÍ, ŽE ZOH 2018 BUDÚ BEZ HRÁČOV NHL?

REAKCIE HRÁČOV NHL

HENRIK LUNDQVIST (Švédsko): „Skutočnosť, že nemôžem hrať za rodnú krajinu na najväčšom hokejovom fóre, je obrovským sklamaním. Mrzí ma to nielen pre status olympijského turnaja, ale aj pre jedinečnú atmosféru, ktorú hry ponúkajú.“

MAX PACIORETTY (USA): „Som maximálne sklamaný. Chcel som ísť do Pjongčangu. Z môjho pohľadu by to bolo dobré pre NHL, vlastníkov klubov, hráčov, pre každého. Škoda, že to tak nevidia aj iní. Je to veľmi skľučujúce.“

JEVGENIJ MALKIN (Rusko): „Pre hráčov je to veľmi ťažké rozhodnutie. Hokejisti zo všetkých svetových súťaží by mali mať právo ukázať sa pred fanúšikmi na najväčšom a najprestížnejšom turnaji. Nádejám sa, že toto ešte nie je konečné rozhodnutie. Je ešte dostatok času na zmenu.“

JONATHAN TOEWS (Kanada): „Zlatá medaila z olympiády je to najviac, čo ako hráči môžeme dosiahnuť. Toto rozhodnutie je chybou. Všetci hráči chcú na hry cestovať. Malo by to byť nielen v našom záujme, ale aj záujme majiteľov klubov a vedenia súťaže. NHL má mať zastúpenie na olympiáde.“

ZDENO CHÁRA (Slovensko): „Každý hráč chce byť súčasťou olympiády. Je to jedna z najväčších scén, na ktorej sa môže zúčastniť. Je to špeciálny pocit, keď si môžete zmerať sily s najlepšími športovcami sveta.“

MIKKO KOIVU (Fínsko): „Toto bola moja posledná šanca zahrať si na olympiáde. Som z toho zdrvený.“

JAKUB VORÁČEK (Česko): „Postoj NHL voči olympiáde je hlúpy a smiešny. Tí, čo by sme tam išli, by sme bojovali za svoje krajiny. Ostatní by mali čas na oddych a doliečenie zranení. Bolo by to dobré pre všetkých.“

HRY PRICHÁDZAJÚ O SVOJU OZDOBU. JE TO ODRAZ DOBY. SILA PEŇAZÍ DEGRADUJE NIELEN ZÁKLADNÉ PRINCÍPY OLYMPIZMU, ALE NERAZ AJ FAIR PLAY A ETIKY. DNEŠNÝ SVET JE O BIZNISE

Július Šupler

RUSKÁ SUPERSTAR NHL ALEXANDER OVEČKIN (V STREDE) VYHLÁSIL, ŽE NA OLYMPIÁDU PÔJDE AJ NAPRIEK ZÁKAZU.

ného dresu a chceli hrať. Nikto neriešil zdravotný stav, dovolenky, či čo za to dostane. Národná hrdosť, spolupatričnosť a základné princípy fungovali na vysokej úrovni. Nóri pripravili športovcom neopakovateľnú atmosféru. Na každom kroku ste cítili žičlivosť a prajnosť. Organizátori aj členovia výprav nosili vlajočky, v olympijskej dedine vládli úsmevy. Dokonalosť momentu podčiarkoval meter a pol snehu, mráz a slniečko nad našimi hlavami. Krásna spomienka," priznal Šupler.

Nedávne rozhodnutie vedenia NHL vníma ako odraz doby, ktorú žijeme. „Neúčasť hráčov zo zámoria na olympiáde je veľkým mínusom pre toto úžasné podujatie. Hry prichádzajú o svoju ozdobu. Je to odraz doby. Sila peňazí degraduje nielen základné princípy olympizmu, ale neraz aj fair play a etiky. Dnešný svet je o biznise," konštatoval trénerský bard.

Rodák z Popradu si užil olympijskú atmosféru raz. V ďalších rokoch sa prizeral, ako slovenské mužstvo márne bojovalo s nepriazňou systému na hrách v Nagane a Salt Lake City, kde si nezahralo v hlavnej fáze. Rovnako tak nevydarenému štvrťfinále v Turíne, veľmi smoliarskemu zápasu o bronz proti Fínsku vo Vancouvri, či výbuchu v Soči.

Na všetkých spomenutých turnajoch štartovali hráči z NHL. To sa o rok s najväčšou pravdepodobnosťou nestane. Podľa Šuplera to výrazne zasiahne aj náš tím, hoci už nemáme v profilige toľko hráčov, ako v minulosti. „Marián Hossa či Zdeno Chára sú napriek pokročilému veku stále veľké osobnosti slovenského i svetového hokeja. Istotne by boli hnacou silou nášho mužstva. Pre verejnosť sú predstaviteľmi reprezentácie navonok. S ich prítomnosťou by bola v mužstve hneď iná atmosféra. Naše ikony sú vzorom pre mládež. Najlepšie to vidím na zimnom štadióne v Poprade, kde desiatky prváčikov nosia tričká s menovkami týchto hráčov," priznal Šupler.

KTO BUDE HRAŤ?

Hlavnou úlohou pre generálnych manažérov reprezentačných výberov, od Ameriky a Kanady, cez Švédsko, Fínsko až po Slovensko, bude teraz nájsť vhodných a dostupných hráčov pre budúcoročné hry.

Náš tím má v porovnaní so zvyškom sveta nečakaný náskok. Na tohtoročných majstrovstvách sveta sa predstavil bez jediného hráča z NHL, keď z rôznych dôvodov odmietlo pozvánku dvanásť zástupcov Slovenska v najlepšej lige sveta.

Do popredia sa tak dostanú nové mená. V Kolíne nad Rýnom, kde Slovensko bojovalo o záchranu, viedol mužstvo ako kapitán Vladimír Dravecký. Strelecky nesklamal Michel Miklík, viac sa čakalo od Libora Hudáčka, Michala Čajkovského, či Marcela Haščáka. Na ich pleciach by mala byť zodpovednosť aj na budúcoročnej olympiáde.

„Neúčasť hráčov z NHL nám otvára dvere na toto podujatie, ale je to ešte ďaleko. Každý hokejista istotne sníva o účasti pod piatimi kruhmi. Bolo by krásne reprezentovať rodnú krajinu v Pjongčangu, no nepredbiehajme. V mojom prípade to bolo vždy tak, že keď som sa na niečo vopred tešil a pripravoval, nikdy to nevyšlo podľa predstáv," priznal Dravecký.

Oveľa náročnejšia úloha so skladbou mužstva čaká na manažérov Kanady a Ameriky. Veď od hier v Nagane tvorili ich mužstvá výlučne hokejisti z NHL. „Oba tímy sa zrazu budú musieť zmieriť s pocitom, že nebudú favoritom na medailu. Jedni aj druhí majú v talóne množstvo výborných hráčov, no s minimom skúseností z podobne veľkých akcií. Očakávam, že základ mužstiev Kanady a USA utvoria hráči pôsobiaci v KHL a iných európskych ligách. Do úvahy prichádzajú teoreticky hokejisti pôsobiaci v AHL, ale pri nich to takisto nevidím ružovo. Záležať bude

AKO BY MOHLA VYZERAŤ ZOSTAVA SLOVENSKA NA ZOH 2018

BRANKÁRI: Ján Laco, Denis Godla, Július Hudáček (Ján Lašák).

OBRANCOVIA: Martin Gernát, Christián Jaroš, Michal Sersen, Michal Čajkovský, Martin Fehérváry, Marek Ďaloga, Andrej Meszároš, Ivan Švarný (Dominik Graňák).

ÚTOČNÍCI: Martin Réway, Marek Viedenský, Vladimír Dravecký, Libor Hudáček, Michel Miklík, Marcel Haščák, Martin Bakoš, Tomáš Marcinko, Tomáš Surový, Ladislav Nagy, Tomáš Jurčo, Marek Hrivík (Pavol Skalický, Patrik Lušňák).

VO VANCOUVRI 2010 EŠTE HRAL SLOVENSKÝ TÍM O MEDAILU, TERAZ NA MS BEZ HRÁČOV NHL UŽ LEN O ZÁCHRANU. MÔŽE TO BYŤ NA OLYMPIÁDE LEN S HRÁČMI Z EURÓPSKYCH SÚŤAŽÍ LEPŠIE?

od ich kontraktov a úloh v tíme. Neočakávam, že sa na ZOH zúčastnia hráči z NCAA (univerzitná liga) či kanadských junioriek. Napokon, najlepší mladíci už sú súčasťou tímov profiligy. Stačí sa pozrieť na Austona Matthewsa, Jacka Eichela, či Connora McDavida. Všetci traja mohli reprezentovať svoje krajiny na tohtoročnom šampionáte hráčov do 20 rokov, no už sú superhviezdami NHL," vraví Mike Klein.

Zámorskí experti už predstavili zostavy, s akými by sa mohli javorové listy a päťdesiat hviezdičiek predstaviť v Pjongčangu. Do kanadského výberu napríklad zaradili brankára Slovana Bratislava Barryho Brusta i jeho bývalých spoluhráčov z metropoly Slovenska, obrancov Cama Barkera a Jonathana Sigaleta. „Už ako chlapec som sledoval reprezentačné zápasy. Juniorské šampionáty, olympiády, Svetové poháre, majstrovstvá sveta. Teraz som sa zaradil medzi stovky hráčov, čo nosili ten najkrajší hokejový dres. O týchto momentom budem raz rozprávať svojím deťom. Na toto som čakal celý život. Je to úžasné," vravel vlani v novembri Brust, ktorý na Nemeckom pohári debutoval za reprezentáciu Kanady.

O góly jeho tímu by sa mohli starať víťaz Stanleyho pohára z roku 2009 Max Talbot z Jaroslavľu, Derek Roy z Čeľabinska či Daniel Paille zo švédskeho Brynäsu. Olympiáda by mohla prinavrátiť k hokeju Mika Richardsa, ktorý si naposledy obliekol dres Washingtonu v roku 2016. Koniec kariéry si možno rozmyslia ostrieľaní veteráni Jarome Iginla a Shane Doan.

Američania môžu byť v náročnejšej pozícii. V európskych ligách ich pôsobí o poznanie menej, navyše ich reprezentačný výber sa nezúčastňuje na rozdiel od kanadského na Spenglerovom pohári. Jediná akcia, kde hráči USA štartujú, je Nemecký pohár. Aj to len v nepárnych rokoch. „Napriek strate kvality som presvedčený, že tisíce fanúšikov si nenechajú ujsť zápasy našej či kanadskej reprezentácie. Olympiáda je pre fanúšikov vždy lákadlom," vraví Klein.

RUSI VO VÝHODE

Už dnes sa dá povedať, že najväčšími favoritmi na zisk zlatých medailí budú hokejisti Ruska. Tamojšia hokejová liga KHL svoj chod počas olympiády preruší. Hokejová federácia navyše vyzvala hráčov, ktorým sa v NHL končí zmluva, aby sa na rok vrátili domov. Niektorí to ani nemusia robiť. Alexander Ovečkin dlhodobo vyhlasuje, že nasadne na prvé lietadlo a pôjde podporiť svoju vlasť na hry do Pjongčangu. Súhlas mu dal aj majiteľ klubu z Washingtonu Ted Leonsis.

„Je to dôkaz ruskej národnej hrdosti. Nielen Ovečkin, ale aj ďalší pôjdu na olympiádu napriek zákazu. Svoj patriotizmus ukážu demonštratívnym spôsobom," priznáva Šupler.

„Ak by som bol na Ovečkinovom mieste, konám rovnako. Neprekvapí ma, ak sa do domácich líg vrátia nielen Rusi, ale i zástupcovia ostatných európskych krajín, ktorým sa končí zmluva a do NHL sa vrátia v sezóne 2018/19," pripojil Klein.

PRIESTOR PRE NOVÉ HVIEZDY

Šanca, že by sa rozhodnutie profiligy ešte zmenilo, je takmer nulová. Prečo aj, keď v zámorí obnovili tradíciu ziskového Svetového pohára s obratom niekoľko desiatok miliónov dolárov.

Neúčasť hviezd z NHL na olympiáde tak otvára dvere mladým, talentovaným hráčom, ktorí by sa na ňu dostali len sťažka. A ktovie, možno v Pjongčangu spoznáme nového Petra Forsberga či Miroslava Šatana. Teda hokejistov, ktorí sa uviedli hokejovému svetu práve pod piatimi kruhmi.

Pre atmosféru a divácku návštevnosť olympijského hokejového turnaja je veľmi dôležité, že reprezentačný tím usporiadateľskej krajiny zaznamenal v krátkom čase obrovský vzostup a v apríli senzačne postúpil do elitnej A-kategórie MS.

TEXT: ADAM ZELINKA, JURAJ BERZEDI **FOTO:** TASR/AP

ČO VRAVIA NA POČÍNANIE SLOVENSKEJ LYŽIARSKEJ DVOJICE RIVALKY, TRÉNERI ČI HVIEZDY MINULOSTI?

VERONIKA UKAZUJE PETRE CESTU K ÚSPECHU

SHIFFRINOVÁ
STRACHOVÁ
MAGONI
DUBOVSKÁ
KŘÍŽOVÁ-CHARVÁTOVÁ

V mnohom sú odlišné. Prvú zdobí rozvaha skúsenej ženy, schopnosť prekonávať najnáročnejšie prekážky či obdivuhodná technika jazdy. Druhá ťaží z mladíckeho elánu, dravosti, zápalu pre pokorenie najvzdialenejších mét. Jedno ich však spája: výnimočné lyžiarske umenie. **VERONIKA VELEZ ZUZULOVÁ** (32) a **PETRA VLHOVÁ** (21) patria k tomu najlepšiemu, čo súčasný slalomársky svet ponúka. Obe si získali rešpekt konkurencie, obdiv fanúšikov, uznanie chýrnych lyžiarskych osobností.

Toto sú názory ľudí, ktorí Velez Zuzulovú a Vlhovú sledujú z absolútnej blízkosti.

DVE NAJLEPŠIE SLALOMÁRKY PREDOLYMPIJSKEJ ZIMY – MIKAELA SHIFFRINOVÁ Z USA A VERONIKA VELEZ ZUZULOVÁ.

SHIFFRINOVEJ MENTOR

Vo svete zjazdového lyžovania nemá konkurenciu. Najprv je ona, za ňou dlho nik. Až potom, niekde z diaľky, ju sledujú súperky.

Tou najvýraznejšou medzi slalomárskymi bránkami je pre Mikaelu Shiffrinovú slovenská stálica Velez Zuzulová. Od Američanky je o jedenásť rokov staršia. V súboji generácií zastupuje podstatne skúsenejšiu.

„Veronika patrí k tomu najlepšiemu, čo na zjazdárskych kopcoch nájdete. Má úžasnú techniku, stále i rýchlosť. Je to výnimočná pretekárka," vraví Shiffrinová o svojej najzdatnejšej konkurentke.

Keď sa po prvý raz spustila vo Svetovom pohári dole súťažným svahom, vstupovala Bratislavčanka už do svojej dvanástej sezóny. „Zuzu bola vždy mojím malým mentorom. Keď som prišla do kolotoča Svetového pohára, veľmi mi pomáhala. Bola vždy milá a ochotná. Veronika je pri mne počas celej mojej kariéry," spomína si na svoje začiatky Shiffrinová.

Druhú sezónu ju (zatiaľ) neúspešne naháňa aj druhá zo Sloveniek - Petra Vlhová. „Vlani prežila prelomový rok. Už vtedy nebola ďaleko od najlepších svetových slalomárok. Som ohromená, ako sa jej darí. Je v mojom veku, je to ďalšia vychádzajúca hviezda lyžiarskeho sveta," myslí si rodáčka z Vailu v Colorade.

„Petra má pred sebou veľkú budúcnosť. Som presvedčená o tom, že bude víťaziť v pretekoch Svetového pohára. Možno aj počas najbližších desiatich rokov bude jednou z mojich najväčších súperiek," dodáva olympijská šampiónka (Soči 2014) a trojnásobná majsterka sveta (Schladming 2013, Beaver Creek 2015, St. Moritz 2017).

MALÝ GLÓBUS BY JEJ SVEDČAL

Slovami chvály o Vlhovej nešetrí ani Martina Dubovská. Rodáčka z Třinca vyrastala na Slovensku, no vo Svetovom pohári reprezentuje české farby. A k mladšej z hviezdneho slovenského dua má mimoriadne blízko. Napokon, je dlhoročnou partnerkou Vlhovej brata Borisa.

„Trávime spolu veľa času, sme kamarátky. Na pretekoch sa však príliš nestretávame. Každá z nás má svoj tím a odlišné povinnosti," hovorí Dubovská.

KEĎ SOM PRIŠLA DO KOLOTOČA SVETOVÉHO POHÁRA, VERONIKA MI POMÁHALA. BOLA VŽDY MILÁ A OCHOTNÁ. JE PRI MNE POČAS CELEJ MOJEJ KARIÉRY.

Mikaela Shiffrinová,
americká zjazdová lyžiarka

VERONIKA VELEZ ZUZULOVÁ V LEVI

Generačne má bližšie k Vlhovej ako k Velez Zuzulovej. Pre dvadsaťpäťročnú lyžiarku je Bratislavčanka vzorom. „V izbe mi na stene vždy viselo niekoľko kartičiek s Veronikinou podobizňou. Keď som s ňou po prvý raz trénovala, bol to pre mňa veľký zážitok. Bolo to na jednom z chorvátskych ostrovov, mohla som mať osem rokov," spomína si Dubovská.

Kondičnú prípravu absolvovala so Zuzulovcami neraz. Od jednej z najlepších slalomárok sveta sa mnohému priučila. Nie div, že pociťuje vďaku. „Zuzulovcom som zaviazaná. Na Veroniku však výkonnostne nemám, nikdy ani nebudem mať. Rozhodne ju preto nemôžem brať ako rivalku, ale skôr ako priateľku," tvrdí sympatická športovkyňa.

Zatiaľčo Dubovská nepatrí k svetovým hviezdam (v uplynulej sezóne postúpila vo Svetovom pohári do druhého kola len raz), jej krajanka Šárka Strachová je roky jednou z hlavných rivaliek Velez Zuzulovej.

„Poznáme sa od žiackych čias. Je o rok staršia, do profikolotoča vletela ako raketa. Dlhodobo ju považujem za jednu z najlepších slalomárok na svete. A to aj napriek obdobiu, keď sa jej nedarilo a sužovali ju zranenia. Má výbornú techniku," myslí si majiteľka štyroch kovov (zlato, striebro, dva bronzy) z majstrovstiev sveta a jedného (bronz) zo zimných olympijských hier vo Vancouvri 2010.

Obe veteránky majú 32 rokov, za sebou stovky pretekov. „Veru, vo Svetovom pohári sa pohybujeme už dlho. Myslím si, že pätnásť či šestnásť rokov. Veronika tvrdila pred lanskou sezónou, že bude končiť, ale začalo sa jej dariť. Som rada, že je stále medzi nami. Hoci bola viackrát blízko k zisku malého glóbusu, nikdy si naň nesiahla. Rozhodne by jej však svedčal," vraví Strachová, ktorá už kariéru ukončila.

SLALOMOVÉ DIEVČA

Už druhý rok sa medzi absolútnou elitou čoraz výraznejšie presadzuje Vlhová. Tá pred aktuálnou sezónou zmenila trénera. Ivana Iľanovského nahradil Talian Livio Magoni, pod ktorého vedením dosahuje výborné výsledky aj v obrovskom slalome.

„Sledoval som jej úspešný vlaňajší ročník a videl som v nej veľký potenciál. Vedel

VERONIKA VELEZ ZUZULOVÁ (32)
Rodáčka z Bratislavy začala s lyžovaním ako trojročná. V štrnástich triumfovala na neoficiálnych detských majstrovstvách sveta. V roku 2002 sa stala aj juniorskou svetovou šampiónkou v slalome. Do kolotoča Svetového pohára vstúpila už o dva roky skôr. Na pódium sa dosiaľ postavila 29-krát. Pripísala si päť prvenstiev – štyri v slalome, jedno v paralelnom slalome. V celkovom hodnotení slalomu obsadila dvakrát tretie miesto (2008, 2013), dva razy si vybojovala druhú priečku (2016, 2017). Zúčastnila sa na siedmich seniorských majstrovstvách sveta. Zo St. Moritzu 2017 si priniesla striebro z tímových pretekov. Tri razy štartovala na zimných olympijských hrách (Salt Lake City 2002, Turín 2006, Vancouver 2010). Velez Zuzulovú priviedol k lyžovaniu jej otec Timotej, spolu s manželom Romainom ju vedie doteraz. Lyžiarsky pár žije vo Francúzsku.

PETRA VLHOVÁ (21)
Rodáčka z Liptovského Mikuláša sa na lyže postavila po prvý raz ako päťročná. V slalome vyhrala ZOH mládeže 2012. Vo Svetovom pohári sa premiérovo predstavila pred piatimi sezónami. O dva roky na seba upútala pozornosť v Jasnej, keď na juniorských majstrovstvách sveta brala slalomárske zlato. Medzi najlepšie tri pretekárky vo Svetovom pohári sa dosiaľ prebojovala päťkrát. Keď sa na pódium postavila po prvý raz, dívala sa na konkurenciu z najvyššieho stupienku (Aare 2015). Druhý triumf pridala na konci uplynulej sezóny vo finálovom slalome v Aspene. Vlhová sa dosiaľ trikrát predstavila na seniorských majstrovstvách sveta. Je členkou slovenského tímu, ktorý v St. Moritzi 2017 vybojoval striebro. Atmosféru pod olympijskými kruhmi okúsila raz (Soči 2014). Do roku 2016 ju viedol Ivan Ilľanovský, jej súčasný tréner je Talian Livio Magoni.

som, že je to kvalitná pretekárka, ktorá je ešte mladá a otvorená novým možnostiam. Pre mňa bolo dôležité, že sa ihneď stotožnila s mojimi myšlienkami," tvrdí Magoni.

Liptovská rodáčka sa v sezóne 2016/17 trikrát postavila na stupeň víťazov. V Záhrebe skončila druhá za Velez Zuzulovou, v Levi tretia, ale vo finále Svetového pohára v Aspene v slalome triumfovala. V celkovom hodnotení disciplíny skončila piata.

„Petra je zatiaľ slalomové dievča, keďže je v najlepšej päťke Svetového pohára. Výborné predpoklady má však aj na iné disciplíny. Teraz ešte neviem povedať, ktorá jej bude sedieť najlepšie," reaguje 53-ročný tréner.

V minulosti viedol aj slovinskú lyžiarsku superhviezdu Tinu Mazeovú. Aj vďaka nemu sa stala olympijskou víťazkou, majsterkou sveta či držiteľkou veľkého glóbusu. Vlhová by mohla ísť v jej stopách. V tejto sezóne sa výrazne zlepšila najmä v obrovskom slalome, v ktorom skončila na majstrovstvách sveta v St. Moritzi ôsma.

„Telo, technika aj hlava ju predurčujú, aby sa podobala Mazeovej. Ona začínala s obrovským slalomom, až neskôr začala jazdiť slalom, super-G a zjazd. Napokon dokázala v každej disciplíne aspoň raz zvíťaziť."

VERONIKA UKAZUJE PETRE CESTU

Pri jeho zverenke sa nahlas hovorí, že v budúcnosti môže útočiť na veľký krištáľový glóbus za celkové prvenstvo vo Svetovom pohári.

PETRA VLHOVÁ NA MAJSTROVSTVÁCH SVETA.

NEČAKÁ NÁS JEDNODUCHÁ CESTA. PROBLÉM JE V TOM, ŽE SLOVENSKO JE MALÁ KRAJINA, TAMOJŠIA ASOCIÁCIA NEMÁ TAKÝ POTENCIÁL, AKÝ BY SME POTREBOVALI.

Livio Magoni,
tréner Petry Vlhovej

„Nečaká nás jednoduchá cesta. Problém je v tom, že Slovensko je malá krajina a tunajšia lyžiarska asociácia nemá taký potenciál, aký by sme potrebovali. Nemáme taký veľký tím ako napríklad Shiffrinová. Na niektoré svahy môžu ísť trénovať len veľké tímy, nás tam nepustia," konštatuje Magoni.

Fenomenálnu Američanku prirovnáva k lyžiarskym legendám ako Ingemar Stenmark, Alberto Tomba či Marcel Hirscher. „Sú to typy lyžiarov, ktoré dajú aj v prípade ťažkostí do jazdy všetko. Idú vždy rýchlo a nepripúšťajú si tlak. Ak sa toto Petra naučí, bude raz najlepšia."

Taliansky expert sa pozitívne vyjadruje aj o skúsenejšej Slovenke - Velez Zuzulovej. „Je to jedna z najlepších slalomárok na svete, čo dokázala aj v tejto sezóne. Petre ukazuje cestu, ako môže byť úspešná. Hoci sú kamarátky, na trati chce každá zvíťaziť. Pre Petru je to výborná motivácia," dodáva.

ŽIJE Z DLHOROČNEJ DRINY

Kvalitu slovenských zjazdárok oceňuje aj bývalá československá lyžiarka Olga Křížová-Charvátová. Na olympijských hrách v Sarajeve 1984 získala bronzovú medailu v zjazde.

„Velez Zuzulová je vyzretá pretekárka, ktorá ťaží zo skúseností. Úspešne prekonala všetky zdravotné ťažkosti, momentálne je v absolútnej pohode a žije z toho, čo si počas dlhých rokov oddrela," tvrdí 54-ročná expertka.

Na sklonku sezóny sa špekulovalo, že pre Velez Zuzulovú môže byť posledná v jej bohatej športovej kariére. Rozhodla sa pokračovať. „Rýchlosť ešte nestratila. Nevyhne sa však tomu, že postupne o ňu príde a na najlepšie už nebude stačiť. Pokiaľ však má z lyžovania radosť, nech pokračuje," dodáva historicky prvá československá medailistka zo zimných olympijských hier.

NESMIE ZOSTAŤ SAMA

Vlhovej pri vstupe do Svetového pohára výrazne pomohla jej skúsenejšia krajanka. Možno aj preto sú jej začiatky o niečo jednoduchšie.

„Vlhová má okolo seba dobrý tím a od začiatku vie, čo chce. Na ceste za úspechmi jej pomohol aj tréner Iľanovský," konštatuje Křížová-Charvátová. „Petra má v sebe potenciál na to, aby jazdila viac disciplín. Možno by ho mala aj Veronika, keby od začiatku disponovala rovnakými podmienkami. Ona však šla svojou cestou, inklinovala k točivým disciplínam, pri ktorých zostala."

Liptovská rodáčka môže mať podľa nej hviezdnu kariéru. „Je dostatočne mladá na to, aby napredovala aj v obrovskom slalome či super-G. Pokiaľ bude mať dostatočné finančné zázemie, ktoré jej zabezpečí, že bude trénovať na najvyššej úrovni, môže byť najlepšia na svete," myslí si. „V porovnaní s konkurenciou má výhodu, že je veľká, má v sebe silu. Nesmie však zostať v tréningovom procese sama. Potrebuje kolektív, ktorý ju bude tlačiť vpred."

Až budúcnosť ukáže, či sa odvážne slová Křížovej-Charvátovej, ale aj ďalších expertov naplnia a Vlhová bude dôstojnou (a možno i podstatne úspešnejšou) nástupkyňou Velez Zuzulovej.

RADOSŤ VERONIKY VELEZ ZUZULOVEJ A PETRY VLHOVEJ V JANUÁRI V ZÁHREBE. OBSADILI TAM V SLALOME PRVÉ DVE MIESTA!

V POROVNANÍ S KONKURENCIOU MÁ PETRA VÝHODU, ŽE JE VEĽKÁ, MÁ V SEBE SILU. NESMIE VŠAK ZOSTAŤ V TRÉNINGOVOM PROCESE SAMA.

Olga Křížová-Charvátová
bronzová zo zjazdu na OH v Sarajeve 1984

NÁZOR TV ODBORNÍKA

SVET SLOVENKY REŠPEKTUJE. MÁ Z NICH AJ STRACH

V Česku patrí k najpopulárnejším, najskúsenejším a najuznávanejším športovým novinárom. Divákom Českej televízie sprostredkoval počas takmer štyroch desaťročí viac ako 2-tisíc priamych prenosov. Zúčastnil sa na piatich zimných olympijských hrách, šestnástich majstrovstvách sveta v hokeji. Je expert na hádzanú, vodný slalom, ale aj zjazdové lyžovanie. „Svet oceňuje, že aj v takej malej krajine, akou je Slovensko, sa zrodila dvojica výnimočných talentov – Veronika Velez Zuzulová a Petra Vlhová," vraví **PETR VICHNAR** (63). Český športový komentátor nechýbal ani na tohtoročných majstrovstvách sveta v zjazdovom lyžovaní v St. Moritzi.

Ako vnímate, že slovenské lyžovanie disponuje hneď dvojicou elitných lyžiarok?

Považujem to za zázrak. Máme totiž správy o tom, v akom - najmä finančnom - stave je slovenské lyžovanie. Znovu sa potvrdzuje, že v našich malých krajinách síce nemáme dostatočnú podporu od zväzu, ani základňu, no odhodlanie a nadšenie rodičov všetko prebíja. Tí odmalička piplú zo svojich ratolestí budúce hviezdy. Nad tým sa musí vyspelý alpský svet pozastavovať a čudovať sa, ako je to vôbec možné.

Považujú alpské veľmoci dvojicu Velez Zuzulová, Vlhová za skutočné hviezdy?

Úprimne? Tento tandem vám všetci závidíme. Svet obe Slovenky nesmierne rešpektuje. Rakúsko či Švajčiarsko, to je v zjazdovom lyžovaní úplne iná galaxia. Napriek tomu si myslím, že aj v týchto krajinách majú z Velez Zuzulovej a Vlhovej vyslovene strach. Spomínam si na okamih, keď Ondřej Bank skončil v prvom kole obrovského slalomu na olympijských hrách v Soči na druhom mieste. Prišiel za nami a vravel: Pozrite sa, veď oni ma začínajú zdraviť. Pýtajú sa ma, kde sa to vo mne vzalo. A mám pocit, že sa ma začínajú báť. Takéto niečo prežívajú obe Slovenky už dávno. Svet oceňuje, že aj v takej malej krajine, ktorá nemá dostatok finančných prostriedkov, sa rodia výnimočné talenty.

Jeden taký sa narodil pred 32 rokmi aj v Česku. Šárka Strachová je štvornásobná medailistka z majstrovstiev sveta...

Áno, ale dovoľte krátke porovnanie: Na rozdiel od českého lyžovania má slovenské nástupkyňu. Veronika je tu už dlho, jej jedinou smolou je, že lyžuje v ére Mikaely Shiffrinovej. Navyše, z ničoho nič vám vyrástla pod Tatrami nová hviezda. Podľa môjho názoru s omnoho širším záberom, aký má Velez Zuzulová.

Patrí Vlhovej budúcnosť?

Jednoznačne. A nielen v slalome, ale aj v ďalších disciplínach. Keď som videl, ako si na majstrovstvách sveta v St. Moritzi počínala v obrovskom slalome, mal som dojem, že na ďalšom šampionáte už bude bojovať aj v tejto disciplíne o medailu. Je to obdivuhodná vec, ktorú by nemalo Slovensko podceniť. Tak, ako sa to stalo v prípade Strachovej, či na sklonku kariéry aj Banka. Naše lyžovanie v súčasnosti živorí, je v ústraní mediálneho záujmu, podceňované. Najmä v konkurencii biatlonu a ďalších športov. Verím, že čosi podobné sa Slovákom nestane. Predsa len, možno aj počas najbližších dvoch desaťročí také talenty mať nebudete.

MLADÁ HVIEZDA PETRA GRATULUJE STÁLICI VERONIKE K ZÁHREBSKÉMU TRIUMFU.

Čomu pripisujete, že je Velez Zuzulová aj po tridsiatke schopná zdolávať podstatne mladšie súperky?
Veronika má za sebou krásny príbeh. Už chcela skončiť, bola rozbitá. A pozrite sa, je v preddôchodkovom veku a aj tak sa na ňu rivalky, ktoré sú o generáciu mladšie, nevedia dotiahnuť. Za to ju vskutku obdivujem. Na vrcholovej úrovni lyžuje dlho, musela sa prispôsobiť mnohým zmenám. To všetko zvládla, čo považujem za kľúčové. Taká Strachová sa so zmenami nevyrovnala dostatočne dobre. Je síce rovnako stará, ale Veronika jazdí podstatne agresívnejšie a bojovnejšie. Je to niečo úžasné.

Kariéra Velez Zuzulovej sa chýli ku koncu. Bude Vlhová jej dôstojnou nástupkyňou?
O tom nepochybujem. Potenciál má na to, aby jedného dňa vyhrala vo Svetovom pohári nielen malý, ale aj veľký glóbus. Samozrejme, nechcených vplyvov, vrátane zranenia, sa môže vyskytnúť niekoľko. Šanca na zakopnutie je však u nej veľmi malá. Petra je totiž nesmierne silná. Stačí sa pozrieť na jej vývoj. Pred dvoma rokmi bola v pozícii veľkého talentu, teraz je z nej hviezda. Napreduje ohromným tempom. Zlepšuje sa síce aj Shiffrinová, ale kde je napísané, že Vlhová nemôže byť jedného dňa lepšia? Aj keď je pravda, že lyžiarky z bohatých krajín majú obrovskú výhodu.

Čo urobiť pre to, aby sa k americkej superhviezde aspoň priblížila?
Predovšetkým by sa mala spojiť s veľkým tímom. Inak to nepôjde. Slovenské podmienky z nej neurobia najlepšiu lyžiarku sveta.

Nie je Vlhová v jednoduchšej pozícii v porovnaní s Velez Zuzulovou? Predsa len, konkurencia nie je taká silná ako kedysi...
To si vôbec nemyslím. Nie je to len o Shiffrinovej. Je tu Švajčiarka Wendy Holdenerová či Nórka Nina Lösethová. Konkurencia je tvrdá. Ak sa zhovárame o šírke záberu a perspektíve, má Vlhová najväčší potenciál. Predsa len, Holdenerová bude ťažko niekedy súťažiť v zjazdoch. Vlhová jazdí ako chlap, nádherne. Má skvelý somatotyp, dokonca lepší ako Shiffrinová. S Petrou som hovoril asi dvakrát. Mám z nej pocit, že aj mentálne sa neustále posúva vpred. Verím, že ľudia okolo nej budú rozumní a mimoriadnej lyžiarke vytvoria mimoriadne podmienky.

VLHOVÁ JAZDÍ AKO CHLAP, NÁDHERNE. MÁ SKVELÝ SOMATOTYP, DOKONCA LEPŠÍ AKO SHIFFRINOVÁ.

Nadácia SOV opäť hľadá mladé talenty, v projekte Ukáž sa! prerozdelí 30-tisíc eur

Po minuloročnom úspešnom prvom ročníku spúšťa nadácia grantový program aj v tomto roku. Do programu sa môžu zapojiť športové talenty vo veku od 12 do 18 rokov, ktoré vynikajú v niektorom športe, nachádzajú sa v nepriaznivej sociálnej situácii, alebo potrebujú finančnú podporu na rozvoj svojej športovej kariéry.

Tak neváhaj a Ukáž sa! na **www.nadaciasov.sk**

PARTNERI PROJEKTU

RESPECT · Kúpele Dudince · FPD

Sme jeden tím

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

PARTNERI SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU

EXKLUZÍVNY PARTNER: TIPOS

GENERÁLNY PARTNER: DARE 2b.

HLAVNÍ PARTNERI: SLOVENSKÁ sporitelňa · Matador · T

PARTNER: STRABAG · XXL · NH HOTELS

DODÁVATELIA: Gabor · AGEL CLINIC · Comera Co

AUTOMOBILOVÝ PARTNER: TOYOTA

MEDIÁLNI PARTNERI: PAS · tasr · rtv · euroawk · MAN · auto · BREAK · SPORT · sportsk

Olympijská symbolika je chránená Zákonom o športe číslo 440/2015 Z.z.
Bližšie informácie o používaní olympijskej symboliky nájdete na www.olympic.sk

MAJSTERKY KRKOLOMNÝCH KÚSKOV

KLAUDII MEDLOVEJ ZNEPRÍJEMNILI SEZÓNU ZRANENIA, **ZUZANE STROMKOVEJ** VRTOCHY POČASIA, ALE POTEŠILI ICH UNIKÁTNE TRIKY

TEXT: VERONIKA PULLMANOVÁ **FOTO:** ARCHÍV ZUZANY STROMKOVEJ A KLAUDIE MEDLOVEJ, SOV

Spája ich priateľstvo, rodné mesto, adrenalín a radosť z jazdy na snehu. O účasť na zimnej olympiáde v Pjongčangu bojujú aj dve sympatické freestylové pretekárky z Liptova. Snoubordistka **KLAUDIA MEDLOVÁ** a lyžiarka **ZUZANA „ZUZIČKA" STROMKOVÁ.**

Klaudiu Medlovú i Zuzanu Stromkovú čaká ešte náročný boj o olympijskú miestenku. V Pjongčangu sa predstaví 24 najlepších freestyle snoubordistiek i lyžiarok v redukovanom poradí, v ktorom môžu figurovať maximálne štyri pretekárky z jednej krajiny. V predolympijskej zime zaujali obe Slovenky niekoľkými peknými výsledkami i pozoruhodnými kúskami, no vrchol sezóny im nevyšiel tak, ako by si želali.

POŠKODENÁ CHRUPAVKA, ROZŤATÁ PERA

Medlovej znepríjemnili život najmä zranenia. „Sezóna sa pre mňa začala veľmi dobre. Dosiahla som dve pódiové umiestenia na pretekoch Svetového pohára, pozvali ma aj na veľké snoubordové podujatia, ako sú X-Games alebo Burton US Open. Žiaľ, v polovici sezóny som sa zranila. Vynútená prestávka sa odzrkadlila hneď pri mojom návrate na sneh," vysvetlila Klaudia.

Počas prestížneho podujatia X-Games v americkom Aspene si poškodila chrupavku v mieste, kde sa spája kosť s rebrom, čo ovplyvnilo aj jej prípravu na majstrovstvá sveta v Sierra Nevade. V Španielsku mala obhajovať bronzovú medailu v disciplíne slopestyle spred dvoch rokov, no napokon na preteky ani nenastúpila. Na zľadovatenej trati v tréningu spadla tak nešťastne, že si z vnútornej strany rozťala spodnú peru. Doudieranú Liptáčku nepustil do kvalifikácie psychologický blok. V druhej disciplíne big air napokon skončila na 24. mieste. Zranenia označila za najhoršie okamihy celej sezóny.

Oveľa radšej spomína na iné momenty. „Najkrajší som zažila v pretekoch Svetového pohára v americkom Copper Mountain, kde som skončila v disciplíne big air tretia. Ako prvej žene na svete sa mi podarilo predviesť trik frontside double cork 1080 mute grab," pochválila sa 23-ročná pretekárka.

Medlovú teší aj to, že si zatiaľ úspešne počína v súťaži o premiérovú účasť na zimnej olympiáde. Tá predchádzajúca v Soči jej pomerne tesne ušla. „Vždy sa dá dosiahnuť viac, ale dôležité je, že mám dosť bodov v olympijskej kvalifikácii. Uvidíme, čo príde ďalej. Ešte mám pred sebou niekoľko kvalifikačných pretekov v budúcej sezóne," dodala.

AJ ZUZIČKA UŽ SKÚŠA BIG AIR

Zuzane Stromkovej sa našťastie vyhli vážnejšie zranenia, no uplynulú zimu považuje za najnáročnejšiu v kariére. „Každý týždeň som trávila v inom stredisku alebo v inej časti sveta. Počas sezóny sa rozbehla kvalifikácia na zimné olympijské hry a okrem toho som začala jazdiť aj novú disciplínu big air," vyratúvala 26-ročná pretekárka.

Ani Stromkovej na majstrovstvách sveta v Sierre Nevade nevyšla obhajoba bronzu z Kreischbergu 2015 v disciplíne slopestyle. Skončila až na 20. mieste.

Najviac jej v predolympijskej zime dali zabrať vrtochy počasia. „Keď som pricestovala do Kalifornie, nasnežilo trinásť metrov snehu. Nebolo vidno prvé poschodia budov, pouličné značky a v uliciach som si miestami pripadala ako v labyrinte. Najhorší zážitok mám z Kanady, kde bolo mínus dvadsaťpäť stupňov, no pocitovo ešte o desať stupňov menej. V takej zime sme mali problém lyžovať."

Stromková podriadila všetko tomu, aby nazbierala dostatočný počet bodov v kvalifikácii na ZOH v Pjongčangu. V závere sezóny však dosiahla ešte jeden veľký úspech. „Skočila som trik rodeo 1080 safety, ktorý predo mnou ešte nepredviedlo žiadne dievča."

RIZIKOVÉ ODVETVIA

Freestyle lyžovanie či snoubording patria k rizikovým športovým odvetviam, v ktorých sa občas vyskytujú hrozivo vyzerajúce pády a zranenia. Pretekár pritom ani nemusí robiť náročný skok. Stačí, ak si zle vypočíta miesto dopadu a nešťastie je na svete.

Zuzana Stromková si približne v strede zimy podvrtla členok. Zopár dní nemohla na nohu poriadne stúpiť, potom však držala v lyžiarke celkom dobre.

„V minulosti mi operovali chrupavky oboch kolien. Prvú operáciu som mala pred dvoma rokmi a strávila som potom celé leto v posilňovni. Druhé koleno mi operovali minulý rok v januári a trvalo mi mesiac a pol, kým som sa vrátila naspäť na sneh," vysvetľuje s vážnou tvárou inak vždy usmiata Zuzana.

So strachom, že sa by sa jej po návrate mohlo opäť niečo stať, však nebojovala. „Prvé mesiace na snehu boli zvláštne, pretože som nevedomky viac zaťažovala neoperovanú nohu, na ktorej sa

SLOPESTYLE VS. BIG AIR

Klaudia Medlová i Zuzana Stromková sa venujú obom freestyle disciplínam – slopestyle a big air. Tie sa od seba líšia počtom skokov. Kým v slopestyle musia predvádzať triky na rôznych zábradliach, zdolávať prekážky a pritom absolvovať viacero skokov, v big air majú len jednu jedinú možnosť ukázať, čo dokážu. Na pretekára čaká len jediný skok, pri ktorom musí ukázať ten najlepší trik, ktorý ovláda. Obe disciplíny sú súčasťou olympijského programu. Kým lyžiari si vyskúšali big air prvýkrát pod piatimi kruhmi v Soči 2014, snoubordisti budú mať v Južnej Kórei premiéru.

KLAUDIA MEDLOVÁ (23)
Narodila sa 26. októbra 1993 v Liptovskom Mikuláši. Venuje sa freestyle snoubordingu, disciplínam slopestyle a big air. Na majstrovstvách sveta 2015 v rakúskom Kreischbergu získala bronzovú medailu v slopestyle, v big air skončila štvrtá. Vo Svetovom pohári dosiahla zatiaľ šesť pódiových umiestení – päťkrát skončila tretia (trikrát v big air a dvakrát v slopestyle) a raz sa umiestila na druhom mieste (v slopestyle). Vďaka jej umeniu sa objavila slovenská vlajka prvýkrát v histórii na prestížnych X-Games v americkom Aspene. V roku 2016 sa tam dostala ako náhradníčka za zranenú Rakúšanku Annu Gasserovú. Organizátorov jej triky a šikovnosť zaujali natoľko, že tento rok ju pozvali ako priamu účastníčku, a to nielen v slopestyle, ale aj v big air. Prestížny magazín TransWorld SNOWboarding ju označil za najlepšieho ženského nováčika. Na zimnej olympiáde ešte neštartovala.

mi o niekoľko mesiacov stalo to isté. Po druhom zranení som sa vrátila na sneh celkom rýchlo a doteraz nemám s kolenami žiadne problémy, ani ma nijako nelimitujú. Na snehu som v rovnakej pohode ako pred zraneniami," zaklope na drevo Stromková.

Klaudii Medlovej robili pri návrate na sneh po zdravotných komplikáciách starosti iné veci. „Nejde o strach. Skôr sa mi bez tréningu ťažko dostáva späť na veľké skoky a preteky. Vytratí sa sebaistota, človek sa musí do toho dostať znovu krok za krokom."

O OLYMPIÁDU OPÄŤ UŽ V AUGUSTE

V Pjongčangu by sa Slovenky rady predstavili v oboch disciplínach, ktoré jazdia – v slopestyle aj v big air. Olympijská kvalifikácia pokračuje už na konci augusta na Novom Zélande. Dovtedy chcú Liptáčky striedať tréningy na suchu a na ľadovcoch. „Účasť pod piatimi kruhmi by pre mňa znamenala splnenie ďalšieho sna. Zarmútilo by ma, keby som sa tam nedostala," povedala Medlová.

Stromková na rozdiel od nej už atmosféru zimnej olympiády zažila, zúčastnila sa vedno so skúsenejšou Natáliou Šlepeckou na predchádzajúcich ZOH v ruskom Soči, kde skončila v slopestyle dvadsiata. Chýbať nechce ani v Južnej Kórei. „Bola by to pre mňa ďalšia cenná skúsenosť a možnosť zasúťažiť si na jednom z najväčších športových podujatí v histórii a zároveň reprezentovať našu krajinu."

Freestylisti si mimoriadne cenia aj účasť na podujatí X-Games, kam pozývajú iba najlepších. Klaudia Medlová sa na týchto pretekoch zúčastnila už dvakrát, Zuzana na svoju premiéru ešte len čaká.

„Vybojovať si miestenku na X-Games nie je ľahké. Američania majú vlastný bodový systém a rebríček AFP, ktorý sa podobá na rebríček Medzinárodnej lyžiarskej federácie (FIS). Keby som sa chcela prebojovať na X-Games, musela by som veľa cestovať a jazdiť ešte viac súťaží, ktoré sú predovšetkým v USA. Zatiaľ si to časovo neviem predstaviť, no určite by bolo fantastické raz sa tam dostať. Nateraz je to pre mňa nesplnený sen," povzdychla si 16. žena v disciplíne slopestyle vo Svetovom pohári v uplynulej zime.

ZUZANA STROMKOVÁ (27)
Narodila sa 21. mája 1990 rovnako ako Klaudia Medlová v Liptovskom Mikuláši. Je vyštudovaná grafička a fotografka. Slovensko reprezentuje vo freestyle lyžovaní v disciplínach slopestyle a big air. Na majstrovstvách sveta 2015 v Kreischbergu získala bronzovú medailu v slopestyle. O niekoľko dní neskôr uspela aj na Svetovej zimnej univerziáde v španielskej Granade, kde v rovnakej disciplíne skončila druhá. Na ZOH 2014 v Soči obsadila v slopestyle 20. miesto. Jej najlepším výsledkom vo Svetovom pohári je štvrté miesto. Na podujatí Nine Queens 2014, ktoré je na pozvánky, skončila na druhej priečke a rovnaká pozícia jej patrila aj v tohtoročnej edícii pretekov, ktoré sa premenovali na Nine Royals.

INŠPIRÁCIU HĽADAJÚ NAJMÄ U MUŽOV

Freestylové disciplíny sa vyznačujú rýchlym napredovaním. Ak chce pretekár patriť medzi najlepších, musí stále prichádzať s novými trikmi. To, ako dlho trvá, kým sa dievčatá naučia ovládať nový prvok, je veľmi individuálne. „Nedá sa odhadnúť. Niekedy sa nový trik učí jazdec aj niekoľko rokov. Najlepšia príprava je skákanie na trampolíne, do nafukovacieho vreca, alebo skákanie do vody na lyžiach," vysvetľuje Zuzana Stromková. Podobný názor má aj Klaudia Medlová. „Záleží na náročnosti triku a na podmienkach. Niektoré triky skúšam priamo na snehu. Ale skôr až na jar, keď je sneh už mäkký a môžem dopadnúť aj tvrdšie, ale stále do mäkkého podkladu. Inak trénujem v interiéroch, kde môžem pristáť do molitanov, nafukovacích vriec alebo skáčem na trampolíne. Inšpiráciu si beriem od mužov."

Obidvom Slovenkám sa už podarilo predviesť niekoľko unikátnych trikov. „Skočila som dva náročné skoky. Double backside rodeo 900 je dvojité salto bokom so 180-stupňovou rotáciou na konci, takže sa odrazím zo svojej prirodzenej nohy a dopadnem na opačnú stranu. Tento trik je zložitejší, lebo počas celého letu nič nevidím. Voláme to blind landing, teda slepý dopad. Ďalší skok, ktorý som ustála, bol frontside doublecork 1080. Chcela by som ho do olympiády dotrénovať. Jazdím ho ľavou nohou dopredu a pri odraze sa točím tiež doľava o 1080 stupňov s miernym vychýlením osi cez rameno," povedala Klaudia Medlová, ku ktorej sa snaží priblížiť jej mladšia sestra Zuzana.

Niekoľko výnimočných skokov, ale na lyžiach, má vo svojom repertoári aj Zuzana Stromková. „Môj doposiaľ najťažší trik je rodeo 1080 safety, pri ktorom mi nohy idú vo vyššej rovine ako hlava. Do toho sa točím o 180 stupňov s úchytom lyže pod viazaním. Potrebovala by som si do olympiády tento skok viac uložiť do pamäte a viackrát naskákať. Takisto by som sa chcela do februára zlepšiť aj v rotáciách dozadu."

Nič nové sa Slovenky pred zimnou olympiádou učiť nechystajú. Zapracujú na tom, čo už vedia.

PRIATEĽSKÉ PROSTREDIE NIE JE MÝTUS

Veľa sa hovorí o tom, že medzi freestyle lyžiarmi či snoubordistami vládnu na-

„ÚČASŤ POD PIATIMI KRUHMI BY PRE MŇA ZNAMENALA SPLNENIE ĎALŠIEHO SNA. ZARMÚTILO BY MA, KEBY SOM SA TAM NEDOSTALA.“

Klaudia Medlová

priek rivalite veľmi priateľské vzťahy. Obe Slovenky súhlasne prikyvujú.

„V posledných rokoch začínajú pribúdať vo freestyle lyžovaní súťaživejší jazdci, ale väčšinou sú usmievaví a príjemní. Necítiť z nich agresívnu rivalitu. Po lyžovaní sa občas stretávame či hráme karty, alebo sa ideme niekam okúpať, zacvičiť si a podobne,“ prezradila Stromková.

Zmenu vo vzťahoch vníma aj Medlová medzi snoubordistami. „Odkedy sú slopestyle a big air olympijskými disciplínami, všetko je serióznejšie. Cítiť to čoraz viac, no dúfam, že priateľský duch sa nevytratí. Rivalita na pretekoch je, pretože vyhrať chce každý, no stále si dokážeme poradiť a zaželáme si veľa šťastia. Mimo svahov sa vždy stretávame. Keď sa preteky skončia, ideme si spolu zajazdiť. Napríklad Američanka Jamie Andersonová, zlatá slopestylistka zo Soči, dala postaviť skok na trénovanie v jej rodnom stredisku Tahoe v Kalifornii a pozvala zopár dievčat. Mali sme tam vlastných kameramanov, fotografov a vznikli z toho pekné zábery, ktoré sa objavili v najznámejších magazínoch. To isté urobila aj majsterka sveta v slopestyle z roku 2013 Kanaďanka Spencer O´Brienová vo Whistleri. Tento rok sa o to chce pokúsiť znovu. S dievčatami sme kamarátky, občas si zavoláme.“

Zuzana má najlepšie vzťahy s reprezentantmi Česka, Čile, Nemecka, Francúzska, Švajčiarska a Švédska. Klaudia si najviac rozumie so spomínanou Spencer O´Brienovou a s Rakúšankou Annou Gasserovou, ktorú považuje za momentálne najlepšiu snoubordistku sveta. „Tvrdo na sebe pracuje. Vždy, keď môže, trénuje a trávi čo najviac času na snehu. Je najlepšia, lebo ju to baví a chce, no najdôležitejšie je, že má na to podmienky a financie. Určite ma motivuje,“ neskrýva obdiv k úradujúcej majsterke sveta v big air slovenská reprezentantka.

Zuzana Stromková musela dlhšie premýšľať nad tým, kto je svetovou jednotkou medzi freestylovými lyžiarmi. „Ľudí, ktorí ma motivujú, je okolo mňa veľa a je ťažké rozhodnúť sa len pre jedného. Veľkou inšpiráciou v trikoch a v prístupe k životu je však pre mňa Švéd Henrik Harlaut. Je to chalan s pozitívnou energiou, ktorý nehľadí na okolie a na to, čo si o ňom ľudia myslia – dá si na hlavu trenírky, do uší slúchadla a lyžuje štýlovo s kreatívnymi trikmi.“

NA LIPTOVE BÝVA VESELO

Aký vzťah majú medzi sebou obe Liptáčky? „S Klaudiou sa poznáme veľmi dobre a vždy som rada, keď sa môžeme stretnúť. Je pre mňa nielen dobrá kamarátka, ale inšpiruje ma aj pri lyžovaní,“ povedala bez váhania Zuzana Stromková. Klaudia Medlová jej sympatie opätovala: „Zuzana je moja najobľúbenejšia lyžiarka. Sme z jedného mesta a navzájom si fandíme. Tak isto dobre vychádzam aj s lyžiarkou Petrou Vlhovou. So Zuzkou sme sa v minulej sezóne často nestretli, pretože sme nemali v programe veľa spoločných podujatí. Občas si však napíšeme či zavoláme.“ Aj keď si počas zimy spoločných chvíľ veľa neužili, všetko si vynahradili po návrate domov. „Keď sme doma, chodíme si zasurfovať do Tatralandie alebo vymyslíme iný program. S Klaudiou je vždy zábava a občas ma vie svojimi príhodami rozosmiať tak, že mi tečú slzy,“ uzavrela tému Stromková.

TEXT: STANO ŠČEPÁN **FOTO:** JÁN SÚKUP, ĽUBOMÍR SOUČEK, TASR/AP

KAMERAMAN SNÍMA V CIELI VÍŤAZA OBROVSKÉHO SLALOMU STEPHANA EBERHARTERA NA ZOH 2002 V SALT LAKE CITY.

TECHNOLOGICKÉ VYCHYTÁVKY ROBIA ŠPORT PRE DIVÁKA ATRAKTÍVNEJŠÍM, NO PARADOXNE POSTUPNE AJ NEDOSTUPNEJŠÍM

POHLTÍ INTERNET KLASICKÉ TELEVÍZIE?

Žijeme v ére technologických skokov. Novinky pribúdajú zo dňa na deň, menia svet, ktorý poznáme, posúvajú nás do dimenzií, o ktorých sa nám prednedávnom ani nesnívalo.

Skôr si založíte tmavé okuliare, priamo pred očami sa rozjasní ostrý obraz vo formáte 36K a nech ste kdekoľvek, vhupne do vašej hlavy. V okamihu ste v uprostred súperenia v priamom prenose. Alebo v inom programe, ktorý si zvolíte. Napríklad v senzačnom závere basketbalového olympijského turnaja medzi USA a ZSSR v Mníchove 1972.

Vidíte nielen pohľad klasických kamier, ale virtuálne čokoľvek, čo vás zaujme v 360 stupňoch okolo vás. Navyše, akonáhle senzor zachytí sklopenie viečok na viac než dve sekundy, zastaví prenos a spýta sa, či má pokračovať. Fikcia? Možno o dvadsať rokov nie.

REALITA DOBIEHA SCIENCE FICTION

Po industriálnom veku žijeme informačný vek s množnom inovácií a otváraní technologických brán, o ktorých sme ani netušili, že existujú. Bežná populácia nestíha evidovať kybernetické a počítačové novinky. Svet sa zrýchľuje do závratnej špirály. Nie, to už nie je science-fiction našej budúcnosti, to je už súčasná realita.

Tradicionalisti budú namietať. Nechceme sa nechať zomlieť vírom zrýchleného žitia. Chceme svoj čas na regeneráciu, na oddych, na lásku, rodinu aj … na šport. Ak sa však rýchlo mení celý svet okolo nás, prečo by šport a všetko okolo neho malo byť výnimkou?

Nájsť si čas na vlastné aktívne športovanie je čoraz ťažšie. Nájsť si čas na sledovanie športu a na prežívanie emócií, ktoré nám prináša, už o zopár rokov nemusí stačiť. Okrem času si totiž fanúšikovské zážitky budeme – možno – musieť kúpiť. Aspoň k tomu smeruje biznis, ktorý sprevádza predaj vysielacích práv na najatraktívnejšie športové podujatia. Biznis, ktorý je čoraz agresívnejší a ktorý postupne čoraz viac neguje aj pôvodné ideály. Vo svete, kde je všetko na predaj, sa aj olympijské súťaže stali tovarom…

INVESTÍCIE A ZISK

„Zjednodušene povedané, za vysielacie práva na nasledujúce dve olympiády (zimnú 2018 a letnú 2020) sme zaplatili toľko, ako za predchádzajúcich deväť olympijských hier," prezrádza vedúci redaktor športovej redakcie RTVS Marcel Merčiak.

Špirála cien za vysielacie práva nestúpa síce tak závratne ako v USA, no trend je jasný. V mene obchodu je každý tovar predajný za toľko, koľko je zaň niekto ochotný zaplatiť. A na športe sa dá zarobiť. Poskytuje emócie, púta pozornosť divákov a priťahuje reklamu. Atraktívny obsah je navyše ponúkaný v čoraz dokonalejšom „balení".

Nikdy v minulosti neboli technické možnosti stvárnenia športových súťaží také dokonalé, ako v súčasnosti. Keď sa v roku 1970 u nás objavilo prvé farebné vysielanie z MS v klasickom lyžovaní z mostíkov na Štrbskom Plese, v porovnaní s dneškom išlo o vymaľovávanku dúhovými farbičkami.

Keď sa v roku 2001 pripravovala vtedajšia Slovenská televízia na vysielanie ME v krasokorčuľovaní v Bratislave, prácne si požičiavala aspoň jednu kameru so superslowmotion (extra spomaleným záberom). Dnes sú takéto kamery bežnou výbavou snímania športových prenosov takmer na všetkých športoch. Diváka vtiahnu do deja, obnažia najväčšie detaily, poskytnú spomalené „opakovačky" akejkoľvek spornej situácie.

Technologické vychytávky robia šport pre diváka sugestívnejším, atraktívnejším, no paradoxne postupne aj nedostupnejším. Prečo?

Digitálna doba je nákladnejšia. Firmy investujú do vývoja, aby mali špičkovú techniku na snímanie športu a aby ho mohli – lepšie predávať. Potrebujú prostriedky na investície a tlačia na čoraz vyšší zisk… A ten sa v modernej ére dá dosiahnuť aj v sieťach informačných technológií.

OLYMPIÁDY AKO TOVAR

Svet sa za posledných 50 - 60 rokov zmenšil, zrýchlil a ako mnohí občas vravia – aj „zbláznil". Dnes môžeme len so zhovievavým úsmevom spomínať na vyhlásenie bývalého šéfa MOV Averyho Brundagea, ktorý pri otvorení ZOH v Cortine d'Ampezzo v roku 1956 vyslovil pamätnú vetu: „My v MOV sme sa 60 rokov mali dobre bez televízie a v ďalších 60 rokoch to určite nebude iné." Rýchlo sa ukázalo, že to „iné" bude.

Pochopiteľne, postupne. Napríklad za vysielacie práva na zimné OH 1960 zaplatila spoločnosť CBS iba 50-tisíc dolárov. Za letné OH v Ríme 395-tisíc dolárov. Boli to prvé hry, pri ktorých sa objavili vysielacie práva na trhu. Na začiatku 21. storočia práva na olympiády 2002 a 2004 vyprodukovali už 4,5 miliardy dolárov! Dnes je však už na svete kontrakt MOV s americkou televíznou spoločnosťou NBCUniversal (NBCU) na sumu 7,65 miliardy dolárov!

Ide o najväčší kontrakt v celej histórii športu. Čo je však z hľadiska modernej doby dôležité, ide o vysielacie práva pre územie USA pre všetky mediálne vysielacie platformy – káblové, digitálne aj mobilné (teda pre voľne dostupné aj predplatiteľské vysielanie, internetové aj mobilné vysielanie). Na všetky OH a ZOH

NAJVÄČŠÍ AJ NAJBOHATŠÍ HRÁČ NA TELEVÍZNOM OLYMPIJSKOM TRHU JE AMERICKÁ NBC UNIVERSAL. TESNE PRED OTVORENÍM OH V RIU DE JANEIRO JEJ REDAKTORKA SPOVEDALA NAJÚSPEŠNEJŠIEHO OLYMPIONIKA SVETOVEJ HISTÓRIE, FENOMENÁLNEHO PLAVCA USA MICHAELA PHELPSA.

na obdobie rokov 2022 až 2032. Zopakujme – v „balíku" za 7,65 miliardy dolárov!

NBCU sa navyše okrem uvedenej sumy zaviazala aj na bonus v celkovej výške 100 miliónov dolárov na účel propagácie olympizmu a olympijských hodnôt v období rokov 2015 – 2020. MOV z príjmov z predaja vysielacích práv distribuuje viac než 90 percent ďalším súčastiam olympijského hnutia – 205 národným olympijským výborom, medzinárodným športovým federáciám, ktorých športy sú programe OH, resp. ZOH, plus organizačným výborom všetkých OH a ZOH v príslušnom období.

KOMERČNÍ VALCUJÚ VEREJNOPRÁVNYCH

Bez ohľadu na to sa MOV už v minulosti dostal pod paľbu kritiky za neustále stúpajúcu výšku cien vysielacích práv na olympijské hry. Najostrejšie po tom, čo MOV zamietol ponuku Európskej televíznej únie (EBU), ktorá združuje verejnoprávne televízne a rozhlasové spoločnosti, na zakúpenie vysielacích práv pre ZOH 2014 a OH 2016. „Požiadavky MOV boli premrštené," uviedol pred piatimi rokmi programový riaditeľ nemeckej televíznej stanice ARD Völker Herres. „Predstavitelia MOV úplne prehliadajú skutočnosť, že divákom prinášame vysielanie olympijských športov aj v rokoch, v ktorých sa olympiády nekonajú."

EBU zakúpila svojho času vysielacie práva pre ZOH 2010 vo Vancouvri aj OH 2012 v Londýne za viac ako 700-miliónov dolárov. Na olympijské hry 2014 a 2016 však už MOV očakával ponuku vo výške cez 900-miliónov dolárov a EBU si monopol zakupovania práv v Európe neudržala. Po prvý raz sa tak stalo, že aj na Slovensku vysielala prenosy zo ZOH v Soči nielen RTVS, ale aj Markíza, ktorá získala práva na hokejový turnaj.

„Podobnému stavu sme sa chceli vyhnúť," prezrádza Marcel Merčiak z RTVS. „Keď EBU nevyhrala tender na roky 2018 a 2020 s opciou na roky 2022 – 2024, museli sme hľadať priestor na dohodu s novým majiteľom vysielacích práv. Discovery ponukou prevalcovala EBU a na stole boli okamžite iné čísla, než v minulosti. Rokovania boli štvorkolové a v júni 2016 sme sa dohodli. Za cenu, ktorá by nám v minulosti stačila na deväť olympiád..."

HRÁ SA AJ O DIGITÁLNE MÉDIÁ

RTVS získala exkluzívne vysielacie práva na ZOH 2018 v Pjongčangu a OH 2020 v Tokiu. Lenže s limitmi, ktoré v minulosti nepoznala. „Za oveľa menej peňazí sme získali hry 2014 a 2016 aj s internetovými právami. Vďaka tomu sme mohli prinášať z Ria de Janeiro sedem živých streamov a ponúknuť množstvo športových súťaží. Teraz máme len „simult cast", teda môžeme streamovať len vlastné vysielanie, ktoré je navyše obmedzené len na jeden programový okruh a má aj limit celkového počtu vysielacích hodín. V priemere to vychádza na 17 – 18 hodín olympijského vysielania denne. Z OH 2020 v Tokiu teda odvysielame menej hodín programu než z Ria 2016, kde sme mali 24-hodinové vysielanie na Dvojke plus cca 6 hodín denne aj na Jednotke," vysvetľuje Merčiak.

Discovery Networks, majiteľ Eurosportu, si chráni svoje vlastné záujmy. Takticky obmedzuje najväčšiu výhodu modernej éry. „Vysielatelia prenosov z Ria boli schopní ponúknuť divákom viac možností na výber ako kedykoľvek predtým. V zmysle ako, kedy, kde a čo chcú sledovať, čím si mohli ešte viac užiť priebeh hier a jednotlivých súťaží," povedal po Riu výkonný riaditeľ OBS (Olympic Broadcasting Services) Yiannis Exarchos. Vďaka tomu kumulatívna sledovanosť hier stúpala, pretože stovky miliónov ľudí sledovali hry aj cez digitálne médiá.

VOĽBA VÝBERU

Len pre zaujímavosť. Súťaže v Londýne 2012 pokrývalo okolo 200-tisíc vysielacích hodín. Z Ria 2016 to už bolo viac než 350-tisíc. K majiteľom práv sa navyše pridávajú záujemcovia o sublicencie, prípadne vysielatelia spravodajstva a publicistiky mimo olympijských športovísk. OBS pripravila pre vysielateľov z OH v Riu 7100 hodín programu. Olympijský spravodajský kanál distribuoval vysielateľom z Ria 456 hodín programu.

Mimochodom NBC zverejnila, že z Ria pripravila 3,3-milióna streamovaných minút, z toho 2,71-milióna zo živých prenosov. Prednedávnom ešte nepredstaviteľné čísla. Technické inovácie umožňujú nielen rastúci objem vysielacej ponuky, ale súčasne priťahujú divákov bližšie ku športovcom.

Napriek novým možnostiam pre mnohých ľudí vo svete ostáva tradičné televízne vysielanie stále prvou voľbou výberu. Otázkou ostáva – dokedy. „Televízia už nie je a nebude súčasťou nábytku, obrazovkou na stolíku či na svete," upozorňuje prezident NBC Olympics Gary Zenkel. „Televízia je dnes už aj videostream hoci aj v malom mobile, ktorý pokrýva každý šport, každú súťaž."

Mark Wallace z OBS sa venuje sfére technologického rozvoja. Pripomenul:

V RIU TEST VIRTUÁLNEJ REALITY

Organizátori OH 2016 uviedli, že v Riu pracovali s viac než tisíckou kamier. Statické, pohyblivé, mikrokamery aj superspomaľovacie dotvárali úžasný zážitok zo sledovania nasadenia, vypätia, športových drám aj emócií športovcov. Objavilo sa pokusné využívanie novej virtuálnej kamery (VR – Virtual Reality), ktorá prenáša diváka do stredu akcie. OBS poskytla 85 hodín živého testovania kamier VR so záberom 360 stupňov. Šéf technologického rozvoja OBS Sotiris Salamouris verí, že tento experiment sa ujme v športovom vysielaní natrvalo. „VR obraz vás vťahuje priamo do srdca akcie, ponúka celkom iný autentický zážitok vnímania hier."

HLAVY VERZUS SRDCIA

Odhadovať vývoj je pri rýchlosti aplikovania noviniek náročné. Zdá sa však, že tradičné sledovanie olympijských súťaží sa postupne zmení. Napríklad na založenie tmavých okuliarov, napojených na priame internetové vysielanie aj na archívne databázy. Naše hlavy hladné po informáciách to iste privítajú, no naše fanúšikovské srdcia môžu byť chudobnejšie o autentické emócie. To všetko za predpokladu, že samotné olympijské hry sa nezadusia vo vlastnej rozpínavosti.

ČOKOĽVEK ZAUJÍMAVÉ SA NA OLYMPIÁDE DEJE, V TOMTO PRÍPADE NA OH 2016 OSLAVOVANIE OLYMPIJSKÉHO VÍŤAZSTVA A SVETOVÉHO REKORDU V BEHU NA 400 WAYDA VAN NIEKERKA Z JAR, MUSIA BYŤ PRI TOM TELEVÍZNE KAMERY. ĽUDIA VŠAK ČORAZ VIAC NEŽ CEZ KLASICKÚ TELEVÍZIU SLEDUJÚ OLYMPIJSKÉ DIANIE V MOBILNÝCH ZARIADENIACH.

„Niektoré technológie snímania a vysielania súťaží neboli v Riu novinkou, no boli nové pre vybrané športy. Napríklad spracovanie signálu z golfu a z ragby si vyžadovalo celkom iné postupy."

V TOKIU CHCÚ SIETE 5G

Olympijské hry rastú, rovnako rastie počet vysielajúcich spoločností, počet ľudí v produkčnom zázemí, aj náklady na vysielanie. „Zamýšľame sa nad tým, akými cestami dosiahnuť viac pri menších nárokoch na počty ľudí, pri menšom zaťažení organizátorov," uvažuje Yiannis Exarchos. Jednou z ciest je technologický pokrok. Model z Ria využijú aj počas ZOH v Pjongčangu. Japonci sa však chystajú na OH 2020 ohúriť svet novými technológiami. Napríklad ako prví využijú siete piatej generácie. Pri rastúcom záujme fanúšikov s mobilnými zariadeniami by hry bez 5G zrejme skolabovali.

Čísla hovoria jasne. Kým pri olympiáde v Pekingu 2008 pripadla na mobilné zariadenia len stotina všetkých interakcií, v Londýne to bolo o 35 percent viac. ZOH 2014 v Soči zaznamenali ďalší 70-percentný nárast a Rio to vlani ešte zdvojnásobilo.

„Hry sú ‚konzumované' takmer výhradne na mobilných zariadeniach. Ľudia nechcú len výsledky. Chcú viac informácií, viac videí, viac možností porovnávať výkony… To sú obrovské objemy dát násobené počtom divákov," hovorí Patrick Adiba, prevádzkový riaditeľ spoločnosti Atos, ktorá je IT-partnerom olympiád od roku 2001.

Súčasná infraštruktúra nemôže taký nápor zvládnuť. Piata generácia sietí, o ktorej sa hovorí najmä v súvislosti s internetom, má oproti súčasným technológiám tisíckrát väčšiu kapacitu a je stokrát rýchlejšia. Akonáhle bude k dispozícii, záujem o klasické televízne vysielanie klesne.

KONIEC KLASICKEJ TELEVÍZIE?

„Aktuálne web nie je pre celoplošné televízie likvidačnou konkurenciou, no v budúcnosti, možno o dvadsať rokov áno," odhaduje Merčiak. V tejto súvislosti je logické, že nielen televízne, ale čoraz viac internetové vysielacie práva, budú stúpať na cene. „Živý prenos je stále najväčší fenomén záujmu divákov. Darmo by sme robili programy vhodné na Pulitzerovu cenu, neupútame diváka v rýchlom životnom tempe tak, ako tým, čo sleduje naživo. Čo chce vidieť a vedieť okamžite."

Časom to však jednoduchšie nájde na internete, na sociálnych sieťach a klasickú televíziu nebude potrebovať. Pokiaľ mu nedokáže ponúknuť bonus navyše v podobe kvalitného obrazu a zvuku, prípadne digitálnej interakcie, ktorú si dnes vieme predstaviť len v náznakoch.

MOV chce dostať olympijské súťaže k čo najväčšiemu počtu divákov za čo najviac peňazí. Tradičné antické ideály sú čoraz viac v biznise vysielacích práv marketingom, než humánnym posolstvom. Spoločnosť Discovery Networks, ktorá prevádzkuje športový kanál Eurosport, chce dostať olympijské vysielanie do mobilných telefónov. Prenosy z Tokia v roku 2020 sa zrejme výrazne rozšíria aj do onlajnu.

Eurosport, ktorý bude olympiády v Európe exkluzívne vysielať do roku 2024, chce vysielanie rozšíriť z jednej miliardy „veľkých obrazoviek" na desať miliárd mobilných obrazoviek. „Chceme nájsť cestu, ako dostať najväčšie športové podujatie k čo najväčšiemu počtu ľudí. Vytvoríme príležitosti pre mobilných operátorov na každom trhu, kde máme vysielacie práva," uviedol prezident a výkonný riaditeľ Discovery Jean-Briac Perrette. Spoločnosť chce klásť dôraz na lokalizáciu mobilného vysielania na každom trhu a nájsť na to vhodných partnerov.

SLOVAK OLYMPIC COMMITTEE

Olympic Training Center Slovakia

x-bionic® sphere Šamorín

Užite si jedinečný multifunkčný komplex

výnimočný **wellness**

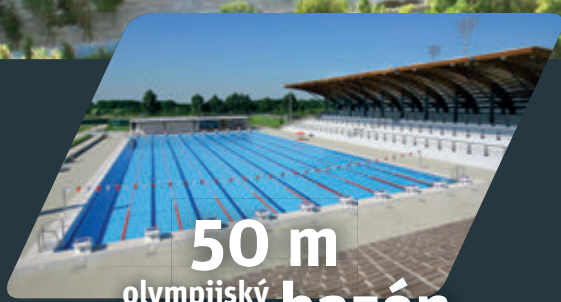

50 m olympijský **bazén**

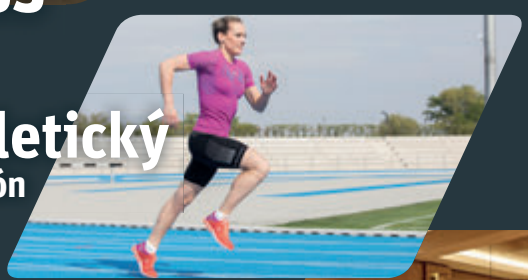

atletický štadión

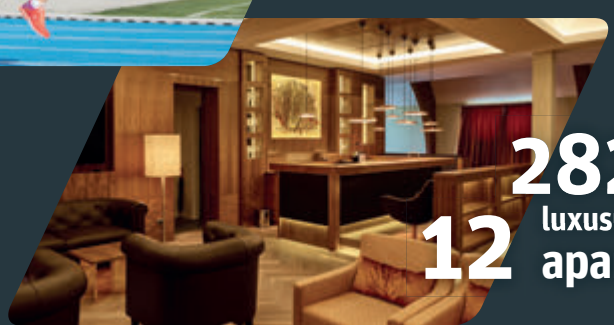

282 izieb

12 luxusných **apartmánov**

gymnastická hala

U nás trénujú tí najlepší, **x-bionic® sphere** poskytuje profesionálnym športovcom potrebné zázemie, ktoré im pomôže dosahovať ich športové ciele. **Od najmodernejších športovísk, ubytovania, špičkovej stravy až po profesionálnu regeneráciu. Atletický štadión, plavecké bazény, gymnastická hala a gym spĺňajú najprísnejšie normy.**

Slovenské olympijské tréningové centrum je unikátne a jediné v Strednej Európe, kde nájdete na jednom mieste profesionálnych športovcov spoločne s rekreačnými. Môžete absolvovať vrcholovú prípravu v rámci 27 olympijských športov, pričom v x-bionic® sphere okrem tréningových podmienok nájdete aj najväčšiu koncentráciu športových pretekov. Od pretekov pre najmenších plavcov a gymnastov až po podujatia celosvetovej úrovne v triatlone, atletike či jazdeckom športe. Trénujú u nás reprezentanti Slovenska mnohých športových disciplín a sme radi, že aj takto prispievame k ich fantastickým športovým výkonom, ktorými dôstojne reprezentujú Slovensko vo svete.

Prídite si k nám zašportovať, oddychnúť si a užiť si všetko, čo vám pobyt v **x-bionic® sphere** ponúka.

x-bionic® sphere

the universe of sports, leisure and innovation

Call centrum +421 313 262 000

x-bionic® sphere | Dubová 33/A, Šamorín | Slovakia | www.x-bionicsphere.com

TEXT: MOJMÍR GAŠKO **FOTO:** TASR/PAVEL NEUBAUER, TASR/AP, FACEBOOK, INSTAGRAM, WWW.SHUTTERSTOCK.COM

AKO VIDNO SVETOVÉ AJ NAŠE ŠPORTOVÉ CELEBRITY NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH?

V DIGITÁLNOM SVETE VLÁDNU RONALDO A BARCELONA

Čo majú spoločné Cristiano Ronaldo a Miroslav Stoch?
Kým Portugalec dominuje v celosvetovom rebríčku najsledovanejších športovcov na sociálnych sieťach, Stocha sleduje najviac ľudí spomedzi Slovákov. Krátke, okamžité správy, fotografie nového auta či svojho syna, videá zo svojho súkromia alebo odkazy na online články. To je svet sociálnych médií, ktoré rastú každú sekundu.

Do cieľa špurtuje Peter Sagan bok po boku s Michałom Kwiatkowským. Jedna z talianskych cyklistických klasík sa po 200 metroch skončí, no začína sa druhá súťaž. Tentoraz na sociálnych sieťach. Náš cyklista napokon končí tesne druhý, čo síce počet „lajkov“ zníži približne o polovicu, no aj napriek tomu musia administrátori športových, ale aj nešportových profilov na Facebooku konať rýchlo.

Ten, kto oznámi svojim fanúšikom túto správu medzi prvými, dosiahne na najpoužívanejšej sociálnej sieti na Slo-

ZO SLOVENSKÝCH ŠPORTOVCOV JE VO SVETE URČITE NAJSLÁVNEJŠÍ DVOJNÁSOBNÝ CYKLISTICKÝ MAJSTER SVETA PETER SAGAN (NA FOTOGRAFII PRI VLAŇAJŠOM TRIUMFE NA MS V KATARE). V POČTE FANÚŠIKOV NA FB AJ NA INSTAGRAME JE VŠAK „AŽ“ DRUHÝ ZA FUTBALISTAMI STOCHOM, RESPEKTÍVE ŠKRTELOM.

vensku najväčší dosah. Pri veľmi zaujímavej správe pritom môže byť dosah – teda počet ľudí, ktorí danú správu videli, aj niekoľkonásobkom fanúšikovskej základne stránky.

Ak sú navyše vaše príspevky na Facebooku sledované, rastie počet priaznivcov stránky a algoritmus sociálnej siete vidí, že pridávate obsah, ktorý ľudí zaujíma. Pri takýchto aktuálnych správach pritom príliš nezáleží na kvalite fotografie, či na najlepšom texte. V súčasnej dobe je skôr dôležitá jednoduchosť a skratkovitosť. Do popredia sa dostávajú tiež graficky znázornené emócie - smajlíky. Na kvalitné fotografie, videá alebo rozhovory je čas neskôr.

VYŠE 2,5 MILIARDY NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH

Svetový trend sociálnych sietí kopíruje verne aj Slovensko. Pravda, nie úplne. Ako na väčšine trhov, aj u nás existujú špecifiká. Tými sú neúspech Twitteru a Pokec, ktorý nie je štandardnou sociálnou sieťou.

Jednoznačne najvyššie štatistiky používania u nás vykazuje Facebook, v jeho závese je video služba Youtube. Podľa prieskumu realizovaného spoločnosťou GfK v roku 2016 využíva Facebook až 68 % populácie našej krajiny, pričom takmer polovica z nich na dennej báze. To je auditórium, akým sa nemôže pravidelne pochváliť žiadne iné médium.

Priestor sociálnych médií na osobnú prezentáciu objavili už aj mnohí športovci a stále sa zväčšuje. Využívanie sociálnych sietí je zadarmo, zadávanie obsahu je jednoduché a za minimálne úsilie dokáže športovec osloviť teoreticky aj milióny ľudí na celom svete. Štatistika spoločnosti We Are Social z roku 2017 hovorí o viac než 2,5 miliarde ľudí aktívnych na sociálnych sieťach. V dobe informačného presýtenia tak správy na Facebooku, či Twitteri spĺňajú kritéria krátkeho, okamžitého a vecného obsahu.

Sociálne siete, no špeciálne Instagram, sa stali výborným miestom na predávanie produktov. Vo svete dokonca v súvislosti s nimi vznikli nové povolania. Stačí byť zaujímavý, vybudovať si dostatočne veľké publikum a ponúknuť potenciálnym sponzorom fotografie s ich produktmi.

MILIÓNY FANÚŠIKOV, MILIARDOVÉ ZMLUVY

Cristiano Ronaldo práve zverejnil na sociálnej sieti Instagram fotografiu so svojím synom Cristianom juniorom. Obaja pózujú s výkresom sýrskeho chlapca a s odkazom na pomoc sýrskym deťom. Nie je

NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH CELOSVETOVO „FRČÍ" UŽ PRIBLIŽNE 2,8 MILIARDY ĽUDÍ.

2,789 MILIARDY je celkový počet aktívnych užívateľov sociálnych sietí

37% celkovej populácie ľudstva

2,549 MILIARDY je celkový počet aktívnych užívateľov sociálnych sietí cez mobil

34% celkovej populácie ľudstva

Zdroj: We are social, 2017

DOMINANTNOU SOCIÁLNOU SIEŤOU NA ZEMEGULI JE FACEBOOK.

1,871 MILIARDY je celkový počet aktívnych užívateľov facebooku za mesiac

87% užívateľov facebooku sa prihlasuje z mobilných zariadení

55% užívateľov používa facebook každý deň

44% užívateľov facebook má ženský profil

56% užívateľov facebook má mužský profil

Zdroj: We are social, 2017

ŠTATISTIKA POUŽÍVANIA SOCIÁLNYCH SIETÍ NA SLOVENSKU.

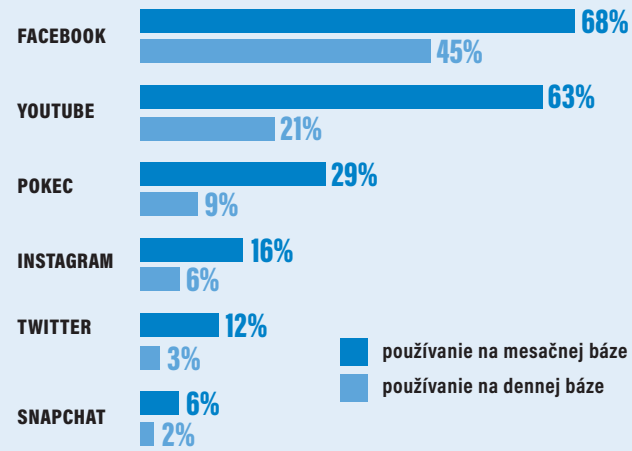

Zdroj: GfK Slovakia, 2016

REBRÍČEK
10 NAJSLEDOVANEJŠÍCH
ŠPORTOVCOV SVETA
NA INSTAGRAME
(v miliónoch sledujúcich)

1. Cristiano Ronaldo (@cristiano) (futbal)	**95,3**
2. Neymar (@neymarjr) (futbal)	**70,8**
3. Lionel Messi (@leomessi) (futbal)	**67,2**
4. David Beckham (@davidbeckham (futbal)	**34,5**
5. James Rodriguez (@jamesrodriguez10) (futbal)	**29,7**
6. LeBron James (@kingjames) (basketbal)	**28,9**
7. Gareth Bale (@garethbale11) (futbal)	**27,6**
8. Zlatan Ibrahimovic (@iamzlatanibrahimovic) (futbal)	**23,5**
9. Ronaldinho (@ronaldinhooficial) (futbal)	**21,2**
10. Luis Suárez (@luissuarez9) (futbal)	**20,9**

(údaje z marca 2017)

REBRÍČEK
10 NAJSLEDOVANEJŠÍCH
ŠPORTOVCOV SVETA
NA FACEBOOKU
(v miliónoch sledujúcich)

1. Cristiano Ronaldo (futbal)	**120**
2. Lionel Messi (futbal)	**88,0**
3. Neymar (futbal)	**59,5**
4. Dwayne Johnson (zápasenie WWE)	**58,0**
5. Ricardo Kaká (futbal)	**32,0**
6. David Beckham (futbal)	**55,0**
7. John Cena (zápasenie WWE)	**43,5**
8. Ronaldinho (futbal)	**34,0**
9. Sačin Tendulkar (kriket)	**28,0**
10. Andres Iniesta (futbal)	**27,0**

(údaje z marca 2017)

PORTUGALSKÁ FUTBALOVÁ HVIEZDA REALU MADRID CRISTIANO RONALDO DOMINUJE REBRÍČKOM SVETOVÝCH ŠPORTOVCOV NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH. UKÁŽKA, AKO SA PREZENTUJE NA INSTAGRAME.

náhoda, že obaja sú oblečení v tričkách, vyrobených jednou z globálnych športových značiek.

Ronaldo koncom minulého roka podpísal doživotnú zmluvu so spoločnosťou Nike. Podľa odhadov je suma takéhoto partnerstva vyčíslená na 1 miliardu libier. Podobnú sumu by mal napríklad zinkasovať aj basketbalista LeBron James. Američan je pritom jediný v rebríčku 12 najsledovanejších športovcov na Instagrame z iného športu ako z futbalu.

Portugalec v službách Realu Madrid Cristiano Ronaldo nesúperí s Lionelom Messim len na trávnikoch, ale aj v online priestore. Treba však povedať, že Argentínčan ťahá v tomto súboji za kratší koniec povrazu. Kým Messi na Instagrame zaujíma približne 67 miliónov ľudí, fanúšikovská základňa Ronalda presahuje 95 miliónov. Medzi nich sa ešte dokázal dostať Neymar so 70 miliónmi fanúšikov.

Po „silnej trojke" sú čísla výrazne nižšie. Štvrtý najsledovanejší je David Beckham (34,5 milióna). Aj on je pritom dôkazom toho, že celoživotné partnerstvo sponzorov s výraznými osobnosťami má zmysel aj po skončení ich najväčšej športovej slávy. Piaty v poradí – kolumbijský futbalista James Rodriguez má „len" 30 miliónov fanúšikov. V jeho tesnom závese je už spomínaný LeBron James (29 miliónov).

KAŽDÚ SEKUNDU NOVÝ FANÚŠIK

Spomedzi slovenských športovcov **na Instagrame** prekvapujúco nedominuje Peter Sagan. Ten je so 708-tisíc fanúšikov iba na druhom mieste za Martinom Škrtelom (966-tisíc). Nasleduje Dominika Cibulková (294-tisíc nasledovateľov) a Miroslav Stoch (247-tisíc). Marek Hamšík má napríklad iba 52-tisíc fanúšikov a Petra Vlhová len niečo cez 17-tisíc.

Ako vidno aj na týchto číslach, vo svete sociálnych médií neplatí priama úmera medzi úspešnými športovými výkonmi a vysokými číslami sledovanosti. Základným faktorom je pridávanie obsahu, ktorý je zaujímavý. Vysoké čísla v sledovanosti dosahujú napríklad aj športovci venujúci sa fitnesu a kulturistike. Svoj progres totiž prezentujú práve prostredníctvom fotografií.

Priam až neuveriteľne vyznie fakt, že Cristianovi Ronaldovi pribudne nový fanúšik na sociálnych sieťach takmer každú sekundu. Podľa údajov z roku 2014 to bolo presne 54 nových fanúšikov za minútu. Pravda je, že táto štatistika pochádza zo sociálnej sieti Facebook, na ktorej je podľa posledných údajov registrovaných viac ako 1,8 miliardy ľudí. Uvádzané údaje platili ku koncu marca.

SLOVENSKÝM FACEBOOKOVÝM ŠPORTOVÝM REKORDÉROM JE PREKVAPUJÚCO KONTROVERZNÝ FUTBALISTA MIROSLAV STOCH, NA FOTOGRAFII Z VLAŇAJŠIEHO ZÁPASU PROTI ÍRSKU.

Z NAŠICH ŠPORTOVKÝŇ JE NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH „NAJVIDITEĽNEJŠIA" TENISTKA DOMINIKA CIBULKOVÁ.

NA SLOVENSKU DOMINUJE STOCH

Vo všeobecnosti dosahujú najvyššie čísla sledovanosti športovci na najväčšej sociálnej sieti na svete – Facebooku. Aj tam samozrejme dominuje Cristiano Ronaldo. Stránka portugalského kanoniera je dokonca s počtom fanúšikov viac než 120 miliónov na treťom mieste spomedzi všetkých fanúšikovských profilov na Facebooku a predbehla aj profily speváčky Shakiry alebo firmy Coca-Cola. Na druhom a treťom mieste sú Lionel Messi s 88 miliónmi, resp. Neymar s 59 miliónmi fanúšikov. Vo svetovom rebríčku najsledovanejších športovcov na Facebooku sa potom nachádzajú viacerí ďalší futbalisti, basketbalisti, tenisti, ale aj americkí zápasníci zo súťaže WWE, indický hráč kriketu alebo jamajský šprintér Usain Bolt.

Ani **na Facebooku** neohromí najdominantnejším počtom fanúšikov spomedzi slovenských športovcov Peter Sagan. Zhruba o tretinu viac, 1,5 milióna, ich má Miroslav Stoch. Náš elitný cyklista dosiahol na číslo 948-tisíc. Nasledujú s väčšími odstupmi napríklad Dominika Cibulková (641-tisíc) alebo Daniela Hantuchová (452-tisíc).

Zaujímavosťou je, že Martin Škrtel má v porovnaní s Instagramom (cez ktorý komunikuje pravidelne) na Facebooku o viac ako 800-tisíc fanúšikov menej. Za zmienku stojí aj facebooková komunikácia Mareka Hamšíka. Ten má na svojom oficiálnom profile iba o niečo viac než 36-tisíc sledujúcich, no jeho neoficiálny účet vedený v taliančine má približne 373-tisíc fanúšikov a ďalší jeho neoficiálny profil sleduje niečo vyše 53-tisíc.

Práve neoficiálne profily, zakladané fanúšikmi športovcov, môžu odčerpávať užívateľov z oficiálnych profilov a znižovať tak celkové publikum, ktoré daný športovec dokáže osloviť. Tým pochopiteľne znižuje aj svoju „digitálnu hodnotu".

TESNÝ SÚBOJ BARCELONY S REALOM

Veľký záujem je na Facebooku aj o kluby, prípadne o celé športové ligy. Najväčší súperi sú v tomto prípade zase rivali zo španielskej futbalovej ligy. V tomto prípade však medzi futbalovými gigantmi FC Barcelona a Real Madrid nejde o góly ani o body, ale približne o 1,5 milióna fanúšikov. Z pohľadu celkového množstva ide však o zanedbateľný rozdiel. Posúďte sami. V digitálnom prostredí sociálnych médií dominujú Katalánci so základňou 97,8 milióna internetových fanúšikov oproti „bielemu baletu" s 96,2 miliónmi.

Za dvoma najväčšími klubmi zaostáva tretí Manchester United o takmer

97.800.000

REBRÍČEK
10 NAJSLEDOVANEJŠÍCH
ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ
SVETA **NA FACEBOOKU**
(v miliónoch sledujúcich)

1. FC Barcelona (futbal)	**97,8**
2. Real Madrid (futbal)	**96,2**
3. Manchester United (futbal)	**73,0**
4. UEFA Champions League (futbal)	**62,0**
5. FC Chelsea (futbal)	**47,8**
6. Bayern Mníchov (futbal)	**41,5**
7. Arsenal Londýn (futbal)	**37,9**
8. WWE (zápasenie)	**36,7**
9. NBA (basketbal)	**32,8**
10. FC Liverpool (futbal)	**29,8**

(údaje z marca 2017)

BUDÚCNOSŤ? ZAHRAJTE SI S MESSIM

Aká bude budúcnosť sociálnych médií a prezentácie prostredníctvom nich, je nateraz otázne. Je potrebné si uvedomiť, že napríklad Facebook vznikol len vo februári 2004 a má teda iba 13 rokov. Za ten čas sa zmenil a pretváral mnohokrát.

Väčšina odborníkov sa zhoduje na tom, že do popredia sa môžu dostať tzv. wearables, teda elektronika, ktorá sa dá nosiť (napríklad vo forme hodiniek, náramkov alebo tričiek). Predstavte si napríklad, že sedíte na bicykli vedľa Petra Sagana alebo po prihrávke od Messiho práve prekonávate Buffona.

Virtuálna realita napreduje míľovými krokmi. V budúcnosti by mohla zážitky zdieľané prostredníctvom sociálnych sietí sprostredkovať v úplne inom rozmere a na úplne inej úrovni.

Okrem nárastu používateľov sa tiež počíta s tým, že oslovovanie veľkého množstva ľudí, ktoré je teraz prakticky zadarmo, bude spoplatnené a tzv. organický dosah sa bude čoraz viac potláčať. Predpokladá sa tiež vznik nových, užšie špecializovaných sociálnych sietí. O niečo podobné sa pokúsil napríklad aj Medzinárodný olympijský výbor, keď koncom roku 2014 predstavil projekt Olympic Athlete's Hub, určený pre športovcov štartujúcich na olympiáde.

Budúce obmeny v sociálnych sieťach sú nevyhnutné a budú nasledovať pri každom technologickom, ale i spoločenskom posune. V súčasnosti však stále platí, že ide o nástroj, ktorý veľmi jednoducho a zadarmo dokáže spojiť športové idoly s ich fanúšikmi. Otázne je iba to, do akej miery nechajú ľudia vstúpiť sociálne siete do svojho života. Aj v tomto prípade totiž platí známe pravidlo – dobrý sluha, ale zlý pán.

VŠETCI ČLENOVIA FENOMENÁLNEHO ÚTOČNÉHO TRIA FC BARCELONA – ZĽAVA NEYMAR, MESSI A SUÁREZ – PATRIA K SUPERHVIEZDAM SVETOVÝCH SOCIÁLNYCH SIETÍ.

25 miliónov. So 62 miliónmi fanúšikov potom nasleduje súťaž UEFA Champions League. Ďalšími klubmi sú FC Chelsea (47,8 milióna) a Bayern Mníchov (41,5 milióna). Prvá nefutbalová organizácia je zápasnícka organizácia WWE (36,7 milióna). Pre zaujímavosť, facebookovú prezentáciu Medzinárodného olympijského výboru sleduje 18,5 milióna ľudí.

Na klubovej úrovni Slovensku dominuje v počte fanúšikov hokejový Slovan Bratislava so základňou 129-tisíc sledujúcich. Hokejový klub z hlavného mesta sa vysoko umiestil pravdepodobne aj vzhľadom na fakt, že viac sezón pôsobil v medzinárodnej súťaži. Za hokejovým Slovanom je ten futbalový s výrazne nižším počtom – 79-tisíc. MŠK Žilina má napríklad na Facebooku 65-tisíc užívateľov.

Spomedzi športových organizácií dominuje Slovenský zväz ľadového hokeja so základňou necelých 103-tisíc fanúšikov, nasledovaný Slovenským futbalovým zväzom s takmer 59 tisíckami. Slovenský olympijský výbor pod názvom Slovenský olympijský tím zaujíma v online svete Facebooku takmer 30-tisíc ľudí.

NAJZAUJÍMAVEJŠIE SÚ FOTKY A VIDEÁ CEZ VÍKEND

Facebook má ohromujúce štatistiky prakticky v každom ukazovateli. Stačí si uvedomiť fakt, že v roku 2016 sa každú sekundu zaregistrovalo na túto sociálnu sieť približne 6 nových účtov. Za jeden deň sa do ich databáz nahralo približne 350 miliónov fotografií a denne bolo videných približne 100 miliónov hodín videí. Toto všetko si vyžiadalo denne 4 petabity dátového miesta na ukladanie údajov. Ak ste o takejto jednotke ešte nepočuli, vedzte, že 1 petabit sa rovná 1000 terabitov (1 terabit = 1000 GB).

Pre príspevky na Facebooku platí niekoľko zaujímavých pravidiel. Napríklad podľa štúdie z roku 2014 sú výrazne najviac sledované príspevky v septembri a októbri. Cez víkend dosiahnete o 20 percent viac označení páči sa mi to ako cez pracovný týždeň. Ak sa zmestíte do 100 znakov, váš príspevok bude zaujímať o 14 percent viac užívateľov. Vo všeobecnosti tiež platí, že najviac zaujmú fotografie a výrazne do popredia idú aj videá. Až o 271 % viac interakcií mali príspevky určené užívateľom ako rady, tipy alebo návody. Zaujímavosťou je tiež, že vyjadrenie emócie v príspevku smajlíkom zvyšuje šancu zaujať ľudí. V priemere dostali takéto statusy o 29 percent viac označení páči sa mi to, boli zdieľané o 57 percent viac a mali o 25 percent viac komentárov.

EXTRA PORCIA MOBILNÝCH DÁT PRE VŠETKÝCH

v najlepšej sieti #nic**nie**je**nemozne**

NAPR.
+1 GB
K HAPPY L

T

ZAŽIME TO SPOLU

K paušálom Happy.

TEXT: ALFONS JUCK
FOTO: JÁN SÚKUP, TASR/AP, TASR/MARTIN BAUMANN

SVETOVÚ ATLETIKU TRÁPI DOPING, NÁKUPY ŠPORTOVCOV ČI ČLENSKÁ ROZMANITOSŤ

TÓTHOVA PÄŤDESIATKA ODOLALA

Atletika, oddávna označovaná za „kráľovnú športov", je olympijský šport číslo jeden. Táto téza stále platí. Aj najsledovanejší šport na hrách má však svoje problémy.

Atletika je globálna, má úspechy na všetkých kontinentoch a konkrétne bežecká sféra sa rýchlo a masovo rozvíja. To všetko prináša aj ďalšie záujmy, nie vždy úplne v súlade s mysleným v duchu fair play.

Tak to bolo, čo je ľudstvo ľudstvom. Vždy sa našli takí, čo chcú uspieť – už menej podstatné pre nich bolo, akým spôsobom to dosiahnu.

Dnes sme sa dostali do situácie, že prestávame veriť maximálnym výkonom, radšej preferujeme súboj o prvenstvo. Víťazný čas sa stáva menej podstatným.

Pozrime sa na aktuálne problémy, ktorým atletika vo svete čelí.

NAJŤAŽŠÍ JE BOJ PROTI DOPINGU

Vo svetových médiách sa pravidelne objavujú správy, že dodatočné testy odhalili doping ďalších a ďalších medailistov z najvýznamnejšieho športového podujatia na svete – z olympijských hier, a to dokonca s platnosťou až desať rokov dozadu. Následná revízia výsledkov OH sa v značnej miere týka práve atletiky.

Proti dopingu treba bojovať. Pokiaľ ide o medzinárodné športové federácie, atletickú IAAF v súčasnosti možno označiť v tomto boji za lídra. Finančného, aj systémového. Obdobie pštrosej politiky, ba až zakrývania dopingových prípadov počas pôsobenia predošlého vedenia, sa už skončilo.

Očisťovací proces je bolestivý, potrvá dlho, ale je nevyhnutný na zachovanie dôvery a pozície atletiky. Uchovávajú sa vzorky, sledujú sa tzv. biologické pasy,

PRETEKY V BEHU ŽIEN NA 1500 M NA OH 2012 V LONDÝNE SA UŽ OZNAČUJÚ ZA „NAJŠPINAVŠIE" V ATLETICKEJ HISTÓRII. UŽ ŠTYRI FINALISTKY BOLI DODATOČNE DISKVALIFIKOVANÉ ZA DOPING, TAKŽE NAŠA LUCIA HRIVNÁK KLOCOVÁ (NA SNÍMKE V POZADÍ EŠTE S DIEVČENSKÝM MENOM NA DRESE) SA POSUNULA Z PÔVODNÉHO ÔSMEHO UŽ NA PIATE MIESTO.

teda hodnoty športovcov v rôznych časových obdobiach. Odobrané vzorky sa s odstupom času znovu testujú.

IAAF najnovšie zaviedla horúcu linku, kde sa dajú nahlasovať podozrivé skutočnosti o iných atlétoch, tréneroch a pod. Za prvých 48 hodín sa tam objavilo 43 podnetov. Nie všetky sú pravdepodobne seriózne, ale svedčí to o tom, že na globálnej úrovni zostáva na tomto poli veľa práce.

Samotným atlétom pripadá systém kontrol a sledovania ako zásah do súkromia. Je to tak – ale je to daň za tých, čo podvádzajú.

Čerstvý príbeh olympijskej víťazky ženského maratónu z Ria de Janeiro 2016 Keňanky Jemimy Sumgongovej je symbolický. Vlani bolo všetko v poriadku. Ale februárová nesúťažná kontrola šampiónky priniesla pozitívny výsledok. Zrazu

UŽ AJ MARATÓNSKA OLYMPIJSKÁ ŠAMPIÓNKA Z RIA 2016 KEŇANKA JEMIMA SUMGONGOVÁ JE MEDZI DOPINGOVÝMI HRIEŠNIKMI.

REVÍZIA OLYMPIJSKÝCH VÝSLEDKOV V DÔSLEDKU DODATOČNÝCH DOPINGOVÝCH NÁLEZOV V JANUÁRI 2017 ZASIAHLA AJ NAJVÄČŠIU SVETOVÚ ATLETICKÚ HVIEZDU USAINA BOLTA. ĎALŠIEHO ČLENA ZLATEJ JAMAJSKEJ ZLATEJ ŠTAFETY NA 4X100 M Z OH 2008 V PEKINGU NESTU CARTERA TOTIŽ DODATOČNÝ TEST USVEDČIL Z DOPINGU. O ZLATÉ MEDAILY NÁSLEDNE PRIŠLO CELÉ KVARTETO (ZĽAVA) – ASAFA POWELL, NESTA CARTER, USAIN BOLT AJ MICHAEL FRATER.

sa všetko zrútilo ako domček z karát. Jej taliansky manažment tvrdí, že s tým nič nemá, že zasiahli kenskí doktori – takmer šarlatáni, ktorí jej niečo zakázané dali.

NEKONEČNÉ REVÍZIE VÝSLEDKOV

Príbehov usvedčených hriešnikov s vyjadreniami „ja o ničom neviem" je neúrekom. Systém možností a právnych krokov je jasný, ale uzavretie niektorých káuz trvá dlhé roky. Aj preto športoví historici a štatistici zažívajú jedno z najhorších období. Majú síce k dispozícii super techniku, ale výsledky sa neustále menia.

Také ženské finále behu na 1500 m z OH 2012 v Londýne je dnes považované za „najšpinavejšie preteky v histórii". Už štyri finalistky diskvalifikovali za doping a ďalšie dve majú na rováši pozitívne testy v iných obdobiach kariéry. Slovenka Lucia Hrivnák Klocová z pôvodného 8. miesta poskočila medzičasom už na piate! V londýnskych výsledkoch však rovnako aj Matej Tóth v chôdzi na 50 km.

Na dodatočnú revíziu výsledkov doplatil nedávno aj najväčší z najväčších – jamajský šprintérsky gigant Usain Bolt. Sám síce nikdy nemal pozitívny dopingový nález, ale keďže zo zlatej jamajskej štafety na OH 2008 v Pekingu pri dodatočnom testovaní z dopingu usvedčili Nestu Cartera, o najcennejší kov – jeden z jeho výnimočnej deväťmedailovej zlatej zbierky – prišiel po diskvalifikácii celej štafety aj Bolt.

Žiaľ, ani negatívne výsledky dopingových kontrol počas podujatí ešte nemusia znamenať triumf čistého športu. Ilustruje to prípad somálskeho bežeckého guru Jamu Adena.

Viacerých svojich zverencov na čele s Genzebe Dibabovou priviedol k svetovým rekordom, titulom a medailám. Jeho atléti mali za posledné obdobie minimum pozitívnych testov. Lenže niekoľkoročné sledovanie IAAF prinieslo nečakaný zásah. V jeho hotelovej izbe v Sabadelli na predmestí Barcelony našli celý arzenál zakázaných látok. Sotva ich mal pre vlastnú potrebu. Vyčkajme, akých zistení sa dočkáme pri opätovnom testovaní vzoriek jeho zverencov...

KOMU AKO PREKÁŽA DOPING

Slovensko nie je na dopingové témy také citlivé ako Veľká Británia, Nemecko či škandinávske krajiny. Až tak nám neprekáža, keď sa niekto vracia po dopingovom treste. Naopak, v niektorých iných krajinách je takýto navrátilec takmer vyhnancom.

Niežeby Slováci neboli citliví na podvody. Je v tom skôr niečo iné. Možno trochu naivity a tiež aj hľadanie toho dobrého. Našťastie, až na drobné výnimky nemáme veľké kauzy, teda dopingové prešľapy slovenských hviezd.

V niektorých krajinách sú pre úspech v športe (a tým aj pre úspech celého štátu) ochotní a schopní urobiť čokoľvek. Veľmi často sa v tejto súvislosti spomína Rusko a jeho dopingový megaškandál, ktorý prepukol vlani. Všetkých špičkových ruských atlétov (až na výnimku diaľkarky Klišinovej, pripravujúcej sa trvalo v zahraničí), stál tento škandál olympijskú účasť v Riu. A ruská paralympijská výprava dostala dištanc kompletne.

VEĽKÉ DISKUSIE O REKORDOCH

Veľké diskusie sa týkajú svetových rekordov. Podstatná skupina atletickej rodiny by chcela najmä tie z 80. či 90. rokov minulého storočia odložiť ad acta a evidovať rekordy odznovu. Väčšina z nich, dosiahnutá v období, keď bol antidopingový režim ešte v plienkach, sa ťažko prekonáva. Ba čo je horšie, k niektorým sa súčasná špička ani nepribližuje.

Ďalšia skupina volá po tom, aby sa zmenili technické podmienky disciplín (napríklad ťažšia guľa, iné medzery medzi prekážkami a pod.), a tak sa mohlo začať s novými rekordmi.

Iní zase hovoria: začnime po novom podľa míľnika v kalendári, prechod do roku 2000 sa zmeškal. Čo takto od 2020? Takže po olympijskom svete Agenda 2020 aj pre atletiku?

ROZMANITOSŤ SA ŤAŽKO SPÁJA

Medzinárodná atletická federácia s 214 členskými krajinami je jedna z najpočetnejších na našej planéte. Vo veľkej rozmanitosti, ktorá sa ťažko spája, odzrkadľuje rôznorodosť vnímania udalostí, názorov, tradícií a zvyklostí. Ilustrácia: snahu o „rodovú rovnosť" v rade IAAF, a teda o rovnomerné rozloženie členstva v riadiacom orgáne medzi mužmi a ženami v pomere 50:50 posunuli až na rok 2027. Saudská Arábia bola proti už teraz.

NOVÝ PREZIDENT IAAF SEBASTIAN COE SI STANOVIL ÚLOHU MODERNIZOVAŤ ORGANIZÁCIU A ZAVIESŤ DO JEJ PROCESOV VYŠŠIU TRANSPARENTNOSŤ. VLANI V DECEMBRI PRESVEDČIVO PRESADIL NÁVRHY REFORIEM.

V priebehu tohto roku rada IAAF ukázala voči ruským atlétom ústretovosť, keď športovcom, ktorí dlhodobo mali pri testoch v zahraničí negatívne výsledky, umožnila súťažiť pod neutrálnou vlajkou. Do polovice apríla sa to týkalo tucta športovcov.

Žiaľ, zo strany ruských atlétov nezaznel z domova ani jeden hlas, ktorý by odsudzoval, čo sa v ich krajine dialo. A ak niektorý z nich odcestoval dlhodobo do zahraničia a potom poskytol informácie zo zákulisia, bol považovaný za zradcu.

Netvrdíme, že len v Rusku sa masívne dopuje. Ale odsúdenie nekalých praktík je tiež cestou smerom k očisťovaniu. Inak, pokles výkonnosti ruských atlétov v posledných dvoch rokoch je taký markantný (najmä v šírke poľa), že sám osebe o niečom svedčí...

ZABRÁNI NÁKUPOM DLHŠIA LEHOTA?

Vážnou témou dnešnej atletiky sú zmeny štátneho občianstva. V prípade utečencov, ktorí chcú reprezentovať krajinu, kde v súčasnosti žijú, je nevyhnutná citlivosť. Ich motív je ľahko pochopiteľný a všeobecne akceptovateľný.

Iné to však je v prípade účelovej zmeny občianstva. K nej dochádza zvyčajne tak, že bohaté krajiny si takpovediac kupujú športovcov z chudobných. A následne s nečakanou rýchlosťou napĺňajú literu zmeny pasu.

Pravdepodobne jeden z najúčinnejších liekov proti tomuto neduhu by bolo stanovenie dostatočne dlhej lehoty, v ktorej sa jednoducho nebude dať štátna príslušnosť meniť.

IAAF najnovšie zastavila proces nadobúdania možnosti reprezentovať inú krajinu. Vznikla špeciálna komisia (aj s právnikmi), ktorá má vymyslieť model, znemožňujúci len tak „nakupovať" šikovných atlétov z ekonomicky slabších krajín.

Ďalším veľkým problémom súčasnej atletiky je manipulácia s výsledkami. Aj v kvalifikačnom procese na OH v Riu sa v niektorých krajinách objavili pochybné výsledky na úrovni olympijských limitov. Výsledkovú manipuláciu môžu odstrániť nové trendy. Napríklad prejsť z kvalifikačných limitov na kritérium pozície v redukovanom rebríčku, prípadne stanoviť súťaže, na ktorých sa limity dajú plniť.

COE SA SNAŽÍ O MODERNIZÁCIU

Prezident IAAF Sebastian Coe, ktorý po svojom predchodcovi vo funkcii Laminovi Diackovi zdedil množstvo problémov aj veľký korupčný škandál (s ním súviselo aj rozsiahle maskovanie dopingových nálezov), sa snaží o modernizáciu a vyššiu

NÁŠMU OLYMPIJSKÉMU ŠAMPIÓNOVI V CHÔDZI NA 50 KM Z RIA DE JANEIRO MATEJOVI TÓTHOVI HROZILO, ŽE JEHO DISCIPLÍNA VYPADNE Z OLYMPIJSKÉHO PROGRAMU. ODOLALA.

KOPA TÉM NA VYLEPŠENIE

Predstavme si televízny prenos. Obrazovka rozdelená na niekoľko častí, v jednom rohu sa beží, v druhom skáče a v ďalšom je desaťboj a v poslednom kvalifikácia guliarov. Je to hudba budúcnosti alebo nutnosť na udržanie kontaktu s mladými? Veď dnes si už každý na internete pozrie reálny výsledok a nemusí čakať dlhé minúty, kým sa režisér vráti k pokusu v technickej disciplíne, ktorú pre beh nemohol ponúknuť naživo. Nehovoriac o konečných časoch. V plávaní vám na tabuli všetko nabehne vzápätí po dohmate, v atletike však stále čakáme niekoľko desiatok sekúnd, často aj minút. Tém na vylepšenie celá kopa.

transparentnosť organizácie. Vlani na jeseň precestoval všetky kontinenty, aby tam vysvetľoval svoje plány na reštrukturalizáciu IAAF v snahe naplniť vyššie uvedené ciele. Ukázalo sa, že jeho „roadshow" naprieč kontinentami bola potrebná, aby vysvetlil, aké má úmysly. V decembri na mimoriadnom kongrese IAAF v Monte Carle mu všetky návrhy na zmeny prešli v pomere hlasov 182:10.

V Monte Carle sa po prvý raz na pôde IAAF hlasovalo verejne. „Posunuli sme sa do sveta transparentnosti," komentoval to Coe. Atletika sa vydala na dobrú cestu, ale je len na začiatku.

Coe sa teraz konečne môže pustiť aj do reforiem športového charakteru. Administratívne a právne otázky sú principiálne zvládnuté.

Zmeny stanov umožnili od apríla utvoriť funkčnú tzv. Athletes Integrity Unit, teda špeciálnu a nezávislú skupinu na riešenie problémov v etickej a morálnej oblasti, vrátane vynášania trestov a sankcií. Aby sa posilnila jej nezávislosť, dokonca ani nesídli v budove IAAF. Ako sa ukázalo, samotní funkcionári nedokážu zaručiť nezávislosť. Na rad preto prichádzajú právnici a ďalší odborníci s dobrou povesťou – niečo ako „biele vrany", ako ich poznáme u nás.

Svetová atletika a najmä jej riadiaca organizácia si potrebuje znovu získať dôveru verejnosti, médií a v nemalej miere aj sponzorov. Tí sa zatiaľ nehrnú, a to, že pozíciu Adidasu obsadil Asics, je z núdze cnosť. Marketingová agentúra IAAF je však z Japonska a aj smerom k OH 2020 v Tokiu má lepšiu vyjednávaciu pozíciu.

PÄŤDESIATKA ODOLALA

Atletika hľadá aj nové súťažné formy a ďalšie inovácie.

Sociálne siete v súčasnosti prinášajú dosiaľ nevídane rýchle postrehy samotných športovcov. Dnes už netreba čakať v mixzóne, ale počkať si, čo napíše Usain Bolt na twitter. A mladá generácia chce všetko rýchlo a čo najautentickejšie.

Svetové štafety na Bahamských ostrovoch sú inováciou, karnevalom v Karibiku, ktorý zaujíma najmä šprint. Európa tam nehrá dôležitú úlohu.

V tomto roku pribudli miešané štafety dvoch mužov a dvoch žien na 4x400 m. Rovnaká disciplína sa objaví premiérovo aj na decembrových majstrovstvách Európy v krose v Šamoríne, akurát s inou vzdialenosťou - 4x1,5 km.

Na pretekoch (aj u nás na Banskobystrickej latke) dnes hráva hudba, diváci aj pretekári počujú rôzne sprievodné džingle.

Žiaľ, niektoré navrhované novinky sa nám chápu ťažko.

MOV žiada od IAAF – takisto ako od iných federácií – zmeny v olympijskom programe, aby bol atraktívnejší. A tak sa na pretras dostala aj olympijská budúcnosť chôdze na 50 km, zlatej slovenskej disciplíny Mateja Tótha z Ria 2016.

Nedáme na ňu dopustiť. Ale nezainteresovanými očami vidíme, že je to dlhá súťaž, v ktorej sa odohrávajú príbehy na hranici únosnosti a zdravia (viď v Riu Francúz Yohann Diniz), prichádza k diskvalifikáciám za nedodržiavanie pravidiel o chodeckej technike, a najmä zásluhou ruských chodcov je aj veľa dopingových prípadov.

Hrozba vyradenia chôdze na 50 km nielen z programu OH, ale aj tohtoročných MS, bola vážna. Avšak rada IAAF na rokovaní v Londýne 13. apríla tento návrh našťastie (pre nás) zamietla. Slovenská atletika si nateraz vydýchla. Matej Tóth môže obhajovať tituly majstra sveta aj olympijského šampióna! Chodecká päťdesiatka odolala.

SLOVENSKO
Olympijský tím
Pjongčang 2018

Sme hrdým partnerom
Slovenského olympijského tímu

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

S Matejom Tóthom #chodicelarodina

Spoločne s Matejom Tóthom podporujeme slovenské rodiny v športovaní. Nahrajte fotku vašej rodinky na výletoch, pri behu, bicyklovaní alebo pri inej športovej aktivite na **www.chodicelarodina.sk** a hrajte o atraktívne ceny. Hlavnou výhrou je **zájazd do Londýna** na svetový šampionát v atletike, kde môžete povzbudiť Mateja na jeho ceste k víťazstvu.

www.chodicelarodina.sk

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** ©NORMAN SEEFF, ĽUBOMÍR SOUČEK

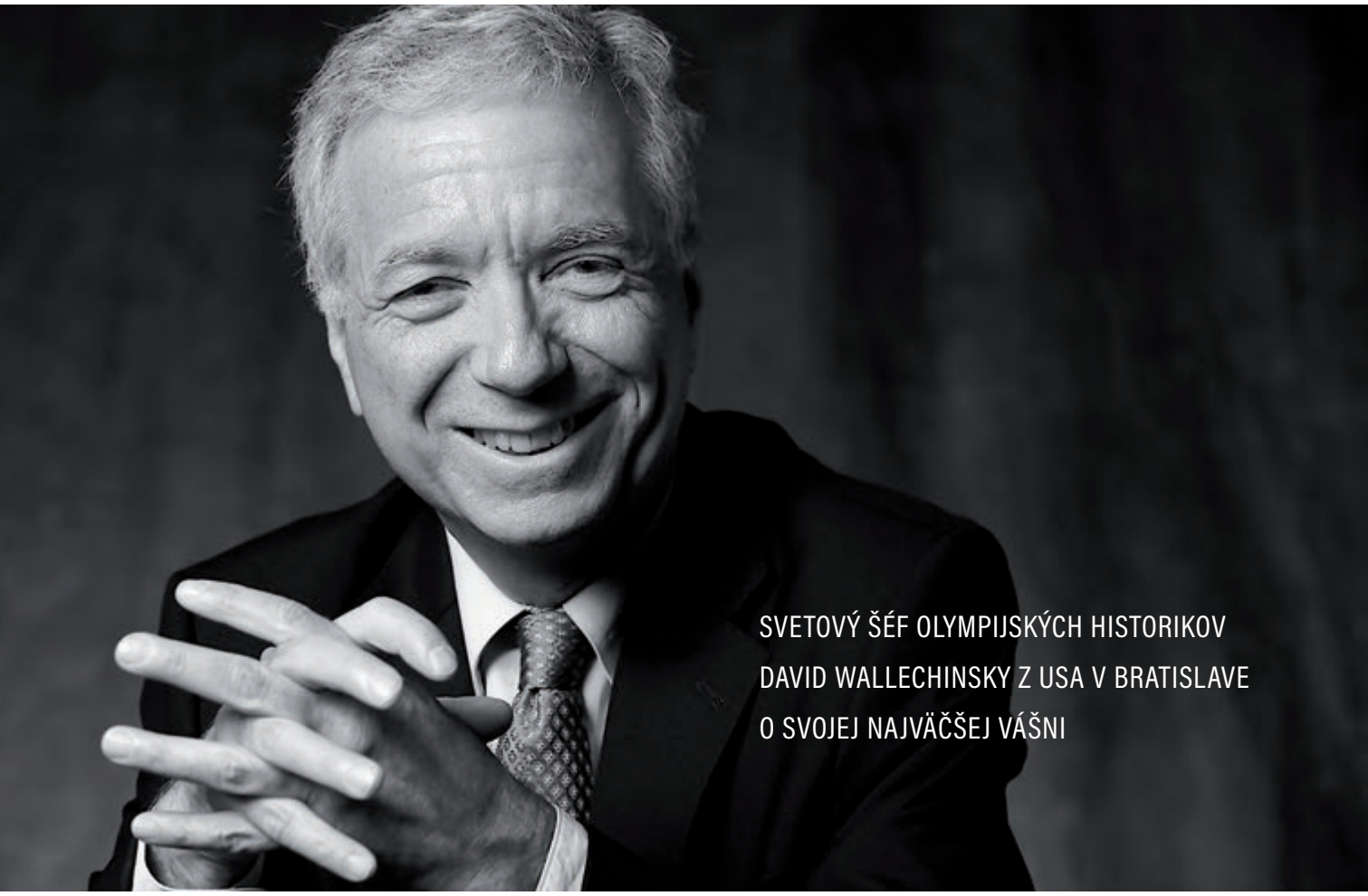

SVETOVÝ ŠÉF OLYMPIJSKÝCH HISTORIKOV DAVID WALLECHINSKY Z USA V BRATISLAVE O SVOJEJ NAJVÄČŠEJ VÁŠNI

PÍSAL KNIHY, AKÉ CHCEL ČÍTAŤ

Vo februári do Bratislavy zavítal prezident Medzinárodnej spoločnosti olympijskej histórie (ISOH) a významný publicista David Wallechinsky. Jeho „Kompletné knihy olympiád" sa za uplynulých viac než tridsať rokov pre ľudí z celého sveta stali výborným zdrojom zaujímavých a cenných faktov z olympijskej histórie.

Na Slovensko a tesne predtým do Česka prišiel David Wallechinsky na súkromnú návštevu. Napriek tomu, že jeho rodičia pochádzali z Európy a on sám navštívil množstvo krajín sveta na všetkých obývaných kontinentoch, do našich končín zavítal po prvý raz. Dal si tak darček k svojim februárovým 69. narodeninám…

Ako renomovaný olympijský historik navštívil vo februári aj Slovenský olympijský výbor a poskytol rozhovor magazínu OLYMPIC.SK.

Máte veľmi široký tematický autorský záber. Aké miesto v ňom majú olympijské hry?

„Je to moja srdcová záležitosť. Najväčšie hobby, ktorému som v živote venoval najviac času. Otec mi oddávna rozprával zaujímavé olympijské príbehy, najmä maratónske. Alebo o legendárnom atlétovi Jimovi Thorpeovi, ktorý pred viac než sto rokmi prišiel o dve zlaté medaily pre obvinenie z profesionalizmu. Mal som dvanásť, keď nás otec aj s mamou zobral na turistický výlet na OH 1960 v Ríme. Olympijské hry ma hneď uchvátili. Keď som na otváracom ceremoniáli videl defilé výprav z celého sveta a veľký ohňostroj, bol som nadšený. Odvtedy som začal veľmi veľa čítať o olympiádach."

Podľa Wikipedie vás hnevalo, že v rôznych almanachoch sa donekonečna opakovali tie isté fakty…

„To je pravda. Mal som ambíciu raz napísať knihu, v ktorej by sa výsledky zo všetkých olympijských hier miešali so silnými príbehmi olympionikov. Správna chvíľa nadišla, keď sa chystali olympijské hry 1984 v mojom rodisku – Los Angeles. Vtedy som sa rozhodol, že napíšem takú knihu, akú by som sám chcel čítať. Nielen s kompletnými výsledkami prvej osmičky v každej disciplíne OH či ZOH, ale aj s príbehmi mnohých olympionikov uvedenými v komentároch k výsledkom mnohých súťaží. A tak sa zrodilo prvé vydanie mojej The Complete Book of the Olympics…"

Odkiaľ ste čerpali podklady na takúto rozsiahlu prácu?

„Predovšetkým z knižnice Kongresu USA, University of Illinois, aj z archívu bývalého predsedu MOV Averyho Brundagea, Olympijského výboru USA (USOC) a Britskej olympijskej asociácie (BOA). Známy rakúsky olympijský historik Erich Kamper dovtedy uvádzal vo výsledkoch OH a ZOH len prvú šesticu, ale ja som chcel mať prvú osmičku. Na USOC mi dovolili spraviť si fotokópie kompletných výsledkov olympijských súťaží. Potreboval som však aj nazbierať čo najviac príbehov. Cenné podklady som našiel u Britov. Ľuďom z BOA som sľúbil, že im spravím poriadok v archíve, ak mi za to dovolia urobiť si fotokópie všetkého, čo ma zaujme. Netušil som, aký chaos v tom archíve nájdem. S manželkou sme všetko triedili celých sedem dní od rána až do večera… Veľmi cenné tam boli najmä výstrižky z dobovej tlače, predovšetkým z obdobia OH 1908 a 1948 v Londýne."

Koľko vám trvala celá práca od začiatku výskumu až po dopísanie knihy?

„Poldruha roka som robil intenzívny výskum a rešerše prameňov, vrátane oficiálnych správ o olympiádach. A potom som presne rok tú knihu písal – 365 dní bez jediného dňa oddychu!"

Aký bol ohlas na vyjdenie prvej Kompletnej knihy olympiád?

„Kniha vyšla pred Vianocami 1983. Zožala veľký čitateľský úspech. Najmä novinári boli nadšení, pretože som im veľmi uľahčil prácu. Brali ma ako hrdinu. Kniha mala aj výborné recenzie. Predalo sa z nej 40-tisíc kusov, čím sa v segmente almanachovej literatúry v USA stala bestsellerom. Keď sa po roku 1992 cyklus OH a ZOH rozdelil, namiesto spoločnej knihy som potom až po Soči 2014 vydával vždy raz zimnú a raz letnú verziu. Už v spolupráci s mojím synovcom Jaimem Louckým."

KTO JE DAVID WALLECHINSKY

Americký novinár a autor predovšetkým populárno-historických kníh sa narodil ako David Wallace 5. februára 1948 v Los Angeles v rodine poľských Židov pochádzajúcich z územia na pomedzí dnešnej Ukrajiny a Bieloruska. Obaja jeho rodičia sa živili písaním, otec Irving Wallace bol aj filmový scenárista. Spolu s otcom, mamou Sylviou aj s mladšou sestrou Amy Wallaceovou sa David podieľal na tvorbe kníh Ľudský almanach (People´s Almanac) a Kniha listín (Book of Lists), ktoré v USA vyšli vo viacerých vydaniach.

Muž, v ktorého súkromnej knižnici je okolo 25-tisíc kníh, v roku 2006 vydal knihu s názvom Tyrani: 20 najhorších žijúcich diktátorov sveta. Založil a stále vedie portál AllGov.com, ktorý podrobne mapuje činnosť 340 vládnych agentúr a oddelení vlády USA, porovnávajúc, čo tieto agentúry a oddelenia deklarujú, že robia – a čo robia naozaj. Blízko má aj k filmu, pre americkú Akadémiu filmových umení a vied píše recenzie cudzojazyčných filmov, nominovaných na Oscara.

V roku 1984 vyšla prvá zo série jeho objemných kníh z histórie olympijských hier s názvom Kompletná kniha olympiád (The Complete Book of the Olympics). Po tom, čo MOV po roku 1992 presunul zimné olympijské roky na párne roky medzi letnými hrami, vydával separátne edície knihy k OH aj k ZOH. Autorsky mu s tým pomáhal jeho synovec čiastočne českého pôvodu Jaime Loucky. V roku 1992 spoluzakladal Medzinárodnú spoločnosť olympijskej histórie (ISOH), v ktorej bol dlhšie pokladník aj viceprezident. Od roku 2012 ju vedie.

Ako novinár pôsobil od OH 1984 v Los Angeles na 17 olympiádach. MOV ho ocenil Olympijským radom a Združenie olympijských novinárov (OJA) ho hneď v prvej várke zaradilo do svojej siene slávy – spoločne s oficiálnym historikom MOV Davidom Millerom a s dlhoročným olympijským expertom francúzskeho denníka L´Equipe a bývalým prezidentom OJA Alainom Lunzenfichterom.

Podľa mena starého otca si v dospelosti zmenil priezvisko na Wallechinsky. Vyrastal v Hollywoode, potom sa usadil neďaleko odtiaľ v Santa Monike. Teraz žije striedavo tam a v južnom Francúzsku. Má viacero čestných doktorátov.

Od OH 1984 v Los Angeles ste boli na všetkých OH a ZOH. Vždy ste mali novinársku akreditáciu?
„Áno. Na olympiádach pracujem pre Westwood One/NBC Radio. Zvyčajne komentujem otvárací aj záverečný ceremoniál a robím sumáre dní. Okrem toho poskytujem množstvo rozhovorov pre americké a zahraničné médiá."

Ktoré olympiády vo vás zanechali najsilnejší dojem?
„Prvé som zažil v mojom rodisku Los Angeles, takže tie boli pre mňa veľmi špeciálne. Vďaka týmto hrám a ich komerčnému úspechu sa olympiády transformovali. Z letných hier sa mi však najviac páčili tie v roku 2000 v Sydney. Mali vynikajúcu atmosféru a veľmi žičlivých divákov. Na čerstvé Rio 2016 nemám bohvieaké spomienky – s výnimkou dramatického finále futbalového turnaja, v ktorom sa Brazílii vďaka Neymarovi podarilo v penaltovom rozstrele revanšovať Nemecku za potupnú prehru v semifinále MS 2014. Zo ZOH nezabudnuteľný nielen pre mňa zostane Lillehammer 1994. Vidieť dvestotisíc nadšených divákov na mužskej bežeckej štafete a potom ako športovo Nóri zobrali fotofinišovú tesnú prehru domáceho superhrdinu Dählieho s Talianom Faunerom – to bol úžasný a jedinečný zážitok. Ale ako Kalifornčan som nikdy nezažil ani takú zimu, ako v Lillehammeri na otváracom ceremoniáli…"

Vydáte pred ZOH 2018 novú verziu Kompletnej knihy zimných olympiád?
„Zrejme nie. Po množstve dodatočných dopingových odhalení v súvislosti so ZOH 2014 nikto nevie, aké výsledky zo Soči budú v čase ZOH v Pjongčangu vlastne platné. Z rovnakých dôvodov som rezignoval aj na vydanie novej verzie mojej knihy o OH pred Riom 2016. Radšej som venoval čas a úsilie iným mojím početným aktivitám."

Súhlasíte so zavedením opakovaného testovania olympijských vzoriek a s tým, že ak sa počas 10 rokov po skončení súťaže novým spôsobom testovania podarí odhaliť už dávnejšie zakázané látky, športovec je diskvalifikovaný?
„Súhlasím. V Sydney v dôsledku toho vyškriabali mená Marion Jonesovej aj Lancea Armstronga z čestných tabúľ olympijských medailistov. Bežných ľudí to však až tak netrápi. Tí si pamätajú najmä to, čo sa stalo vtedy a vtedy, neskoršie zmeny mnohí ani nezaregistrujú. Ale olympijských historikov to trápiť musí. Pre nás opakovaná revízia výsledkov znamená vážny problém. Je strašné, že do roku 2026 si nebudeme môcť byť istí, kto vlastne vyhral olympijské súťaže v Riu! Celé ma to frustruje."

DAVID WALLECHINSKY PRI NÁVŠTEVE NA SOV SPOLOČNE S PREZIDENTOM SOV ANTONOM SIEKELOM.

Náš olympijský šampión v chôdzi na 50 km z Ria de Janeiro 2016 Matej Tóth skončil v Londýne 2012 v rovnakej disciplíne pôvodne ôsmy. Ale v dôsledku dodatočnej diskvalifikácie troch jeho súperov, ktorým opakované analýzy dokázali užitie dopingu, sa posunul už na piate miesto. Teoreticky teda ešte môže mať medailu aj z Londýna…
„Olympijské výsledky za posledných desať rokov sú stále neisté. Lenže prípadné pridelenie medailí ďalším pretekárom, ktorí skončili za dodatočne odhalenými dopingovými hriešnikmi, nie je jednoduché. Podľa predpisov MOV totiž môže dostať medailu len pretekár, ktorý bol testovaný. Ale testujú sa iba prví štyria v súťaži – a ďalší náhodne. Keď potom dôjde k prípadu, ako v jednej vzpieračskej súťaži žien na OH 2012, že všetky medailistky mali dodatočne pozitívny nález, niet komu odovzdať ich medaily… Riešením by bolo do budúcnosti testovať kompletnú prvú osmičku, plus náhodne nejakých ďalších športovcov. Ale to by si vyžiadalo oveľa viac peňazí na analýzy, aj personálu na vykonávanie odberov."

Slávna americká atlétka Marion Jonesová, ktorá nikdy nemala pozitívny dopingový nález, za účasť v dopingovej afére firmy Balco prišla o všetkých päť cenných kovov zo Sydney 2000. V behu na 100 m však tieto hry nemajú víťazku. MOV odmietol udeliť zlato druhej v cieli Grékyni Thánouovej, pretože na OH 2004 v Aténach sa škandalózne vyhla dopingovej kontrole, za čo bola diskvalifikovaná. Čo s tým?
„Toto je naozaj komplikovaný prípad, ktorý nemá dobré riešenie. Chápem, že MOV nechcel dať Jonesovej zlato podobne hriešnej Thánouovej. Ale pre

OBÁLKY NIEKTORÝCH WALLECHINSKÉHO OLYMPIJSKÝCH KNÍH.

šport aj pre OH prináša olympijská súťaž bez víťaza zlú reputáciu."

Práve pre chaos okolo neustále revidovaných olympijských výsledkov som sa ako autor publikácií SOV v januári obrátil s prosbou o pomoc na ISOH. Pri návšteve na SOV ste však avizovali dobrú správu v tejto veci...

„ISOH nedávno zavŕšila priekopnícku prácu pre Medzinárodný olympijský výbor (MOV). Už pred desaťročiami ju začal môj kolega a spoluzakladateľ ISOH Bill Mallon. Ten dal dohromady zhruba pätnásťčlenný tím, ktorý spracoval kompletnú databázu olympiád. Obsahuje nielen výsledky všetkých súťaží v histórii OH a ZOH, ale aj faktografické profily všetkých približne 120 000 olympionikov z celého sveta od Atén 1896 až po Rio de Janeiro 2016. MOV v januári podpísal kontrakt na získanie tejto databázy s pracovným názvom Olympedia. Teraz záleží len na MOV, kedy bude tento jedinečný zdroj informácií prostredníctvom stránky www.olympic.org dostupný verejnosti."

Vy sám robíte niečo pre MOV?

„Som člen komisie MOV pre kultúru a olympijské dedičstvo. Už koncom 90. rokov si ma MOV najal na spracovanie profilov najslávnejších olympionikov histórie na jeho webovú stránku. V centre môjho záujmu sú predovšetkým športovci. Časopis ISOH s názvom Olympic Journal, ktorý vychádza trikrát do roka, však napríklad postupne prináša aj profily všetkých členov MOV od roku 1894 až doteraz. Prezident MOV Thomas Bach nás oslovil, aby sme z týchto profilov spracovali knihu."

Z GALÉRIE ZAUJÍMAVÝCH OLYMPIJSKÝCH PRÍBEHOV

Na otázku, ktoré olympijské príbehy ho mimoriadne zaujali, David Wallechinsky „z fleku" menoval niekoľko. Z dávnej minulosti ho zaujali najmä tie, o ktorých sa voľakedy takmer nič nevedelo. Ponúkame veľmi zostručnene dva z nich.

STANISLAVA WALASIEWICZOVÁ – Poľská atlétka od detstva žila v USA pod menom Stella Walshová. Na OH 1932 v Los Angeles chlapsky vyzerajúca šprintérka získala zlato. Keď na OH 1936 v Berlíne ako 11-násobná svetová rekordérka jasne prehrala s Helen Stephensovou z USA, jeden poľský novinár obvinil súperku, že v skutočnosti je muž. Nemeckí organizátori OH to popreli. Pointa? V roku 1980 sa Stella Walshová v Clevelande stala náhodnou obeťou prestrelky. Pri pitve sa zistilo, že mala mužské pohlavné orgány...

SOHN KI-ČUNG – Keď vyhral maratón na OH 1936 v Berlíne, jeho kórejská vlasť bola okupovaná Japonskom. Na OH preto musel tento hrdý národovec štartovať pod japonskou vlajkou a ešte pod pojapončeným menom Kitei Son. Rovnaké to bolo aj s jeho krajanom Namom Seung-jongom (vo výsledkoch bol ako Šorju Nan), ktorý získal bronz. Na stupni víťazov pri japonskej hymne obaja na protest ticho sklonili hlavy. Sohn Ki-čung potom novinárom hovoril o okupácii jeho vlasti, ale keďže Japonsko bolo spojencom nacistického Nemecka, písalo sa o tom málo. Na otváracom ceremoniáli OH 1948 v Londýne nastúpil s kórejskou vlajkou na čele výpravy. A ak si ešte pamätáte o 40 rokov neskôr slávnostné otvorenie OH v Soule, tam práve 76-ročný Sohn Ki-čung priniesol na štadión olympijský oheň...

Pokiaľ ide o novšiu éru, David Wallechinsky hovorí, že ho veľmi zaujíma napríklad príbeh najúspešnejšej olympioničky v histórii bývalého Československa **VĚRY ČÁSLAVSKEJ,** o ktorom sme písali v predošlom čísle Olympie. „Je to úžasný príbeh, ale zároveň veľmi smutný a tragický," povedal a upriamil pozornosť na ďalšie dva.

VÉNUSTE NIYONGABO – Na OH 1996 v Atlante bol bežec z Burundi favorit behu na 1500 m, ale miesto v štartovej listine prepustil krajanovi Dieudonnému Kwizerovi, ktorý sa do výpravy dostal len ako tréner. Kwizera bol na vrchole v období OH 1988 a 1992, lenže na OH štartovať nemohol, pretože Burundi v tom čase ešte nemalo národný olympijský výbor. Niyongabo urobil voči nemu veľké gesto a sám uprednostnil štart na 5000 m. Na tejto trati nečakane získal olympijské zlato, čo bola historicky prvá medaila pre Burundi...

DAN JANSEN – Rýchlokorčuliar USA bol celé desaťročie superhviezdou tratí 500 a 1000 m, ale za ten čas mu nevyšla ani jedna z troch olympiád. V Sarajeve 1984 bol v šprinte štvrtý, len 16 stotín sekundy od bronzu. V Calgary 1988 mu tesne pred štartom šprintu zomrela sestra na leukémiu, nevedel sa plne koncentrovať a spadol. Takisto spadol na 1000 m trati. V Albertville 1992 sa ako favorit šprintu pošmykol a skončil ôsmy. V Lillehammeri 1994 sa mu to na 500 m stalo znovu – pritom pred ZOH dvakrát zlepšil svetový rekord. Poslednú životnú šancu na medailu zo ZOH mal v pretekoch na 1000 m. Vyhral ich vo svetovom rekorde! „Celý štadión vtedy držal palce najmä Jansenovi. Diváci k jeho triumfu gratulovali aj mne, pretože som bol tiež z USA...," spomína s dojatím Wallechinsky.

TEXT: RADOVAN KLEIN **FOTO:** SOV, JÁN SÚKUP, ARCHÍV R. N.

PLAVEC RICHARD NAGY SI ODCHOD Z BRATISLAVY DO SHEFFIELDU NEVIE VYNACHVÁLIŤ

MYSLELI SI, ŽE VYDRŽÍM IBA TÝŽDEŇ

RICHARD NAGY (V POPREDÍ) NA COPACABANE PRED ŠTARTOM SÚŤAŽE DIAĽKOVÝCH PLAVCOV NA OH 2016.

Až do svojich štrnástich rokov podľa vlastných slov poriadne neplával. Absolvoval iba malé dávky a nepostačujúce tréningy. Deficit z čias, keď ostatní do úmoru dreli, aby naplávali prepotrebné stovky kilometrov, doháňa doteraz. Richard Nagy (24) to v neľahkých slovenských plaveckých pomeroch najmä vďaka svojej húževnatosti vlani dotiahol až k striebornej medaile na majstrovstvách Európy aj k účasti na olympijských hrách v bazénovom aj diaľkovom plávaní. Na jeseň sa rozhodol pre radikálnu zmenu: Usadil sa v anglickom Sheffielde, kde našiel žičlivé prostredie na svoj plavecký rozvoj.

Pred vlaňajšími augustovými olympijskými hrami v Riu de Janeiro ste predznamenali, že vaša deväťročná spolupráca s trénerom Gabrielom Baranom sa skončí. Aké sa vám otvárali možnosti?
„Po náročnej olympijskej sezóne som si najprv doprial trochu voľna a potom som si intenzívnejšie začal hľadať miesto, kde by som sa mohol uplatniť a napredovať. Chcel som zmeniť prostredie, v hre boli napríklad Francúzsko či Barcelona, čo však z rozličných príčin nevyšlo. Napokon som si zvolil Sheffield. A vôbec neľutujem. Som rád, že som vystúpil z mojej komfortnej zóny."

Skúste charakterizovať tamojšie zázemie.
„Jedným slovom – fantázia! Veľmi sa mi tu páči, tréner, celá skupina. Je v nej pätnásť plavcov, s výnimkou mňa výlučne domáci Briti. Všetko je iné, najmä omnoho profesionálnejšie ako u nás. Počas tréningov sa okolo bazéna pohybuje viacero ľudí, ktorí zhotovujú záznamy, merajú časy, všetko pripravujú, aby sa plavec mohol sústrediť výlučne na svoj výkon. To je neporovnateľné s podmienkami na Slovensku. Je to obrovská zmena, ktorú si dokonale užívam. Niekedy si z ostatných uťahujem, že u nás by nevydržali dva dni, keďže sú rozmaznanejší tým, aký servis majú k dispozícii."

Slovensko nepatrí medzi plavecké veľmoci. Ako vás, vo svete málo známeho reprezentanta neveľkej krajiny, prijali v novom kolektíve?
„Spočiatku som takmer nikoho nepoznal, takže to bolo náročnejšie. Mysleli si, že vydržím týždeň a viac sa neukážem... Zvykli si však už na moju prítomnosť, sú v pohode a priateľskejší."

V čom sú tréningy odlišné od tých, ktoré ste roky absolvovali v Bratislave?
„Je to pre mňa čosi úplne nové, zamerané viac na intenzitu. Ja mám však lepšiu vytrvalosť než rýchlosť. Po dlhých rokoch zažívam situácie, že na tréningu nie som jasne najlepší. Niektorí tu plávajú neskutočné časy – v príprave... Uvediem príklad borca, ktorý zvládne krauliarsku stovku za 53 sekúnd so štartom z vody. V sériách. Na majstrovstvách Slovenska by aj za týchto okolností skončil v najlepšej päťke výsledkovej listiny. Alebo disciplína 200 m polohové preteky. Môj národný rekord je 2:03 min, teda počas ‚ostrých' pretekov. Tu sa to na obyčajných tréningoch pláva za 2:05, 2:06. To bol pre mňa najväčší šok."

Aký je prístup vašich nových trénerov?
„S Gabom Baranom, hoci naňho nedám dopustiť, za tie roky našej spolupráce

S BRITSKÝMI KAMARÁTMI AJ SÚPERMI V SHEFFIELDE - ZĽAVA RICHARD NAGY, MAX LITCHFIELD A NICHOLAS GRAINGER.

neraz nastali aj vyhrotenejšie situácie. Tu sú všetci iba priateľskí, za všetko chvália, aj keď to človeku veľmi nejde. Ešte som nevidel naštvaného trénera. Vyzvedajú, ako sa cítiš, po každej zaberačke zvykne prísť pochvala. 'Well done, good job', to počuť stále. Prístup je určite kamarátskejší, otvorenejší."

Ako vyzerá váš bežný deň v Anglicku?
„Skoré ranné vstávanie, o pol šiestej alebo siedmej, dvojhodinový tréning, výdatné jedlo, odpočinok, opäť dvojhodinová zaberačka v bazéne a potom viackrát do týždňa aj suchá príprava – a po nej znova niečo na jedenie a nevyhnutný spánok až do ďalšieho rána. S výnimkou pretekov prakticky každodenná rutina. Plávanie na špičkovej úrovni, to je aj stereotyp a poriadna rehoľa. Za tie roky som si na to už zvykol, bez toho to nejde. Sú to denne kilometre a kilometre."

V cudzine ste odrazu zostali odkázaný sám na seba. Ako a kde bývate?
„Mám dočasne prenajaté štúdio vo veľkom dome. Od leta sa to zmení, budem bývať s dvoma chalanmi, takže už nebudem úplne sám."

Na čo nové ste si predovšetkým museli zvyknúť?
„V bežnom živote na prechádzanie cez cestu, keďže sa tu jazdí na opačnej strane ako u nás a vždy sa pozerám na zlú stranu. Problém s tým mám občas ešte aj v bazéne, kde som bol roky zvyknutý točiť sa počas tréningov naopak ako tu."

V Sheffielde ste zatiaľ zopár mesiacov. Zacnelo sa vám už za domovom?
„Samozrejme, veď na Slovensku mám rodinu, všetkých kamarátov, celý doterajší život. Preto vždy, keď sa mi podarí dostať domov, snažím sa prísť na dlhšie, aby som sa so všetkými stihol postretávať. Beriem to však s nadhľadom, zvolil som si zahraničie, lebo moja priorita je ďalej sa zlepšovať v tom, čo robím. A potreboval som už zmenu."

Čo vás vôbec pritiahlo k vytrvalostným disciplínam, ktoré si vyžadujú konské dávky naplávaných kilometrov?
„Ako malý som očami hltal najmä Austrálčanov Iana Thorpa či Granta Hacketta, ktorí získavali medaily na olympijských hrách. Oni ma inšpirovali. Na šprinty som bol aj tak vždy ‚ľavý' a navyše mi vôbec nevoňajú. Ja sa nerád pozerám na päťdesiatmetrové preteky, kde dvadsať sekúnd špliecha voda a niekto vyhrá. Dlhé trate, ktoré plávam, vedia byť zaujímavé a napínavé. Víťazí ten, kto si vie správne rozložiť sily, neprepáli začiatok, v príhodnom čase zrýchli a vydrží."

V minulosti ste sa viackrát vyjadrili, že najdlhšiu bazénovú disciplínu 1500 m voľný spôsob chcete raz v živote zvládnuť v olympijskej „päťdesiatke" za menej než 15 minút. Stále to platí?
„Platí, ale po Riu som ju už odsunul na vedľajšiu koľaj. Dal som si od nej pauzu,

KTO JE RICHARD NAGY

Narodil sa 9. marca 1993 v Želiezovciach neďaleko Levíc, vyrastal a žije v Bratislave. Deväť rokov ho trénoval Gabriel Baran v klube J&T Sport Team, kde sa postupom času vypracoval na najlepšieho slovenského plavca. V rokoch 2015 a 2016 skončil najlepší medzi mužmi v ankete Slovenskej plaveckej federácie. Vlaňajšia sezóna bola najvydarenejšia v jeho doterajšej kariére. Najprv v máji na majstrovstvách Európy v dlhom bazéne v Londýne 2016 v disciplíne 400 m polohové preteky senzačne získal striebornú medailu a ukončil dlhé slovenské čakanie na kov z vrcholného podujatia; naposledy sa to pred ním podarilo znakárovi Ľubošovi Križkovi v decembri 2008 na kontinentálnom šampionáte v chorvátskej Rijeke. Tento značný úspech Nagya výrazne nakopol do ďalších mesiacov: v júni sa mu v portugalskom Setúbale podarilo kvalifikovať na olympijské hry v Riu de Janeiro aj ako diaľkovému plavcovi. V Brazílii pod piatimi kruhmi obsadil 9. priečku na 400 m polohové preteky v národnom rekorde 4:13,87 min, čo bolo najlepšie umiestnenie slovenského plavca-muža na OH. Na 1500 m voľný spôsob ho v Riu klasifikovali na 34. pozícii a v premiére na otvorenej vode skončil dvadsiaty na 10 km. Na jeseň sa dočasne usadil v Sheffielde, kde sa od roku 2017 už trvalo pripravuje v tréningovej skupine s britskými reprezentantmi pod vedením Russa Barbera. Nagy je držiteľom piatich individuálnych slovenských rekordov v krátkom aj dlhom bazéne. Z Univerzity Komenského má titul bakalár psychológie.

VLANI V RIU MU OLYMPIJSKÉ FINÁLE NA DLHEJ POLOHOVKE UŠLO LEN O JEDNU PRIEČKU A 32 STOTÍN.

prednosť má najdlhšia polohovka, kde mám stále veľký priestor na zlepšenie aj najväčšiu šancu na úspech."

Vlani ste plaveckú verejnosť poriadne prekvapili postupom na olympijské hry aj na otvorenej vode. V portugalskom Setúbale ste sa kvalifikovali do Ria, hoci ste tam absolvovali iba druhé desaťkilometrové preteky v živote. V čom sa, teda okrem zjavne iného prostredia, bazénové plávanie líši od diaľkového?

„Má mnohé špecifiká – ide o poriadne neľútostný šport. Plavecky na to mám, čo som vždy vedel, keďže zvládnuť desať kilometrov pre mňa nie je za tie roky nijaký problém. Nemal som pred otvorenou vodou strach, ale zdravý rešpekt. Veď problémy neraz vie narobiť príroda, vlny, studená voda. Orientácia, súboje pri bójkach, pod vodou, dopĺňanie energie, tekutín počas súťaže, v tom všetko som bol a ešte stále som amatér. V Riu, kde som obsadil 20. miesto v mojich tretích pretekoch na 10 km v kariére, sa mi stalo presne to, pred čím ma varoval triatlonista Rišo Varga – že sa buď unavím bitkami, alebo rýchlym plávaním. Boli to bitky, ktoré ma stáli mnoho síl aj lepšie umiestenie. Urobil som chybu, keď som sa nechal pohltiť ‚balíkom' a tam som utŕžil zľava-sprava. Bola to však vynikajúca skúsenosť."

Vrcholom sezóny 2017 bude pre všetkých plavcov júlový svetový šampionát v dlhom bazéne v Budapešti. Aké ambície tam bude mať úradujúci vicemajster Európy Richard Nagy?

„Dostať sa konečne do finále 400 m polohové preteky, teda medzi osem najlepších plavcov na seniorskej úrovni. Mám na to teraz utvorené všetky podmienky aj sparingpartnerov. V Sheffielde sa pripravujem aj s Maxom Litchfieldom, ktorý v tejto disciplíne obsadil v Riu štvrté miesto. Patrí medzi najlepších polohovkárov na svete a v lete by som ho rád prekonal. V súčasnosti plávam rýchlejšie, ako som v rovnakom čase zvykol v uplynulých rokoch. Hoci to nie je rozhodujúce, určite je to minimálne dobré znamenie."

Váš slovenský rekord 4:13,87 min vám na finále určite nebude stačiť. Koľko z neho potrebujete skresať?

„Na prienik doň potrebujem byť rýchlejší minimálne o sekundu, najlepšie zaplávať čas niekde okolo 4:12. A ak by sa mi nebodaj šlo v Budapešti tak ľahko ako na strieborných majstrovstvách Európy v Londýne, vôbec by som nenamietal."

Máte už predstavu, dokedy sa chcete ďalej naplno venovať plávaniu?

„Verím, že najlepšie roky mám ešte len pred sebou. Jedným z mojich dôležitých cieľov do budúcnosti je štart na olympijských hrách v Tokiu 2020. V Riu som vlani absolvoval moje prvé olympijské hry v kariére a mal som dobré pocity, hoci výsledky mohli byť aj lepšie. Verím, že v Japonsku o tri roky zužitkujem všetky dovtedy nazbierané skúsenosti na prenikavejší úspech."

INDIVIDUÁLNE SLOVENSKÉ REKORDY RICHARDA NAGYA

DLHÝ (OLYMPIJSKÝ) BAZÉN
400 m voľný spôsob:
3:51,31 (Londýn/V. Brit.)
800 m voľný spôsob:
7:55,31 (Kazaň/Rus.)
1500 m voľný spôsob:
15:04,03 (Kazaň/Rus.)
200 m polohové preteky:
2:03,13 (Pardubice/ČR)
400 m polohové preteky:
4:13,87 (Rio de Janeiro/Braz.)

KRÁTKY BAZÉN
400 m voľný spôsob:
3:43,51 (Dauha/Katar)
800 m voľný spôsob:
7:44,58 (Plzeň/ČR)
1500 m voľný spôsob:
14:35,50 (Dauha/Katar)
200 m polohové preteky:
1:58,41 (Graz/Rak.)
400 m polohové preteky:
4:04,73 (Netanya/Izr.)

TEXT: STANO ŠČEPÁN **FOTO:** TASR/
MARTIN BAUMANN A PAVEL NEUBAUER

MILOŠ MEČÍŘ JE 25 ROKOV KAPITÁNOM SLOVENSKÉHO TÍMU V DAVIS CUPE

UNIKÁT ZA SIEŤOU

Ten pocit sa nedá popísať. Treba ho zažiť. So všetkým, čo prináša a čo na dlhé roky za sebou zanecháva. Vo chvíli, keď sa kúpete v radosti, keď sa živočíšne šťastie derie z každého výkriku a smiech nemá konca, dostáva odrazu všetko zmysel.

Šatňa slovenského daviscupového tímu sa po stretnutí s Argentínou mení na gejzírové oblievačky šampanským. Čaká sa už len na Miloša Mečíra. Kapitán tímu vie, čo bude nasledovať. Prichádza posledný. Už do pol pása nahý s turbanom z bieleho uteráka na hlave. Sotva vstúpi do šatne, každý ho chce obliať. Rituál víťazov má po zápasoch so Španielskom a Holandskom v tom roku 2005 už tretie dejstvo. Všetci vtedy dúfame, že po semifinále Davis Cupu je len predposledné. Trofej trofejí je na dosah. Stačí vyhrať posledný duel. Finále s Chorvátskom.

AKO DAVISCUPOVÝ KAPITÁN SO „SRDCIAROM" DOMINIKOM HRBATÝM.

NECHAL SOM SA NA TO NAHOVORIŤ PRI VZNIKU SAMOSTATNEJ SLOVENSKEJ REPREZENTÁCIE. ZAČÍNALI SME OD NAJNIŽŠÍCH POSCHODÍ A ODRAZU SME VO FINÁLE DAVIS CUPU!

„Som aktívny penzista," smeje sa, sotva si sadneme, aby sme sa ponorili do spomienok. Rokmi mu možno sem tam pribudla vráska. Aj úsmev sa mu už vymanil z chlapčenského zovretia ostýchavosti. No mäkká ležérna chôdza mu ostala. Napriek zdravotným problémom s chrbtom, ktoré v roku 1990 priskoro uťali jeho tenisovú kariéru. O tri roky neskôr už viedol náš nový daviscupový tím.

POKEROVÁ TVÁR

Koľkokrát chcel už utiecť z kapitánskej lavičky. Od roku 1993 zažil s družstvom pády aj úžasné víťazstvá. „Nechal som sa na to nahovoriť pri vzniku samostatnej slovenskej reprezentácie. Plno chalanov, ešte aktívnych hráčov, som vtedy dobre poznal. Braňa Stankoviča, Jana Krošláka, Maroša Vajdu. S tým sme dokonca kedysi zo štyri roky bývali spoločne na privátoch. Neskôr prišiel Karol Kučera, Domino Hrbatý, Karol Beck, Miško Mertiňák". Začínali sme od najnižších poschodí a odrazu sme vo finále Davis Cupu!"

Milošove spomienky sa kĺžu od najbanálnejších situácií až po najťažšie rozhodnutia. Roky za ne niesol a dodnes neustále nesie zodpovednosť v najpopulárnejšej tímovej tenisovej súťaži na svete. Zažil v tíme už všetky nálady, stresy aj emócie. „Na kurte ich vybeháš, no na lavičke je to komplikovanejšie. Niekedy ich nemôžeš striasť zo seba. Ani v noci, ani na druhý deň."

Roky pôsobí na lavičke ako sfinga. Na prvý pohľad flegmaticky, ako počas aktívnej kariéry. No pod maskou pokerovej tváre pozorne sleduje každú výmenu, každý úder, všetky záchvevy nálad našich hráčov na kurte.

„Niekedy som nevedel, čo by som sám najlepšie zahral. Najmä proti najlepším hráčom sveta. Vnímate ich dokonalosť. Sampras, Roddick, Verdasco, Kuerten, Nalbandian, Ljubičič. Občas sa ani najlepšia rada nechytí, inokedy aj banálna pomôže. Najhoršie sú situácie, keď sa zápas naťahuje, keď na nádej na úspech opakovane potápa."

STRIHANIE DOHOLA

Cesta na vrchol sa vždy začína na prahu ľudskej túžby".

Miloslav Mečíř je už 25. sezónu kapitán nášho tímu v Davis Cupe. Jediný v ére samostatného Slovenska. Predbehol aj Neala Frasera, ktorý 24 rokov viedol austrálske družstvo. Len člen MOV Šamil Tarpiščev, kapitán tímu Ruskej federácie, má na svete na konte viac „služobných" rokov.

Miloš Mečíř dosiahol v Davis Cupe už 33 víťazstiev. Tie najcennejšie z roku 2005, keď Slovensko postúpilo cez obhajcu trofeje Španielsko, Holandsko a Argentínu až do finále DC. „To bol príjemný rok, hrali sme všetky zápasy doma a mali sme aj veľa športového šťastia," spomína s jemnou nostalgiou. Španielsky kapitán Jordi Arrese vtedy nepostavil do úvodných dvojhier ešte len osemnásťročného Rafaela Nadala. „Nastúpil ako vychádzajúca hviezda až vo štvorhre, ale to sme už na tvrdom povrchu vyhrávali 2:0. Navyše Karol Beck s Miškom Mertiňákom uhrali v debli tretí bod a v šatni sa po prvý raz v sezóne otváralo šampanské."

Rovnakým výsledkom 4:1 zdolal náš tím v júli aj Holandsko a v septembri aj Argentínu. Hráči vtedy sľúbili, že ak postúpia do finále, ostrihajú sa dohola. V šatni sa teda okrem prípitkov aj strihalo. Hneď s dvoma mašinkami. Rad radom. Hráčov, funkcionárov, trénerov. A sotva stiahli z hlavy už pooblievaného kapitána turban z bieleho uteráku, už štartovali mašinku aj na neho. „Ja som nič nesľúbil," bránil sa. „Možno keď vyhráme finále," pripustil. V ten deň 25. septembra 2005 sme tomu všetci v rozšantenej slovenskej šatni verili. Aj Miloš Mečíř, hoci ešte z hráčskych čias dobre vedel, že tenis nikdy nie je matematickou rovnicou s presným výsledkom.

PREHRY V SÚŤAŽI ÚTECHY

Jan Kodeš o ňom povedal, že mal neskutočný cit pre loptičku. „Keď mal svoj deň a začalo mu to ‚padať', bol neporaziteľný." Ivan Lendl ho označil za mimoriadny svetový talent. Aj ďalší skvelý tenista z česko-slovenskej éry František Pála pripomenul, že mal naťahovacie ruky, „Všetko nimi na kurte dočiahol."

Miloš Mečíř veľakrát vo svojej kariére nadchýnal tenisových labužníkov. Svojím „mačacím" pohybom, pestrosťou hry aj prekvapujúcou trúfalosťou technických finesov.

S PROBLÉMOVÝM MARTINOM KLIŽANOM, KTORÝ HO VYZÝVAL AJ NA ODCHOD OD TÍMU.

Na začiatku kariéry mal však skôr starosti, aby sa v Bratislave nestratil. „V Prievidzi som všetko stíhal na bicykli. Nebola tam žiadna električka," žmurká do záblesков svojich prvých krokov na väčšej scéne.

Karol Šafárik, ktorý rozvíjal jeho juniorský talent, to len podčiarkuje. „Prišiel utiahnutý. Bol veľmi slušný a skromný. Na prvý pohľad neprekypoval energiou, až sa mi niekedy zdalo, že by mal byť výbojnejší, ale on bol skôr hĺbavý. Často o kadečom rozmýšľal. A potom sa ukázalo, že to mal vo svojej hlave celkom dobre upratané."

„Tenis ma nadchol. Dá sa hrať s priateľmi, môžete skúšať rôzne taktiky. Vždy som mal dobrý čas, keď som hral tenis. Vždy ma to bavilo," vracia sa Miloš Mečíř k svojim začiatkom. „Na Bojnice, kde som sa narodil, si veľmi nepamätám. Otec hrával slovenskú národnú ligu. Brával ma na kurty. Gúľal som si tam loptičku na antuke, občas som si pinkal o stenu, ale viac si pamätám kurty v Prievidzi. Aj keď až do štrnástich rokov som často prehrával hneď v prvom kole. Dokonca aj v súťaži útechy."

FLEGMATIK

Karol Šafárik mu často hovorieval, že tenis je o hlave. Pravdupovediac, ani nemusel. Miloš Mečíř mal vždy svoju hlavu na mieste. „Bol svojský," komentoval to Jan Kodeš, bývalý nehrajúci kapitán česko-slovenského Daviscupového tímu. „Snažil som sa mu radiť, no vždy sa chcel sám presvedčiť, či mu akákoľvek rada sedí."

„Priznávam, rady som vnímal," usmieva sa Mečíř. „Snažil som sa ušiť ich na svoju mieru. Keď nefungovali, nebral som ich. Keď áno, bol som vďačný."

„On sa tenisom bavil," najvýstižnejšie reaguje Karol Šafárik.

„Mal svojský prístup," dokresľuje František Pála. „Miloš trénoval podľa chuti. Často sa stalo, že pri tréningových zápasoch si jeho súper veľa nezahral. Buď hral tak dobre, že mu nikto nestačil, alebo tak zle, že sa s ním hrať nedalo. Ľudia mali niekedy pocit, že sa nesnaží."

„Viem o tom," vyškiera sa. „To, že som tak pôsobil, som si ani sám nevedel vysvetliť. Neviem či to bol môj rukopis, ale najhoršie na tom bolo, že čím menej mi to išlo, tým viac som sa snažil a paradoxne tým horšie to vyzeralo. Naopak, mnohokrát, keď som sa uvoľnil, keď som sa enormne nesnažil ‚ukázať sa', tak sa výkon zlepšil."

„Miloš bol super hráč, ale zlý herec. Chodil po kurte s rovnakou kamennou tvárou, keď vyhrával, aj keď prehrával," pripomína František Pála.

Kodeš s chuťou vyťahuje dôkaz z Mečířovej premiéry v Davisovom pohári. Išlo o barážový duel s bývalým ZSSR v Hradci Králové. „Miloš hral proti Andrejovi Česnokovovi, v tom čase hráčovi top 10. Prehrával 0:2 na sety a 0:3 v treťom sete. „Hovorím mu – vykašli sa na to. Ešte sa to dá vyhrať. Odrazu z neho napätie spadlo a ten duel naozaj vyhral."

V 80. rokoch 20. storočia už prenikol do najužšej svetovej špičky. Až na 4. miesto svetového rebríčka. „Miloš

HANTUCHOVEJ IDOL

Daniela Hantuchová mala v roku 1988 ešte len päť rokov. Jej detské oči pripomínali ringloty. Doma hltala Mečířov boj o zlato ako najkrajšiu rozprávku. Bez poznania tenisovej krásy, bez znalosti pravidiel, ale s nefalšovaným detským nadšením. „Odkedy som ho videla v televízii, vedela som, čo chcem robiť. Vtedy som požiadala našich doma, aby mi kúpili tenisovú raketu." Nové hviezdy sa nemusia rodiť len vo veľkom tresku.

VITAMÍNY DO KVETINÁČA

„Ľudia chcú vidieť gladiátorov aj v športe. Rastie tlak na stále lepšie, väčšie výsledky," hovorí Miloš Mečíř. „Ja som bol proti umelým doplnkom. Keď mi doktor priniesol pred turnajom vitamíny, hovorím mu - a celý rok som to nepotreboval? Tak som si dal jablko a lieky do kvetináča, nech rastlinky rastú."

Občas sa mu tenisti smiali, že si po večeri nedával pivo, ale mlieko. „Tak som bol naučený. Keď mi to babka nachystala, pil som mlieko. Chutilo mi," vysvetľuje prirodzene. Nepatrí ku konzervatívcom, no netúži byť ani vo všetkom „in". Jedným dychom priznáva: „Aj ja som sa išiel rád zabaviť, ale vedel som že nemôžem ostať dlho. Každý musí aj pri športových výkonoch poznať sám seba..."

MILOSLAV MEČÍŘ (53)
Narodil sa 19. mája 1964 v Bojniciach. Olympijský víťaz vo dvojhre zo Soulu 1988, s Milanom Šrejberom bronzový vo štvorhre. Počas svojej kariéry vyhral 11 titulov na okruhu ATP vo dvojhre a 9 vo štvorhre. Najvyššie umiestenie vo svetovom rebríčku ATP – 4. miesto vo dvojhre (22. februára 1988) aj vo štvorhre. Finalista US Open 1986 a Australian Open 1989. Semifinalista French Open 1987 a Wimbledonu 1988. Od roku 1993 pôsobí ako kapitán daviscupového tímu Slovenska, ktorý sa v roku 2005 prebojoval až do finále.

S CHORVÁTSKOU HVIEZDOU GORANOM IVANIŠEVIČOM.

bol mimoriadny talent a všestranný športovec. Disponoval skvelým pohybom a mal ohromný cit pre loptičku," hovorí Kodeš.

OLYMPIJSKÝ VÍŤAZ

Na olympijských hrách v Soule 1988 pri obnovenej olympijskej premiére tenisu po 64 rokoch senzačne zvíťazil. Vo finále zdolal Američana Tima Mayotta 3:1 na sety. „Strašne som sa do Soulu tešil. Mal som v sebe zvláštnu, až živočíšnu túžbu zažiť atmosféru, ktorú som poznal z televíznych prenosov. Ohromne ma to priťahovalo," spomína s jemným úsmevom na perách. „V Soule som sa stretol s najlepšími športovcami na svete, nielen s tenistami, ale aj s atlétmi, plavcami. Tá atmosféra hier ma celkom pohltila. Pomohla mi k lepším výkonom, úplne som narástol, akoby sa sen stal realitou."

Aj vtedajší ústredný tréner František Pála sa pri spomienke na Soul „roztápa". Pred rokmi dúfal, že sa mu s česko-slovenským výberom, aj napriek absencii Ivana Lendla, podarí priviesť domov aspoň jednu bronzovú medailu. Tromfov mal niekoľko, no najviac zabral najneočakávanejší.

„Miloša to vtedy neskutočne bavilo. Svojou bezprostrednosťou zaujal celú výpravu. Tenisti boli už v tom čase profesionáli, no ostatní športovci mohli o tom len snívať. Viacerí si mysleli, že tenisti budú namyslení nafúkanci, ale on si všetkých získal. Chodil s nimi hrať futbal, preháňal sa na bicykli, užíval si fandenie a pritom bol najskromnejší."

PO PREHRE VO FIINÁLE DAVISOVHO POHÁRA MILOSLAV MEČÍŘ GRATULOVAL KAPITÁNOVI CHORVÁTSKA NIKIMU PILIČOVI.

FINÁLE DAVISOVHO POHÁRA 2005

SLOVENSKO - CHORVÁTSKO 2:3
Karol KUČERA - Ivan Ljubičič 3:6, 4:6, 3:6
Dominik HRBATÝ - Mario Ančič 7:6 (4), 6:3, 6:7 (4), 6:4
Dominik HRBATÝ, Michal MERTIŇÁK - Ivan Ljubičič, Mario Ančič 6:7 (5), 3:6, 6:7 (5)
Dominik HRBATÝ - Ivan Ljubičič 4:6, 6:3, 6:4, 3:6, 6:4
Michal MERTIŇÁK – Mario Ančič 6:7 (1), 3:6, 4:6

V Soule si však veril. Zdolal všetkých. Vrátane najväčších hviezd, ktoré skončili za ním.

„V ten deň, keď hral finále s Mayottom, mal najrýchlejšie nohy na svete," tvrdí aj po takmer troch desaťročiach František Pála. Aj keď sa to miestami zdalo nemožné, Mečíř priam zázračne dobiehal všetky Mayottove stopbally.

„S Mayottom som dovtedy hral len jediný zápas, ktorý som prehral. Vedel som, že na tvrdých povrchoch je doma, že má na nich vynikajúce tvrdé podanie a že dobre vykrýva sieť. Bolo jasné, že to bude ťažký súboj." Nemýlil sa. „Ťažko som sa dostával do výmien. Prehral som prvý set. Musel som zmeniť spôsob hry."

Začal viac tlačiť na základnú čiaru. „Dobre som sa rozohral. Začali mi vychádzať returny aj obhodenia, cítil som sa čoraz istejší." Jeden z posledných Mohykánov s drevenou raketou postupne otáčal zápas. „Po prvom prehranom sete som ďalšie dva vyhral a v treťom sa to tiež celkom sľubne rozbehlo. Môj výkon rástol s každým dobrým úderom. Odrazu poslúchalo celé telo ako hodinky. Nielen hlava, aj nohy a boľavý chrbát."

Posledné podanie na dlhej ceste k olympijskému zlatu. Tvár má stiahnutú do kamennej sfingy. Už len jeden fiftín a zapíše sa do histórie. Výzva ako hrom. Už len skrotiť búriace sa emócie. Tim Mayotte opäť dobre returnuje, znova sa tvrdošijne tlačí do kurtu. Miloš Mečíř si s tým však aj v tejto výmene poradí. Bekhendový cross tesne za sieť a Američan k nej dobieha neskoro. Posledná loptička prvého olympijského tenisového finále po 64 rokoch sa končí z Američanovej strany pod páskou. V tom istom okamihu letí Milošova tenisová raketa vysoko do vzduchu.

Legendárny John McEnroe o ňom kedysi povedal, že vyzerá na kurte príliš pomalý. No len na prvý pohľad. Tim Mayotte to vyjadril po prehranom soulskom finále ešte jasnejšie. „Ubehal ma. Neviem ako, ale naozaj ma ubehal." Pre zdanlivo komótnejšieho Mečířa neskutočná poklona.

MOTIVÁTOR

Posledný zápas kariéry odohral Miloš Mečíř v druhom kole Wimbledonu 1990 so Švédom Stefanom Edbergom. Potom sa podrobil operácii chrbtice vo Francúzsku a už sa na dvorce nevrátil. „Vyskúšal som všetko možné, ľudových liečiteľov i konzervatívne liečby. Stav sa však zhoršoval. Veril som, že po operácii ešte budem môcť hrať. Kvôli tomu som na ňu šiel. Nevyšlo to. Keď som sa zobudil, necítil som sa príliš dobre."

Šport máva aj krutú tvár. Olympijský víťaz si zaslúžil aj krajší športový koniec kariéry. Dnes s nadhľadom na tému boľavej chrbtice vraví, že v živote je všetkého veľa, čo sa nevydarí a naopak, vydareného je vždy málo.

Posledné dva roky už hrával s bolesťami. Rekonvalescencia po turnajoch bola čoraz dlhšia. „Operácia troch platničiek na chrbtici bola už poslednou možnosťou, ako hrať bez bolesti. Nezabralo to", vraví s odstupom času vecne a bez emócií najúspešnejší tenista slovenskej histórie a unikátny kapitán našej daviscupovej prezentácie.

„Tréner nemôže vyrobiť šampióna. Tenis nie je výrobná linka v modernej automobilke. Tréner je len ten, kto môže objaviť talent, pochopiť jeho individualitu a motivovať ho," tvrdil úspešný Nick Bolletieri vo svojom kempe na Floride.

Miloš Mečíř tenisu dokonale rozumie a mnohých našich tenistov dokázal úžasne motivovať. „Emócie v tíme sú silnejšie, než na turnajoch, kam cestuje každý sám. Napríklad Dominik Hrbatý odohral svoje najúžasnejšie zápasy práve v Davis Cupe."

HISTORICKÉ FINÁLE

V roku 1997 náš tím s Karolom Kučerom a Dominikom Hrbatým po výhre v Montreale nad Kanadou po prvý raz postúpil do svetovej skupiny medzi 16 najlepších tímov na svete. Odohral v nej päť ročníkov v rade. Ten najkrajší však prišiel po opätovnom postupe v roku 2005. Cesta na vrchol je vždy ťažká. Jej zopakovanie sa podarí len najhúževnatejším a najodolnejším.

„Keď sme začínali v najnižšej svetovej skupine, ani mi nenapadlo, že raz budeme hrať finále Davis Cupu," hovorí Miloš.

Lenže práve na prahu historického úspechu sa kúzlo skvelého tímu naštiepilo. Po pozitívnom dopingovom teste na clenbuterol Slovensko nemohlo počítať s Karolom Beckom a duša pokojného kapitána vhupla do najťažších skúšok.

„Niekedy sa k tomu vraciam. Keď Domino Hrbatý zdolal v päťsetovej dráme Ivana Ljubičiča, za stavu 2:2 sme sa museli rozhodnúť, či postavíme proti Mariovi

Ančičovi Karola Kučeru alebo Michala Mertiňáka. Aj ťažké voľby patria ku kapitánskemu kreslu. S Karolom som prežil štyri roky ako jeho osobný tréner. Lúčil sa s reprezentáciou. Cítil som však, že napriek priepastnému rozdielu v rebríčku Michal má väčšiu šancu na zázrak."

Už sa to nevráti, už sa nedozvieme, ako by to dopadlo v opačnom garde.

Senzácie sa nerodia každý deň. Ani v špecifickej tímovej súťaži, ktorá ich občas prináša. Šatňu, dovtedy vždy zaplavenú šťastím a šampanským, po prehre pokrylo sklamanie. „Prirodzene. Keď ste tak blízko a nedotiahnete to". V tom momente si človek ešte neuvedomí výnimočnosť chvíle. Brali sme to tak, že príde znova. No čas ukázal, že nie"."

Sľúbené strihanie Mečířovej hlavy sa po prehratom finále s chorvátskom odkladalo. Na neurčito.

„S odstupom rokov má náš postup do finále v roku 2005 výnimočnú cenu," priznáva generálny sekretár Slovenského tenisového zväzu Igor Moška. „Mali sme skvelý rok. Bol to malý zázrak. Nikto nebol zranený, hráči podávali výnimočné výkony. Mali sme skvelých tenistov aj šťastie. Dnes nemáme ani šťastie, ani výnimočných hráčov."

PRÍBEH BEZ KONCA

Slovensko sa roky márne snaží o návrat na výslnie mužského tenisu. Súčasná generácia reprezentantov sa narodila už po skončení Mečířovej kariéry. Od niektorých sa objavili náznaky, že je čas pre nového kapitána.

„Tí hráči, s ktorými som v Davisovom pohári začínal, ma poznali aj z kurtu. Mladší si ma už nepamätajú a najmä majú pocit, že dnes sa hrá inak."

Tenis sa dnes naozaj hrá tvrdšie, razantnejšie, s väčším fyzickým nasadením. „Každý šport, všetko sa okolo nás posúva. Čas sa nedá zastaviť. Stále je menej času na rozhodovanie. Hráči musia byť odolnejší a nezlomnejší. Veľakrát sa zápasy lámu na zopár loptičkách. Niekto sa tomu poddá, niekto nie. Niekedy nemáte recept na úspech v danom momente, ale uvedomíte si ho až s odstupom času. Snažím sa objektívne posúdiť každú situáciu, vybrať čo najlepší tím. Napriek skúsenostiam, ktoré mám, nemusia to všetci vnímať rovnako. Je to šport. Loptička je guľatá, veľakrát sa stanú prekvapenia. Tie v náš prospech sa berú ako samozrejmosť. Prehry sa naopak vysvetľujú zložitejšie. Lenže aj ony patria ku športu."

Koľkokrát už chcel Miloš Mečíř utiecť z kapitánskej lavičky. Napriek ponukám sa však nehrnie do žiadnych športových funkcií. „Necítim sa na „bafuňárenie". Nie je to moja parketa. Pre mňa je darčekom, keď mi už druhí dajú pokoj. Keď som bol mladší, po všeličom som túžil a aj tak som to napokon nevyužíval. Čím je človek starší, tým menej vecí potrebuje."

Túžba po úspechu však ostáva.

Ten pocit, keď sa kúpete v šťastí, sa totiž nedá opísať. Treba ho zažiť. So všetkým, čo na dlhé roky za sebou zanecháva. Aj s poznaním, že pre také chvíle, aké zažívali naši tenisti pri víťazstvách v roku 2005, dostáva odrazu všetko zmysel.

„KAŽDÝ ŠPORT, VŠETKO SA OKOLO NÁS POSÚVA. ČAS SA NEDÁ ZASTAVIŤ. STÁLE JE MENEJ ČASU NA ROZHODOVANIE. HRÁČI MUSIA BYŤ ODOLNEJŠÍ A NEZLOMNEJŠÍ. VEĽAKRÁT SA ZÁPASY LÁMU NA ZOPÁR LOPTIČKÁCH. NIEKTO SA TOMU PODDÁ, NIEKTO NIE."

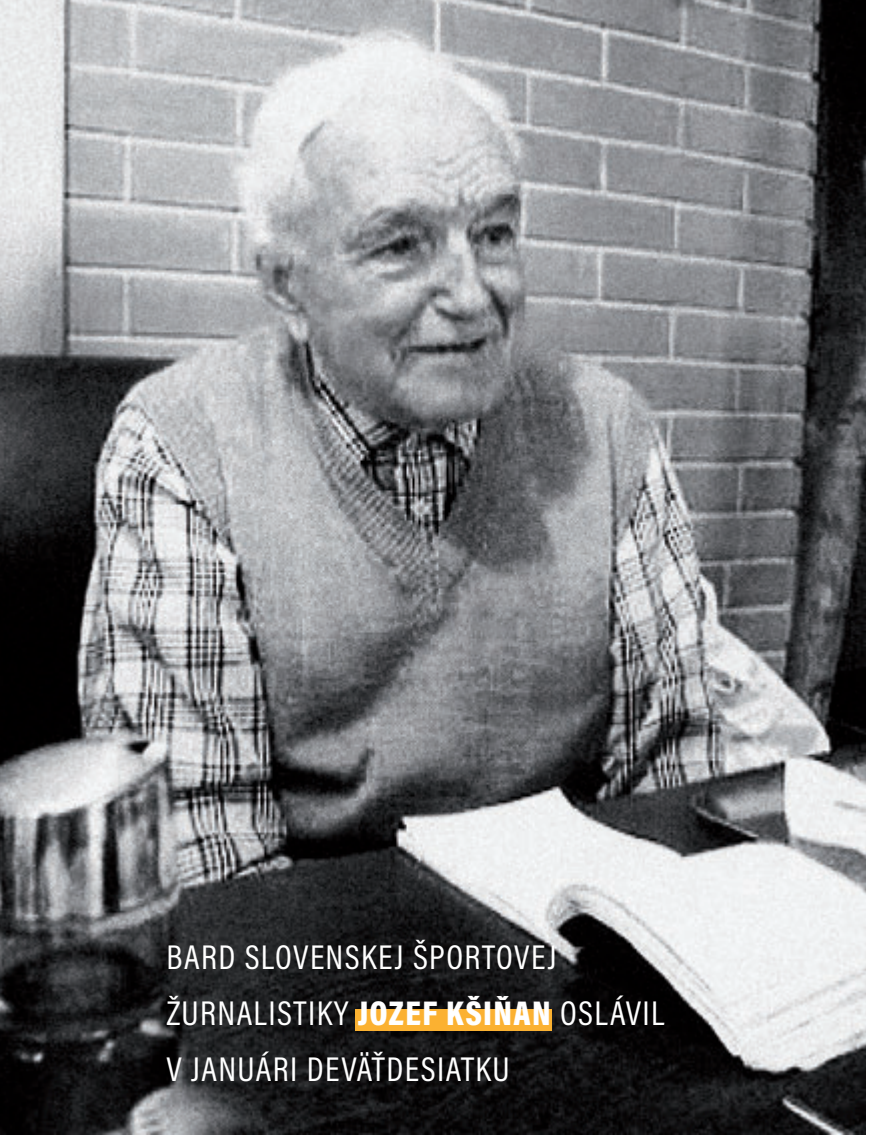

BARD SLOVENSKEJ ŠPORTOVEJ ŽURNALISTIKY **JOZEF KŠIŇAN** OSLÁVIL V JANUÁRI DEVÄŤDESIATKU

ŠPORT DÁVA ŽIVOTU KRAJŠÍ ROZMER

Vyzerá na zachovalého sedemdesiatnika, ale v tretí januárový deň tohto roku oslávil už deväťdesiate narodeniny... Jozef Kšiňan, bard slovenskej športovej žurnalistiky, aj v tomto pokročilom veku pravidelne absolvuje tlačovky, rôzne športové podujatia a stále knižne spracováva históriu slovenského futbalu.

TEXT: ZDENKO KRÍŽ
FOTO: JÁN SÚKUP, ARCHÍV J. K.

V marci 2017 zriadil Slovenský futbalový zväz v Bratislave Sieň slávy slovenského futbalu s najväčšími osobnosťami tohto športu. Medzi tých, ktorí úspešne písali a píšu jeho históriu, zaslúžene zaradil aj Jozefa Kšiňana. Ak raz vznikne Sieň slávy slovenskej športovej žurnalistiky, jeho meno v nej bude určite žiariť na jednom z čelných miest!

Novinárske povolanie patrí dlhodobo medzi rizikové, preto bola hneď na úvod namieste otázka mieriaca na dlhovekosť jubilanta... „Je to celkom jednoduché," usmial sa večný optimista s mladíckou iskrou v oku. „Stačí mať dobrý genofond, striedmu životosprávu, pravidelne športovať. Dôležité je robiť prácu, ktorá vás napĺňa a baví a mať pozitívny prístup k riešeniu problémov. Ale to všetko po celý život, a nielen po päťdesiatke, či po odchode do dôchodku. Vtedy už býva dosť neskoro," vysvetľuje novinársky veterán.

Jeho životná filozofia stojí dodnes na pevnom základe: „Šport dáva životu krajší rozmer," tvrdí.

Z FUTBALOVÉHO IHRISKA DO NOVÍN

Kšiňan má obdivuhodnú pamäť, prehľad i nadhľad v debatách o slovenskom i svetovom športe. Ako sa pred 70 rokmi dostal k novinárskej profesii?

„Na prvý pohľad celkom jednoducho, ale v skutočnosti zďaleka nie priamočiaro. V roku 1946 som bol členom futbalového družstva ŠK Bratislava, ktoré si vybojovalo titul dorasteneckého majstra Slovenska. Bola to vtedy veľká sláva. Po zápase mi v kabíne niekto zo spoluhráčov povedal: ‚Jožo, ty máš maturitu, napíš niečo o nás aj do novín'. Nuž som zosmolil amatérsku reportáž a odniesol som ju šéfredaktorovi časopisu Športový týždeň. Tomu sa celkom pozdávala a uverejnil ju bez väčších úprav. Ponúkol mi aj spoluprácu. Lenže tá sa skončila skôr, ako sa mohla rozvinúť. Časopis po

PRED ŠTARTOM PRETEKOV SP V BEHU NA LYŽIACH VO VYSOKÝCH TATRÁCH: ČS. REPREZENTANTKA ANKA PASIAROVÁ S NOVINÁRMI ŠTEFANOM MAŠLONKOM (VĽAVO) A JOZEFOM KŠIŇANOM.

HISTORICKÁ FOTOGRAFIA Z ROKU 1946 – DORASTENECKÝ TÍM ŠK SLOVAN BRATISLAVA. ZĽAVA: HRNČIAR, BUJNA, BOBÍK, TOPKA, KUCHÁR, ŠVEHLA, KOLLÁR, JOZEF KŠIŇAN, V PODREPE: MILAN KŠIŇAN, ŠPAČEK, ARPÁŠ.

niekoľkých dňoch zanikol. Šéfredaktor však predsa niečo pre mňa urobil. Odporučil ma vedúcemu športovej rubriky Pravdy Karolovi Weissovi. Najskôr som bol jej dopisovateľ a po roku riadny redaktor. Dostal som aj novinársky preukaz, ktorý dodnes uchovávam ako vzácnu relikviu."

Keďže v tom čase bolo športových novinárov málo, ale športových podujatí pribúdalo, v redakcii bolo práce neúrekom. Mladý, ambiciózny športovec a nádejný žurnalista chodil z pretekov na preteky a zapĺňal športovú stránku Pravdy. A každý deň sa učil a zdokonaľoval v novinárskej abecede.

KEĎ SA DENNÍKY ROZCHYTALI...

„Medzi redakciami vznikla veľká konkurencia. Každý chcel mať najčerstvejšie, ale aj najodbornejšie články. Z bývalých športovcov, ale aj funkcionárov tak postupne vyrastali renomovaní športoví novinári s rešpektom u športovcov aj u čitateľov. Spomeniem Weissa a Lukáča z Pravdy, Uberala, Psotku, Grossa a Grünnera z denníka Práca, Šoltyho, Hornáčka a Múdreho z Času, či Mašlonku z tlačovej agentúry. Keďže v tom čase televízia ešte nebola a rozhlas sa športu venoval iba sporadicky, fanúšikovia priam prahli po novinách. Na dračku išli najmä pondelníky nabité aktuálnym spravodajstvom. Kolportéri už v nedeľu večer po ligových futbalových zápasoch čakali v tlačiarni pri rotačkách a priamo z pásov brali ešte teplé výtlačky. Vykrikujúc názvy najzaujímavejších článkov bežali s nimi na najfrekventovanejšie miesta Bratislavy: pred hlavnú stanicu, Manderlák, na korzo, pred SND, či kiná. Zajtrajšie noviny sa zvyčajne vypredali skôr, ako sa ich dátum stal aktuálnym..."

Kšiňan po troch učňovských rokoch v Pravde prešiel na štyri roky do denníka Práca a potom na dlhých 24 rokoch zakotvil v Smene, kde vybudoval športové oddelenie. Popri zamestnaní vyštudoval Fakultu

JUBILANT V ZRKADLE FAKTOV

Jozef Kšiňan sa narodil 3. januára 1927 v Bratislave. Po skončení ZŠ v Petržalke maturoval v roku 1946 na I. štátnom gymnáziu na Grösslingovej ul. v Bratislave. Začal študovať na Vysokej škole obchodnej, tú však nedokončil. Neskôr v rokoch 1961 – 1965 vyštudoval diaľkovo Fakultu telesnej výchovy a športu v Bratislave a získal aj diplom trénera futbalu I. triedy. V mladosti si vyskúšal prakticky všetky vtedy dostupné športy, najviac sa však venoval futbalu, hokeju a stolnému tenisu. Práve v ňom získal najväčší individuálny úspech – stal sa dorasteneckým majstrom Bratislavy a v drese ŠK Železničiari sa stal aj klubovým majstrom Slovenska s celuloidovou loptičkou.

V dorasteneckom futbalovom tíme ŠK Bratislava získal pod vedením trénera Karola Bučka titul dorasteneckého majstra Slovenska.

Trénersky viedol futbalový tím žiakov v Dyname Energia a ligový dorast Rapidu Bratislava. V ľadovom hokeji viedol žiakov Dynama Energia i Slovana Bratislava. Ako stolnotenisový tréner pôsobil v ŠK Ružinov, ŠK Železničiari a Sokol Práca.

Ako športový redaktor pôsobil postupne v Pravde (1947-49), Práci (1950-54), Smene (1954-78) a v ČSTK, resp. TASR (1978-99, do roku 1990 bol vedúci športového oddelenia). Aktívny novinár je dodnes, píše najmä pre Futbal magazín. Ako vyslaný redaktor sa zúčastnil na troch OH a dvoch ZOH. Napísal tisícky článkov, je autor či spoluautor viac 30 kníh a publikácií. Bol 20 rokov podpredseda Klubu športových redaktorov a viedol množstvo tlačových stredísk.

Z množstva ocenení si najviac váži Zlatý odznak MOV, ktorý si prevzal z rúk vtedajšieho prezidenta J. A. Samarancha. Je držiteľ Bronzových kruhov SOV (2003), od SOV získal aj Cenu Mira Procházku (2010). Je aj nositeľ Ceny fair play Ivana Chodáka. Slovenský futbalový zväz ho v marci 2017 uviedol do Siene slávy slovenského futbalu. V apríli získal prestížnu novinársku Cenu Romana Kaliského.

telesnej výchovy a športu UK v Bratislave a získal aj trénerské vzdelanie I. triedy vo futbale. Svoje bohaté praktické skúsenosti podoprel aj najnovšími teoretickými poznatkami z oblasti športu, čo bola jeho obrovská výhoda pri diskusiách napríklad s renomovanými futbalovými trénermi.

SPRÁVCA ZAĽAHOL TELEFÓN

Práca športového novinára nebola v 50., 60. ba ani v 70. rokoch minulého storočia vôbec jednoduchá. Jeho základným vybavením bolo pero, písací stroj a telefón. Pravda, o mobilnom nikto vtedy ani nechyroval. Novinár mohol využívať iba pevné linky v redakcii, na pošte, v hoteli, na štadiónoch, či neskôr v tlačových strediskách. Volať sa nedalo priamo, ale hovor sa cez tzv. výzvu musel objednať na konkrétny čas. Spojenie často zlyhávalo, bolo mizerne počuť, takže odoslať článok dávalo niekedy novinárom zabrať viac, ako jeho napísanie. Archív si každý nosil v hlave, alebo v podobe výstrižkov, či zápiskov v príručnej taške. Vymoženosť podobná Googlu neexistovala, ak nerátame pravidelné stretnutia novinárov i funkcionárov v kaviarňach Metropolka, Carlton, Savoy, Luxor, neskôr Tulipán či Krym. Tam ste sa mohli dozvedieť takmer všetko zo zákulisia športu. Aj to, čo sa do novín nikdy nedostalo.

Jozef Kšiňan si na telefonické starosti živo spomína najmä zo zahraničných ciest. „Na futbalovej kvalifikácii ME ‚dvadsaťjednotiek´ v roku 1994 Izrael – Slovensko v Aškode som si u správcu štadióna objednal telefonické spojenie cez jediný telefón, ktorý tam bol. Pomohla malá záloha a suvenír. Po zápase však správca zmenil názor a tvrdil, že od neho je zakázané telefonovať. Ľahol si na aparát a bol som vybavený. Musel som absolvovať dlhý beh do hotela v centre mesta, aby som mohol nadiktovať očakávaný referát."

Telefonické peripetie však mali aj inú podobu a niekedy postihli všetkých našich novinárov, ako napríklad v roku 1967 v Turecku pred kvalifikačným súbojom o postup na futbalové MS.

„Deň pred zápasom sa stala v obchodnom centre v Istanbule nemilá vec. Československý reprezentant Bohuš Veselý sa pokúšal prekabátiť pokladníčku a bez zaplatenia odniesť košeľu. Súkromný detektív však zasiahol a nepríjemný škandál bol na svete. Stál som celkom blízko a bolo mi jasné, že to bude správa dňa. Všetci československí novinári v hoteli čakali nachystaní večer na izbe na telefonické spojenie so svojimi redakciami. Niekoľko raz nám Turci zavolali, že linky pripravujú, ale do rána sa im to nepodarilo. Naše redakcie prebrali túto nezvyčajnú správu zo zahraničných agentúr a mnohí nás doma upodozrievali, že sme tento poklesok chceli zatajiť, hoci opak bol pravdou."

SKAMARÁTIL SA AJ S POČÍTAČOM

Práca športového novinára odvtedy prešla viacerými premenami. K telefónu pribudol ďalekopis, ktorý značne zjednodušil prenos informácií. Novinár v zahraničí napísal článok na stroji, odovzdal ho v tlačovom stredisku miestnej pisárke, ktorá bez toho, aby čo i len tušila, o čom je reč, prepísala obsah na dierovaciu pásku a tú pustila cez ďalekopis. Text vyšiel na rovnakej dierovacej páske na druhom konci sveta. Z pásky sa v mieste určenia premenil opäť na pôvodný článok, ktorý zase bolo treba prepísať na stroji.

Potom prišlo obdobie faxov. Stačilo text napísať na stroji, alebo aj rukou a cez fax vyšla správa v rovnakej podobe v redakcii. Až neskôr sa objavili počítače a mobily. Ak sa chce novinár dnes s niekým porozprávať, nie je problém zohnať kohokoľvek aj hneď, hoci sa práve nachádza za oceánom. Ale to už je tretie tisícročie…

„Keby niekto pred 50 rokmi povedal, že bude bežne dostupná takáto technika, považovali by ho za blázna. Keďže som voľakedy veľa pracoval s klasickým telefónom, viem dnes oceniť skvelé služby mobilov. A hoci som sa rozbehol už smerom k stovke, dokázal som sa, aj keď horko-ťažko, skamarátiť aj s počítačom," hovorí Kšiňan.

NAJPAMÄTNEJŠIA JE MEXICKÁ

Olympijské hry sú takmer pre každého športovca vrcholom jeho snaženia. Dostať sa na ne a potom tam aj uspieť sa podarí iba tým najlepším z najlepších. Podobne to bývalo aj v komunite športových redaktorov. Najskôr sa svojou prácou museli kvalifikovať vo vlastných redakciách, pretože na OH, či ZOH posiela šéfredaktor iba jedného, resp. dvoch redaktorov, ak nerátame početnejšie tímu televízie a rozhlasu. Na rozdiel od športovcov, ktorí sa na OH, resp. ZOH koncentrujú iba na svoju disciplínu v určené časy, novinárski vyslanci sú v strehu a plnom nasadení počas celých hier. Každý deň sú pod drobnohľadom svojich čitateľov, poslucháčov i divákov.

Jozef Kšiňan sa ako novinár zúčastnil na piatich olympiádach. Svoj pohľad zo sviatku svetového športu prinášal každodenne z OH v Mexico City (1968), Montreale (1976) a v Moskve (1980), aj zo ZOH v Lake Placide (1980) a Lillehammeri (1994), kde si vyskúšal aj úlohu hovorcu prvej slovenskej výpravy.

Bard slovenskej športovej žurnalistiky má z piatich olympijských účastí zážitkov minimálne na päť hrubých kníh, ale paradoxne medzi tie najsilnejšie patrí okamih, keď na chvíľu vymenil rolu novinára za pozíciu zdravotníka – záchranára.

„Bolo to na atletickom štadióne v Mexico City, ktorý leží v nadmorskej výške

JOZEF KŠIŇAN (VPRAVO) V ROZHOVORE S LEGENDÁRNYM FUTBALISTOM STOROČIA FC BARCELONA LADISLAVOM KUBALOM, KTORÝ V MLADOSTI OBLIEKAL AJ DRES ŠK SLOVAN BRATISLAVA.

TROJICA AKO VYSTRIHNUTÁ Z HISTÓRIE SLOVENSKÉHO ŠPORTU – NA FOTOGRAFII SPRED NIEKOĽKÝCH ROKOV HOKEJISTA JOZEF GOLONKA V DEBATE S NOVINÁRMI JOZEFOM KŠIŇANOM A IGOROM MRÁZOM.

AKO SOM SPOZNAL KŠIŇANA

V októbri 1962 som mal 12 rokov. Obliekal som si dres žiackej futbalovej jedenástky Červenej hviezdy Bratislava C. Na tréningy na tzv. futbalovom letisku v Petržalke som sa tešil každý deň viac ako do školy, či do kina. Nedeľňajší zápas mestskej žiackej súťaže – to bol pre nás všetkých ten pravý sviatok. Tréner Julo Košťál, ktorý bol našim druhým otcom, nás pred zápasom s TJ Dynamo Energia Bratislava v ošarpanej kabíne motivoval slovami: „Nastúpime proti nevyspytateľnému súperovi, ktorý vie hocikedy prekvapiť oveľa silnejšie tímy. Ich trénerom je športový novinár. Ak vyhráte, určite o vás napíše niečo do novín." Jeho slová sme si ešte viac ako zvyčajne zobrali k srdcu. Bojovali sme ako levy – vyhrali sme 3:1. Gól som síce nedal, ale po prvý raz v živote som videl živého športového novinára. Dodnes si ho pamätám, ako z lavičky emotívne diriguje svoj kolektív. Po zápase zverejnil vtedy výsledok, polčas, strelcov gólov a pridal tabuľku, v ktorej sme viedli. O necelých 10 rokov som sa stal jeho kolegom v novinárskej brandži, neskôr zástupcom šéfredaktora denníka Šport. Ten muž na trénerskej lavičke Dynama Energia bol Jozef Kšiňan. Ale to som sa dozvedel až o niekoľko rokov neskôr...

takmer ako náš Gerlachovský štít. V riedkom vzduchu mali problém s dýchaním pri námahe aj turisti, nieto ešte vrcholoví športovci. Po semifinále behu na 800 m náš reprezentant Jožko Plachý zostal za cieľom bezvládne ležať a nikto si ho nevšímal. Jeho vysilení súperi mali k dispozícii manažérov, lekárov či masérov, on však bol sám. Rýchlo som zobral zdravotníkom kyslíkový prístroj a kriesil som nášho bežca. Ten sa našťastie čoskoro prebral a potom vo finále vybojoval vynikajúce 5. miesto! Mexiko sa v mojich spomienkach spája aj so svetovým rekordom diaľkara Američana Boba Beamona. Bol to šok nielen pre všetkých prítomných, ale ani on sám tomu dlho nemohol uveriť. Keď zbadal na tabuli 890 cm, chvíľu ho museli kriesiť. Aj takmer po 50 rokoch ma fascinuje aj svadba legendárnej gymnastky Věry Čáslavskej a bežca Josefa Odložila v mexickej katedrále – to by nedokázali zinscenovať ani najlepší hollywoodskí scenáristi a režiséri".

VEČNÁ „SRDCOVKA" FUTBAL

Jozef Kšiňan dôverne poznal všetky športy, o ktorých písal – futbal, ľadový hokej, stolný tenis, atletiku, krasokorčuľovanie, basketbal, tenis, volejbal, či lyžovanie. Mal komplexný prehľad o dianí v nich a archív, ale aj úzke kontakty so športovcami, trénermi i funkcionármi.

Jeho srdcu je však najbližší futbal. Nielen preto, že vďaka nemu odštartovala jeho novinárska dráha a že v ňom dosiahol najvyššie trénerské vzdelanie. Absolvoval s ním aj najviac služobných ciest. Bol prakticky pri všetkých vrcholoch nášho futbalu v druhej polovici 20. storočia. Písal aj o titule majstrov Európy v Belehrade 1976, o víťazstve Slovana Bratislava v Pohári víťazov pohárov 1969 a bol aj na pamätných MS 1970 v Mexiku.

„V Mexiku to bol pravdepodobne jeden z najkvalitnejších šampionátov vo futbalovej histórii. Vidieť hrať famózny zlatý brazílsky tím na čele s legendárnym Pelém, to je zážitok na celý život. Sklamaním však pre mňa, ale aj fanúšikov, bolo vystúpenie československého tímu. Mal vo svojom strede skvelé osobnosti, ale sľubný potenciál nevyužil. Dokázal udržať krok so súpermi iba v prvom polčase. Všetky tri zápasy sme prehrali v druhej polovičke hry. Aj dnes s odstupom času som presvedčený, že dôležitú úlohu zohrala najmä kondícia. Vysokohorské prostredie dalo zabrať všetkým a prehrešky voči životospráve vypláva li rýchlo na povrch. Z nášho tímu okrem troch všetci fajčili a niektorí neodmietli ani pivo či víno," spomína Kšiňan.

CHÝBA KONCEPCIA PRÁCE S MLÁDEŽOU

Deväťdesiatročný jubilant nežije iba v zaujímavých spomienkach. Má jasný názor aj na súčasné problémy nášho športu: „Za posledných 25 rokov naša mládež čoraz menej športuje. Rodičia nemajú čas, aby viedli svoje deti k športu, zvyčajne naháňajú ďalší príjem do rodinného rozpočtu. Školy sa otáčajú k telesnej výchove chrbtom. Učitelia telocviku nemajú potrebnú vážnosť, autoritu a nie sú primerane zaplatení. Tí šikovnejší odchádzajú do iných zamestnaní za lepším platom. Nemá kto otestovať deti už v 1. či 2. ročníku a posunúť talenty do klubov, kde by mohli intenzívnejšie rozvíjať svoje schopnosti. Na hodinách telocviku je čoraz viac necvičiacich detí, rodičmi ospravedlnených. Pribúdajú nám obézni chlapci i dievčatá, rastie kriminalita. O olympijskej kalokagatii – harmónii ducha a tela - môžeme dnes na rozdiel od starých Grékov iba snívať! Chýba štátna koncepcia práce s mládežou. Možno by to ani nestálo tak veľa peňazí."

TEXT: ZDENKA LETENAYOVÁ **FOTO:** ARCHÍV SOV – SOŠM, ĽUBOMÍR SOUČEK

OLYMPIJSKÉ A ŠPORTOVÉ ZBERATEĽSTVO MÁ NA SLOVENSKU SILNÉ PODHUBIE

HOBBY MENOM ZBIERKY

Z KOLEKCIE GRÉCKYCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK VYDANÝCH K OH 1896 V ATÉNACH.

Zberateľstvo sa obyčajne chápe ako celkom neškodná vášeň, ktorá mení človeka na podivného tvora bez záujmu o skutočný život. Iste sú aj takéto typy zberateľov, ale zväčša ide o ľudí, pre ktorých je zbieranie predovšetkým zábavou, štúdiom, prejavom osobnej radosti, aktivitou porovnateľnou so športovým výkonom, či jednoducho – zhodnocovaním majetku.

Zberateľskú vášeň nikdy nepochopí človek s pragmatickým pohľadom na okolitý svet, pretože táto činnosť neobnáša len zhromažďovanie predmetov, ale je dlhodobá a tvorivá, predchnutá láskou k predmetom ako objektom nositeľa príbehu.

NAJSTARŠIE PO MEDAILÁCH SÚ ODZNAKY

Ak vylúčime z obsahu nášho záujmu výrobu športových medailí, tak ako prvé sa objavili v druhej polovici 19. storočia športové odznaky. Zrodili sa v Anglicku. V prvom období išlo o výrobu najmä klubových a spolkových odznakov. Najčastejšie sa viazali na atletiku, cyklistiku, futbal, šerm, veslovanie a vzpieranie.

Olympijské zberateľstvo naštartovalo svoj progres v súvislosti s udalosťami spojenými so vznikom Medzinárodného olympijského výboru (1894). No skutočný olympijský zberateľský ošiaľ sa zrodil pred Hrami I. olympiády v roku 1896 v Aténach a počas nich. K historicky prvým a dodnes nesmierne cenným olympijským suvenírom patrí napríklad lístok so zoznamom menu na večeri MOV v Aténach, podávanej pri tejto príležitosti…

Vydanie tuctu poštových známok k OH 1896, ktorých úlohou bolo vylepšiť bilanciu rozpočtu organizačného výboru hier, odštartovalo éru olympijskej filatelie.

O viac než polstoročie neskôr, v roku 1951, sa v Barcelone uskutočnila prvá veľká výstava športovej filatelie. V olympijskom a športovom zberateľstve práve filatelia dlho udávala tón.

Pokiaľ neberieme do úvahy účastnícky odznak OH 1896, ktorý bol vyrobený

Do osudu, typu a v neposlednom rade aj do histórie zberateľstva významne zasiahlo najmä 19. storočie. Vtedy sa súbežne s rozvojom továrenskej výroby a s nástupom priemyselnej revolúcie toto hobby výrazne rozšírilo. Dovtedy sa týkalo predovšetkým umeleckých predmetov už od antických čias. Postupne ho však začali zaujímať artefakty s väzbou na nové formy sociálnych hnutí. Z nich výrazne vystúpil šport, ktorý následne dostal aj olympijský rozmer.

MASKOT ZOH 1976 V INNSBRUCKU - SNEHULIAK.

OFICIÁLNY ODZNAK OH 1924 V PARÍŽI.

OLYMPIJSKÉ HRY 1940 V HELSINKÁCH SA PRE VOJNOVÉ UDALOSTI NEUSKUTOČNILI, O TO VÄČŠIU CENU MÁ OBÁLKA S DOBOVÝMI FÍNSKYMI ZNÁMKAMI ADRESOVANÁ NA VTEDAJŠÍ SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR.

z tvrdého kartónu, tak prvý ozajstný olympijský odznak sa objavil o štyri roky neskôr, na Hrách II. olympiády 1900 v Paríži.

Mince s portrétmi olympijských víťazov, resp. s výjavmi olympijských súťaží, sú známe už z antiky. Prvé mince novovekých olympijských hier razili až v rokoch 1951 a 1952 k Hrám XV. olympiády 1952 v Helsinkách. Odvtedy sa olympijské mince úspešne osvedčili pri celosvetovej propagácii olympijských športov a olympijskej kultúry. Dnes patria mince spolu s pamätnými medailami (nehovoriac o medailách pre úspešných olympionikov) k preferovanému odvetviu športového zberateľstva.

Olympijské a športové zberateľstvo, spojené s aukciami, veľtrhmi, výstavami, ale aj s „poľovačkou" za zberateľskými pokladmi, tvorí v súčasnosti neodmysliteľnú a významnú zložku koloritu zberateľského sveta. A je cenné, že našinci v ňom majú významné postavenie.

ČESKOSLOVENSKÉ A SLOVENSKÉ OLYMPIJSKÉ ARTEFAKTY

Československá olympijská výprava mala svoj prvý odznak na Hrách VIII. olympiády v roku 1924 v Paríži. V roku 1992, keď malo Československo svoju olympijskú derniéru, boli odznaky výpravy už vo viacerých farebných mutáciách.

Veľmi cenný a zberateľmi na Slovensku dodnes vyhľadávaný je odznak prvého – medzinárodne neuznaného – Slovenského olympijského výboru (vznikol v roku 1939).

Počiatky olympijskej tradície v československej známkovej tvorbe sú spojené s emisiou známok T. G. Masaryka s reliéfovou pretlačou pri príležitosti konania VIII. olympijského kongresu v Prahe v roku 1925.

Známková tvorba s olympijskou tematikou sa v ČSR naplno rozvinula až v povojnovom období. Od roku 1960 pevne zakotvila v emisných plánoch československých a následne slovenských poštových známok.

Z dejinného hľadiska treba pripomenúť fakt, že po vzniku Slovenského štátu (1939) rozhodla poštová správa o vydaní trojznámkovej príležitostnej príplatkovej emisie na podporu prípravy slovenských reprezentantov na Hry XII. olympiády 1940 v Helsinkách. Tie sa však vzhľadom na vojnové udalosti neuskutočnili a známky neboli vydané. Preto historicky prvou slovenskou olympijskou známkou je príležitostná známka k XVII. zimným olympijským hrám v Lillehammeri, vydaná 26. januára 1994.

Pokiaľ ide o „olympijské" mince, prvé slovenské v ére samostatnosti vyrazili v Mincovni Kremnici š. p. v náklade 3000 ks v roku 1994. Boli venované 100. výročiu založenia Medzinárodného olympijského výboru.

SLOVENSKÍ OLYMPIJSKÍ A ŠPORTOVÍ FILATELISTI SÚ SVETOVÍ

Už po niekoľko generácií patria slovenskí zberatelia patria k špičke svetového olympijského a športového zberateľstva. Tón pritom dlhé roky udávali filatelisti.

Za priekopníkov tejto činnosti na Slovensku sú považovaní významné športové osobnosti svojej doby – lekár Ján Osuský (1919 - 1982) a právnik Vojtech Okoličány (1913 -1975). Obaja sa ako rozhodcovia zúčastnili na najvýznamnejších európskych a svetových športových podujatiach, aj na olympijských hrách. Prvý na Hrách XIV. olympiády 1948 v Londýne rozhodoval aj finálový zápas turnaja basketbalistov USA – Francúzsko, druhý zase hokejové zápasy V. zimných olympijských hier 1948 v St. Moritzi.

„Zberatelia boli v tom čase v Československu jednotlivci, ktorí sa dopustili smrteľného hriechu a prestali zbierať známky ‚tradične´," hovorí na margo obdobia, keď sa zbieraniu olympijskej filatelie začal venovať jeho otec, súčasný špičkový zberateľ Peter Osuský.

Začiatkom apríla 1966 sa v českých Choceradoch zišli na svojom prvom seminári námetoví filatelisti so športovo-olympijským zameraním z celej ČSSR. Založili tam organizáciu OLYMPSPORT – vôbec prvú takúto námetovú sekciu v Európe.

Jeden z prvých slovenských vystavovateľov, ktorý verejne prezentoval námetovú filateliu začiatkom 70. rokov minulého

ZLATÉ TRETRY FENOMENÁLNEHO AMERICKÉHO ATLÉTA MICHAELA JOHNSONA Z OH 1996 V ATLANTE, VYSTAVENÉ V OLYMPIJSKOM MÚZEU V LAUSANNE.

OFICIÁLNA POCHODEŇ OH 1988 V SOULE, NAD ŇOU ORIGINÁLNY OBAL.

storočia na tému šport, bol Ján Sopko zo Sabinova. V neskoršej ére sa do medzinárodnej špičky zo Slovákov zaradili Peter Osuský, Ervín Smažák, Vojtech Jankovič, František Sopko, Igor Banás, Ivan Trančík, Otto Piszton, Ján Maniaček ml., aj ďalší.

Najviac vo filatelistickom zberateľskom svete rezonuje meno Petro Osuského. Jeho exponáty s olympijskou tematikou, vystavované na prestížnych súťažiach OLYMPHILEX, ktorá sa od OH 1992 v Barcelone konala počas olympijských hier v rámci tzv. kultúrnej olympiády, boli opakovane ocenené najvyššími vyznamenaniami. V Aténach 2004 získal ako prvý v histórii tohto podujatia na jednej výstave až dve zlaté medaily – za dva rôzne exponáty.

ZBERATELIA SA CHCÚ O RADOSŤ PODELIŤ

„Filatelia je predovšetkým individuálna radosť, no rovnako ako v prípade iných radostí sa zberateľ o ňu rád podelí s niekým ďalším. Tak sa kruh uzatvára. To čo urobí radosť nám, chceme zdieľať s inými. A tak sme sa združili," hovorí Peter Osuský.

V roku 1982 sa OLYMPSPORT stal jedným z tucta zakladajúcich členov Medzinárodnej asociácie pre olympijskú filateliu (FIPO). Tá vznikla z iniciatívy vtedajšieho prezidenta Medzinárodného olympijského výboru a náruživého filatelistu Juana Antonia Samarancha.

Po vzniku Slovenskej republiky ustanovili 28. septembra 1994 v rámci Slovenského olympijského výboru Slovenskú spoločnosť olympijskej a športovej filatelie (SSOŠF). Z pôvodného počtu 13 zakladajúcich členov sa spoločnosť za krátky čas rozrástla, až mala vyše 200 riadnych členov. Medzi nimi boli aj vysokí predstavitelia olympijského hnutia na Slovensku, ktorí tiež podľahli zberateľskej vášni – Vladimír Černušák, Mária Mračnová, Zdenko Kríž či Vladimír Miller.

V minulosti spoločnosť organizovala významné domáce výstavy s názvom SLOVOLYMPFILA. Z občianskeho združenia sa neskôr zmenila na organizačnú zložku Slovenského olympijského výboru.

Slovensko sa zaradilo k svetovým veľmociam v oblasti športovej a olympijskej filatelie. Na vydávaní veľkého množstva materiálov mal veľmi významný podiel dlhoročný tajomník SSOŠF Ervín Smažák. V roku 1995 sa Slovensko dočkalo veľkého ocenenia nielen za zbierkovú a výstavnú činnosť, ale aj za známkovú tvorbu – príležitostná známka 100 rokov volejbalu

NÁJDI SI SVOJE HOBBY!

Výstavu s týmto názvom pripravuje SOV – Slovenské olympijské a športové múzeum na jeseň toho roku v Bratislave – od 7. septembra do 8. októbra vo výstavných priestoroch Mestského múzea v Bratislave. Výstava má za cieľ podporiť zvýšenie záujmu o ušľachtilú a zmysluplnú voľnočasovú zábavu. Aj múzeum poodhalí niečo zo svojej zberateľskej činnosti, najmä zo zbierky olympijských maskotov a olympijských pochodní.

S OLYMPIJSKÝM MÚZEOM V LAUSANNE NEMÔŽE SÚPERIŤ ŽIADNY SÚKROMNÝ ZBERATEĽ. TAKTO JE VEDĽA SEBA VYSTAVENÉ SÚŤAŽNÉ OBLEČENIE OLYMPIJSKÝCH HVIEZD 80. ROKOV (ZĽAVA) PIRMINA ZURBRIGGENA, ERICA HEIDENA, KATARINY WITTOVEJ A JAYNE TORVILLOVEJ S CHRISTOPHEROM DEANOM.

získala výročné ocenenie pre najkrajšiu poštovú známku sveta so športovým námetom.

DRAVÝ NÁSTUP ODZNAKÁROV

Zaujímavý stav nastal v posledných rokoch. Napriek tomu, že tradičný filatelistický a numizmatický materiál ponúka finančne zhodnotený produkt, celosvetovo sa čoraz výraznejšie presadzujú zberatelia odznakov a ostatných memorabilií, ktoré nie sú ceninami (suveníry, vlajky, trofeje, maskoti a pod.) a nepodliehajú takej prísnej evidencii.

To isté platí pre Slovensko, kde najmä odznakárskej vášni podľahlo ešte viac športových funkcionárov, než predtým filatelistickej. V roku 2009 si zberatelia s dominantnou orientáciou na iné ako známkové a mincové artefakty založili Slovenskú spoločnosť olympijskej a športovej symboliky (SSOŠS).

Ide zaiste o zaujímavý jav, pretože olympijská, resp. športová filatelia má dodnes špeciálne postavenie nielen vo filatelistickom svete, ale výrazne prispieva do rozpočtov organizačných výborov olympijských hier, národných olympijských výborov, olympijských a iných športových podujatí.

Explózia výroby kvantity odznakov a iných memorabílií za dumpingové ceny na jednej strane znehodnotila ich kvalitu. Na druhej strane umožnila zapojiť sa do zberateľskej činnosti nielen okruhu tradičných či klasických zberateľov s cieleným záujmom, ale najmä „príležitostným“, ktorých máme možnosť vidieť počas olympijských hier či iných veľkých športových podujatí. Sú medzi nimi aktívni športovci, funkcionári, ale aj diváci, či náhodní účastníci, ktorých zberateľské nadšenie a záujem sa však zvyčajne končí s podujatím a nemá dlhodobý charakter.

SVETOVÁ AJ SLOVENSKÁ TRANSFORMÁCIA ORGANIZÁCIÍ ZBERATEĽOV

Spomenutý trend výrazne zasiahol celosvetovo aj do spolkovej štruktúry zberateľov. Na Slovensku došlo 4. júla 2011 k zlúčeniu dovtedy samostatne pôsobiacich organizácii zberateľov olympijskej a športovej filatelie, resp. symboliky, ktoré utvorili občianske združenie s názvom Slovenská spoločnosť olympijských a športových zberateľov (SSOŠZ). Na jej čele je traumatológ a telovýchovný lekár Branislav Delej.

Na vývoj zareagoval aj Medzinárodný olympijský výbor. Vyzval národné asociácie na zriadenie novej jednotnej organizácie pre rozmanité odvetvia športového a olympijského zberateľstva. Nová organizácia s názvom Medzinárodná asociácia olympijských zberateľov (AICO - Association Internationale des Collectionneurs Olympiques) vznikla 22. mája 2014 v Lausanne. Na jej utvorení sa dohodli zástupcovia 19 zberateľských spoločností zo 16 krajín sveta.

Slovensko pri zrode AICO uspelo aj diplomaticky, keď za člena exekutívy do funkcie pokladníka zvolili predsedu SSOŠZ Branislava Deleja, ktorý vlani svoju pozíciu vo voľbách obhájil. Jeho úctyhodná zbierka, ktorá vznikla v rekordne krátkom čase (od roku 2000) obsahuje približne 13 000 olympijských odznakov, ďalej mnoho filatelistického a numizmatického materiálu, štartové čísla, suveníry, maskoty, fotografie a podpisy mnohých významných olympionikov.

Žiaľ, aj na Slovensku sa prejavila generačná kríza s absenciou mladých zberateľov. V súčasnosti má SSOŠZ len 49 členov. V spoločnosti absentujú napr. numizmatici, zberatelia autogramov a iných memorabilií.

MILAN VAŠINA

SOM RÁD, ŽE SME SÚČASŤOU VZÁCNEJ ETAPY SLOVENSKÉHO ŠPORTU

Slovak Telekom je najväčší slovenský telekomunikačný operátor. Pod značkou Telekom ponúka jednotlivcom, domácnostiam a firemným zákazníkom produkty a služby pevnej i mobilnej siete. **Telekom je partner Slovenského olympijského výboru aj Slovenského olympijského tímu.** Od januára 2016 je generálnym riaditeľom spoločnosti Slovak Telekom Milan Vašina, ktorý je zároveň aj generálny riaditeľ spoločnosti T-Mobile Czech Republic. V interview hovorí o vzťahu spoločnosti Slovak Telekom aj seba samého k športu a k olympijskému hnutiu.

Slovak Telekom je v posledných rokoch viditeľný v oblasti športu najmä vďaka podpore svojho ambasádora Petra Sagana. Ako vnímate túto spoluprácu?

„Po takmer troch rokoch spolupráce mi určite dajú za pravdu aj odborné kruhy, že naše spojenie s Peťom bolo veľmi úspešné, a to hneď z viacerých dôvodov. Po prvé, k uzavretiu prvého kontraktu prišlo v správne načasovanom období. V tej dobe už bol síce Sagan v cyklistike pojem, ale jeho svetový formát sa naplno ukázal práve v roku 2015. Čiže po prvom roku spolupráce zrejme nikto nepochyboval, že tohto spojenia sa nevzdáme len tak ľahko.

Druhým argumentom podčiarkujúcim výnimočnosť tohto spojenia je charakter našich služieb, produktov a celkovo vnímania značky. Naša sieť je dlhodobo považovaná za najkvalitnejšiu a najrýchlejšiu, a preto kreatívne prepojenie 4G siete s menom Sagan vyústilo do autentického symbolu našej komunikácie S4GAN.

A do tretice by som spomenul pridanú hodnotu, ktorú toto spojenie našej značke ale aj Petrovi na Slovensku prináša. Peter sa stal vzorom nielen mladých cyklistov, ale zasahuje svojou ‚charizmou´ široké obecenstvo. A nielen to, vďaka jeho úspechom a štýlu sa začínajú mladé generácie opäť venovať cyklistike, vracajú sa k športovaniu. A úprimne som celkom rád, že sme súčasťou tejto vzácnej etapy slovenského športu.“

Aby však mohol slovenský šport napredovať, je potrebné kvalitné a silné zázemie širokej základne, nielen podpora jednotlivcov...

„Presne tak to vnímame aj my. Práve preto sme sa rozhodli, že v Česku (T-Mobile) i na Slovensku (Slovak Telekom) priložíme ruku k dielu a pomôžeme. Národné olympijské výbory v oboch krajinách sú dlhodobo vnímané ako inštitúcie, ktoré zastrešujú široké spektrum aktivít postavených na princípoch fair play. Teší nás, že prispievame nielen na podporu vrcholových športovcov, ale významne sa myslí aj na mládežnícku základňu. Stojíme si totiž za tým, že úspešná značka musí stáť na pevných hodnotách, ku ktorým sa aj hlási.“

Nechceli ste byť niekedy slávny športovec? Sadnete si tiež občas na bicykel, prípadne holdujete inému druhu športu?

„Každý malý chlapec sníva, že bude strieľať góly za Barcelonu, alebo že sa z neho stane druhý Jágr. V tomto smere som bol trochu iný. Mňa v mladom veku zaujala atletika, ktorej som sa istý čas aj aktívne venoval. Neskôr sa šport zaradil skôr medzi moje voľnočasové aktivity.

Šport pre mňa znamená únik od denného stereotypu a vyčistenie hlavy. Aj preto milujem prírodu a turistiku, mám prechodené Jeseníky, Krkonoše, Beskydy, ale aj Fatru a Tatry. Najviac mi však prirástla k srdcu Šumava, tam som sa naozaj našiel.

A keď sme pri tom šliapaní do pedálov, pochádzam z Moravy, ktorá je pre cyklistiku priam predurčená a s bratmi sme na tvrdej sedačke strávili naozaj dlhé hodiny jazdením po okolí. Objavovali sme všetko, čo bolo za hranicou bežného dňa a tak sa bicykel stal naozaj našimi druhými nohami. Dnes je to trošku zložitejšie a o to vzácnejšie, ak sa tu objaví niekto ako Peťo Sagan, inšpirácia i nostalgia v jednej osobe.“

Ako si spomínate na Rio de Janeiro, ktoré ste vlani počas olympiády navštívili?

„Rio je veľmi špecifické, zvláštne, nádherné aj čudesné. Povedal by som, že je akoby paradoxom dnešného sveta. Bola to moja prvá olympiáda, ktorú som navštívil a môžem povedať, že nie úplne naplnila moje očakávania. Predovšetkým z pohľadu diverzity, ktorá kričala na každom kroku. Myslím si, že olympiády by mali pomôcť regiónom aj po finančnej stránke, nielen tým, že lokality sa zviditeľnia na obrazovkách. Tu bolo už dávno pred olympiádou jasné, podobne ako v Soči, že olympiáda zrejme z dlhodobého hľadiska región neposunie veľmi vpred. Neteší ma, keď vidím športové stánky ani nie rok po olympiáde v dezolátnom stave, pretože lokálne nemajú šancu na prežitie, ich prevádzka je príliš nákladná a ekonomika krajiny zápasí s úplne inými problémami.

Preto by mi neprekážalo, keby sa olympijské hry konali aj viackrát na jednom mieste. Tam, kde to má zmysel po všetkých stránkach, kde je vybudovaná infraštruktúra tak či onak – napríklad severské krajiny pre zimné olympiády. A to by mohol byť aj model pre letné hry: to, či mám zlato z Ria alebo Atlanty, má predsa rovnakú váhu.“

TEXT: PETER FUKATSCH **FOTO:** ARCHÍV SOV – SOŠM, TASR/MARTIN BAUMANN

SPOMIENKA NA ÚSPEŠNÚ SLOVENSKÚ ATLÉTKU, MEDAILISTKU Z OH I ME

ŠURANOVEJ DVAKRÁT ODVIAL ZLATO VIETOR

Eva Šuranová-Kucmanová je jedinou slovenskou atlétkou ktorá na olympiáde získala medailu. V Mníchove 1972 mala bronzový lesk. V apríli minulého roku oslávila sedemdesiatku. Na Silvestra zomrela.

EVA ŠURANOVÁ PRI SKOKU NA OH 1972 V MNÍCHOVE.

Príbeh životného úspechu diaľkarky Evy Šuranovej má skokanskú pointu: hop alebo trop. Dva mesiace pred mníchovskou olympiádou 1972 ju ničil zápal nervu na odrazovej nohe.

Bývalý kladivár a neskôr organizátor veľkých mítingov Maroš Šebesta jej odporučil vtedy neznámeho lekára – Viliama Fischera. „Postavil ma pred dilemu. Napichnem vás do chrbta a keď trafím, tak pôjdete. Má to však háčik, môžete na istý čas aj ochrnúť," hovorila atlétka koncom roku 2014 v rozhovore pre SME. Fischer trafil presne, atlétka mu venovala presnú kópiu olympijskej medaily.

MÁ TITUL ŠPORTOVÁ LEGENDA

V novom bratislavskom národnom divadle jej udelili v roku 2014 titul Športová legenda. Bola piata v poradí s týmto ocenením, ktorým zvyšujú lesk každoročného vyhlasovania Športovca roka.

Na mníchovskú olympiádu spomínala so zmiešanými pocitmi. „Bola to veľmi ťažká súťaž, menil sa vietor, bolo náročné vyrátať si rozbeh," charakterizovala Šuranová veternú lotériu na Olympijskom štadióne v Mníchove v lete 1972.

Od úvodného pokusu viedla domáca Nemka Rosendahlová výkonom 678 cm, no v tretej sérii ju Šuranová preskočila. „Ibaže rozhodcovia videli na plastelíne stopu od prešľapu. Napokon ma v závere ešte preskočila Bulharka Jorgovová. Bola som však šťastná, prvé myšlienky patrili mojej dvojročnej dcére Evke."

TEROR VIDELA NA VLASTNÉ OČI

Naša medailistka si myslela, že ten prešliapnutý pokus by bol znamenal zlato. Pripravená bola skvele. Zvládla to, čo robí športovca veľkým. V pravý čas dosiahnuť veľký výkon. Šuranová vo finále dvakrát prekonala československý rekord – 660 cm a potom 667 cm.

Mníchov však znamenal pre citlivú Šuranovú i bolesť. Bola priamym svedkom teroristického útoku v olympijskej dedine. „Som veľmi emotívna, ak by sa to stalo pred mojimi pretekmi, neviem, ako uspejem. Mne bolo tak ľúto... Plakala som, mala som strach," opisovala

„SOM KLASICKÝ STREDOEURÓPSKY MIEŠANEC. VRAJ JE TO PREDPOKLAD DOBRÉHO ŠPORTOVCA.“

DOJATÁ ATLÉTKA S TROFEJOU ŠPORTOVÁ LEGENDA V ROKU 2014.

UTVORILA 25 REKORDOV

Na majstrovstvách Československa získala Eva Šuranová 8 titulov v diaľke (1965 - 1969, 1972, 1974, 1975), dva na 100 m prekážok (1968, 1969), po jednom na 100 m (1975), v päťboji (1967) a 4 x 100 m (1978) plus halový na 50 m (1976). V rôznych disciplínach utvorila spolu 25 československých rekordov.

Kariéru ukončila po ME 1978 v Prahe 32-ročná s osobnými rekordmi 667 cm v diaľke (s vetrom 674), 11,74 a 11,2 s ručne na 100 m (neoficiálne aj 11,35), 23,56 na 200 m, čo bol až do roku 2003 slovenský rekord, 11,0 na 80 m prekážok a 13,5 na 100 m prekážok.

po rokoch pocity pretekárka niekdajšej bratislavskej Slávie SVŠT.

„Videli sme, ako teroristi chodili so samopalmi po balkóne. Boli kúsok od ženskej časti olympijskej dediny, vzdušnou čiarou asi osemdesiat metrov. Strach sme cítili neustále. Všade ozbrojení vojaci, tanky, kontroly. Pred nástupom na záverečný ceremoniál hlásili, že sa pripravujú bombové útoky. Každý bol v napätí.“

Šuranová sa narodila 24. apríla 1946 v maďarskom Ózde. Mala necelý rok, keď sa rodina Kucmanovcov presťahovala do Veľkého Blahova pri Dunajskej Strede.

„Som klasický stredoeurópsky miešanec. Vraj je to predpoklad dobrého športovca,“ vravievala s úsmevom mamička troch detí.

Na deväťročenke mala skvelého telocvikára Jozefa Kmeťa. Ten s deťmi skúšal všetky možné športy. „Rýchlo som behala a ešte ďalej skákala. Ďalej ako chlapci. Ty si moja skokanka, hovorieval,“ spomínala Šuranová. Výborne hrala aj hádzanú a volejbal.

Počas celej kariéry mala iba dvoch trénerov, v Dunajskej Strede Ladislava Pápaya a v Bratislave Pavla Gleska. Bola mimoriadne všestranná atlétka. Okrem diaľky bola výborná aj na prekážkach, v šprintoch i viacbojoch.

VETRISKO AJ V RÍME

V roku 1974 získala na majstrovstvách Európy v Ríme striebro. V Mníchove ju vietor hneval, v talianskej metropole doslova odfúkol titul. Maďarke Ilone Bruzsenyákovej dožičili podmienky vždy dobrú podporu vetra. Mala jeden vydarený skok – 665 cm.

Šuranovej nezafúkalo. Napriek tomu mala skoky dvakrát 657, raz 650 a 657 cm. Druhý najlepší pokus Maďarky bol 643 cm. „Posúvala som si rozbeh a to som nemala robiť. Zase som kľúčový skok prešliapla,“ opisovala úspech, ktorý mohol byť ešte väčší.

Šuranová nikdy nechcela byť trénerkou. „To je také náročné, že by som to nezvládla. Cestovanie, znervózňovanie sa, celý deň na štadióne. Tréner má náročnejší život ako pretekár. Musí byť veľmi silným človekom, aby zvládol spojil zamestnanie a klasický rodinný život. Vždy som chcela mať tri deti. To bola moja túžba, ktorú mi osud dožičil,“ hovorila spokojne.

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK, TOMÁŠ GROSMANN
FOTO: PETER POSPÍŠIL, JÁN SÚKUP, ĽUBOMÍR SOUČEK, ARCHÍV MOV

PRED ŠTVRŤSTOROČÍM SA LETNÉ AJ ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY USKUTOČNILI NAPOSLEDY V TOM ISTOM ROKU

ROZPORUPLNÉ ALBERTVILLE, VZOROVÁ BARCELONA

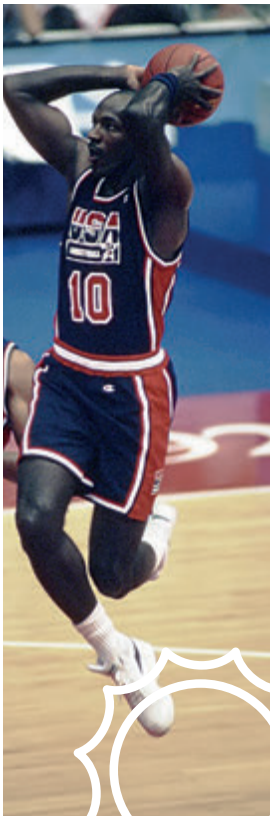

ZOH 1992 v Albertville aj OH 1992 v Barcelone sa uskutočnili po obrovských politických zmenách v Európe, po ktorých sa v dôsledku zjednotenia Nemecka a rozpadu Sovietskeho zväzu i Juhoslávie pod piatimi kruhmi objavili nové štáty. Českí a slovenskí športovci sa tam zúčastnili na posledných olympiádach v spoločnom „federálnom" drese. Aké vlastne boli?

Je zaujímavé, že to bolo prvý raz od roku 1952 – a zároveň naposledy – čo sa OH aj ZOH v tom istom roku uskutočnili v Európe.

Do Francúzska zavítali ZOH po premiérovom Chamonix 1924 a po Grenobli 1968 už po tretí raz. V Španielsku boli OH po prvý raz. Napriek tomu hry v katalánskej metropole a v rodisku šéfa svetového olympijského hnutia Samarancha vyzneli nepomerne lepšie. Viac o tom nájdete v textoch publicistov, ktorí boli na ZOH 1992 (Ľubomír Souček), resp. OH 1992 (Tomáš Grosmann) ako akreditovaní novinári.

ALBERTVILLE: NAJROZŤAHANEJŠIE ZIMNÉ HRY

Ťahúňmi príprav Albertville boli dvaja spoluprezidenti organizačného výboru (COJO) – najslávnejší francúzsky zimný športovec všetkých čias a trojnásobný zjazdársky šampión z Grenoblu 1968 Jean-Claude Killy a neskorší eurokomisár Michel Barnier.

Z regiónu Savojských Álp mali už dovtedy „vážne" meno v medzinárodnom lyžiarskom turizme Val d´Isére (domovské miesto Killyho), Méribel a Courchevel. V snahe pozdvihnúť celú oblasť však COJO zaangažoval do olympiády nielen Albertville, ale aj Tignes, Les Saisies, Les Menuires/Val Thorens, La Plagne, Pralognan la Vanoise, Les Arcs, Brides-les-Bains, Moutiers, La Taniu i La Lechere... Olympiáda za to zaplatila veľkú daň.

ZOH 1992 sa zapísali do histórie ako dovtedy „najrozťahanejšie" zo všetkých. Olympijské súťaže boli v 11 strediskách a výpravy ubytovali v 7 olympijských dedinách! Najvzdialenejšie športoviská delilo od seba až 120 km, pričom sa do nich prepravovalo zväčša po úzkych, kľukatých a rozbitých horských cestách...

Aspoňže samotné športoviská boli zväčša vysoko kvalitné. Náročnosť olympijských súťaží vďaka tomu zodpovedala tomu, že ide o najväčšie zimné športové podujatie. A originálne krištáľovo-kovové ručne vyrobené medaily od slávneho sochára Christiana Laliqua sa zapísali do histórie ZOH ako určite jedny z najkrajších.

NÁDHERNÁ SCENÉRIA SAVOJSKÝCH ÁLP, ALE VŠADE ĎALEKO – TO BOLO ALBERTVILLE 1992...

ZOH 1992 VO FAKTOCH

TERMÍN: 8. – 23. 2. 1992 **/ ÚČASŤ:** 1801 športovcov (1313 mužov, 488 žien) a 64 NOV, súťažili v 57 disciplínach 6 športov. **/ ÚČASŤ Z ČSFR A ZO SLOVENSKA:** 76 športovcov z ČSFR, z toho zo Slovenska 14 (8 + 6), **najlepšie výsledky Slovákov:** Robert Švehla, Peter Veselovský, Igor Liba a Jaromír Dragan (ľadový hokej) boli členovia 3. družstva, Ľubomíra Balážová a Alžbeta Havrančíková (beh na lyžiach) členky 6. štafety a Jozef Kovařík (severská kombinácia) člen 6. družstva, Lucia Medzihradská (zjazdové lyžovanie) 8. v kombinácii. **/ NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY** (neoficiálne bodovanie a zisk medailí): 1. Nemecko 181 (10-10-6), 2. SNŠ 163 (9-6-8), 3. Nórsko 139 (9-6-5), ... 15. ČSFR 22 (0-0-3). **/ NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ:** Ľubov Jegorovová (SNŠ, beh na lyžiach) 3-2-0, Vegard Ulvang (Nór.), beh na lyžiach 3-1-0, Björn Dählie (Nór., beh na lyžiach 3-1-0).

„NEOLYMPIJSKÁ" OLYMPIÁDA

Na obrovskej ploche sa však napriek úchvatnej alpskej scenérii a kráse lyžiarskych stredísk olympijský duch vytratil. ZOH sa de facto premenili na množstvo separátnych svetových šampionátov. A vo väčšine dejísk súťaží bolo večer ticho a pusto.

V olympijskom regióne mal jednoducho človek k človeku priďaleko.

Okrem toho všetko tam bolo predražené. Organizátori zase ležérni, ba až ignorantskí. A väčšina zo sedemtisíc dobrovoľníkov žalostne nepripravená na úlohy, ktoré mali plniť. Výpravy sa veľmi sťažovali aj na nekvalitné ubytovanie a mizernú stravu v niektorých olympijských dedinách. Trochu priveľa negatív...

„Boli to komerčné hry, pri ktorých športovci skôr prekážali," glosovali The Times.

„Zlatými víťazmi týchto hier boli šéfovia zimných stredísk, lebo získali infraštruktúru, po ktorej roky volali," rypol si britský The Daily Telegraph.

„Najstrašnejšie a najabsurdnejšie zimné hry všetkých čias s absenciou ducha, tepla a srdca," pritvrdila talianska la Stampa.

„Vôbec sa nenaplnilo coubertinovské krédo vzájomného porozumenia," povzdychol si člen Medzinárodného olympijského výboru, Slovák Vladimír Černušák.

Veľmi drsný bol náš hokejový veterán Igor Liba, ktorý si svoje tretie hry vôbec neužil – a nielen pre narazenie rebier, v dôsledku ktorého vynechal väčšinu zápasov: „Toto nie je olympiáda! Vždy som počúval, že na olympiáde je najkrajšie to, ako sa spoznajú a zblížia ľudia z rôznych športov. V Sarajeve 1984 a v Calgary 1988 to tak bolo. Ale tu? S kým sa máme zblížiť, keď nás je tu v jednom hoteli skoro tristo hokejistov a široko-ďaleko nikto iný? V Calgary sme sa v izbe ani neohriali, lebo stále sa voľačo dialo – kino, diskotéka alebo koncert. Ale tu len sedíme a čumíme ‚do blba'." Na vysvetlenie: hokejisti bývali v La Tanii, ktorá vtedy mala len päťdesiat stálych obyvateľov...

Ani len supermoderný otvárací ceremoniál priamo v Albertville nenadchol,

POZORUHODNÝ DIZAJN ALBERTVILLSKÝCH OLYMPIJSKÝCH MEDAILÍ.

pretože mu chýbala „duša“ všeobjímajúcej spolupatričnosti, aj zimný duch. A fakt, že olympijský oheň na štadión priniesol najslávnejší futbalista krajiny Michel Platini, svet ťažko chápal. „Nepodarený žart. To vo Francúzsku nemajú jediného poriadneho zimného športovca?,“ počudoval sa slávny nemecký sánkar Georg Hackl.

MALÝ SLOVENSKÝ PODIEL NA TROCH BRONZOCH

ZOH v Albertville sa uskutočnili vo februári 1992. V tom čase sa ešte nejavilo, že by sa chystalo rozdelenie spoločného štátu. Vo výprave Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ČSFR), ktorú viedol podpredseda ČSOV, Slovák Pavol Glesk, bolo 76 športovcov, z toho 14 Slovákov. Pätnásty navrhovaný, sánkar Jozef Škvarek (súčasný šéf nášho zväzu), v historicky prvom „slobodnom“ schvaľovaní nominácie tesne neprešiel.

Slovenskí hokejisti Robert Švehla, Peter Veselovský, Igor Liba a tretí brankár Jaromír Dragan boli na ZOH členmi bronzového družstva. Veselovský aj Švehla odohrali všetkých 8 zápasov (s bilanciou 1+0, resp. 2+1). Náš ešte stále platný rekordér v počte odohraných medzištátnych zápasov Liba pre zranenie nastúpil len 4-krát (s bilanciou 1+2), Dragan neodchytal ani minútu. Kuriózne bolo, že v zápase proti domácemu Francúzsku (6:4) strelil dva góly nášmu tímu emigrant pôvodom z Popradu Peter Almášy…

Určitý slovenský „podiel“ bol aj na bronze družstva skokanov na lyžiach. Tvorili ho síce len Moravania, ale ako reprezentačný tréner ho viedol Slovák Ján Tánczos. Okrem toho jeden z členov bronzového kvarteta František Jež bol stále členom ASVŠ Dukla Banská Bystrica – a v rovnakom stredisku bol predtým dlho aj Jiří Parma. Akurát na bronze krasokorčuliara Petra Barnu bol slovenský podiel nulový. Zato slovenský emigrant Martin Skotnický privedol k striebru francúzsky tanečný pár súrodencov Duchesnayovcov.

Viacerým športovcom, ktorým z finančných dôvodov hrozil tréningový deficit (Parmovi, zjazdárom či sánkarom) na prípravu prispela Olympijská spoločnosť Slovenska – predchodca SOV. Vďaka jej podpore sa vylepšili aj tréningové podmienky v areáloch na Štrbskom Plese a v Bojniciach.

Silné prepojenie Čechov a Slovákov v spoločnom štáte ilustrovalo, že šiesti český športovci boli v tom čase členmi slovenských stredísk vrcholového športu. Vtedy ešte „chémia“ medzi Čechmi a Slovákmi fungovala.

ODUŠEVNENÝ HOKEJOVÝ MIX

Ukázalo sa to aj v hokejovom tíme, ktorý ako tréneri viedli charizmatický Ivan Hlinka s asistentom Jaroslavom Walterom. Po tom, čo sa po novembri 1989 u nás otvorili hranice a olympijský tím

TRI PREMIÉRY

Olympijskú premiéru mali v Albertville akrobatické lyžovanie, šorttrek a ženský biatlon. Vďaka tomu sa počet disciplín v porovnaní s Calgary 1988 zvýšil zo 46 na 57. Naposledy boli v programe ZOH aj ukážkové disciplíny. Medzi nimi aj curling, ktorý je dnes riadnou súčasťou programu ZOH. V akrobatickom balete sa predstavila aj Slovenka Zuzana Smierčáková.

POSTSOVIETSKA KURIOZITA

V Albertville mala svoju obnovenú olympijskú premiéru (po 56 rokoch) výprava znovuzjednoteného Nemecka. Z Balkánu, kde vtedy zúrila vojna, okrem Juhoslávie samostatne štartovali výpravy Chorvátska a Slovinska. Samostatnosť manifestovali aj pobaltské krajiny, ktoré sa odtrhli od ZSSR – Estónsko, Lotyšsko a Litva. Kuriózna bola situácia okolo ďalších krajín bývalého Sovietskeho zväzu. Ten sa už transformoval na Spoločenstvo nezávislých krajín (SNŠ), ale ešte nemal svoj národný olympijský výbor. Výprava SNŠ preto nastúpila s názvom Zjednotený tím pod olympijskou vlajkou a na počesť jej zlatých medailistov sa hrala olympijská hymna. Ale na otváracom ceremoniáli mal každý jej člen na rukáve aj v rukách vlajočku svojej krajiny (okrem Ruska ich bolo päť) a hlásateľ oznámil, ktoré krajiny táto výprava reprezentuje.

JEDEN Z KVARTETA SLOVENSKÝCH ČLENOV BRONZOVÉHO HOKEJOVÉHO TÍMU – PETER VESELOVSKÝ.

BRONZOVÁ SKOKANSKÁ RADOSŤ – V STOJI ZĽAVA PARMA, SAKALA, GODER, JEŽ, LEKÁR ŠIKOLA A TRÉNER TÁNCZOS, V POKĽAKU ÚSTREDNÝ TRÉNER LÁNSKY A ASISTENT TRÉNERA MAYER.

museli „zmixovať“ z hráčov z piatich líg, sa mnohí obávali, že hráčom už pôjde len o peniaze. Ale všetci ťahali za jeden koniec povrazu.

Družstvo ČSFR ako jediné zdolalo neskoršieho víťaza turnaja – „postsovietsky“ tím SNŠ (4:3). Vo štvrťfinále vyradilo úradujúcich majstrov sveta Švédov (3:1). V boji o postup do finále síce podľahlo Kanade aj s hviezdnym Ericom Lindrosom 2:4, ale v zápase o bronz deklasovalo USA 6:1.

„Objav“ turnaja a najproduktívnejší hráč nášho tímu Robert Lang (5 gólov, 8 asistencií) po zisku medaily povedal: „Hlavná sila tímu bola v jednoliatosti. Atmosféra bola super – nikto sa nevyvyšoval, nikto sa nehral na ‚machra´. Bolo to perfektné.“

Najväčší sponzor Československého olympijského výboru – automobilka Škoda – ako odmenu pre každého medailistu vypísala auto. Za bronz všetci dostali model Škoda Favorit 136 LS. Ilustráciou vtedajších nepomerne skromnejších pomerov ako dnes bolo, že kapitán nášho tímu Tomáš Jelínek, hrajúci prvú sezónu vo Fínsku, mal dovtedy len trabanta…

„TRUCMAJSTER“ JIŘÍ PARMA

Individuálne najviac sa z výpravy ČSFR presadil skokan na lyžiach Jiří Parma. V roku 1987 sa stal majstrom sveta a dlhšie patril do absolútnej svetovej špičky. Bol to vychýrený skokanský štylista s ukážkovým paralelným vedením lyží vo vzduchu i s parádnym telemarkovým doskokom. Lenže keď po ZOH 1988 svetové skoky ovládol nový V-štýl, on ako „klasik“ sa odmietol „preškolit“ na novinku. Súperi mu preto utiekli a Parma vypadol z reprezentácie. Ale keď z núdze tiež prešiel na „véčko“, na poslednú chvíľu sa kvalifikoval na ZOH. „Spočiatku robil len malé ‚véčko´, na letoch v Oberstdorfe ho však pekne roztvoril. Odvtedy skáče vo forme,“ poznamenal pred olympiádou reprezentačný tréner Ján Tánczos.

Na mostíkoch v Courcheveli skákal 29-ročný Parma skvele. Na strednom mostíku skončil desiaty (pri druhom skoku ho poškodil vietor), na veľkom piaty a bol kľúčovou postavou bronzového tímu. Lenže už po prvých pretekoch pri styku s našimi novinármi „trucoval“. Povedal, že keď ho vyradili z reprezentácie, musel si značnú časť prípravy hradiť sám, a preto za každú začatú štvrťhodinu rozhovoru pýta od novinárov z ČSFR 250 korún! Obmäkčiť sa nedal ničím. Svetový šampión sa správal ako malé dieťa…

Celá táto trápnosť vyvrcholila na tlačovej besede po zisku bronzu družstva, kde naši novinári Parmu – na rozdiel od jeho „kolegov“ – úplne ignorovali. Za porušenie Olympijskej charty mu dokonca hrozilo, že vedenie výpravy ho pošle predčasne domov.

BARCELONA: PRÁVOM SKLOŇOVANÉ SLOVO SEN

Hry XXV. olympiády v Barcelone, ktoré sa odohrávali v horúcom počasí, patrili medzi najväčšie životné úspechy Juana Antonia Samarancha. Nielenže sa uskutočnili v jeho rodisku a splnili jeho dôležitý sen, ale boli skutočným vrcholom jeho pôsobenia na čele MOV. Hry mestu výrazne pomohli a vyťažilo z nich pre svoj ďalší rozvoj viac, než akékoľvek iné pred ním. Podarilo sa mu revitalizovať dlhodobo zanedbanú prímorskú zónu, pri ktorej vyrástla olympijská dedina. Stalo sa oveľa vyhľadávanejšou turistickou destináciou. Športoviská v meste a blízkom okolí slúžia svojmu účelu dodnes, sú dejiskami pravidelných športových a neraz iných výnimočných podujatí.

Barcelona vo vtedajšom horúcom počasí zvládla Hry XXV. olympiády výborne. Sny si tam splnili mnohí. Toto slovo sa stalo aj hitom hier vďaka štartu vynikajúcich amerických basketbalistov v „tíme snov“, ktorý začal písať históriu práve ako Dream Team, ten najlepší zo všetkých.

Zaiste aj vzhľadom na ekonomický rozmach olympijského hnutia žiadna krajina hry nebojkotovala. Znova sa mohla predstaviť Juhoafrická republika, ktorá mala pre apartheid 28 rokov zatvorené dvere. Napriek stále trvajúcej nezmyselnej

BIELORUSKÝ GYMNASTA VO VÝPRAVE SNŠ VITALIJ ŠČERBO SI VYBOJOVAL ŠESŤ ZLATÝCH MEDAILÍ!

vojne v Juhoslávii a sankciám OSN voči tejto krajine dostali šancu súťažiť viacerí jednotlivci z tohto štátu ako nezávislí pretekári pod olympijskou vlajkou.

Pozoruhodné bolo, že OH v Barcelone mali až štyri oficiálne úradné jazyky. K tradičným dvom všeobecne uznávaným olympijským jazykom angličtine a francúzštine, ako aj k domácej španielčine pribudla aj „miestna" katalánčina. Priamo na brehu Stredozemného mora viac znelo, že hry sa uskutočňujú v hlavnom meste Katalánska než v jednom z najvýznamnejších španielskych miest. „Áno, cítim sa predovšetkým Kataláncom," pripustil na oficiálnej tlačovke v predvečer hier J. A. Samaranch, keď mu v provokatívnej otázke madridská novinárka akoby vyčítala pokatalánčenie hier.

MEDAILY IBA ČESKÝM ŠPORTOVCOM

V poslednej spoločnej československej olympijskej výprave, ktorú viedol podpredseda ČSOV Přemysl Herych, bolo vyše dvesto športovcov, medzi nimi 68 Slovákov. O solídnych sedem medailí, ktorými sa Česko-Slovensko zaradilo na 15. miesto v poradí krajín, sa zaslúžili iba českí pretekári. Dovedna štyri zlaté vybojovali atléti Robert Změlík (v desaťboji), Jan Železný (v hode oštepom), strelec Petr Hrdlička (v trape) a vodný slalomár Lukáš Pollert (v C1); dve strieborné veslár Václav Chalupa (v skife) a vodnoslalomárske duo Miroslav Šimek – Jiří Rohan (v C2); jediný bronz strelec Luboš Račanský (v disciplíne bežiaci terč). Počet zlatých kovov bol najvyšší od Mexico City 1968.

Spomienka na časovo prvú zo spomenutých zlatých medailí sa viaže na sobotu 1. augusta. Z novinárskej dediny v Barcelone bolo treba autobusom, ktorý odchádzal už o 4:50 ráno, podľa oficiálnej príručky pre masmédiá absolvovať až 177 kilometrov. Viezli sme sa ním iba dvaja novinári z Česko-Slovenska. Oplatilo sa. Na umelom kanáli v Seu d´Urgell, ktorý pri riečke Segre postavil Slovák z Liptova Ondrej Cibák, triumfoval nečakane v C1 pražský študent medicíny Lukáš Pollert.

Stretnutie s ním krátko po víťazstve bolo zážitkom na celý život. „Nemám si na ceremoniál čo obliecť," hovoril všetkým okolo, keď mu vysvetľovali, že si má ísť prevziať zlatú medailu a vypočuť hymnu na počesť víťazstva. „Nemôže tam ísť niekto namiesto mňa?" šokoval otázkou, ktorá nezarazila iba tých, čo ho už lepšie poznali. Vôbec totiž nežartoval. „Nemám rád nijaké oficiality, ceremoniály, obleky. Veď ani v športe nie je dôležité prebrať si medailu, ale najmä vyhrať." Taký bol a zostal Lukáš Pollert, ktorý dovtedy na divokej vode nič výnimočné nevyhral. Šport znamenal preňho iba zábavu, oveľa vážnejšie sa odvtedy venuje medicíne. Slovák Juraj Ontko v tej istej disciplíne skončil ôsmy.

OH 1992 VO FAKTOCH

TERMÍN: 25. 7. – 9. 8. 1992 **/ ÚČASŤ:** 9367 športovcov (6659 mužov, 2708 žien) a 172 NOV, súťažili v 257 disciplínach 26 športov. **/ ÚČASŤ Z ČSFR A ZO SLOVENSKA:** 211 športovcov z ČSFR (149+62), z toho 68 zo Slovenska (54+14), **najlepšie výsledky Slovákov:** Slavomír Kňazovický (rýchlostná kanoistika) 4. v C1 na 500 m, Róbert Erban, Juraj Kadnár, Attila Szabó, Jozef Turza (rýchlostná kanoistika) členovia 4. K4 na 1000 m, Jozef Lohyňa (zápasenie) 5. vo voľnom štýle do 82 kg, Peter Hrivňák (box) nad 91 kg vo štvrťfinále, Vojtech Rückschloss (box) do 91 kg vo štvrťfinále, Eva Antalecová, Eva Berková, Iveta Bieliková, Erika Dobrovičová, Renáta Hiráková, Adriana Chamajová, Andrea Chupíková, Anna Janoštinová, Milena Rázgová (basketbal) členky 6. družstva, Ľubica Novotníková-Kurhajcová (veslovanie) členka 6. párovej štvorky, Juraj Ontko (vodný slalom) 8. v C1, Miroslav Lipták (cestná cyklistika), člen 8. družstva v časovke. **/ NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY** (neoficiálne bodovanie a zisk medailí): 1. SNŠ 741,75 (45-38-29), 2. USA 705,75 (37-34-37), 3. Nemecko 569,25 (33-21-28), ... **21. ČSFR 69,25 (4-2-1). / NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ:** Vitalij Ščerbo (SNŠ, športová gymnastika) 6-0-0, Krisztina Egerszegiová (Maď., plávanie) 3-0-0, Jevgenij Sadovyj (SNŠ, plávanie) 3-0-0.

S LOPTOU MICHAEL JORDAN, ZA NÍM SCOTTIE PIPPEN.

TEN PRAVÝ DREAM TEAM

Najlepší dôkaz o konci éry, počas ktorej svet najmä pod piatimi kruhmi rozlišoval amatérsky a profesionálny šport, poskytol na OH 1992 basketbal. Definitívny pád už aj tak rozkolísanej bariéry potvrdila účasť najlepších hráčov USA. Kolísku tohto športu prišli reprezentovať najväčšie hviezdy NBA. Bezpochyby ich treba vymenovať: Earvin „Magic" Johnson, Michael Jordan, John Stockton, Karl Malone, Clyde Drexler, Scottie Pippen, Patrick Ewing, David Robinson, Christian D. Laettner, Christopher Paul Mullin, Charles Wade Barkley a Larry Joe Bird. Celý športový svet uznáva, že to bol ten pravý Dream Team (tím snov), hoci s rovnakým prívlastkom hrali americké výbery úspešne na olympijských hrách aj neskôr. Nie priamo v Barcelone, ale v blízkej Badalone, kde bola už vtedy hala pre 12 500 divákov, zdolali Američania každého veľmi presvedčivo. Postupne pokorili Angolu 116:48, Chorvátsko 103:70, Nemecko 111:68, Brazíliu 127:83, Španielsko 122:81, Portoriko 115:77, Litvu 127:76 a vo finále opäť Chorvátsko 117:85.

HRDÝ BARCELONČAN NA ČELE MOV JUAN ANTONIO SAMARANCH S POCHODŇOU OH 1992, KTORÉ „DOSTAL" DO SVOJHO RODISKA.

POZORUHODNÉ BOLO, ŽE OH V BARCELONE MALI AŽ ŠTYRI OFICIÁLNE ÚRADNÉ JAZYKY.

NA VODE NAJBLIŽŠIE K MEDAILÁM

Práve voda, ale nie tá pod Pyrenejami neďaleko Andorry, priblížila v Barcelone Slovákov najbližšie k stupňom víťazov. Čisto slovenská štvorica Jozef Turza, Juraj Kadnár, Róbert Erban a Attila Szabó sa na ňom pomyselne na chvíľu aj ocitla. Po veľkom boji štvorkajakov sa na veľkej svetelnej tabuli pri olympijskom kanáli Castelldefels objavilo radostné poradie GER, HUN, TCH. Znamenalo to, že naši tesne zdolali na kilometrovej trati Austrálčanov, čo sa voľným okom nedalo ani postrehnúť.

Na tradičné stretnutie s médiami však naši kajakári prišli, na prekvapenie, smutní a mrzutí. Pádla hádzali o zem, nechápali sme prečo. Oni už vedeli, na čo sme my ani nevyčkali, že oficiálne výsledky „hlásili" čosi iné, než bolo krátko na svetelnej tabuli. Skončili až štvrtí. Deväť stotín sekundy za bronzovým stupienkom, ktorý obsadili Austrálčania.

„Radovali sme sa iba chvíľu. Už keď sme vychádzali z lode, poznali sme krutý výsledok," utieral si slzy smútku najstarší a najskúsenejší zo štvorice Attila Szabó. „Aj ja som si poplakal. Hoci mňa svetelná tabuľa v prvej chvíli prekvapila, lebo som si stihol všimnúť, že sme došli štvrtí," komentoval situáciu Juraj Kadnár. „Byť tak blízko k medaile a nezískať ju, to je veľmi zlý pocit," vyjadril sa Róbert Erban. „Som nešťastný, po prehre o deväť stotín sekundy sa nemožno cítiť inak," pridal sa „háčik" lode Jozef Turza.

Na rovnako nepríjemnom 4. mieste dopádloval už o deň skôr na 500-metrovej trati kanoista Slavomír Kňazovický, napokon najúspešnejší zo Slovákov v individuálnej disciplíne na týchto hrách. „Šiel som do Barcelony s hlavným úmyslom ukázať, čo vo mne je, čo som natrénoval. A to sa mi azda i podarilo. Pred olympiádou by som bral štvrté miesto všetkými desiatimi," hodnotil vtedy svoje vystúpenie piešťanský rodák, ktorý si sen o olympijskej medaile splnil o štyri roky neskôr striebrom v Atlante.

Dvaja Slováci však v Barcelone medailu predsa len získali, ibaže po emigrácii už v cudzích farbách – číferský rodák Marcel Géry bol členom bronzovej štafety plavcov Kanady na 4x100 m polohové preteky a bratislavský rodák Boris Boor zase členom strieborného rakúskeho družstva v jazdeckých skokoch. A ďalší emigrant Ladislav Kubala ako tréner priviedol domáci futbalový tím Španielsku dokonca k zlatu.

O ROZDELENÍ TAKMER NEBOLA REČ

Mimoriadne bohaté slovenské zastúpenie bolo v našom ženskom basketbalovom tíme, ktorý skončil na solídnom 6. mieste. Trénerská dvojica Miroslav Vondřička a Štefan Garba mohla využiť v 12-člennom kolektíve až deväť Sloveniek. „Viac Sloveniek v tíme bol potešiteľný fakt, ale príčinou nebola len výkonnosť. Došlo k výmene generácií,

tri výborné české basketbalistky Blažková-Kalužáková, Křížová-Adamcová a Nováková-Kotíková, ktoré ešte rok predtým hrali na ME v Tel Avive, dali prednosť svojim rodinám," zaspomínala si Iveta Bieliková, najlepšia basketbalistka Česko-Slovenska 1991. Pripomenula tiež, že to bol pre vtedajšiu reprezentáciu veľmi náročný, ale úspešný rok. Iba necelé dva mesiace pred začiatkom OH sa takisto v Španielsku uskutočnil celosvetový olympijský kvalifikačný turnaj. Vo Vigu v konkurencii 20 ženských tímov obsadilo Česko-Slovensko výborné 3. miesto a postúpilo do Barcelony.

Naša olympijská výprava v nej vnímala všetky politické udalosti, ktoré očividne smerovali k rozdeleniu Česko-Slovenska na dva samostatné štáty. „Uvedomovali sme si to, ale osobitne sme to nijako neriešili, ani nerozoberali. Medzi basketbalistkami určite nie, nepamätám si ani na to, že by to bola dôležitá téma v celej výprava," skonštatovala Iveta Bieliková, keď sme jej pozornosť s odstupom štvrťstoročia upriamili práve na vtedajšie domáce politické udalosti. „Všetci sme sa usilovali spoločne čo najlepšie reprezentovať jeden štát. Mnoho z nás už nepatrilo medzi nováčikov, preto sme mali ten jediný a hlavný cieľ."

Historicky silnú previazanosť Čechov a Slovákov možno dokumentovať na dvoch športovcoch, ktorí bojovali o medaily. Pôvodom Slovenka dlhodobo žijúca v Česku Dagmar Bílková skončila štvrtá v streľbe z ľubovoľnej malokalibrovky a zase český príslušník ASVŠ Dukla Banská Bystrica Roman Mrázek piaty v chôdzi na 50 km.

LOHYŇA – POSLEDNÝ FEDERÁLNY A POTOM PRVÝ SLOVENSKÝ

S olympijskými hrami, ktoré sa uskutočnili pred štvrťstoročím, sa navždy spája pieseň britského lídra svetoznámej skupiny Queen Freddieho Mercuryho s jednoduchým názvom Barcelona. Zrodila sa práve na počesť tohto športového sviatku už v roku 1987 a na otváracom ceremoniáli mala zaznieť naživo zásluhou autora a katalánskej opernej divy Montserrat Caballé. Freddie sa však hier nedožil, o rok skôr zomrel. Ale aj tak sa ich jediná spoločná nahrávka stala nesmrteľným hitom a hymnou barcelonskej olympiády.

Bola impozantnou súčasťou slávnostných chvíľ na Estadi Olímpic na vrchu Montjuic a určite ju celý svet pozná viac v porovnaní s najúspešnejším športovcom. Ním sa stal so ziskom 6 zlatých medailí bieloruský gymnasta Vitalij Ščerbo vo „farbách" SNŠ, ktorý zopakoval husársky kúsok plavkyne bývalej NDR Kristin Ottovej zo Soulu 1988.

Možno naozaj myšlienka dokumentovať ešte stálu jednotu športu na našom federálnom území určila za vlajkonosiča poslednej čs. olympijskej výpravy zápasníka Jozefa Lohyňu. Rodák zo Zlatých Moraviec, ktorý vyrastal v Prievidzi, bol v tom čase v pražskom klube Olymp a patril vďaka bronzu zo Soulu 1988 medzi vážne medailové nádeje. V kategórii do 82 kg však skončil medzi voľnoštýliarmi „až" piaty, čo sklamalo i jeho trénera Mikuláša Timku, keďže túžili po zlate. Je zaujímavé, že Lohyňa bol vlajkonosič na slávnostnom otvorení OH nielen v poslednej čs. výprave, ale aj v prvej slovenskej v Atlante 1996, kde sa už vo vyššej kategórii do 90 kg rozlúčil 4. miestom.

KEĎ SA BRONZOVÁ RADOSŤ ZMENÍ NA „ZEMIAKOVÉ" SKLAMANIE – SMUTNÍ SLOVENSKÍ ČLENOVIA ŠTVORKAJAKA ČSFR NA 1000 M (SPREDU) JOZEF TURZA, JURAJ KADNÁR, RÓBERT ERBAN A ATTILA SZABÓ...

MOHUTNÝ NÁSTUP ELEKTRONIKY

V Barcelone už takmer nebolo počuť klepot písacích strojov. Do našich životov na začiatku 90. rokov minulého storočia mohutne vstúpila elekronika. Aj československí novinári si vďaka partnerovi Čs. olympijského výboru ako skvelé písacie stroje mohli požičať prenosné počítače. Texty z nich od píšucich novinárov putovali najprv do špeciálnej centrály v barcelonskom československom dome, ktorý mal meno Press Club, a odtiaľ cez špeciálne vytýčené spojové linky do redakcií, kde na ne čakali špeciálne počítače. S nimi sme sa mohli stretnúť všelikde už aj na športoviskách a čerpať z nich informácie. Práve vtedy počítače premiérovo mohutne vstúpili do našich životov.

· tasr ·

Zdroj, ktorému môžete dôverovať nielen počas najväčších športových sviatkov

TASR je hrdým partnerom Slovenského olympijského výboru

www.tasr.sk

TEXT: IGOR MACHAJDÍK **FOTO:** ARCHÍV AUTORA, ARCHÍV SOV – SOŠM

PLAVEC **ZOLTÁN IMRICH HALMAJ** SA STAL HISTORICKY PRVÝM OLYMPIJSKÝM VÍŤAZOM NARODENÝM NA NAŠOM ÚZEMÍ – DOKONCA DVOJNÁSOBNÝM

NAJÚSPEŠNEJŠÍ V UHORSKEJ ÉRE

ZOLTÁN HALMAJ V ČASOCH VRCHOLNEJ PLAVECKEJ KARIÉRY V DOBOVOM MÓDNOM KLOBÚČIKU.

Rodák z Dúbravy, čo je dnes časť Vysokej pri Morave, Zoltán Imrich Halmaj (vo svetových encyklopédiách Halmay) sa v období pred prvou svetovou vojnou zaradil medzi najúspešnejších svetových olympionikov. Na OH 1900 – 1908 si vybojoval spolu sedem medailových umiestení, pričom v St. Louis 1904 sa dvakrát tešil z víťazstva

Ešte v roku storočnice založenia Medzinárodného olympijského výboru a rozhodnutia o obnovení antických olympijských hier (1994) vyhlásila Slovenská olympijská akadémia anketu o najlepších olympionikov zo Slovenska v histórii. Hlasujúcich 72 členov Klubu športových redaktorov Slovenského syndikátu novinárov v nej dalo hlasy dovedna 46 olympionikom zo 17 športových odvetví. Hneď za prvou desiatkou v poradí Jozef Pribilinec, Ondrej Nepela, Anton Tkáč, Ján Zachara, Miloslav Mečíř, Jozef Golonka, Vladimír Dzurilla, Bohumil Golian, Jozef Lohyňa a Pavel Schmidt skončil v ankete plavec menom Zoltán Imrich Halmaj. Vo výsledkových listinách nielen olympijských zápolení ho možno nájsť aj pod menom Zoltán von Halmay.

VYRASTAL NA NAŠOM ÚZEMÍ

Športovo nadaní rodáci z územia dnešného Slovenska v čase svojich vrcholných športových úspechov zväčša žili a pôsobili vo vyspelých maďarských športových kluboch, najmä v Budapešti. Po skončení aktívnej športovej kariéry a zároveň po rozpade Rakúsko-uhorskej monarchie v roku 1918 zostali žiť až na malé výnimky v Maďarsku.

Rodisko a bydlisko Zoltána Halmaja počas prvého desaťročia života bolo na Slovensku. Na svet prišiel v roku 1881 v dnešnej Vysokej pri Morave (Hochstetno), v minulosti uvádzanej aj v nemeckej podobe Hochstädten či v maďarskej Magasfalu. V rodine sa podľa pôvodu rodičov komunikovalo v maďarčine i nemčine. Rané detstvo strávil Zoltán na Záhorí, nejaký čas aj v Kostolnom Seku pri Šuranoch, kam chodil do ľudovej školy.

Zoltán Imrich Halmaj sa narodil otcovi Jozefovi, hospodárskemu správcovi na majeri a matke Márii, rodenej Lobmayerovej

v Dúbrave (dnes súčasti spomínanej obce) ako tretí syn v poradí. Mal bratov Emila, Štefana a Jozefa, sestričku im ako šesťročná zomrela. Možno sa domnievať, že okolité tečúce i stojaté vody bývali zaiste miestami ich šantenia. Rodina Halmajovcov sa však v roku 1891 natrvalo odsťahovala do Budapešti. Športovo a najmä plavecky zažiaril budúci šampión až tam.

VYNIKAL UNIVERZÁLNOSŤOU

Pôsobenie vo vyspelých budapeštianskych kluboch MUE a MTK znamenalo v športovej kariére mladého talentovaného chlapca veľmi veľa. Kým sa tak stalo, musel Zoltán spoločne s bratmi „preskákať" okrem iného náročný plavecký výcvik v drevenej plavárni, umiestnenej priamo na Dunaji v blízkosti Alžbetinho mosta.

Od dorasteneckého veku Halmaj viditeľne napredoval a vynikal športovou univerzálnosťou, ktorá bola v tom čase pre športovcov úplne samozrejmá. Prejavovala sa nielen dobrou výkonnosťou vo vodnom póle, čo bolo u plavcov bežné, ale aj vo veslovaní (patril medzi členov povestnej štvorky Pannonie) a dokonca aj v rýchlokorčuľovaní, v ktorom bol majstrom Uhorska na 5-tisíc metrov.

Na svoj plavecký talent upozornil v roku 1895, keď sa mu podarilo vyhrať žiacke preteky. V šestnástich si jeho talent všimla už aj širšia verejnosť. Klub MUE Budapešť usporiadal v júni 1997 na mŕtvom ramene Dunaja v Lágymániosi celoštátne preteky, na ktorých triumfoval na 550-yardovej trati a na 100-metrovej doplával druhý. Časopis Sportvilág nešetril chválou: „Halmaj pláva pravidelnými tempami a prekvapujúco pekným štýlom." Omnoho neskôr, v roku 1981, popredný maďarský plavec a funkcionár István Barány v časopise Úszásport jeho štýl výstižne charakterizoval slovami: „Na vode ležal celkom vodorovne, jeho telo sa vďaka pleciam nehýbalo a napredoval dlhými zábermi silných rúk. Nohy ťahal za sebou. Zriedkakedy sa nadýchol, pričom vydržal bez nádychu aj šesťdesiat metrov."

Plávanie v olympijskom programe nikdy nechýbalo, dá sa o ňom hovoriť ako o jednom z pilierov olympijského programu. Na premiérových OH 1896 v Aténach reprezentoval Uhorsko vynikajúcim spôsobom Alfréd Hajós, ktorý v 13-stupňovej morskej vode s mohutnými vlnami triumfoval na 100 a 200 metrov voľný spôsob.

Prvým plaveckým spôsobom boli prsia, potom pribudlo plávanie na boku, ktoré sa dnes už súťažne nevyužíva. Na OH 1900 sa pridal znak a na OH 1908 sa prsia plávali už ako samostatný štýl. Na OH 1908 v Londýne sa totiž objavil najrýchlejší kraul, ktorý je dnes stotožňovaný s pojmom voľný spôsob. A práve v ňom sa dominantne presadzoval Zoltán Imrich Halmaj.

MATURANT VO VODÁCH SEINY

O tom, že u Halmaja dostalo plávanie prednosť pred ostatnými športovými aktivitami, rozhodol podstatným spôsobom rok 1900 a jeho nominácia na parížske Hry II. olympiády.

Od mája do októbra 1900 sa konala v Paríži svetová výstava, ktorá svojimi nákladmi a leskom prekonala všetky predošlé. Zúčastnilo sa na nej 80 krajín vrátane Uhorska, ktorého vystavovatelia kládli dôraz na prezentáciu jeho tisícročnej histórie. Medzi úspešnými ocenenými bolo aj nemálo vystavovateľov z celého Uhorska, aj z územia Slovenska. Toto veľkolepé svetové fórum navštívilo enormné množstvo návštevníkov – takmer 50 miliónov a svetová výstava bola hodnotená ako veľmi úspešná. Vonkoncom to ale nemožno povedať o II. OH, ktoré boli v jej víre úplne stratené a naopak, pritiahli pozornosť iba hŕstky (ne)informovaných divákov. Pritom v priebehu vyše piatich mesiacov súťažila s prestávkami približne tisícka športovcov, ktorých do Paríža delegovalo 24 národných olympijských výborov a ktorí

V UHORSKEJ VÝPRAVE NA OH 1900 V PARÍŽI HALMAJ VPREDU VĽAVO.

NEUVERITEĽNÝ PLAVECKÝ ZÁBER

Zoltán Imrich Halmaj figuruje v listine olympijských medailistov z rokov 1900, 1904 a 1908 na tratiach od 50 yardov až po 4000 metrov voľný spôsob, čo je z dnešného pohľadu neuveriteľné rozpätie. V súvislosti s tým maďarský športový publicista Endre Sal v Nemzeti Sporte kedysi napísal:

„Halmaj bol výnimočný plavec s úžasnou silou. V tomto predstihol svoju dobu. Jeho mohutné zábery tvorili pred ním doslova vlnobitie. Rozsah disciplín od 50 yardov po 4000 metrov je svetovou raritou."

RUB A LÍCE ZLATEJ OLYMPIJSKEJ MEDAILY ZO ST. LOUIS 1904. HALMAJ ZÍSKAL DVE.

TAKTO SA ŠTARTOVALO DO VODY NA OH 1904 V ST. LOUIS.

si merali sily v štrnástich športových odvetviach. Jedným z nich bolo aj plávanie.

Devätnásťročný čerstvý maturant Halmaj si vo vodách Seiny medzi Courbevoie a mostom Asnieres sur Seine počínal ako ostrieľaný harcovník – čo štart, to medailová pozícia. Na 200 metrov voľný spôsob doplával druhý za Austrálčanom Frederickom Laneom v čase 2:31,4 min, na tisícke skončil na bronzovej priečke za 15:16,4 min, keď nestačil na víťazného Angličana Jarvisa ani na Rakúšana Wahleho. Na 4000-metrovej trati ho zdolal iba Jarvis.

O medailových umiesteniach a nie o medailách hovoríme preto, lebo medaily prvým trom na krk v Paríži nezavesili. Nahradili ich vecné ceny, v mnohých prípadoch pôsobiace až nedôstojným dojmom.

TRIUMFÁLNE HRY V ST. LOUIS

Zatiaľčo v Paríži štartoval Halmaj aj na štvorkilometrovej trati, neskôr sa špecializoval na kratšie – maximálne do 1000 metrov. Najväčšie úspechy však dosahoval na päťdesiatke a stovke.

Na vrchol športovej kariéry sa dostal vo veku 23 rokov na Hrách III. olympiády 1904 v americkom Saint Louis. Aj tieto hry boli predovšetkým príveskom svetovej výstavy. Navštívilo ju 20 miliónov ľudí, zvedavých na nebývalý technický a hospodársky pokrok v USA. Nechýbali ani vystavovatelia z Uhorska, aj keď vinou financií s oklieštenou účasťou.

Poriadne oklieštená bola však najmä výprava olympionikov Uhorska, ale aj ďalších európskych krajín. Dobová slovenská tlač venovala svetovým výstavám v Paríži i St Louis minimálnu pozornosť, no v prípade olympijských hier možno konštatovať, že im nevenovala žiadnu. Prvá strohá správička o OH sa objavila v slovenskej tlači až v roku 1912 v súvislosti so štokholmskými OH.

Do dejiska OH 1904 v zámorí odcestovala iba miniatúrna uhorská výprava, v ktorej figurovali dvaja plavci a dvaja atléti, bola však mimoriadne úspešná. Zoltán Halmaj i Géza Kiss, v tom čase už členovia budapeštianskeho MTK (tam prestúpili z MUE, keď podstatnú úlohu zohralo zháňanie financií potrebných na samotnú účasť na OH), patrili k špičke. Kiss si vyplával dve medaily – striebro a bronz a Halmaj takisto dve, ale zlaté, keď na dvoch najkratších tratiach nenašiel premožiteľa!

Vzhľadom na to, že v USA nemajú metrický systém, sa v St. Louis namiesto na 50 a 100 metrov sa plávalo na 50 a 100 yardov. Halmajovými súpermi bola plejáda domácich amerických plavcov, ktorí boli vo vodách umelého asymetrického jazera, situovaného priamo na výstavisku, favoritmi. Plavci štartovali z kývajúceho sa dreveného pontónu zo

ZOLTÁN IMRICH HALMAJ (HALMAY)
Narodil sa 18. júna 1881 vo Vysokej pri Morave, zomrel 20. mája 1956 v Budapešti. Pretekárskemu plávaniu sa venoval v kluboch MUE Budapešť a MTK Budapešť.

NAJVÄČŠIE ÚSPECHY:
OH 1900 Paríž: 2. na 200 m voľný spôsob, 2. na 4000 m v. sp., 3. na 1000 m v. sp.,
OH 1904 Saint Louis: 1. na 50 yardov v. sp., 1. na 100 y v. sp.,
OH 1908 Londýn: 2. na 100 m v. sp., 2. na 4x200 m v. sp.,
olympijské medzihry Atény 1906: 1. na 4x250 m v. sp., 2. na 100 m v. sp.
Dvojnásobný svetový rekordér: na 100 m v. sp. (1:05,8 min – Viedeň 1905) a na 220 y v. sp. (2:26,8 min – Budapešť 1908).

zbitých dosák a rozhodcovia ich čakali v člne pri cieli.

Prvé zlato si Zoltán Imrich Halmaj vybojoval 5. septembra 1904 na 100 yardov voľný spôsob. Časom 1:02,8 min zdolal všetkých amerických plavcov na čele s vychádzajúcou hviezdou Charlesom Danielsom, pred ktorým dohmatol o poldruha metra skôr.

Na druhý deň sa súťažilo v 50-yardovom šprinte. Podľa americkej publikácie The Complete Book of the Summer Olympics Halmaj predstihol domáceho J. Scotta Learyho o stopu, ale rozhodcovia vyhlásili za víťaza domáceho pretekára. Po proteste uhorskej výpravy sa ich verdikt zmenil na tzv. mŕtve preteky. Došlo teda k opätovnému súboju, tentoraz iba medzi Learym a Halmajom. Po dvoch pokazených štartoch uhorský reprezentant zaplával čas 28,0 s, jeho súper bol až o 6 desatín sekundy pomalší.

Celkom nádejne sa javil aj Halmajov zlatý hetrik, no vzhľadom na opakovanie pretekov na 50 yardov už štart na 220-yardovej trati v rovnaký deň nestihol.

STRIEBORNÁ ROZLÚČKA

Svoje olympijské účinkovanie skompletizoval Zoltán Imrich Halmaj na Hrách IV. olympiády 1908 v Londýne. Aj britská metropola bola v čase konania hier hostiteľom výstavy, aj keď tento raz už „iba" anglicko-francúzskej. Uhorsko sa na nej nezúčastnilo. Neplatilo to však na olympijskom poli.

Vo výprave Uhorska tvorili plavci pomerne početnú, 11-člennú enklávu a mal ich na starosti ten najskúsenejší a najúspešnejší z nich – Zoltán Halmaj. Plavecké súťaže sa konali v bazéne, ktorý vzbudzoval značnú pozornosť. Bol situovaný priamo na olympijskom štadióne pred hlavnou tribúnou, keď okolo boli ešte atletická a cyklistická dráha. Údiv vyvolali aj 100-metrová dĺžka bazéna i skokanská veža.

Nezvyčajne dlhý bazén sa stal zlatou baňou najmä pre britského plavca Williama Henryho Taylora, držiteľa troch zlatých medailí. Zoltán Halmaj si v jeho vodách na záver olympijskej kariéry vyplával dve strieborné olympijské medaily. Na 100 metrov voľný spôsob časom 1:06,2 min skončil druhý za svojím tradičným rivalom Charlesom Danielsom. Ten výkonom 1:05,6 min o dve desatiny sekundy prekonal jeho svetový rekord. Druhé striebro pridal Zoltán ako finišman uhorskej štafety na 4x200 metrov voľný spôsob (pred ním v nej plávali Munk, Zachár a Las-Torres). Jeho olympijská rozlúčka 24. júla 1908 však mala aj trpký nádych. Na finišmanský úsek skočil do vody na líderskej pozícii, lenže domáci Taylor ho predstihol takmer o tri sekundy. To nášho rodáka ešte dlho mrzelo.

Z PLAVCA TRÉNER, NOVINÁR AJ ÚRADNÍK

Krauliarska technika už v tom čase prechádzala búrlivým vývojom, pričom obrovskou zmenou bolo predovšetkým zapojenie dolných končatín. Halmaj na rozdiel od toho plával tradičným silovým štýlom. Na zábery využíval silu rúk, dolné končatiny nezapájal. Nový krauliarsky trend si síce skúsil, ale neosvojil.

Pretekársku činnosť ukončil začiatkom roka 1910. Do histórie sa zapísal ako jedna z dominantných postáv priekopníckeho obdobia súťažného plávania.

Od roku 1909 sa Halmaj venoval trénerskej práci, ktorú si vyskúšal už počas svojho aktívneho pôsobenia. V úzkom kontakte s plávaním bol po celý život – aj ako športový novinár. Dlhší čas potom pracoval ako úradník tabakového centra. V roku 1937, ako 56-ročný, sa stal riaditeľom gumotextilnej továrne Hungária. Zomrel necelý mesiac pred dovŕšením 75 rokov v Budapešti. Je tam pochovaný na farkasrétskom cintoríne.

ZLATO AJ NA MEDZIHRÁCH V ATÉNACH

V roku 1906 usporiadali Gréci pri príležitosti 10. výročia prvých novoveých olympijských hier veľkolepé podujatie pod názvom II. medzinárodné olympijské hry. MOV ich nikdy oficiálne neuznal a všeobecne sa pre ne zaužívalo označenie medzihry. Zúčastnilo sa na nich takmer 900 športovcov z 20 krajín. Halmaj v morských vodách zálivu Faliro na 100-metrovej trati podľahol iba starému známemu Danielsovi z USA a získal striebro. Zoltán sa v Aténach dočkal aj najjagavejšieho kovu ako člen štafety Uhorska v pretekoch na 4x250 m.

Oficiálny punc svetového rekordu dostal Halmajov výkon 1:05,8 min na 100 metrov voľný spôsob z decembra 1905 vo Viedni až so spätnou platnosťou po OH 1908 v Londýne, počas ktorých vznikla Medzinárodná amatérska plavecká federácia (FINA). Paradoxne, v čase jeho dodatočného uznania už bol prekonaný... Druhý Halmajov svetový rekord sa zrodil v júni 1908 v Budapešti na atypickej trati 220 yardov voľný spôsob a mal hodnotu 2:26,8 min.

UNIKÁTNY STOMETROVÝ PLAVECKÝ BAZÉN NA ŠTADIÓNE S BEŽECKOU DRÁHOU AJ S CYKLISTICKÝM OVÁLOM, KTORÝM SA OH 1908 V LONDÝNE ZAPÍSALI DO HISTÓRIE.

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP

OKOLO NAŠICH OLYMPIJSKÝCH KRUHOV

NA SPOLOČNEJ FOTOGRAFII TRAJA MUŽI, KTORÍ DOTERAZ STÁLI NA ČELE SOV - ZĽAVA FRANTIŠEK CHMELÁR (V NAJVYŠŠEJ FUNKCII OD NOVEMBRA 1999 DO NOVEMBRA 2016), VLADIMÍR ČERNUŠÁK (OD DECEMBRA 1992 DO AUGUSTA 1999) A ANTON SIEKEL (OD NOVEMBRA 2016).

NA ČELE SOV PO 17 ROKOCH NOVÝ MUŽ – ANTON SIEKEL

Od soboty 26. novembra 2016 má Slovenský olympijský výbor (SOV) po 17 rokoch nového prezidenta. Odstupujúceho 70-ročného Františka Chmelára nahradil vo funkcii 47-ročný veľkopodnikateľ a v tom čase predseda správnej rady Nadácie SOV Anton Siekel, čestný predseda Slovenského zväzu judo a poradca prezidenta Európskej únie džuda.

Siekel uspel vo voľbách na 51. valnom zhromaždení (VZ) SOV úplne suverénne. Hlasovalo v nich 77 z celkového počtu 79 členov SOV, ktorí disponovali spolu 109 hlasmi. Siekel už v prvom kole získal 88 hlasov – vyše štvornásobne viac ako všetci traja jeho súperi Branislav Delej (9), Marián Majzlík (6) a Milan Jagnešák (5) dohromady!

Nového prezidenta SOV pred voľbami verejne podporil František Chmelár, ktorý viedol SOV nepretržite od novembra 1999 do novembra 2016. „Mal som zodpovednosť pripraviť si seriózneho nástupcu. Víťazstvo pána Siekela ma potešilo. Považujem ho za človeka, ktorý bude pokračovať v nastolenom trende a možno mu to pôjde aj lepšie ako mne. Je mladší, má plno energie a skúseností, je to vynikajúci manažér. Ak sa obklopí schopnými ľuďmi, predovšetkým z oblasti športu, vidím v jeho zvolení perspektívu. Slovenské olympijské hnutie pôjde správnym smerom," povedal.

Bývalý aj súčasný prezident SOV dva dni po volebnom VZ SOV navštívili doma čestného predsedu SOV Vladimíra Černušáka, ktorý stál na čele SOV od jeho založenia 19. decembra 1992 až do augusta 1999. Prišli mu nielen zablahoželať k neuveriteľným 95. narodeninám, ktoré oslávil 25. novembra, ale aj podebatovať si. S Antonom Siekelom sa Vladimír Černušák stretol po prvý raz v živote. „Máte veľmi silný mandát, ale aj veľkú zodpovednosť. Nečaká vás ľahká úloha," povedal novému prezidentovi SOV.

NOVÉ ZLOŽENIE ORGÁNOV SOV.

Na 51. VZ SOV bol aj zvolený nový výkonný výbor (VV) SOV. Doň boli po prezidentovi postupne zvolení Peter Korčok, Zdenko Kríž, Monika Šišková, Daniel Líška, Jozef Jurášek, Jozef Gönci, Robert Petriska, Marián Vanderka a Ľubor Halanda. Okrem nich sú výkonnom výbore aj dvaja členovia ex officio – Danka Barteková z titulu členstva v Medzinárodnom olympijskom výbore a predseda komisie športovcov SOV Matej Tóth ako zástupca komisie. Spolu má exekutíva SOV tucet členov. Na jej úvodnom zasadnutí boli na návrh Antona Siekela za viceprezidentov zvolení Peter Korčok (pre športy), Jozef Gönci (má na starosti individuálnych členov SOV a olympionikov) a Zdenko Kríž (pre olympizmus).

Za predsedu dozornej rady SOV bol na 51. VZ SOV znovu zvolený Marián Kukumberg, za členov DR SOV zvolili Jána Mižúra a Jána Karšňáka. Členom ex officio je ako zástupca komisie športovcov SOV olympionik v boboch Milan Jagnešák. Novinkou je zvolenie ombudsmana SOV, ktorý má riešiť prípadné spory. Bez protikandidáta sa ním stal bývalý podpredseda vlády SR Ľubomír Fogaš.

GÁBOR ASVÁNYI

GÁBOR ASVÁNYI VÝKONNÝM RIADITEĽOM SOV

V súvislosti so zmenou Organizačnej štruktúry SOV bola zriadená nová funkcia výkonného riaditeľa SOV. Od 1. februára do nej nastúpil bývalý reprezentant SR v šerme a v modernom päťboji, 34-ročný Gábor Asványi. Pod jeho právomoc prešlo riadenie všetkých oddelení MOV s výnimkou mediálneho a medzinárodného. Výkonný výbor SOV ho na aprílovom zasadnutí menoval aj za predsedu predstavenstva Slovenskej olympijskej marketingovej, a.s. Z tejto funkcie krátko predtým odstúpila Eva Gažová.

DUŠAN GUĽÁŠ

NADÁCIU SOV VEDIE DUŠAN GUĽÁŠ

Výkonný výbor SOV začiatkom marca schválil nové zloženie orgánov Nadácie SOV. Keďže doterajší predseda jej správnej rady Anton Siekel sa po zvolení za prezidenta SOV stal správcom nadácie, na čele správnej rady ho vystriedal podnikateľ Dušan Guľáš. Počet členov správnej rady Nadácie SOV sa z doterajších štyroch zvýšil na osem, z toho štyria sú olympionici. Z pôvodnej správnej rady zostali traja členovia – Zuzana Rehák Štefečeková, Ľubor Halanda a Juraj Minčík. Novými členmi sú Martina Kohlová, Katarína Ráczová, Pavol Mutafov, Kristína Czuczová a Jaroslav Rybanský. Revízorkou Nadácie SOV sa stala Mária Jasenčáková, administratívu prevzala Dominika Nestarcová.

ŠPORTOVÉ OSOBNOSTI S POUKAZMI NA LIEČEBNÉ POBYTY V KÚPEĽOCH DUDINCE V SPOLOČNOSTI PREDSTAVITEĽOV SOV A NADÁCIE SOV.

NADÁCIA SOV OCENILA BÝVALÝCH OLYMPIONIKOV I MLADÍKOV

Nadácia SOV 12. decembra v bratislavskom hoteli NH Gate One usporiadala predvianočné stretnutie generácií v znamení fair play. V rámci projektu Olympijské srdce pre seniorov si deviati olympionici - bývalí hokejisti Jozef Golonka a Pavol Svitana, atlétka Mária Mračnová-Faithová, volejbalistka Pavlína Kohútová-Štefková, strelec Ivan Némethy, športová gymnastka Ingrid Potisková-Holkovičová, hádzanárka Janka Stašová, rýchlostný kanoista Ľubor Štark a moderný päťbojár Peter Vyskočil, ako aj bývalý hokejový tréner Vladimír Šťastný a stolná tenistka Alica Chladeková-Grofová prevzali poukazy na liečebné pobyty v Kúpeľoch Dudince. Poukazy neskôr dostali aj ďalší štyria olympionici, ktorí sa zo stretnutia ospravedlnili – bývalá atlétka Jozefína Čerchlanová, volejbalistka Mária Javorčíková-Mališová a basketbalisti Stanislav Kropilák a Ľudmila Pěčová-Chmelíková.

Slávnostný predvianočný večer patril tiež mladíkom z projektu Ukáž sa! Už v septembri si tucet športovcov vo veku 12 až 18 rokov v nepriaznivej sociálnej situácii prevzal šeky na podporu ich športového rastu v celkovej hodnote 30 000 eur. Pred Vianocami bolo možné rozdeliť ešte po 1000 eur na prípravu ďalších piatich mladých športovcov: atlétky Terezy Rudzanovej, plavca Kevina Bielika, hádzanára Dalibora Rendeka, volejbalistky Zuzany Šepeľovej a zjazdárky Klaudie Nemcovej.

„KRST" PUBLIKÁCIE FAIR PLAY V PRAXI

Na predvianočnom stretnutí generácií v znamení fair play sa odohralo aj predstavenie publikácie trojnásobnej olympioničky v šerme Kataríny Ráczovej s názvom Fair play v praxi. SOV ju vydal s podporou Nadácie SOV v náklade 1000 kusov, publikácia je verejne dostupná na www.olympic.sk. O „krst" brožúry sa niekdajším Ráczovej fleuretom za asistencie členov vedenia Klubu fair play (KFP) SOV postarala dvojnásobná olympionička v skoku do výšky Mária Mračnová-Faithová, jediná slovenská nositeľka najvyššieho medzinárodného ocenenia fair play – Ceny Jeana Borotru.

Autorka brožúry, bývalá vicemajsterka sveta Katarína Ráczová, je dušou slovenského hnutia fair play. Je dlhoročná národná ambasádorka Rady Európy pre šport, toleranciu a fair play i členka výkonného výboru Európskeho hnutia fair play a nedávno sa vrátila do funkcie predsedníčky KFP SOV. „Úloha športu je vychovávať, nie iba prekonávať rekordy a zbierať víťazstvá. Je krásne stáť na stupni víťazov, počúvať hymnu, ale každý nemá také šťastie. Napriek tomu môže šport pomôcť, aby z detí vyrástli osobnosti, ktoré dokážu čeliť rôznym prekážkam a problémom v každodennom živote. Šport nás naučí rešpektovať druhých a ich výkony," povedala.

Ôsmi členovia vedenia KFP SOV si v sále po „krste" vyhliadli prítomných ôsmich mladých účastníkov projektu Nadácie SOV Ukáž sa! a odovzdali každému odznak klubu ako symbolickú štafetu fair play pre mladú generáciu.

FRANTIŠEK CHMELÁR S OCENENÍM, KTORÉ MU VO VARŠAVE ODOVZDAL ŠÉF NOV POĽSKA ANDRZEJ KRAŚNICKI.

ČESTNÝ PREZIDENT SOV FRANTIŠEK CHMELÁR S VIACERÝMI OCENENIAMI

Na 51. VZ SOV bol dovtedajší dlhoročný prezident SOV František Chmelár po 17 rokoch výkonu najvyššej funkcie jednomyseľne schválený za čestného prezidenta SOV. František Chmelár bol prvý raz zvolený v novembri 1999 po abdikácii Vladimíra Černušáka na zvyšok obdobia štvrročného olympijského cyklu. Na jar 2001 bol potom premiérovo zvolený riadne. Najvyššiu funkciu obhájil aj vo voľbách v rokoch 2004, 2008 a 2012, takže na čele SOV stál plné štyri volebné obdobia.

Za čestných členov SOV plénum jednomyseľne prijalo Andreja Glatza, Jozefa Golonku a Vladimíra Millera, ktorý ako jediný funkcionár počas celých 24 rokov existencie SOV pôsobil v jeho exekutíve.

Krátko po ukončení pôsobenia na čele SOV získal František Chmelár viaceré významné ocenenia a vyznamenania. Pri decembrovej návšteve Prahy mu predseda Českého olympijského výboru Jiří Kejval odovzdal Medailu ČOV za celoživotný prínos športu a olympizmu. V januári 2017 vo Varšave mu zase prezident Poľského olympijského výboru Andrzej Kraśnicki odovzdal najvyššie vyznamenanie POV – Zlatú medailu za zásluhy (Gold Medal of Merit). V marci Františka Chmelára ocenil minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Peter Plavčan, ktorý mu udelil pamätnú medailu ministerstva a ďakovný list. Od Slovenského zväzu karate koncom marca dostal za dlhoročnú spoluprácu a podporu slovenského karate najvyššie domáce karatistické ocenenie – Bránu úcty.

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP, JOZEF LIBA

OLYMPIONICI AJ PARALYMPIONICI U PREZIDENTA KISKU

PREZIDENT SR ANDREJ KISKA S NAŠIMI VODNOSLAOMÁRSKYMI OLYMPIJSKÝMI ŠAMPIÓNMI Z RIA LADISLAVOM A PETROM ŠKANTÁROVCAMI A S ICH TRÉNEROM JURAJOM MINČÍKOM.

Prezident SR Andrej Kiska prijal v predvianočnom období vo svojom sídle v Grassalkovichovom paláci v Bratislave slovenských medailistov z olympijských i paralympijských hier 2016 v Riu de Janeiro aj s ich trénermi, i delegáciu SOV. Na prijatí u hlavy štátu sa spoločne s trénermi zúčastnili všetci ôsmi slovenskí držitelia cenných kovov z OH 2016 – zlatí medailisti, atlét Matej Tóth a vodní slalomári Ladislav a Peter Škantárovci, aj strieborný vodný slalomár Matej Beňuš a členovia strieborného štvorkajaka Denis Myšák, Erik Vlček, Juraj Tarr a Tibor Linka.

Olympijským aj paralympijským medailistom odovzdal prezident SR pamätné strieborné mince v drevenej plakete. Za SOV sa hlave štátu poďakovali prezident Anton Siekel aj čestný prezident František Chmelár, za SPV jeho prezident Ján Riapoš.

Prezident SR Andrej Kiska potom ešte krátko prijal predstaviteľov SOV - Antona Siekela, Františka Chmelára a generálneho sekretára Jozefa Libu. Zástupcovia SOV odovzdali hlave štátu knižnú pamätnicu RIO 2016 s podpismi všetkých našich olympijských medailistov, Správu o činnosti SOV v olympijskom cykle 2013 – 2016, aj personalizovanú fotoknihu, dokumentujúcu pobyt Andreja Kisku na OH v Riu de Janeiro.

ANTON SIEKEL V DEBATE S THOMASOM BACHOM, VPRAVO FRANTIŠEK CHMELÁR.

DELEGÁCIA SOV U PREZIDENTA MOV THOMASA BACHA

V stredu 25. januára sa uskutočnila prvá návšteva nového prezidenta SOV Antona Siekela v sídle Medzinárodného olympijského výboru (MOV) v Lausanne. V prítomnosti generálneho sekretára SOV Jozefa Libu a čestného prezidenta SOV Františka Chmelára prijal Antona Siekela prezident MOV Thomas Bach, ktorý pri tejto príležitosti dostal pozvanie na návštevu Slovenska.

Najvyšší predstavitelia SOV v Lausanne absolvovali aj ďalšie rokovania. Stretli sa s pracovníkmi marketingového oddelenia MOV aj s predstaviteľmi oddelenia MOV pre styk s národnými olympijskými výbormi a Olympijskej solidarity na čele s ich riaditeľom Pérem Miróom. Anton Siekel sa v Lausanne stretol aj so zastupujúcim prezidentom Európskych olympijských výborov Janezom Kocijančičom.

SOV VYDAL MANUÁL POUŽÍVANIA OLYMPIJSKEJ SYMBOLIKY

V zhľadom na mnohé nejasnosti, ktoré sa na Slovensku viažu k používaniu olympijskej symboliky, SOV vydal v apríli Manuál používania olympijskej symboliky. V ňom sú definované kľúčové pojmy a pravidlá, ako vyplývajú jednak zo zákona č. 440/2015 Z. z. o športe v znení neskorších predpisov a zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, a jednak z Olympijskej charty, ktorú vydáva Medzinárodný olympijský výbor (MOV).

Manuál spracovali členovia legislatívno-právnej komisie SOV na čele s Petrom Sepešim. Je záväzný pre všetky dotknuté subjekty, najmä pre osoby, ktorým bolo udelené oprávnenie používať olympijskú symboliku. Je verejne dostupný na www.olympic.sk.

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** IVANA MOTOLÍKOVÁ, JÁN SÚKUP, SOV

ÚČASTNÍCI VZ ZOK SR SPOLOČNE S PREDSTAVITEĽMI SOV.

NA ČELE OLYMPIJSKÝCH KLUBOV ZNOVU IVAN ČIERNY

Regionálne olympijské kluby na Slovensku uzavreli štvorročný olympijský cyklus volebným valným zhromaždením Združenia olympijských klubov (VZ ZOK) SR, ktoré sa konalo 31. marca a 1. apríla v Bojniciach. Na rokovaní boli prítomní aj najvyšší predstavitelia SOV na čele s prezidentom Antonom Siekelom.

Valné zhromaždenie ZOK SR zvolilo svoje orgány na ďalšie štyri roky. Za predsedu združenia bol znovu zvolený doterajší predseda Ivan Čierny (navrhol ho OK Banská Bystrica), ktorý vo voľbách získal 19 z 20 hlasov. „Klubistov" vedie nepretržite už od roku 2009. Do výkonného výboru ZOK boli zvolení Mária Jasenčáková (OK Vysoké Tatry), Peter Tichý (OK Prievidza), Viliam Mjartan (OK Spišská Nová Ves), Jaroslav Klus (OK Kysuce) a Jozef Uchaľ (OK Michalovce).

Olympijské kluby na valnom zhromaždení hodnotili svoju činnosť za celé štvorročné obdobie a osobitne za minulý rok. V bodovom rebríčku klubov za 2016 sa najvyššie umiestil OK Šahy s 1078 bodmi pred OK Spišská Nová Ves (1022), OK Michalovce, Prievidza (zhodne 980), OK Žilina, OK Turiec (zhodne 938) a OK Nové Zámky (924).

„Olympijské kluby sa veľkou, až rozhodujúcou mierou podieľajú na realizácii veľkých projektov SOV, ako sú každoročne Olympijské festivaly Slovenska, Olympijský deň, Olympijský odznak všestrannosti, či vedomostné, literárne a výtvarné súťaže. V priebehu uplynulého štvorročného obdobia sme urobili niečo aj pre seniorov – najmä pre ženy v rámci projektu Vykročte za zdravím," pripomenul vo svojej správe staronový predseda ZOK SR Ivan Čierny.

Čestný prezident SOV František Chmelár sa zástupcom olympijských klubov poďakoval za dlhoročnú spoluprácu. Konštatoval, že počas jeho 17-ročného pôsobenia na čele SOV sa počet klubov aj ich činnosť rozrástli. „Bez spolupráce s olympijskými klubmi by činnosť SOV bola dosť márna," povedal. Nový prezident SOV Anton Siekel sa členom klubov prihovoril premiérovo. „Účasť najvyšších predstaviteľov SOV na tomto rokovaní je dôkazom veľkého významu, aký prikladáme klubom," povedal.

S výhľadom do ďalšieho obdobia Ivan Čierny povedal, že úlohou pre tento olympijský cyklus je zvýšenie počtu klubov zo súčasného počtu 21 na 25. V Bojniciach zarezonovala aj história niektorých olympijských klubov. Pamätné diplomy k 25. výročiu existencie si prevzali zástupcovia OK Košice, Liptova a Prievidza, k 20. výročiu zase zástupcovia OK Nové Zámky, Trnava, Nitra a Trenčín.

ŠTAFETA SOV NA BRATISLAVSKOM MARATÓNE ÔSMA

V rámci bratislavského ČSOB maratónu 2. apríla SOV druhý raz v histórii tohto podujatia postavil svoju tímovú štafetu na 21 098 m. Jej účasť propagovala slovenských olympionikov necelý rok pred ZOH v Pjongčangu. Mužská štafeta, zložená z bývalých reprezentantov ČSSR, resp. SR v rôznych športoch – z výkonného riaditeľa SOV Gábora Asványiho a zo zamestnancov športového oddelenia SOV (športový riaditeľ Roman Buček, plus Roman Hanzel, Boris Demeter), kvalitne reprezentovala SOV. V konkurencii 532 štafiet obsadila časom 1:34,09 h pekné 8. miesto a v porovnaní s predchádzajúcim štartom v roku 2015 si polepšila o 21 miest.

ČLENOVIA ŠTAFETY SOV - ZĽAVA ROMAN HANZEL, ROMAN BUČEK, BORIS DEMETER A GÁBOR ASVÁNYI.

PREZIDENTOVI SOV ANTONOVI SIEKELOVI ODOVZDAL KĽÚČE OD ÁUT RIADITEĽ TOYOTA CENTRAL EUROPE SLOVAKIA MILAN KOČKA.

SOV DOSTAL ŠESŤ AUTOMOBILOV OD TOYOTA MOTOR CORPORATION

Od Nového roka vstúpilo do platnosti celosvetové olympijské partnerstvo MOV s japonskou spoločnosťou Toyota Motor Corporation. Najväčší svetový výrobca automobilov sa na základe zmluvy s MOV stal na obdobie rokov 2017 – 2024 celosvetovým TOP-partnerom olympijského hnutia – historicky vôbec prvým v kategórii automobilov, technickej podpory a všetkých služieb súvisiacimi s automobilmi.

Tento kontrakt sa vzťahuje aj na všetky národné olympijské výbory na celom svete, vrátane SOV. V sídle bratislavského predajcu automobilov značky Toyota a Lexus, spoločnosti PPC Team Plus, si zástupcovia SOV začiatkom januára prevzali do užívania šesť vozidiel s hybridným pohonom z portfólia značky Toyota Motor Corporation.

Prezident SOV Anton Siekel pri tejto príležitosti povedal: „Sme veľmi radi, že celosvetové partnerstvo Toyota Motor Corporation s olympijským hnutím sa priamo vzťahuje aj na národné olympijské výbory." SOV sa ako jeden iba z piatich národných NOV v Európe (ešte sa to týka Francúzska, Talianska, Nemecka a Rakúska) okrem motorových vozidiel môže tešiť aj z finančnej podpory od najväčšej automobilky na svete.

TEXT: MOJMÍR GAŠKO, ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** MOJMÍR GAŠKO, ĽUBOMÍR SOUČEK, JÁN SÚKUP

NA ZIMNOM EYOF V ERZURUME BRONZ HOKEJISTOV

V tureckom Erzurume sa od 11. do 18. februára konal XIII. zimný európsky olympijský festival mládeže (EYOF). Zúčastnilo sa na ňom dovedna 1311 účastníkov z 34 krajín Európy, z toho 675 športovcov. EYOF poznačila neúčasť viacerých krajín (napr. Nemecko, Švajčiarsko, Rakúsko, Belgicko či Maďarsko), spôsobená bezpečnostnými obavami z vnútropolitického vývoja v Turecku a z blízkosti Sýrie, kde zúri vojna. SOV vyslal výpravu s 40 športovcami, ktorí štartovali v alpskom a bežeckom lyžovaní, biatlone, šortreku, krasokorčuľovaní, snoubordingu, skokoch na lyžiach a ľadovom hokeji.

Organizátori rozdali 114 medailí. Medailovo najúspešnejšie bolo Rusko s 39 kovmi. Slovensko sa s jednou bronzovou medailou delilo o 16. priečku. O náš bronz sa zaslúžili hokejisti, ktorí obsadili tretie miesto. V konkurencii len Rusov, Bielorusov, Francúzov a domácich Turkov sa medaila očakávala. Z doterajších 13 edícií zimného EYOF sa slovenská výprava tešila z medaily len na piatich. Výkonný výbor SOV však konštatoval, že výsledky našich športovcov v Erzurume boli napriek ich veľkej snahe vcelku neuspokojivé. Členovia exekutívy SOV sa zároveň zhodli, že odrážajú celkovú dlhodobo zlú situáciu v zimných športoch na Slovensku.

Na EYOF v Erzurume sa v novej pozícii tzv. olympijskej ambasádorky predstavila päťnásobná olympionička v biatlone Martina Halinárová, ktorej úlohou bolo hlavne utváranie tímového ducha v našej výprave. „Vo svojej práci stále prichádzam do styku s mladými ľuďmi a trávim s nimi veľa času. Tešila som sa, že spoznám ďalších mladých športovcov a budem môcť mať aspoň čiastočný vplyv na ich budúcnosť. Všetko som sa snažila robiť spontánne. Keď som si moje pôsobenie spätne analyzovala, bola som ako medičlánok medzi športovcami, trénermi a vedením výpravy. So športovcami som sa snažila čo najviac rozprávať, povzbudiť ich bez ohľadu na ich vydarené či nešťastné výkony. Doslova som si to užívala. Zadosťučinením pre mňa bolo, keď mi po našich rozhovoroch ďakovali s tým, že som im pomohla," povedala na záver podujatia.

SOV UZAVREL DOHODU O SPOLUPRÁCI S UMB V BANSKEJ BYSTRICI

Na pôde SOV podpísali 28. marca prezident SOV Anton Siekel a rektor Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici Vladimír Hiadlovský dohodu o spolupráci medzi SOV a UMB. Jej predmetom je predovšetkým vzájomná spolupráca v oblasti vzdelávania a prípravy absolventov UMB.

Medzi absolventmi magisterského štúdia UMB v odbore medzinárodných vzťahov a diplomacie je aj členka Medzinárodného olympijského výboru (MOV) na Slovensku a úspešná strelkyňa Danka Barteková, ktorej pri etablovaní v olympijských kruhoch predčasom výrazne pomohol SOV. Vo svojej diplomovej práci sa v slovenských pomeroch priekopnícky venovala športovej diplomacii a vplyvu športu na medzinárodnú diplomaciu.

Zástupcovia UMB prezradili, že úspešný príklad Danky Bartekovej motivoval viacero študentov a výrazne posilnil ich záujem o oblasť športovej diplomacie – diplomové práce s týmto zameraním výrazne pribúdajú.

PODPIS MEMORANDA O SPOLUPRÁCI MEDZI SOV A SPV

Prezident SOV Anton Siekel a predseda Slovenského paralympijského výboru (SPV) Ján Riapoš podpísali 28. marca Memorandum o spolupráci medzi SOV a SPV. V jej rámci budú spoločne postupovať voči štátnym inštitúciám v súvislosti s tvorbou a pripomienkovaním legislatívy upravujúcej vzťahy v oblasti športu, aj systém financovania športu. Signatári sa ďalej dohodli na spoločnom postupe pri predkladaní materiálov na rokovanie vlády SR, ktorých obsahom bude podpora účasti na ZOH a ZPH 2018 v Pjongčangu, ako aj na OH a PH 2020 v Tokiu. Spolupracovať budú aj v rámci činnosti Slovenského olympijského a športového múzea, ktoré obohatia aj cenné artefakty od paralympionikov, ale i Klubu fair play SOV. Antonovi Siekelovi a Jánovi Riapošovi pri podpise memoranda asistovali dve veľmi úspešné športové strelkyne – viacnásobná paralympijská šampiónka Veronika Vadovičová a dvojnásobná strieborná olympijská medailistka Zuzana Rehák Štefečeková (všetci na spoločnej fotografii).

TRETÍ ROČNÍK SLOVAK OLYMPIC GOLF CHALLENGE V SEDÍNE

V poradí tretí ročník golfového turnaja SOV s názvom Slovak Olympic Golf Challenge sa uskutočnil 16. mája v novom golfovom areáli Sedín. Zúčastnili sa ňom viaceré športové osobnosti, medzi nimi aj niekoľkí olympionici – bývalý hokejista Richard Lintner, zjazdár Peter Jurko a biatlonista Marek Matiaško, aj niekdajšia najlepšia slovenská golfistka Zuzana Kamasová. „Golfový turnaj je príležitosť stretnúť sa so súčasnými, ale aj bývalými olympionikmi. Ich životné príbehy, ale aj rady a názory sú pre nás inšpiráciou pri skvalitňovaní práce v prospech celého olympijského hnutia," povedal počas návštevy turnaja prezident SOV Anton Siekel.

V peknom počasí si zahralo spolu 62 hráčov, aj viaceré známe osobnosti zo športu, kultúry i podnikania – napríklad herec Milan Lasica, spevák Filip Tůma, či podnikateľ Vladimír Soták. Medzi divákmi bolo viacero športových osobností, napríklad olympijský medailista vo vodnom slalome, donedávna tréner zlatých medailistov z OH 2016 bratancov Škantárovcov a dnes riaditeľ Športového centra polície Juraj Minčík, čestný prezident SOV František Chmelár, alebo viacero členov výkonného výboru SOV. Diváci mali možnosť vyskúšať si golf na odpalisku, prípadne absolvovať testovaciu jazdu na nových Toyotách. Okrem nej boli partnermi podujatia spoločnosti FPD, Mrva&Stanko, Kompava, McCarter, RONA a Emblem Hotel Praha.

„Aj keď je Slovak Olympic Golf Challenge pomerne mladá značka, zakladá úžasnú tradíciu. Dáva možnosť stretnúť sa so športovcami vo veľmi neformálnej atmosfére. Pre mňa osobne to však nie je len o golfe, ale predovšetkým o možnosti hovoriť o slovenskom športe, jeho výzvach a smerovaní v neformálnej atmosfére s predstaviteľmi športových zväzov a SOV," povedal riaditeľ Tipsport ligy Richard Lintner.

Turnaj sa ako zvyčajne hral štýlom Texas Scramble dvojíc a viac než o výsledky išlo o dobrú zábavu a priateľskú atmosféru. Najmenší počet rán na absolvovanie celého ihriska napokon potrebovali Ľuboš a Juraj Jancekovci a stali sa víťazmi 3. ročníka Slovak Olympic Golf Challenge. Na druhom mieste skončili zástupcovia Slovenskej golfovej asociácie Kamil Balga s Tomášom Stoklasom a tretie miesto obsadili Milan Ščasný s Miroslavom Rendekom. Na turnaji sa súťažilo aj v doplnkových súťažiach. V súťaži Nearest to Pin zvíťazila Zuzana Kamasová a súťaž o najdlhší úder vyhral medzi mužmi Kenneth Ryan a medzi ženami Tatiana Brnová.

TOHTOROČNÍ OLYMPIJSKÍ JUBILANTI

Množstvo olympionikov zo Slovenska oslavuje v priebehu tohto roka okrúhle životné jubileá. Medzi deväťdesiatnikov sa zaradujú dvaja momentálne najstarší olympionici zo Slovenska – jazdec František Hrúzik už od 1. mája a plavec Ľudovít Komadel od 1. novembra.

Medzi jubilantmi sú aj viacerí olympijskí medailisti. Dňa 3. decembra sa dožije 80 rokov bývalý legendárny futbalový brankár Anton Švajlen, člen strieborného futbalového tímu ČSSR z OH 1964 v Tokiu. Strieborný hádzanár z Mníchova 1972 Andrej Lukošík bude mať 15. októbra 70 rokov, brankár zlatého futbalového tímu ČSSR z Moskvy 1980 Stanislav Seman 8. augusta 65 rokov, strieborná pozemná hokejistka takisto z OH 1980 Alena Kyselicová 14. novembra 60 rokov a medzi päťdesiatnikov vstúpil 3. mája strieborný rýchlostný kanoista z Atlanty 1996 Slavomír Kňazovický.

Medzi tohtoročnými jubilantmi nájdeme aj niektoré ďalšie veľké osobnosti slovenského športu – päťnásobnú účastníčku ZOH sánkarku Máriu Jasenčákovú (21. októbra bude mať 60 rokov), štvornásobného účastníka OH v rýchlostnej kanoistike Petra Páleša (7. júna bude mať 50 rokov), bývalú skvelú basketbalistku, vo svojej dobe jednu z najlepších na svete, Eriku Burianovú-Dobrovičovú (10. septembra bude mať 50 rokov), či historicky prvého slovenského medailistu z MS v lyžovaní, bývalého skokana Martina Švagerka (2. októbra bude mať 50 rokov). Kompletný zoznam tohtoročných jubilantov z radov našich olympionikov je zverejnený na www.olympic.sk.

BRANKÁR ZLATÉHO FUTBALOVÉHO TÍMU ČSSR Z OH 1980 V MOSKVE STANISLAV SEMAN OSLÁVI 8. AUGUSTA 65. NARODENINY.

Okrúhle narodeniny oslavujú aj ďalšie významné športové osobnosti. Čestný člen SOV a legendárny tréner, najúspešnejší v histórii slovenskej cyklistiky, Kamil Haťapka oslávil 3. marca 85. narodeniny. K jubileu mu v apríli zablahoželali aj členovia výkonného výboru SOV. O desať rokov mladší je historicky najúspešnejší a najznámejší slovenský vodnopólový tréner Ladislav Bottlik (31. marca oslávil 75. narodeniny), ktorý viedol vodnopólový tím ČSFR na OH 1992 v Barcelone a Slovenska na OH 2000 v Sydney.

PARTE

† Vo veku 64 rokov 3. apríla v Banskej Bystrici zomrela Ľubica Rísová, rodená Krásna - bývalá popredná športová gymnastka (členka bronzového družstva na MS 1970), špičková medzinárodná rozhodkyňa, bývalá reprezentačná trénerka žien SR a funkcionárka. V rokoch 1997 – 2001 bola predsedníčkou technickej komisie športovej gymnastiky žien v rámci Európskej gymnastickej únie (UEG). UEG ju neskôr prijala za svoju čestnú členku.

† Presne na 90. narodeniny – 13. mája – zomrel v Prahe košický rodák Ján Novotný. Bývalý čs. reprezentant v modernom päťboji a účastník viacerých MS v rokoch 1972 – 1988 viedol Československý zväz moderného päťboja. V Medzinárodnej únii moderného päťboja (UIPM) bol v rokoch 1989 - 2004 šéfom technickej komisie, športovým riaditeľom i členom exekutívy, potom čestným členom UIPM. V roku 2007 dostal Strieborné kruhy SOV.

TEXT: PETRA GANTNEROVÁ, MOJMÍR GAŠKO, ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** TOMÁŠ BOKOR, JOZEF LIBA

PREZIDENT SOV ANTON SIEKEL A MINISTER ZAHRANIČIA MIROSLAV LAJČÁK PO PODPISE MEMORANDA O SPOLUPRÁCI.

SOV PODPÍSAL MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI S REZORTOM ZAHRANIČIA

Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Miroslav Lajčák a prezident SOV Anton Siekel podpísali 2. mája v Bratislave Memorandum o spolupráci. Na slávnostnom akte boli prítomní aj členka Medzinárodného olympijského výboru (MOV) na Slovensku Danka Barteková a generálny sekretár SOV Jozef Liba.

Obe strany v memorande vyhlásili, že posilnia vzájomnú spoluprácu v oblasti športovej diplomacie a prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí. Deklarovali pritom fakt, že šport prispieva k rozvoju spoločenských, kultúrnych a sociálnych väzieb medzi občanmi SR a ďalších štátov, ako aj k presadzovaniu hospodárskych a zahraničnopolitických cieľov prostredníctvom významných športových podujatí. Konkrétne podmienky spolupráce v prípade záujmu oboch strán sa dohodnú vo vykonávacích protokoloch, ktoré vymedzia súčinnosť, ich zodpovednosť a kompetencie. SOV v jej rámci bude aj propagovať Slovensko prostredníctvom sloganu Sport&Slovakia Good Idea/Šport a Slovensko dobrý nápad.

ANTON SIEKEL A CUNEKAZU TAKEDA S PODPÍSANOU ZMLUVOU O SPOLUPRÁCI.

ROKOVANIA SOV V JAPONSKU A V JUŽNEJ KÓREI

Prezident Anton Siekel spoločne s generálnym sekretárom SOV Jozefom Libom absolvovali začiatkom marca návštevu dejísk zimných olympijských hier 2018 (Pjongčang) i olympijských hier 2020 (Tokio), aj rokovania s predstaviteľmi NOV Kórejskej republiky a Japonska. V Tokiu Anton Siekel s prezidentom Japonského olympijského výboru (JOV) Cunekazum Takedom podpísali zmluvu o spolupráci medzi SOV a JOV. S predstaviteľmi Kórejského olympijského výboru predstavitelia SOV v Soule rokovali o modifikácii doterajšej zmluvy o spolupráci.

Najvyšších predstaviteľov SOV v Kórejskej republike aj v Japonsku sprevádzali slovenskí veľvyslanci v týchto krajinách Milan Lajčiak, resp. Michal Kottman. V Pjongčangu spoločne navštívili niektoré športoviská ZOH 2018 aj obidve olympijské dediny, v Tokiu takisto viaceré športoviská. V japonskej metropole absolvovali aj rokovania so zástupcami 420-tisícového japonského mesta Gifu z rovnomennej prefektúry v centrálnej vnútrozemskej časti Japonska, ktoré v súvislosti s prípravami OH 2020 prejavuje záujem o partnerstvo so Slovenskom a s jeho hlavným mestom.

VEDOMOSTNÁ SÚŤAŽ O OLYMPIZME: 1305 DETÍ V 430 DRUŽSTVÁCH!

Ďalší ročník vedomostnej súťaže olympizme pre základné a stredné školy vyvrcholil 10. mája v Piešťanoch. Vo finále súťažili trojčlenné tímy z celého Slovenska, ktoré najlepšie uspeli v online vedomostnej súťaži. V Piešťanoch na vedomostný test nadviazali ústne odpovede. Celkove zvíťazili žiaci zo Základnej školy Topoľová v Nitre a v kategórii stredoškolákov triumfovali študenti Gymnázia v Malackách. **Výsledky - základné školy:** 1. ZŠ Topoľová Nitra (Adam Chobot, Viktória Kubeková, Nina Palatická, učiteľka Miroslava Košťálová), 2. Osemročné gymnázium Malacky (Marek Benkovič, Vladimír Strelecký, Matúš Pukančík učiteľ: Martin Čižmár), 3. ZŠ M. R. Martákovej Liptovský Mikuláš (Nela Bednarčíková, Tatiana Korčeková, Oliver Šutara, učiteľka: Dana Klocková), **stredné školy:** 1. Gymnázium Malacky (Michal Pavlík, Jakub Kopiar, Martin Žilavý, učiteľ: Martin Čižmár), 2. Spojená škola Nováky (Tomáš Šimo, Matúš Švec, Klaudia Greschnerová, učiteľ: Pavel Oršula), 3. Športové gymnázium Trenčín (Filip Beňadik, Miroslav Jančo, Tomáš Adamovič, učiteľka: Eva Turoňová).

Tohtoročné témy vedomostnej súťaže boli: Olympijská symbolika, Slovenskí olympionici na OH 2016 v Riu de Janeiro 2016, Slovenskí olympijskí medailisti a olympionici v rokoch 2004 – 2010. V 4 kolách sa zapojilo spolu 430 družstiev (takmer o sto viac ako pred rokom) a 1305 detí. V oboch kategóriách bol počet „stopercentných" družstiev väčší, než umožňovali pravidlá, o 6 finalistoch z každej kategórie preto rozhodol žreb.

Súčasťou finále bola aj beseda s našimi úspešnými účastníkmi OH 2016 – so zlatými vodnými slalomármi v C2 Ladislavom a Petrom Škantárovcami i s členmi strieborného K4 Erikom Vlčekom a Jurajom Tarrom.

INFORMAČNÝ SEMINÁR PRE ŠPORTOVÉ ZVÄZY

SOV zorganizoval 9. mája informačný seminár určený pre zástupcov športových organizácií na Slovensku. Cieľom seminára bolo informovanie účastníkov o aktivitách SOV v olympijskom cykle 2017 – 2020 (najmä s ohľadom na pripravované medzinárodné športové podujatia), ďalej o možnostiach využitia programov Olympijskej solidarity, ako aj o možnostiach spolupráce v rámci platných memoránd o spolupráci SOV a iných národných olympijských výborov. Rovnako bola predstavená vízia spolupráce s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

MEDIÁLNY PARTNER
SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU

Šport24.sk

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

WEB NABITÝ ŠPORTOM

www.sport24.sk

TEXT: ĽUBOMÍR SOUČEK **FOTO:** JÁN SÚKUP, X-BIONIC SPHERE

OH 2024 V LOS ANGELES ALEBO V PARÍŽI

O usporiadanie Hier XXXIII. olympiády v roku 2024 sa pôvodne uchádzalo päť miest, ale napokon zostali v hre len dve – americké Los Angeles a francúzska mepropola Paríž. V oboch mestách sa olympijské hry (OH) konali už dvakrát – v Los Angeles v rokoch 1932 a 1984 (to boli prvé hry v histórii, financované výhradne súkromným kapitálom) a v Paríži v rokoch 1900 a 1924. Hodnotiaca komisia MOV navštívila obe mestá v máji a obom vystavila veľmi dobré hodnotenie. O dejisku OH 2024 rozhodne Medzinárodný olympijský výbor (MOV) na svojom zasadnutí 13. septembra v peruánskej Lime. MOV sa v súčasnosti zaoberá návrhom svojho prezidenta Thomasa Bacha, aby sa v Lime medzi týmito dvoma mestami rozhodlo nielen o dejisku OH 2024, ale aj OH 2028.

Pôvodne sa o OH 2024 chcela uchádzať aj Viedeň, ale po neúspešnom referende kandidatúru ani nepodala. Z hry však aj napriek podanej prihláške postupne vypadli Hamburg, Rím i Budapešť. V Hamburgu sa väčšina obyvateľov (51,6 % účastníkov referenda) už v novembri 2015 vyslovila proti hrám. V Ríme zase olympijské snahy vlani stopla novozvolená starostka mesta. A napokon Budapešť vo februári tohto roku stiahla prihlášku, keď zástancovia referenda proti olympiáde získali dostatok hlasov na jeho vypísanie.

Je zaujímavé, že Los Angeles v pôvodnej zostave kandidátov nefigurovalo. Olympijský výbor USA najprv zo štvorice domácich záujemcov vybral Boston, ale keď sa obyvatelia postavili proti kandidatúre, LA sa ponúklo ako náhradník.

KNIEŽA ALBERT II. (VPREDU TRETÍ ZĽAVA) PRI OBHLIADKE REZORTU X-BIONIC SPHERE V ŠAMORÍNE.

KNIEŽA ALBERT II. V ŠAMORÍNE S PREDSTAVITEĽMI SOV

Počas májovej oficiálnej návštevy na Slovensku sa monacký panovník, knieža Albert II., v olympijskom tréningovom centre X-bionic sphere v Šamoríne stretol s prezidentom SOV Antonom Siekelom, čestným prezidentom SOV Františkom Chmelárom a s členkou MOV na Slovensku Dankou Bartekovou. Predstavitelia SOV sa zúčastnili aj na súkromnom obede s hlavou monackého kniežatstva, pri ktorom v neformálnej debate prebrali aktuálne témy olympijského a športového diania vo svete. Albert II. si prezrel aj rezort X-bionic sphere, ktorého súčasťou je jeden z najšpičkovejších svetových jazdeckých areálov, i prvotriedne multifunkčné športovo-kongresové centrum s množstvom športovísk dovedna pre 27 športov, z ktorých viaceré sú schopné hostiť aj významné medzinárodné podujatia.

V KOMISIÁCH MOV DANKA BARTEKOVÁ AJ JOZEF LIBA

MOV začiatkom mája zverejnil nové zloženie svojich 26 komisií. Pozícia členky MOV Danky Bartekovej sa nezmenila. Zvolená členka komisie športovcov je na základe menovania aj predsedníčkou koordinačnej komisie MOV pre ZOH mládeže 2020 v Lausanne, členkou koordinačnej komisie MOV pre OH mládeže 2018 v Buenos Aires, komisie pre verejné záležitosti a spoločenský rozvoj prostredníctvom športu, i tzv. španielskej rady riaditeľov Olympic Channel Services, S. L. Nováčikom je však generálny sekretár SOV Jozef Liba, ktorého prezident MOV Thomas Bach menoval do komisie MOV pre ženy v športe. Jej členkou je aj slovenská rodáčka Andrea Sheppardová-Čárska, ktorá dlhodobo žije v zahraničí.

POSUN SLOVÁKOV VO VÝSLEDKOCH OH

Revízie olympijských výsledkov v dôsledku dodatočných pozitívnych dopingových nálezov medailistov z OH 2008 a 2012 majú dopad aj na popredných olympionikov SR. Bývalý slovenský reprezentant v zápasení David Musuľbes sa vo výsledkovej listine OH 2008 v Pekingu posunul z bronzovej na striebornú priečku, pretože držiteľ zlata v kategórii do 120 kg Uzbek Artur Tajmazov, s ktorým slovenský voľnoštýliar prehral v semifinále, pre doping dodatočne prišiel o zlato. Tajmazov sa však odvolal na Športový arbitrážny súd.

Slovenskí atléti Matej Tóth (na 50 km chôdze) a Lucia Hrivnák Klocová (beh na 1500 m) sa v dôsledku dodatočných odhalení u pretekárov, ktorí na OH 2012 v Londýne skončili pred nimi, zase z pôvodných 8. miest zhodne posunuli už na 5. priečky.

GENERÁLNY PARTNER
SLOVENSKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÍMU

OBJEDNAVKY@DARE2B.COM

DARE 2B™
welcome to our mountain

Teším sa

NA ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY

Pjongčang 2018

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

SLOVENSKO
Olympijský tím
Pjongčang 2018

Sme jeden tím

EXKLUZÍVNY PARTNER

GENERÁLNY PARTNER

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNER

DODÁVATELIA

AUTOMOBILOVÝ PARTNER

MEDIÁLNI PARTNERI

Olympijská symbolika je chránená Zákonom o športe číslo 440/2015 Z.z.
Bližšie informácie o používaní olympijskej symboliky nájdete na www.olympic.sk